ZBIRKA PRIMJERA

CRKVENE ZAPOVIJEDI
SAKRAMENTI
GLAVNI GRIJESI

SPLIT
1960

O. Josip Milinarić O.P.

Z B I R K A
P R I M J E R A

C r k v e n e
z a p o v i j e d i
S a k r a m e n t i
G l a v n i
g r i j e s i

S P L I T
1 9 6 0.

Ništa ne smeta da se tiska!
Prof. don Rafael Radica, cenzor

Neka se tiska!

Biskupski ordinarijat
Br. 2128/59.
Split, 15.XII.1959.

Msgr. Srećko Vuković v.r.
gen. vikar

Primjeri navedeni ovdje imaju ljudsku vjerodostojnost, a ne vjersku.

Izdao Biskupski ordinarijat u Splitu.
Poljana Grgura Ninskoga 4.
Umnoženo na vlastitom ciklostilu.
Odgovara: Branko Markić, Split
Rooseweltova 38.

PET ZAPOVIJEDI CRKVENIH

VRŠENJE CRKVENIH ZAPOVIJEDI

Kore, Datan i Abiron pobunili se proti Mojsiju. Htjeli su prinositi Bogu žrtve i vršiti ostale svećeničke službe. Ali ih stiže kazna Božja: "Rastvori se zemlja pod njima. Zemlja otvori usta svoja i proždere ih s obiteljima njihovim" (4. Mojs. 16., 31.-32.).

Prvi apostolski zbor: Dj. ap. 15.

Kralj Ljudevit XVI. i radnik

Na dvoru francuskoga kralja Ljudevita XVI. bio je jedan radnik, koji je govorio, da crkvene zapovijedi ne treba opsluživati, jer da crkvene zapovijedi nisu Božje zapovijedi. Kralj mu jednom odgovori: "Nikad nisam čuo, da bi oni, koji ne opslužuju crkvenih zapovijedi, opsluživali Božje."

Isus je rekao apostolima: "Idite i učite sve narode ... učite ih ispunjavati sve zapovijedi ... Tko vas sluša, mene sluša, a tko vas prezire, mene prezire ... Tko Crkve ne posluša, neka ti bude kao poganin i odmetnik" (Mt. 18., 17.).

Dobar odgovor dječaka

Neki dječak, koji je već bio obavio prvu sv. pričest, bijaše sa svojim roditeljima pozvan kod

nekoga prijatelja na ručak. Bijaše petak, a bila su pripremljena mrsna jela. Dječak nije htio jesti. Jedan od uzvanika počeo se s dječakom šaliti. Izmedju ostalog reče: "Ne treba voditi računa, ako se prekrši crkvena zapovijed, jer su tu zapovijed dali ljudi."

Dječak, sjećajući se onoga, što je naučio u katekizmu, odgovori: "Dobro, gospodine, zapovijedi crkvene su od ljudi; ali, o tim je ljudima Isus rekao: "Kao što je Otac poslao mene, tako i ja šaljem vas. Tko vas sluša mene sluša, tko vas prezire, mene prezire." Ako ja danas prekršim zapovijed crkvenu, koja mi zabranjuje jesti meso, to je isto kao da sam prezreo Isusa."

P R V A Z A P O V I J E D C R K V E N A

"Svetkuj zapovjedne blagdane i slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedne blagdane!"

ŽRTVA SV. MISE

Uvijek su ljudi, već od najstarijih vremena, Bogu prikazivali žrtve.

Abel se klanjao Bogu - žrtvom (1. Mojs., 4.).

Noa je zahvalio Bogu nakon potopa - žrtvom (1. Mojs., 9.).

Job je tražio pomirenje s Bogom zbog grijeha svoje djece - žrtvom (Job. 1., 5.).

Juda Makabejac molio je Božju pomoć za duše - žrtvom (2. Mak., 12., 43.-44.).

Abraham, kad je ušao u zemlju Kanansku, prinio je Bogu žrtvu (1. Mojs., 12.).

Izak, poslije nego se vratio iz Gerare s bogatstvom - prinio je Bogu žrtvu (1. Mojs., 26.).

Jakov je prinio Bogu žrtvu na putovanju, kad su mu se ukazale čudnovate ljestve (1. Mojs., 28.)

Melkisedek, kralj salemski, poslije nego je doznao, da je Abraham pobijedio neprijatelja, prinio je Bogu žrtvu (1. Mojs., 14., 18.).

Sve ove žrtve Staroga zavjeta bijahu slika Isusove žrtve na križu.

<u>Isus ide u hram kao dječak od 12 godina</u> (Lk., 2., 42.-49.).

<u>Sv. misu su govorili već apostoli</u>

Da su apostoli, vršeći zapovijed Isusovu, govorili sv. misu, imamo dokaza iz Sv. pisma. U "Djelima apostolskim" čitamo: "I svaki dan bili su jednodušno u hramu, i lomili su kruh po kućama, i primali hranu s radošću i priprosta srca" (2., 46.).

Sv. Pavao, došavši u Troadu, tu se zaustavi sedam dana i "u prvi dan sedmice, kad se sabrasmo da lomimo kruh, govorio im je Pavao, jer je htio sutradan da otputuje, i produljio je govor do ponoći" (Dj. ap., 20., 7.).

Isti apostol u svojim poslanicama često spominje žrtvu Novoga zavjeta: "Imamo žrtvenik, od kojega ne smiju jesti, koji služe šatoru" (t.j. svećenici Staroga zavjeta) (Žid., 13., 10.). "Kalež blagoslova, koji blagoslivamo, nije li zajednica krvi Kristove? Kruh, koji lomimo, nije li zajednica tijela Kristova?" (1. Kor., 10., 16.).

<u>Sv. Andrija apostol i sv. misa</u>

Kad je sv. Andrija bio god. 62. uhapšen, prokonzul Egeja mu je zapovjedio, da žrtvuje njegovim bogovima, inače da će ga staviti na muke, na križ. Sveti apostol odlučno odgovori:

"Svaki dan ja žrtvujem na oltaru svemogućem i pravom Bogu, ali ne meso teladi niti krv ovnova, već nevinoga Jaganjca Božjega. I kada čitav vjerni narod jede od ovoga svetoga mesa, žrtvovano Janje ostaje netaknuto i živo."

Bijaše bačen u tamnicu, a poslije grozno mučen.

Sv. Justin i misa prvih kršćana

Sveti filozof i mučenik Justin (+166.) za vrijeme progonstva slao je rimskim carevima pisma u obranu kršćana. U prvim pismima govoreći o liturgijskom obredu prvih kršćana, medju ostalim piše:

"Biskup pozdravi narod s riječima "Dominus vobiscum", a onda započinje pjesmu hvale (Gloria). Zatim čita Sv. pismo (epistola i evandjelje) i onda drži propovijed, da narod ojača u strahu Božjem. Tada dolaze žrtve kruha, vina i ostalih darova vjernika. Jedan dio kruha i vina bude blagoslovljen (ofertorij) te poslije žarke molitve zahvalnice (prefacija) bude posvećen. Poslije nego su svi izmolili Očenaš, svi prisutni vjernici budu dionici toga posvećenog kruha (pričest). I kao što je služba započela hvalom Bogu, tako bude završena zahvalom. Na koncu biskup blagoslovi narod i otpusti ih."

Sv. Lucijan i sv. misa

Već od najstarijih vremena govorile su se sv. mise na kostima svetih mučenika. Sv. Lucijan se nalazio u tamnici u Nikomediji radi vjere s mnogim kršćanima. Znajući, da ih brzo čekaju muke, željeli su se ojačati Isusom u sv. pričesti. Sv. Lucijan legne na zemlju i na svojim prsima posveti kruh te pričesti kršćane. Tako je misa bila izrečena na živom oltaru - sv. Lucijanu.

Katakombe

Mrak se već spustio i noć je obavila zemlju svojim crnim plaštem. Na cesti Via Appia vidjaju se u mjesečevom svijetlu sjene osoba razne veličine i starosti. Nekamo se žure. Za čas skrenu s ceste na lijevo i nestane ih. Sišli su u dubinu zemlje i zašli u nekakve mračne prostorije. Svod

tih prostorija ukrašen je priprostim slikama. Mjesto je posvećeno za službu Božju. To je ulaz u katakombe. One još i danas postoje i neodoljivom silom privlače k sebi srce svakog hodočasnika, koji putuje u Rim.

Te podzemne mračne prostorije, bile su prve kršćanske crkve u poganskom Rimu. Tu su svećenici i rimski biskupi prikazivali božansku žrtvu jer se crkve nijesu smjele nigdje podizati. Pa ipak kršćani rado su tamo zalazili, da budu dionici svetih tajna iako je bilo skopčano sa smrtnom pogibelju.

Na svijetu se neprestano govori sv. misa

Bog je objavio po proroku Malahiji u Starom zavjetu: "Od izlaza pa do zalaza sunca bit će moje ime veliko medju narodima i na svim stranama žrtvovat će se i darivati mojemu imenu čista žrtva" (Mal., 1., 11.). Ta objava ispunja se u presvetoj žrtvi svete mise, koja se neprestano prikazuje trojedinomu Bogu, svaki sat u drugoj zemlji, gdjegod se nalazi koji katolički svećenik.

Dok je kod nas podne, dotle je u nekim krajevima jutro, a u nekojima večer ili noć; dok je kod nas jutro, u nekim krajevima je podne. Uzmimo da se sveta misa čita svagdje oko šest sati izjutra. Tako, kada je u Zagrebu:

6 sati: tada se prikazuje sveta misa u hrvatskim krajevima, u Italiji, po cijeloj srednjoj Evropi, u Njemačkoj, Skandinaviji, Libiji, Kongu, Angoli i jugozapadnoj Africi.

6 1/2 : u Francuskoj, Belgiji, Nizozemskoj, Danskoj, Alžiru, Tunisu, na Guinejskom zalivu.

7 : u Engleskoj, Irskoj, Španjolskoj, Portugalskoj, u Maroku, Gibraltaru, na sv. Jeleni i u španjolskoj Guineji.

8 : na Islandu, na sjeverozapadnoj obali Afrike i na susjednom otočju.

9 : na Azorskim i Kapverdskim otocima, na Trinidadu i okolici.
10 : u istočnoj Braziliji i južnoj Grenlandiji.
10 1/2 : u Urugvaju, Paragvaju, Gvajani, Novoj Zemlji i N. Škotskoj.
11 : u istočnom Labradoru, srednjoj Braziliji, dijelu Argentine, u Venezueli i Boliviji.
12 : u zapadnoj Kanadi i Sjedinjenim američkim državama, na Karolinima, u Čilu, Peruu, Ekvadoru, Kolumbiji, Panami i srednjoameričkim otocima.
13 : u srednjoj Kanadi i sredini Sjedinjenih država, u istočnom Meksiku.
14 : u zapadnoj Kanadi i zapadnom dijelu Sjedinjenih država, u zapadnom Meksiku.
15 : u najzapadnijem dijelu Kanade i u Kaliforniji.
16 : na medji Kanade i Aljaske, na Jukonu.
17 : u srednjoj Aljaski i na otocima Tihog oceana.
18 : u istočnoj Aljaski i na susjednom otočju, na Samoa otocima.
19 : u istočnoj Sibiriji, Novoj Zelandiji i susjednim otocima.
20 : u Kamčatki, na Maršalskim, Karolinskim i susjednim otocima.
21 : u istočnoj Australiji, Tasmaniji, Novoj Gvineji i na istočnim japanskim otocima.
22 : u srednjoj i južnoj Australiji, Japanu, Koreji.
23 : na istočnoj obali Kine, Borneu, Javi, Filipinskim otocima, zapadnoj Australiji.
24 : u Siamu, Indokini, srednjoj Kini, Tonkingu, Anamu, Sumatri i otočju.
1 (iza ponoći) : u Bengaliji, Nepalu, Tibetu.
2 : u istočnoj Indiji, na malabarskom gorju.
3 : u istočnoj Perziji, na otocima, sv. Mauricije i okolici.
4 : na Madagaskaru, u Somaliji, južnoj Arabiji, Mezopotamiji.

4 1/2 : na istočnoj obali Afrike, Sudanu, Egiptu, Palestini, Siriji, Turskoj.
5 : u Rodeziji, Grčkoj, Bugarskoj, Rumunjskoj, Poljskoj i u baltičkim državama.
6 : Zagreb, hrvatski krajevi . . . . .

Slušaju sv. misu uz cijenu svoga života

Za vrijeme Dioklecijanova progonstva (u IV. st. poslije Krista) svećenik grada Abitine u Africi, po imenu Saturnin, služio je jedne nedjelje sv. misu u kući odlična kršćanina Oktavija Feliksa. Kad su to doznale rimske vlasti, poslali su četu vojnika, koji opkoliše kuću Oktavijevu, gdje se služila sv. misa, i pohvataše 49 kršćana obojeg spola. Bilo je medju njima i male djece. Odvedoše ih pred sud,gdje su junački priznali,da su kršćani. Sudac ih dade okovane odvesti u Kartagu k prokonzulu Anolinu. Iako s teškom mukom zbog okova, ipak su hrabri mučenici veselo išli u Kartagu, radujući se, što mogu za Isusa trpjeti. Putem su pjevali psalme i pjesme u čast Isusu.

"Jesi li ti", izdere se prokonzul na Saturnina, "sabrao ove na službu Božju, a znadeš, da je to car zabranio?"

"Jesam", odgovori svećenik, "mi smo mirno vršili službu Božju."

"A zašto?"

"Jer se služba Božja ne smije u nedjelju propustiti. Tako nas uči zakon Božji, tako zakon zapovijeda."

Za taj odgovor bude stavljen na muke. Ali se njegova odvažnost i vjernost Kristu nije dala slomiti.

"Tako zakon Božji zapovijeda". To su bile posljednje riječi stara svećenika.

Poslije njega dodjoše drugi na red. Svi ostadoše postojani i jaki te podniješe junački mučeničku smrt.

Na koncu dodje red na malenoga Hilarijana. Ni njega nisu mogli odvratiti s pravoga puta nikakova prijetnja i nikakovo obećanje.

"Radi što te volja, ja sam kršćanin i dužan sam slušati sv. misu u nedjelju."

I kad ga je napokon prokonzul dao odvesti u tamnicu na muke, odgovorio je veselo: "Bogu hvala!"

Za vrijeme cara Valenta (+ 378.), kad su se štitili arijanci, a proganjali kršćani, u Edesu (Mesopotamija) nalazio se velik broj kršćana. Pošto su crkve sve bile zatvorene, kršćani su se nedjeljom i blagdanima kupili na posebna mjesta,da slušaju sv. misu. Doznavši za ovo car Valent naredi, da svi kršćani, koji se nadju tu, budu ubijeni. Ali Modesto, prefekt grada, koji nije bio tako okrutan kao car, potajno obavijesti kršćane, da se ne kupe tamo. Posljedica te opomene bijaše, da se još više kršćana tamo blagdanima kupilo. Tako su kršćani veselo polazili tamo, spremni i na samu smrt.Medju ovima bijaše i jedna siromašna žena sa svojim malenim sinčićem koja se žurila, da ne okasni na službu Božju. Modest je vidi i upita je:

"Kamo žuriš?"

"Idem da slušam sv. misu."

"Ali ne znaš,da žuriš u smrt?"

"Znam", odgovori odvažna žena, "i zato i žurim, da ne izgubim prigodu, da žrtvujem život za tako svetu stvar."

Modest zapanjen nad takvim junaštvom, ode javiti caru, nagovarajući neka odustane od svoje zapovijedi.

Sv. Izidor i sv. misa

O sv. Izidoru, zaštitniku grada Madrida, čita se:

On je bio sluga nekog plemića. Posao mu je bio obradjivati plemićeva polja. Kako je bio silno pobožan, svaki dan bi se rano digao, da može slušati sv. misu. Zbog toga je morao mnogo trpjeti od

ostalih slugu. Ne samo da su mu se rugali, nego su ga i tužakali gospodaru, da polazeći svaki dan u crkvu, zanemaruje posao. Kad ga je glede toga gospodar pozvao, odgovori mu svetac:

"Dragi gospodaru! Molim, da se osvjedočite, da li ja učinim manje posla zbog toga, što idem na sv. misu, negoli sam dužan učiniti. Ako nadjete, da je tako, naknadite od moje plaće."

Gospodar podje u polje i sakrije se, da vidi iz skrovitog mjesta, što je na stvari. Izidor se upravo vratio sa službe Božje i počeo raditi. Gospodar gleda: uz Izidora dva andjela, gdje mu pomažu u poslu. Za kratko vrijeme načinio je Izidor više negoli ostali sluge. Od tada se Izidoru nije više prigovaralo zbog sv. mise. Gospodar ga je zavolio kao rodjenog brata. Do konca života ostao je u službi toga gospodara i kao sluga sveto umro u dobi od 60 godina. Četrdeset godina poslije njegove smrti otvoriše njegov grob te nadjoše njegovo tijelo čitavo i netaknuto. Metnuli su ga u krasan srebrni lijes i ponijeli svečano s madridskog groblja u crkvu sv. Andrije u Madridu, gdje mu se moći čuvaju s najvećim poštovanjem.

Dnevna sv. misa sv. Tome Morusa

Sv. Toma Morus (+ 1535.), koji je mučeničkom smrću umro za vrijeme Henrika VIII., svaki dan je rano ujutro slušao sv. misu. Običavao je govoriti: "Prvi sat dana je za moga nebeskog Kralja, ostali su za moga zemaljskog kralja."

Često je i služio kod sv. mise. Kad mu je netko predbacio, da to nije dostojno njega i njegova položaja, on je odgovorio:

"Ako je čast služiti zemaljskoga kralja, još veća je čast služiti Kralja nad kraljevima."

Sv. Pio X. i služba kod sv. mise

Sv. Pio X. god. 1888., kao biskup Mantove, dodje

u Rim. U crkvi sv. Petra vidio je jednog svećenika, koji je bio spreman da reče sv. misu, ali nije bilo ministranta. Josip Sarto, biskup, ponudi se da će služiti misu. Svećeniku, koji se zvao Radini Tedeschi, a koji je poslije postao biskup u Bergamu, bilo je neugodno, da mu jedan biskup služi. Ali biskup Sarto mu reče:

"Znam ja dobro služiti sv. misu. Biskupu nije čast samo da govori sv. misu, nego i da služi."

Sv. Ivanica Šantal i sv. misa

Sv. Ivanica piše jednoj poglavarici:

"Molim vas, draga kćeri, da naše sestre svaki dan u domaćoj kapeli ili u obližnjoj crkvi što pobožnije slušaju sv. misu. Ona je jedna od najboljih potpora za cijeli dan."

Jednoj učiteljici novakinja piše:

"Glavna vaša briga neka bude, da novakinje naučite što češće i što pobožnije slušati sv. misu i preko nje se pričestiti. Te su dvije stvari najvažnije.

Sv. Ljudevit i sv. misa

Sv. Ljudevit IX. kralj francuski (1226.-1270.), svaki je dan slušao ne jednu, nego tri sv. mise. Znajući, da mu neki to predbacuju, odgovori:

"Što ih smetaju moje stvari! Da gubim vrijeme u igrama, u lovu, nitko mi zastalno ne bi predbacivao."

Vidjenje sv. Bernarda

Kad je jednom sv. Bernard govorio sv. misu za pokojne, pri molitvi "Spomeni se, Gospodine, slugu tvojih, koji pred nama otidjoše", zanese se u vidjenju. Pred njim se rastvori čistilište. U njemu silan broj svetih duša, koje ga stadoše moliti, da im se smiluje, i da za njih posreduje kod Jaganjca Božjega na oltaru nazočna. Sv. Bernard rado to učini; kako se redom molio za duše, koje je ondje vidio, tako su one jedna za drugom ostavljale čistilište i uzlazile u nebo. Sv. Bernard produžuje molitvu, a ganutljivi se prizor ponavlja: duše se hrpimice dižu prema nebu. Na taj pogled svetac još žarče moli, da tim dušama dade "mjesto rashlade, blaženstvo pokoja, i sjaj svjetlosti i da tako dodju u zajednicu vječnoga blaženstva" (memento za mrtve). U čas ispraznilo se čistilište, a nebo napunilo blaženicima.

To vidjenje potvrdjuje nauku Crkve, kako je sveta misa od izvanredne vrijednosti za svete duše u čistilištu.

Velika vrijednost sv. mise

Neka pobožna duša, prisustvujući jednom sv. misi, imala je ovo vidjenje:

Opazi kako ispod oltara niče plemenito stablo. Ono je tokom mise sve više raslo, dok nije visinom doseglo kupolu crkve, a granama zahvatilo sve zidove crkve. Na granama toga stabla pokazalo se prekrasno mirisavo cvijeće, koje je u gustim pahuljicama počelo padati na glave vjernika, koji su slušali sv. misu.

Toj duši bi rastumačeno vidjenje: Stablo je sv. misa. Cvijeće su Božje milosti, koje se spuštaju na dušu onih, koji pobožno pribivaju sv. misi. U tom smislu veliki crkveni naučitelj sv. Toma veli, da pod sv. misom duša može osjetiti isti duševni plod i duševnu korist, koju je Krist zaslužio na Veliki petak svojom smrću na križu. Jer sv. misa i nije drugo nego nekrvno obnavljanje krvave žrtve na Golgoti.

Biskup čuva ovce

Francuski biskup Miollis de Digne svake bi nedjelje ujutro, kad bi rekao sv. misu, izašao u ko-

je obližnje selo, da uči djecu katekizam. I tako jedne nedjelje naidje na jednog dječaka, koji je čuvao ovce na livadi. Biskup upita dječaka, da li ide u nedjelju k svetoj misi. Dječak mu odgovori: "Ja bih rado išao k svetoj misi, ali ne mogu ostaviti ovce."

Kako se brzo u župskoj crkvi imala započeti sv. misa, ponudi mu biskup, neka podje u crkvu, a on će dotle čuvati ovce. Dječak pristane, predade pastirski štap biskupu i otrča u crkvu. Pod misom ugleda ga u crkvi njegov gospodar. Odmah pristupi k njemu i upita ga, zašto je ostavio ovce. Mali pastir odgovori: "Jedan ih svećenik čuva."

Gospodar će nato: "To je sigurno kakav preobučeni lopov, koji će nam ukrasti ovce."

Odmah ostavi s nekoliko susjeda crkvu pa u polje. Kako su se začudili, kad su kod ovaca našli svoga dobrog biskupa!

Veliki ljudi i sv. misa

Aleksandar Volta (+1827.), velik učenjak i jedan od najglasovitijih ljudi Italije, i kao starac svaki je dan slušao sv. misu.

O' Connell (1775.-1847.), glasoviti vodja irskog naroda u borbi za vjersku i narodnu samostalnost, prisustvovao bi svakog dana sv. misi. Više puta do kasnih ura noći držao bi govore u engleskom parlamentu, a ujutro rano već bi slušao sv. misu.

Bilo je u veljači, kad se raspravljalo o nekim važnim pitanjima za Irsku u engleskom parlamentu. O' Connell sudjelovao je do konca, do dva sata poslije ponoći. Slijedećeg jutra u 6 s. bila je misa u jednoj maloj londonskoj kapeli. Na zid kapele, zamotan u kabanicu, bio je naslonjen čovjek sav zadubљen u molitvu. Kad zazvoni na pričest, čovjek odloži kabanicu i pristupi k stolu Gospodnjemu. Bio je to O' Connell. - Kod sv. mise i

pričesti nalazio je ovaj izvanredni čovjek pobude i blagoslova u svom radu.

Aleksandar Manzoni (1785.-1873.), glasoviti talijanski pjesnik i romanopisac, svake je nedjelje i u svojoj visokoj starosti slušao sv. misu. Običavaše govoriti: sv. misa ne da se procijeniti, tolika joj je vrijednost.

Jedne nedjelje započe jako padati kiša. Usto je i hladna bura bjesnika. Nitko se nije usudio izići van. Ukućani ne dopustiše starcu piscu u crkvu, premda je htio pošto poto poći. Kad je vidio, da mu nikako ne dadu, ražalosti se toliko da je bio cijeli dan turoban. Poslije podne posjeti ga jedan njegov prijatelj i reče mu:

"Prijatelju, zašto si danas tako turoban? Bit će da ovo ružno vrijeme djeluje na te."

"Nijesam ja zbog ružnog vremena žalostan," odvrati mu Manzoni, "nego ...

"Ma što?" - upadne mu u riječ znatiželjni prijatelj.

"Ah", reče Manzoni, "moji me ukućani nisu pustili danas k svetoj misi. Rekoše, da je vrijeme strašno, pa da se ne može van ..."

"Pa zato se žalostiš?" - odvrati prijatelj. "Veseli se, što imaš tako obzirne i pametne ukućane. Na takvom vremenu ni psa ne bi trebalo van baciti, a ti, prijatelju, pod svoju starost hoćeš u crkvu? Budi pametan."

"Al za Boga", reče Manzoni, "nemoj, molim te, tako govoriti!"Čuj što ću ti reći. Pomisli, da imaš jednu srećku, i ..."

"Ma što ima posla srećka sa sv. misom?" - prijatelj će začudjeno.

"Samo ne tako naglo! Prijatelju, strpi se malo. Uzmimo dakle, da imaš jednu srećku. Tvoja je srećka dobila, recimo, 100.000 forinti, a ti sve do sada nisi o tome ništa znao. Danas ti donese listonoša tu radosnu vijest, gdje ti se ujedno saopćuje, da

je danas posljednji rok, da digneš taj dobitak, zar ne bi otišao bila oluja i kiša kakva mu drago?"

"Dakako da bih otišao po novac", reče mu prijatelj. "Uostalom dopusti mi, to nije dobra prispodoba. 100.000 forinti i jedna sv. misa, kolika je to razlika! Zar ti uistinu vjeruješ, da jedna sv. misa vrijedi 100.000 forinti?"

"Jest, vjerujem", reče mu ozbiljno Manzoni. "Svim zlatom ovoga svijeta ne može se jedna sv. misa isplatiti. Zar nije opravdana moja žalost, što sam danas toliko blago izgubio zbog nepogodna vremena, po kojem bi ti otišao, da puno manju svoticu digneš?"

Contardo Ferrini, umro g. 1902. a god. 1947. Crkva ga je proglasila blaženim, inače velik učenjak, govorio je:

"Moja je želja, da dnevno slušam sv. misu, jer želim, da se moje srce napuni velikim dobrima te neprocjenjive žrtve."

U Londonu je umro god. 1928. engleski književnik Percy Fatzerale u svojoj 93. godini. Za svoga života napisao je 200 knjiga. Ali, što najviše resi njegov značaj, jest njegov katolički život. Do svoje 93. godine nije propustio ni jednoga dana, a da ne sluša misu u Westminsterskoj katedrali.

Kraljevi i sv. misa

Car Konstantin Veliki napravio je u svom raskošnom carskom dvoru lijepu kapelu i tu svakoga dana slušao sv. misu. Dapače, i kad je stajao na čelu svoje vojske na bojnome polju, htio je da ima kod sebe oltar, i da na njemu svećenik svakoga dana služi sv. misu, kojoj bi on pribivao.

Njemački car Lotar II. u mirno doba, kad je bio na svom dvoru, prisustvovao je pobožno svakoga dana trima sv. misama. Isto se čita i o Henriku

III., kralju engleskome.

Slavni češki kralj sv. Venceslav, čija je uspomena još i danas časna u češkom narodu, slušao je svakoga dana više sv. misa, klečeći na golom tlu crkve. Kad nije bilo podvornika, sam je posluživao svećenika na oltaru. On je kitio oltar najplemenitijim dragim kamenjem iz svoje kraljevske krune i najskupocjenijim tapetima iz svoga kraljevskoga dvora. Svojim vlastitim rukama priredjivao je brašno za hostije.

Car Karlo V. (1519.-1556.) često je i radnim danom slušao sv. misu. Jednoga dana, dok je slušao sv. misu, došli su mu javiti, da ga jedan strani poslanik čeka i da želi što prije s njim govoriti. Karlo V. odgovori: "Recite mu, da sada govorim s Kraljem, a kad svršim, da ću govoriti s njime."

Car Napoleon I. posjetio je jednom zgodom zavod u Ekuenu, koji je podigla ugledna gospodja Kampan, a u kojem su se imali odgajati francuski plemići. Napoleon je htio doznati kakav kućni red vlada u tom zavodu. Dadoše mu na uvid zavodska pravila. Tu je, medju drugim točkama, stajalo, da mladi pitomci moraju svako nedjelje, četvrtka i na zapovjedane blagdane slušati sv. misu. Veliki car napisa vlastitom rukom ispod te točke: "Svakog dana neka slušaju sv. misu."

Austrijska carica Marija Terezija, koja je u teškim i burnim vremenima vladala svojom prostranom carevinom, ujutro rano slušala bi sv. misu. Poslije bi do devet sati obavljala državne poslove, a u devet sati opet bi prebivala drugoj misi.

Sv. Hedviga, poljska vojvodkinja, slušala je svakog dana više sv. misa. Ona se svakog jutra propitivala, je li u Bratislavu došao koji strani svećenik, i kad bi za koga doznala, pozvala bi ga u

svoj dvor, da služi sv. misu, te bi ga bogato nagradila.

Sv. grof Eleazar sastavio je za svoju služinčad pravila dnevnog života. Medju tim pravilima bila je i naredba, da svi moraju svakog dana ujutro rano slušati sv. misu.

General Sonino i sv. misa

Netko je zapitao generala Sonina, kako on i u vojničkim stvarima uspijeva mnogo bolje nego drugi generali. "Jednostavno", odgovori, "ja svakog dana idem po sata na instrukciju k najboljem generalu. A taj se nastavnik zove Isus. Svakog dana prisustvujem sv. misi i tu dobivam svijetla za dobar uspjeh u mojim pothvatima."

Obraćenje grešnika po sv. misi

Prije devet stotina godina u jednoj pećini pirenejske šume u Španjolskoj, već dva dana boravi jedan plemić, imenom Lopoforti. Niti jede, niti pije, niti spava niti se odmara. Muči ga misao na strašan zločin. Prije tri dana ubio je čovjeka, grofa Raymunda od Bearna, svoga gospodara. Ubio ga je iz zasjede.

Ta misao ne da mu mira. Lopofortova duša je zdvojna. On već promišlja,kako da počini samoubojstvo.

U to, kroz mračnu šumsku tišinu, zorom trećeg jutra, začu mladi plemić cilik sitnog zvonca. Zvuk tog zvonca dopre do njegovih ušiju, prodre do u njegovu dušu. I nehoteć otide za zvukom zvona. Nedaleko je bila jedna mala šumska kapela i u toj kapeli jedan svećenik čitao je sv. misu nekolicini vjernika. Lopoforti se približi. Nešto ga onamo vuklo. Dodje pred kapelu, skrušeno klekne na oba koljena i tako klečoći slušao je sv. misu. Neki neobični mir, neka blaga utjeha

udje u njegovu dušu. On je promišljao da se eto ponavlja ondje na oltaru velika pomirbena žrtva Novoga zavjeta; da se ondje opet nekrvnim načinom žrtvuje Jaganjac Božji, koji odnosi grijehe svijeta i koji je prolio svoju krv na otpuštenje grijeha.

To ga ohrabri. I ako je velik njegov zločin, upozna da je još veće milosrdje Božje. Zato skrušeno ispovijedi svoj zločin, te je poslije sveto i pokornički živio. Krv Kristova s onog oltara, na kojem se služila sv. misa,oprala je njegovu dušu od mrlje prolivene krvi.

Otac Matej Crawley, veliki širitelj pobožnosti prema Srcu Isusovu, pripovijeda:

Jednoga jutra govorio sam sv. misu u privatnoj kapelici. Članovi te obitelji, kojoj je pripadala kapelica, pozvaše na misu i jednoga svoga znanca, velikog bezbožnika, koji nikada još do toga časa nije prekoračio crkvenog praga.

Odjeven u misno ruho, dodjem do oltara, i opazim pred sobom čovjeka, kako uspravno stoji izmedju dvije gospodje, koje su pobožno klečale ... To je bio prizor kao na Kalvariji, samo obrnuto ... Na Kalvariji je Isus bio medju dvojicom razbojnika, a ovdje razbojnik izmedju dvije dobre duše.

Počnem sv. misu, a bezbožnik stoji i znatiželjno gleda.

Za vrijeme pretvorbe, na veliko iznenadjenje prisutnih, pade naglo na koljena, baš kao da je bio prignječen nekom nadljudskom silom. Pogled mu je bio uprt na oltar, a iz očiju su mu curile suze ...

Što se je dogodilo?

Iza svete mise zapita, da li može sa mnom govoriti, jer da me ima nešto važnoga zapitati. "Neka samo dodje", rekoh.

"Velečasni!" - zapita me - "što ste radili u ovoj sobi?"

"Što sam radio? Obavljao sam svetu misu."

"Što je to misa?" - zapita.

"Oprostite, gospodine, jeste li vjernik ili nevjernik?"

"Ja ne vjerujem ništa."

"E, pa čujte, gospodine! Čovjek je sagriješio i Bog da to izravna i da čovjeku oprosti poslao je na svijet svoga božanskoga Sina, koji je proglasio i naučavao svoju nauku. Tu je svoju nauku potvrdio i najvećim čudesima, a zatim su ga njegovi neprijatelji uhvatili, na križ razapeli, gdje je i umro u najstrašnijim mukama."

"Ali, što to ima zajedničkoga s misom?" - upita bezbožnik.

"To je sve baš sveta misa i ništa drugo: ona je obnavljanje žrtve na križu za naše otkupljenje."

Bezbožnik je sav smeten gledao u mene, zatim reče:

"A molim vas, recite mi: tko je bio onaj, koji se je pojavio na vašem mjestu?"

"Ne razumijem vas", - rekoh mu.

"U onaj čas, kada je zvonce zazvonilo (za vrijeme pretvorbe i podizanja), vas je nestalo, a mjesto vas se stvorio neki gospodin veličanstvenog izgleda ... Bio je žalostan i sav u ranama ... Ruke je imao raskriljene, a iz dlanova mu je curila krv, koja je tekla u tu ... metalnu posudu, što je bila na oltaru ...

"U kalež, je li?"

"Jest, u kalež. Nikad nisam vidio potresnijeg dogadjaja. Sav sam drhtao. A iza nekoliko časova (kod svećenikove pričesti) onoga gospodina je nestalo i vi ste se pojavili na svomu mjestu. Molim vas, tko je ono bio?"

"To je bio Isus ... da Isus ... kojega su neprijatelji izbičevali ... Isus trnjem okrunjen .. Isus sav u krvavim ranama ... Isus razapeti na drvu križa ... Onaj Isus, koji je umro za naše spasenje ... onaj Isus, koji vam, dragi gospodine, želi sve oprostiti i dati svoju milost i ljubav.."

I to je čudo obratilo bijednoga grešnika. Pao je do nogu sluge Božjega i oprao svoju dušu krvlju Jaganjca Božjega, koji oduzima grijehe svijeta.

Glasovit obraćenik novijega doba, André de Bavier, koji je puno godina lutao mračnim stazama bezvjerstva i bio pao u duboki glib grešnoga života, dobio je dar vjere i preporod života slušanjem sv. mise. Evo, što on sam priča o tom svom obraćenju:

"Zima god. 1911.-1912. ne bijaše za me samo godina marnoga rada, nego i razdoblje žarkoga vjerskoga života. Rado sam čitave sate boravio u benediktinskoj kapeli u Gospodskoj ulici (u Parizu). Još nisam imao vjere, ali sam često pribivao sv. misi. Obredi, što sam ih nekoliko godina držao besmislenima, zadobiše sad za me tragičnu veličinu. Nije li katolik bio povlašten da pribiva najslavnijoj povijesnoj drami, mističnome ponavljanju golgotske Žrtve? Združivši se sa svećenikovim djelovanjem, mogaše sam sebe prinesti s Isusom, koji je sišao u hostiju i tijesno se, u pričesti, sjediniti sa sv. Žrtvom. Sva mi se druga bogoštovlja učiniše siromašna, kad razumjeh duboki smisao tajne sv. mise.

Svanu dan, kad mi Bog dade najveću milost moga života. Na Uskrs god. 1912., kad svećenik podiže posvećenu hostiju, dobih dar vjere. Poklonih se Bogu, koji je postao čovjekom, koji neprestano boravi medju nama pod koprenom euharistijskoga kruha. Moje se obraćenje svršilo."

Nevina žrtva

Kada je jednom jedan zapovjednik broda, Alfonzo, bio s mnogo ljudi u ladji na otvorenom moru, podignu se strašna bura, tako da su svi mislili, da će se ladja svaki čas razbiti, a oni svi propasti. Tada u najvećoj nuždi pograbi Alfonzo maleno dijete,

podigne ga prema nebu i reče:

"O, Bože, iako smo grešnici, te smo zaslužili kaznu, ali ovo je dijete nevino. Radi ovoga djeteta budi i nama milostiv."

I gle! Bura se smiri i svi su se spasili.

Ako se Bog dao ublažiti radi nevinoga djeteta, koliko će većma, kada mu svećenik podigne njegova jedinog Sina u svetoj misi!

Jedan grijeh manje

Jednoga nedjeljnog jutra opazi jedan londonski stražar, da nema obične pometačice, nego da neka druga žena mlada mete pločnik. Stane čas i zagleda se u one bijele ruke, koje su dosta nespretno mahale metlom. Ta nova pometačica bila je lady Georgina Fullerton, kćerka engleskoga konzula u Francuskoj, sestra kraljičina ministra. Kako je dospjela ovamo? Evo kako: kad se toga jutra vraćala iz crkve, slučajno se sudari s pometačicom, koja je u najvećoj žurbi šibala metlom desno i lijevo.

"Dobra ženo", reče prijazno Georgina pometačici, "jeste li danas slušali sv. misu?"

"Ah, gospodjo", uzdahne pometačica, "nemam vremena da idem u crkvu. Zar ne vidite, da moram mesti?"

Georgina skine rukavice, približi se ženi, uze joj iz ruke metlu i šapne:

"Idite k misi, ja ću mesti, dok se vi vratite."

Kad ju je netko za to prekorio, da takav posao radi ona, kćerka ugledne obitelji, odgovorila je:

"Jedan grijeh manje!"

Sv. misa na Grenlandu

Grenlandija je zemlja, koja je skoro cijele godine pokrivena ledom. Prije 800 godina stanovnici su Grenlanda primili kršćansku vjeru. Trista godina kasnije napali su ih susjedni pogani, uništili

gotovo sve crkve, ubili biskupa i većinu svećenika, a mnoge kršćane odveli u ropstvo.

Preostali ostali su vjerni svojoj vjeri.

Nije trajalo dugo, umre i posljednji svećenik. Sad su siromašni ljudi ostali kao stado bez pastira.

Prošlo je dugih 80 godina, dok je tamo došla neka tudja ladja. Sad su imali priliku poslati list sv. ocu papi Inocentu VIII. i potužiti mu se na svoju nevolju. Pisali su:

"Već 80 godina nemamo sv. mise ni sakramenata. Samo jedno nam je ostalo, što nas tješi i našu vjeru oživljuje."

Što bi to bilo? To je bio korporal, komadić posvećenog platna, na kojem je posljednji svećenik služio posljednju sv. misu. To posvećeno platno čuvali su kao dragocjeno blago. U nedjelje i blagdane i u dane, kada su se prije običavali ispovijedati i pričešćivati, izlagali su to platno. Sa svih strana hrlili su dobri ljudi. U tome ih nije mogao spriječiti ni snijeg ni led ni bura. Htjeli su posvećeno platno vidjeti i častiti, jer je na njemu počivalo tijelo Isusovo. Klanjali su se i kajali za svoje grijehe i učvršćivali u vjeri.

Kad im je papa poslao biskupa Matiju, veselju nije bilo kraja.

A kad je Spasitelj, kod prve sv. mise, došao u napuštenu crkvu, cijeli dan su klečali pred Oltarskim Sakramentom.

Dva postolara i sv. misa

Sv. Ivan Milostinjar (+ 619.), patrijarh aleksandrijski, pripovijeda o dvojici postolara, koji su živjeli u njegovo doba, jednu zgodu.

Bila su dva postolara. Jedan je od njih imao brojnu porodicu, a drugi bio bez djece. Prvi je živio po vjeri i svakidan išao k svetoj misi, drugi nije mario za vjeru, a radio je bez prestanka. Usprkos tome prvi je sa svojom porodicom živio dobro

i stjecao sve više, dok drugi nije nikako mogao naprijed. Drugi se čudio prvome, pa ga jednom upita:

"Kako to, ti manje radiš od mene i veću imaš porodicu, pa ipak tako lijepo napreduješ, a ja nikako ne mogu?"

Tada će mu prvi postolar: "Čuj me, susjede! Ja znam za otajstveno blago, i svaki dan idem, da donesem kući, koliko mi treba. Odatle sve moje blagostanje! Ali, da ne misliš, da sam egoist, evo te pozivam, da i ti svaki dan podješ te uzmeš od onoga otajstvenoga blaga i pomogneš sebi u nevolji. Sutra budi spreman, doći ću po te, da te povedem i pokažem ti to skriveno blago."

Drugo je jutro čekao postolar s velikom radoznalošću. Mislio je, da će ga susjed povesti u kakvu jamu, gdje je skriveno blago. Ali, kako se iznenadio, kad ga je odveo u crkvu, i pozvao ga, da pribiva sv. misi! Nezadovoljan, što je izgubio vrijeme, u koje bi bio mogao štogod zaraditi, vrati se kući slabe volje. Drugi dan dodje susjed opet i pokuca na vrata. Postolar nije imao prave volje da ide. Ali misleći, da će ga ovaj put odvesti do sakrivenog blaga, podje. Vrativši se kući, bio je još nezadovoljniji. A kad treći dan pokuca susjed na vrata, razljuti se postolar i reče:

"Put do crkve znam i sam, i k misi mogu doći, kad me je volja. Za to te nijesam pozvao, nego da mi pokažeš blago, koje te čini bogatim i sretnim."

Na to će mu susjed ljubezno:

"Prijatelju moj dragi! Ne ljuti se na me! Ja sam ti to blago uistinu pokazao. To se mjesto zove crkva, a blago sv. misa. Od toga blaga uzmem ja svaki dan sebi toliko, te u mojoj kući nikad ničega ne fali. Čini i ti tako, pa ćeš se zakratko uvjeriti, da sam ti pravo blago pokazao!"

Susjed uzme te riječi k srcu, stane svaki dan dolaziti k sv. misi. Otada nije ga nitko više

čuo, da bi se na što tužio, ili da mu šta fali.

Žena slomila ruku slušajući sv. misu

Ima tome 75 godina. U nekom malom gradiću Francuske, svakog jutra rano vidjela se jedna starica, koja usprkos svojih 80 godina silazi teško strmim brijegom i ide u crkvu. Ništa je od toga nije moglo odvratiti, ni zima, ni snijeg, ni kiša, ni tama.

Tako se jednoga zimskoga dana dade na put. Strašna je bila zima. Velika poledica je nastala, te se ljudi nisu usudjivali izići iz kuća. Ali starica izidje. Ona se na poledici sklizne, pade te ozledi ruku. Ipak ode u crkvu. Slušala je sv. misu. Kod kuće je htjela zašutjeti što joj se dogodilo, ali zbog velikih boli nije mogla.

Čudili joj se, što nije odmah došla kući, ali im ona odgovori:

"Slušala sam sv. misu i pričestila se; dakle, dovoljna odšteta."

Kad je liječnik pregledao ranu, ustanovi: ruka se prelomila!

"Prelomila", reče starica, "kako sam vesela, što se nije noga. Tako još mogu ići k sv. misi, a ruku ću lako zamotati."

Protestantkinja i katolička djevojka

U Levisu u Kanadi stupi jedna mlada djevojka kod neke protestantske obitelji u službu. Dobivala je dobru plaću i svi su bili njezinim radom zadovoljni. Ipak joj gospodarica najednom otkaže službu.

Djevojci se u ovoj kući jako svidjalo. Još dan prije gospodarica ju je radi nekog osobito dobrog djela pohvalila. Otpuštena - upita za uzrok, a gospodja joj odgovori:

"Znate, gospodjice, ja sam protestantske vjere, a vi katoličke. Već ste dulje vremena kod mene u

službi, i uvijek nadjete neku izliku, samo da ne prisustvujete nedjeljnoj misi. Ja nemam pouzdanja u osobu, koja svoje vjerske dužnosti ne vrši."

Nogometaš i nedjeljna sv. misa

Rockne Knute bio je predsjednik najboljeg nogometnog kluba u Americi. Na katoličku se vjeru obratio s protestantizma, a način kako je do toga došlo opisuje sam:

"Vazda je na mene činilo duboki dojam, kada sam gledao moju momčad, kako idu svakoga jutra k svetoj pričesti. Konačno sam odlučio, da ću u dane igre poći s njima sv. misi. - Priznajem, da nije djelovalo edifikantno na javnost, kad bih ja, kao vodja mojega nogometnog kluba, pri skupnom dolasku u koji grad, otišao brzo u koji hotel, da se ondje raskomodim, a sva moja momčad smjesta išla iz vlaka u crkvu. Zato sam odlučio, premda samo zbog toga, da ne budem iznimka, da slušam u dane javnoga nastupa sa svojom momčadi svetu misu.

Jedne sam noći prigodom nekoga velikog nogometnog susreta na Istoku bio nervozan, nemiran pri pomisli, kako će igra svršiti.

Sutra se igra ... i ja nijesam mogao nikako zaspati. Konačno, kad već nijesam nikako mogao zaspati, nakanio sam, da se obučem i da sidjem dolje u dvoranu hotela, da se ondje u fotelju predam svojim mislima. Moglo je biti oko dva ili tri sata poslije ponoći, kada sam došao u napuštenu hotelsku dvoranu. Da se otresem misli, započeo sam razgovor s "pikolom".

Nekako oko pete ili šeste ure šetao sam u dvorani gore-dolje, kad se nenadano namjerim na dvojicu mojih igrača, koji su upravo u taj čas sišli iz soba. Upitam ih, kamo tako rano. Išli su u crkvu. Zatim sam se povukao u jedan kut dvorane, gdje mi se pružila prigoda, da neopažen gledam sve, koji ulaze i izlaze. Kratko nakon toga opazim, kako

moji igrači po dvojica ili trojica izlaze.

Izadju i posljednja trojica iz lifta te prodju prema izlazu. Zadržao sam ih i zapitao, da li i oni idu k svetoj misi. Rekoše, da idu. Smjesta sam se odlučio poći s njima. Zacijelo ti mladi dečki nijesu ni slutili, kako je dubok dojam na me učinila njihova revnost i pobožnost. A kada sam ih zatim vidio, kako svi primaju sv. pričest, bio sam prvi put svijestan, kolika li je moć vjere u životu ovih mladih ljudi. U tom sam času spoznao svijetlo i zapazio, što mi je zapravo u životu uvijek manjkalo. Brzo nakon toga doživio sam i sam veliko veselje: sa svojom dragom momčadi klečao sam i ja kod stola Gospodnjega."

Poginuo je tragičnom smrću prigodom avionske nesreće. Oko mrtvih ruku našli su mu ovijenu krunicu.

Da slušaju misu prevaljuju daleki put

Apostolski prefekt Konga (Afrika) o. Gabrijel Grison pripovijeda:

"Uvečer u subotu bližnji kršćani dodju k nama, a noću i u rano jutro u nedjelju dodju mnogi drugi. Neki od ovih dobrih radnika, jer rade cijelu sedmicu, čine 30 do 40 kilometara, da bi došli k crkvi u nedjelju. A kako su slobodni tek u subotu poslije 5 sati, putuju cijelu noć. Sutradan, poslije mise, ili poslije podne vraćaju se svojim kućama, da budu spremni u ponedjeljak u 7 sati ići na posao. Eto, tako oni 60 do 80 kilometara učine samo da mogu slušati nedjeljnu misu. Divna utjeha misionaru."

Crnkinja bez noge i sv. misa

U Berbice u Guajani, u Južnoj Americi, živjela je siromašna crnkinja, koja je bila bez noge i teškom mukom hodala pomoću štaka. Stanovala je oko 5 sati hoda daleko od kapelice, gdje je misionar govorio sv. misu. Kiše, koje bi oko tri mjeseca pada-

le, izrovale bi i onako slab put. Ali ipak ova crnkinja svake subote uputila bi se prema kapelici, da može ujutro slušati sv. misu. Provela bi noć u kapelici, malo spavajući, a malo moleći.

21 km do crkve

O. K. Mullaly, misionar Jamaike, u zap. Indiji pripovijeda slijedeće:

Bila je nedjelja. Sunce je nesnosno peklo. Vozio sam se k misijskoj kapelici, do koje sam imao još dobrih osam kilometara, kad dopre mi do ušiju nečiji glas:

"Oče, oče, u koliko će sati biti sv. misa?"

Pogledah i opazih 18-godišnjeg crnca. Toga mladića sam već češće vidjao u crkvi, ali s njime još nijesam govorio.

"Ideš li na sv. misu?"

"Idem, oče."

"A gdje ti je kuća?"

"Ja sam, oče, s onih brda, dobrih 13 km odavle."

"Tada moraš prevaliti put od 21 km, jer do kapelice ima još 8 km."

"Jest, oče. Želim danas primiti sv. pričest."

"A hoćeš li se još danas vratiti?"

"Hoću, oče."

Rekoh mu, da se popne k meni i tako se dovezosmo do kapelice. 21 km od kuće do kapelice, 21 km od kapelice do kuće, 42 km pješačenja po ovoj strašnoj vrućini, da sluša sv. misu i primi sv. pričest."

Crnci i sv. misa

Jedan misionar piše:

"U mojoj župi ima kršćana, koji su od crkve daleko i po 120 kilometara. Pa ipak svakog mjeseca jedne nedjelje dodju k misi. Tri dana putuju

natrag. Izgube čitav tjedan, ali ne žale ... Oni, kojima je samo 20 kilometara do crkve, dolaze svake nedjelje na misu. I pričešćuju se gotovo svake nedjelje ..."

CRKVA - SVETO MJESTO

Bog se ukazuje Mojsiju u gorućem grmu i veli mu: "Izuj obuću s nogu, jer mjesto, na kojem stojiš, sveto je tlo" (2. Mojs., 3., 5.).

Bog naredjuje Mojsiju da sagradi sveti šator: 2. Mojs., 26.

David i svi Izraelci pratili su kovčeg s pjesmama uz pratnju citara, harfa ... 2 Kr., 6.

Salamon uz veliko slavlje i prinosima žrtava posvećuje hram: 3. Kr., 8.

Isus tjera trgovce iz hrama govoreći im: "Nosite to odavle i ne činite od kuće Oca mojega kuće trgovačke" (Iv. 2., 16.)

Naše crkve

Henrik Lavedan (1859.-1940.), glasovit francuski pisac, koji se obratio početkom Prvoga svjetskoga rata, poučava svoga sina o vjeri i kaže, uz ostalo, i ovo:

"Crkva je mjesto, koje zatvara i okuplja u sebi najviše dragocjenih i milih ljudskih uspomena. Tu su krštenja, ženidbe, smrti. Crkva je prijeko potrebna, bez nje ne možeš biti. Ona je ognjište, društvo, tvrdjava.

Crkva krije u sebi tu divotu, da iz nje, makar i trenom boravio tu, vazda izlaziš bolji ili barem manje zločest, no što si ušao u nju. Da, makar ne

sjedio ondje više od dvije minute, makar naprosto gledao oko sebe, vječno se i tajno čudo ipak zbiva. Šutnja crkvena govori. I kako govori!

One ispovijedaonice, makar i ne ulazio u njih, izmamljuju ti, i izdaleka, barem dijelak od onoga: moj grijeh ... Klecala snizuju tvoje misli k sebi. Ti zidovi, te daske, ti svodovi, prožeti s toliko pobožnosti, zanosa, želja, uzdaha, nada, blagoslova, da prodiru iz njih poput znoja na sve pore, spuštaju ti na ramena, sve do u dno srca, svoje dobrotvorne čare. I makar tko ne znam koliko okorio u zlu, ima ipak neka duboka milina u osjećaju, da si još malko kršćanin..."

Sveci i ponašanje u crkvi

Sv. Ivan Zlatousti o prvim kršćanima piše:

"Prvi kršćani ulazili su u crkvu kao u palaču nekojeg kralja, kojemu su andjeli sluge, gdje je nebo svod, gdje Krist sjedi na prijestolju, gdje je sve ispunjeno nevidljivim duhovima."

Veoma lijep primjer dubokog strahopočitanja u crkvi pružaju nam drevni stari tebaidski pustinjaci. O njima pripovijeda stari crkveni pisac Kasijan: "Kad bi iz dalekih svojih pustinjačkih ćelija došli u crkvu, vladali bi se tu kao andjeli u ljudskom obličju. Obdržavali su najstroži muk. Uzdržavali se i od kašlja. Ni glas ni uzdah ne bi se u crkvi čuo, iako bi bila puna puncata, osim glasa svećenikova na oltaru."

S kolikim strahopočitanjem treba pribivati sv. misi, pokazuje nam svojim primjerom i sv. Homobon. On se rodio u Kremoni u gornjoj Italiji. Po zanimanju je bio krojač, te ga krojači kao svoga zaštitnika štuju. Njemu je crkva bila nadasve mila, a slušanje sv. mise osobita slast. Svakog dana oko ponoći išao bi u crkvu sv. opata Egidija,

gdje su redovnici molili časoslov, pa bi se i Homobon njima pridružio. A kad bi redovnici otišli na počinak do zore, Homobon bi i dalje ostao u crkvi čekajući prvu sv. misu. Njoj je pribivao s takvom pobožnošću, da mu se to jasno na licu odražavalo. Svi, koji su ga gledali, bili su ganuti i na pobožnost potaknuti. Bog ga je radi toga nagradio darom čudesa, te je mnoge bolesnike ozdravio i mnoge grešnike obratio.

13.XII.1197. prisustvovao je Homobon po običaju sv. misi. Kad je bilo na "Gloria", odjednom je raširio ruke u obliku križa i pao, kao da ga je tko bacio na zemlju. Nitko se od prisutnih nije tome čudio, jer se Homobon znao pod sv. misom češće baciti na zemlju iz dubokog strahopočitanja prema sv. misi. Ali, kad su vidjeli, da se ne diže, pa ni na Evandjelje, kad je redovito ustajao, nastade začudjenje u crkvi. Neki su mislili: danas je dobrog čovjeka obladao san, pak ne zna više, što se oko njega dogadja. I jest ga obladao san: slatki san u Gospodu. Homobon je pod sv. misom pobožno usnuo vječnim snom. Bog ga je uzeo k sebi pod sv. misom, koju je on tako rado i s tolikom pobožnošću slušao.

Sv. Martin, biskup, toliko je strahopočitanje imao prema sv. mjestu, da se nije usudio u crkvi sjesti, nego bi klečeći ili stojeći molio. I uvijek ga je obuzimao u crkvi preko sv. mise strah. Kad su ga pitali za uzrok tome, odgovori: "Kako da se ne bojim, kad znadem, da se nalazim pred Bogom, kraljem neba i zemlje i strogim sucem, koji će me jednom suditi.

Sv. Toma Morus, glasoviti engleski kancelar, bio je zbog izpovijedanja svoje vjere bačen u tamnicu. Pa i tu, u tamnici, običavao je u nedjelje i svetačne dane obući ljepše odijelo nego u obične dane. Kad su ga pitali, zašto to čini, kad ga u tamni-

ci i onako nitko ne vidi, odgovori: "Nikada nisam imao običaj u nedjelje i blagdane ljepše se obući zato, da se pred svijetom pokažem, nego zato, da počastim Boga, čiji se blagdan slavi."

Sv. Alojzije Gonzaga u crkvi je uvijek stao klečeći, oči je držao spuštene dolje, ili je gledao prema oltaru, te je izgledao ne čovjek, nego andjeo, na udivljenje svih onih, koji su bili u crkvi. Tako je stao za čitavo vrijeme službe Božje, pa i više, kad je nakon pričesti ostajao u crkvi, da se zahvali Isusu.

Sv. Stanislav Kostka u službi kod sv. mise nastojao je slijediti andjele. Njegova pobožnost u crkvi bila je tako velika, da su roditelji vodili svoju djecu u crkvu Andjela u Beču, neka promatraju Stanislava, da bi ga onda nastojali slijediti u pobožnosti.

Sv. Kažimir, kralj poljski, često bi noću išao na molitvu. Kada bi crkva bila zatvorena, on bi ispred vrata stao i molio. Svako jutro pobožno je slušao sv. misu.

Sv. Ivan Nepomuk još kao dječak običavao je slušati ne jednu nego više svetih misa i to tako pobožno, da su se ljudi divili njegovoj pobožnosti.

Na licu sv. Franje Saleškoga za vrijeme mise mogla su se čitati njegova ćuvstva i njegovo uvjerenje, da se nalazi pred živim Bogom.

Napoleon I. i njegovi oficiri na sv. misi

Francuskinja vojvodkinja d' Absantes ostavila je u svojim uspomenama opisan ovaj poučni dogadjaj, koji ulijeva poštovanje prema crkvi.

Bilo je to prvih godina carevanja Napoleona I. Uprav na Badnji dan general bijaše sazvao na ručak

mnogo časnika, koji su imali isti stepen časti; medju njima i jednoga francuskoga maršala.

Kad je svršio ručak, svi se uzvanici zapitaše, kako će sprovesti preostali dio večeri. Jedan od uzvanika reče slobodno:

"Podjimo na ponoćku."

I svi uzvanici prihvatiše u jedan glas:

"Neka bude tako, svi na ponoćku."

Ušli su u crkvu sv. Roka. Naravski, ušli su bez pobožnosti, napo pijani poslije vesele večere, ne za drugo nego da se pozabave i zadovolje svojoj znatiželjnosti.

Iznenada stupi medju njih jedan čovjek, malena uzrasta. Stajaše tu ogrnut svojom kabanicom. Onda im reče jakim glasom, izrazom strogim:

"Zlo je to, što vi činite. Kada se ulazi u crkvu treba se vladati onako, kako se dolikuje svetom mjestu. Poštujte crkvu i mučite gospodo!"

Taj čovjek bijaše car Napoleon I., koji je čuvao stražu u crkvi sv. Roka u Parizu.

Paž Aleksandra Velikoga

Sv. Ambrozije pripovijeda da je Aleksandar Veliki imao paža, koji je svijetu ostavio divan primjer ponašanja u crkvi za vrijeme službe Božje.

Jednoga dana, dok su u poganskom hramu, u prisutnosti carevoj, prikazivali žrtvu, jedan užareni ugljen pade pažu na ruku. Paž nije pokazao nikakva znaka bola, niti je pomakao ruku, da bi bacio užareni ugljen, dok nije svršila žrtva."

DRUGA ZAPOVIJED CRKVENA

"Posti zapovjedne poste i u odredjene dane ne mrsi!"

Da ublaži srdžbu Božju na narod, koji se klanjao zlatnom teletu, Mojsije veli narodu: "Tada padoh kao

prvi put pred Gospoda ničice četrdeset dana i četrdeset noći kruha ne jedući i vode ne pijući poradi grijeha vaših, što ste ih počinili, kad učiniste, što je bilo mrsko Gospodu i što ga je moralo razgnjeviti" (5. Mojs., 9., 18.).

Židovi u postu i molitvi traže pomoć protiv Holoferna: "Sav narod vapio je Gospodu i ponizivao se postom i molitvom. Svećenici se obukoše u pokorničke haljine, dadoše da se djeca bacaju ničice pred hramom Gospodnjim i pokriše žrtvenik Gospodnji crnim suknom" (Jud., 4., 8.-9.).

Judita je postom i molitvom isprosila od Boga spas svoga grada od Holoferna: "Oko bokova svojih nosila je pokorničku haljinu i postila je sve dane života svojega, osim subota, mjeseca mladjaka i blagdana kuće Izraelove" (Jud., 8., 6.).

Estera postom i molitvom spasava svoj narod, koji je htio kralj Asuer, po nagovoru Amanovu, poubijati. Estera javi Mardoheju: "Idi, skupi sve Judejce, što se nalaze u Susi, i postite. Tri dana i tri noći ništa ne jedite i ne pijte. I ja ću sa svojim služavkama postiti" (Estera 4., 16.).

Junački starac Eleazar za vrijeme bezbožnog kralja Antioha bijaše prisiljavan da jede svinjsko meso. Ali junački starac nije htio. Prije svoje junačke smrti rekao je:"Gospod u svojem spoznanju uzvišenom zna, da sam mogao izmaći smrti, i da sada trpim na tijelu svojem grozne muke bičevanja, ali da ih u svojoj duši rado podnosim od straha Božjega" (2. Mah., 6., 30.).

Sedam braće Makabejaca bilo je uhapšeno. Kralj ih dade udarati bičevima i remenjem, da ih prisili da jedu zabranjeno svinjsko meso. Junačka braća ni-

su htjela, nego su voljela najteže muke i smrt podnijeti. Poslije sinova bila je pogubljena i njihova majka (2. Mak., gl. 7.).

Ninivljani postom i molitvom odvratiše od sebe srdžbu Božju: "Oglasiše post i obukoše se, veliki i mali, u pokorničke haljine ... Tada i kralj usta de sa svoga prijestolja, skide sa sebe svoj plašt, zamota se u pokorničku haljinu i sjede u pepeo" (Jona 3., 5.-6.).

David je poslije grijeha "strogo postio. Kad bi došao kući, spavao bi noću na zemlji" (2. Kr., 12., 16.).

Nehemija je "upitao za Judejce, za ostatak, što je bio umakao ropstvu i za Jeruzalem. Oni mu odgovoriše: Oni što preostaše od ropstva, nalaze se u zemlji tamo u velikoj nevolji i sramoti. Zid je jeruzalemski razvaljen, i vrata su njegova spaljena. Kad sam čuo tu vijest, sio sam i plakao i tugovao čitave dane. Postio sam i molio se Bogu nebeskome" (2. Esdr., 1., 2.-4.).

Danijel s drugovima ne će da jede zabranjena jela na dvoru kralja Nabukodonosora: Dan. gl. 1.

Isus u pustinji "postio je četrdeset dana i četrdeset noći" (Mt., 4., 2.).

Isus veli ocu opsjednutoga: "Ova se vrsta (djavolska) izgoni samo postom i molitvom" (Mt., 17.,21.).

Sv. Pavao poslije obraćenja otidje u Damask "i bio je ondje 3 dana slijep, niti je jeo, niti pio" (Dj. ap., 9., 9.).

Duh Sveti odabra Savla i Barnabu za službu svoju

veleći: "Odvojite mi Barnabu i Savla na djelo, na koje ih pozvah." Tada postivši i pomolivši se položiše ruke na njih i otpustiše ih (Dj. ap., 13., 2.-3.).

Sveci i post

Sv. Pavao pustinjak, koji je oko 15. godine svoga života ostavio svijet, povukao se u pustinju, gdje je živio sve do svoje smrti, t.j. 113 godina. Čitavo to vrijeme on je jeo samo jednom na dan, a hrana se sastojala od voća, koje mu je davala jedna palma, i komada kruha, koji mu je donosio gavran.

Sv. Antun Pustinjak jeo je samo jedan put na dan, poslije zalaza sunca. Kadkad svaki drugi dan, a često tek četvrti. Hrana mu bijaše kruh i sol. Pio je samo vodu. Tako postivši doživio je 105 godina.

Sv. Hilarion, koji je živio u doba sv. Antuna, već kao mladić povukao se u pustinju. Bio je iz bogate obitelji. Odrekao se i kruha, te je 6 godina jeo na dan samo 15 suhih smokava i to poslije zalaza sunca. Kada bi ga pak spopala napast za hranom, tada bi i taj obrok smanjio. Gdjegod bi se dogodilo, da tri ili četiri dana ništa ne bi jeo.

Sv. Alojzije Gonzaga velikom je pokorom mrtvio svoje nježno tijelo. Već u dobi od 10 godina postio je tri puta na sedmicu živeći o samom kruhu i vodi. Može se reći, da je stalno postio, jer je njegov redoviti ručak bio veoma malen.

Sv. Toma Akvinski, da riješi teška pitanja u Sv. pismu ili druge vjerske poteškoće, uticao se molitvi i postu.

Dužina života u svetaca

Crkvena povijest pruža nam dokaz, da dožive veliku starost oni, koji strogo žive, t.j. koji čine veliku pokoru.

Sv. Arsenije doživio je 120 godina; sv. Romuald, osnovatelj Kamalduležana, 120 godina; sv. Pavao, prvi pustinjak, 113 godina; sv. Antun Pustinjak 105; sv. Jakov, perzijski pustinjak, takodjer 105; sv. Ivan Šutljivi i sv. Teodozije 104; sv. Makarije, sv. Pafnucije, sv. Saba i sv. Ivan Egipatski 100 godina.

Post čuva zdravlje i produljuje život

Jedan od najstrožih redova u Katoličkoj crkvi, jest red trapista. Trapisti ne smiju bez dopuštenja poglavara govoriti, malo spavaju, ne jedu mesa, sira, maslaca, jaja, ribe, osim u bolesti. I gle, malo je trapista, koji ne dočekaju duboku starost (redovito žive 90-tak godina), a gotovo su nepoznate medju njima bolesti kao što su kap, rak i slične. Često se dogodi, da stupe u taj red boležljive i slabe osobe, a u redu ozdrave i ojačaju. Kad je 1895. god. pohodila medjunarodna komisija od 40 liječnika glasovit samostan trapista u Sept-Fonsu u Francuskoj, divili su se visokoj starosti i zdravlju redovnika. U samostanu nije bilo bolesti običnih u svijetu. Tu su na svoje oči vidjeli, što vrijedi umjerenost.

Izmedju katoličkih redovnika najstroži post obdržavaju Kartuzijanci. Nikada ne jedu mrsna nego uvijek i samo postna jela. Glede toga njihovo je pravilo strogo i bez iznimke. Nema u tomu nikakva dopusta ni popusta, ne oprašta od toga nikoga pak ni bolesnike ni umiruće. Svaki član mora da obdržava strogi post, i to uvijek i svagdje. Osim redovitog posta bez ikakve iznimke moraju obdržavati i strogi post od polovine rujna do Uskrsa. Kroz cijelo to

vrijeme, izuzevši nedjelje i blagdane, jede se samo jednom na dan, i to u večer, a taj jedini obrok sastoji se samo od kruha, vode i vina. Kroz korizmu i došašće post je još stroži.

Papa Urban V. gledao je da ublaži taj tako strogi post i nemrs, ali Kartuzijanci nijesu bili toga mnijenja. I, kako je papa ustrajao u svojoj odluci, da ga od toga odvrate, poslaše Kartuzijanci u Vatikan posebno svoje odaslanstvo od 24 svoja redovnika: najstariji izmedju tih imao je 95 godina, a najmladji 85. Papa, sav ganut radi tako jakog i rječitog dokaza, a još više radi ljubavi prema tako strogom pravilu, odustane sasvim od svog nauma, da ublaži taj strogi njihov zakon.

Najviše stogodišnjaka medju svim narodima imaju Bugari. Godine 1915. živjelo je u njemu 3.888 ljudi od 100 i više godina. To je bilo mnogo više nego ima stogodišnjaka u svim drugim narodima u Evropi. A zašto oni toliko žive? Oni su vrlo umjeren seljački narod, koji živi jednostavno, hrani se priprosto i obdržava mnogo postova.

Pravi post po shvaćanju sv. Ivana Krisostoma

"Ne smiju postiti samo tvoja usta, nego moraju isto činiti i oči, noge, ruke, svi tjelesni udovi. Ruke moraju postiti tako, da se čuvaju od nepravda i lakomosti; noge da ne hodaju putem nedozvoljenih naslada; oči da ne gledaju požudno oko sebe. Hrana očiju je gledanje. Ako predmet na koji smjera pogled jest nedozvoljen i grešan, škodi postu, a ruši dušu. Bila bi velika ludost htjeti ustima uskratiti čak i dozvoljenu hranu, a očima dozvoliti grešne poglede ... I uši tvoje moraju postiti. Post ušiju sastoji se u izbjegavanju slušanja kleveta, ocrnjivanja i ružnih razgovora. Jednako mora da i jezik posti time, da ga se dobro čuva, da ne provali u psovke i ružne riječi.

Što bi nam pak koristilo ne jesti meso životinja, a zatim kao šumske zvijeri rušiti dobar glas naše braće. Postimo dakle, na taj način, da se ne uzdržavamo samo od jela, nego takodjer i od grijeha."

Ljudevit XVI. i meso u petak

Kada se nesretni Ljudevit XVI., kralj francuski (+ 1793.), nalazio u tamnici, njegovi krvnici, koji su bili protivnici sv. Crkve, spremiše mu u petak mrsno jelo. Kralj se nije smeo, napuni čašu vode, uzme komad kruha i smijući se reče: evo moj ručak!

Louis Pasteur i petak

Jednom se Louis Pasteur (1822.-1895.), veliki francuski učenjak, u petak našao na nekom službenom objedu. Serviralo se meso. Pasteur ne htjede jesti. Kad mu je netko radi toga čestitao, odgovori:

"U tom nema nikakve zasluge. Ja sam kršćanin, ja slušam Crkvu. Napokon, zašto da joj budem neposlušan danas radi jednoga pileta, kada šest drugih dana u sedmici mogu jesti mesa koliko hoću."

Ministar i nemrs

Napoleon I. jednom pozove na ručak jednoga svojeg ministra.

Bio je dan nemrsa, te ministar nije htio jesti mrsnog jela. Car, ozlovoljen, oporno reče:

"E, pa nismo tu u crkvi, nego pri ručku."

"Veličanstvo, ja sam katolik i pri jelu."

Holandijskog ministra pravde Borreta, koji je bio praktičan katolik, pozove kralj na svečani ručak. Za ručkom je sjedio ministar blizu kralja. Baš je onaj dan bio dan nemrsa. Stoga Borret nije okusio ni zalogaja od jela, koje je bilo mesno. Kralj to opazi i pita ministra, da li mu nije zlo.

"O, dapače, veoma mi je dobro", odgovori ministar, "ali meni nije dozvoljeno jesti meso, jer nam je danas dan nemrsa."

Kralj, koji je bio protestantske vjere, odmah naloži, da se donesu posna jela, što su već bila za goste katolike pripravljena.

God. 1905. umro je bavarski ministar dr. Ljudevit pl. Müller. Taj ministar jednom nakon duge sjednice podje svojoj kući. Na ulici susretne jednoga seljačkog zastupnika, koji se u gradu nije znao snaći. Ministar mu pristupi i ljubazno ga zapita, što traži.

"Gospodine", odvrati seljak, "danas je petak, pa ne znam, kamo bih se svratio, da dobijem posno jelo."

"No, ako ste zadovoljni jednostavnim posnim jelom", reče mu ministar, "onda dodjite sa mnom, i ja ću vam pokazati kuću, gdje to možete dobiti."

Zastupnik zahvalno prihvati ponudu. U živahnom razgovoru udju u jednu kuću. Seljak je mislio, da su došli u gostionicu. Ali, naskoro opazi, da se prevario. Ministar mu naime predstavi svoju ženu i djecu, koja su ga prijazno pozdravila. Seljak se stane ispričavati i htjede otići, ali ga prijazni domaćin ne pusti:

"Kod nas je jednostavni posni objed, kakav mora da bude u petak u svakoj katoličkoj kući. Mi u petak nikada ne jedemo mesa, jer crkvena zapovijed vrijedi i u ministarskoj kući. Bit će nam čast, ako ostanete kod nas. Dopustit ćete, da i moja djeca s Vama jedu, jer ih želim imati uza se, kad sam kod kuće."

Objed je počeo i završio molitvom.

<u>Dječak apostol</u>

Jedanaestgodišnji dječak pripravljao se na prvu sv. pričest. Roditelji mu nijesu baš bili bezvjerci, ali nijesu vršili svoje kršćanske dužnosti, osobito svetkovanje blagdana i obdržavanje nemrsa.

Dječak je marljivo učio vjeronauk, te je znao, da svaki katolik, izuzevši slučaj bolesti, mora u zapovijedane dane postiti, zato odluči, da ne će nikada prekršiti ovu crkvenu zapovijed.

Prvi petak što je došao, eto kao obično, na stolu mesna jela. Roditelji nudjaju dječaku, ali on odbija.

"Jesi li bolestan?" - upita ga majka.

"Nijesam", majčice.

"Ili možda nijesi gladan?"

"Jesam, majko."

"Ne dopadaju li ti se možda jela?"

"Jest."

"Onda zašto ne jedeš?"

"Jer je zabranjeno", glasio je odgovor.

"Zabranjeno? Kako? Od koga?", začudjeno će majka.

"Danas je petak, a u petak nijedan katolik ne smije jesti mesnu hranu, tako zapovijeda Crkva."

Otac koji je dosada mirno slušao, navali na dječaka: "Što nam dolaziš tu zapovijedati! Jedi ono, što ti se daje, ili hajde u sobu bez objeda."

Dječak se mirno digne, podje u sobu, kako mu je zapovijedio otac, zadovoljan, da može trpjeti za Isusa.

Ipak majčino srce nije moglo podnijeti, da joj sin trpi, zato mu potajno donese nešto jela, predbacujući mu, da je tvrdoglav, ali dječak odbije jelo, kao i prvi put.

"Ne, majko", reče ljubezno, "ja hoću da poslušam oca. Nijesam odbio jela radi tvrdoglavosti, nego zato, jer je zabranjeno. Otac mi je zapovjedio, da budem bez objeda, i to ću učiniti, a da i ne prekršim zapovijedi sv. Crkve." Te zagrli majku zahvaljujući joj na dobroti.

Majka dirnuta do suza, videći hrabrost i nježnu

savjest dječakovu, ispripovjedi mužu, što se dogodilo.

"Doista", usklikne otac sav ganut, "ovaj dječak vrijedi više nego mi. Koje dobro srce!" Zatim ode k dječaku, ljubezno ga zagrli i obeća, da će u buduće postiti, i održao je riječ.

TREĆA ZAPOVIJED CRKVENA

"Svake se godine najmanje jedan put ispovjedi i, o Uskrsu, pričesti!"

Novokrštenici u Južnoj Americi

Čita se u "Ljetopisima za propagandu vjere" god. 1860. o novokrštenicima iz divljih plemena Južne Amerike i slijedeće. Kad bi ih misionari morali ostaviti pošavši u druge krajeve, novokrštenici, ostavši bez svećenika, a da udovolje dužnosti uskrsne pričesti, znali su putovati i 200 milja, da dodju u mjesto, gdje ima svećenika, da bi se mogli ispovjediti i pričestiti.

IV. lateranski koncil

U vrijeme apostola i u vrijeme prvih progona svi bi se kršćani, koji bi slušali sv. misu, pričestili. Papa Fabijan (+ 250.) naredi, da se svi kršćani moraju barem tri puta u godini pričestiti, i to na Božić, Uskrs i Duhove. U Srednjem vijeku kršćani su postali mlaki, te bi prošla i cijela godina, a da se ne bi pričestili. Zato je god. 1215. na Lateranskom koncilu, na kojem je bilo oko 500 biskupa, pod predsjedanjem pape Inocenta III., odlučeno, da svaki kršćanin, koji je došao na doba razuma, mora ispovjediti svoje grijehe barem jedanput na godinu svome župniku i dostojno s pobožnošću primiti barem za Uskrs sv. pričest. Tko se ne bude držao ovoga propisa, ne može mu biti, kad umre, crkveni pogreb.

Utamničenik odbija uskrsnu pričest

Približavao se Uskrs. Jedan revni kapelan u Parizu okupi zatvorenike jedne tamnice, podsjeti ih na kršćansku dužnost prigodom Uskrsa, živo ih pobudi da se ispovjede.

Ispovjediše se svi, osim jednoga. Bio je to mladić od svojih 17 godina. Kapelan, ožalošćen zbog toga, pohodi ga sutradan u ćeliji.

"Slušaj, dragi mladiću", reče mu ljubazno, "ti si zanemario uskrsnu dužnost."

"Ne, velečasni", odvrati mu hladno mladi uznik. "Mislio sam na to, ali ... nisam se odlučio. Nisam dobro raspoložen."

"O, dragi sinko, ne smije te to spriječiti. Ja ću ti pomoći da se pripraviš, i uvjeravam te, da ćeš uspjeti, samo ako hoćeš, bit ćeš zadovoljan."

"Ne, velečasni, sada ne. Kasnije, kasnije ... vidjet ćemo. Ove godine ne, slijedeće godine ..."

"Kako to slijedeće godine? Ali, drago dijete, slijedeće godine imat ćeš iste poteškoće kao i ove. Zašto odgadjati? Ti nisi siguran ..."

"Već sam odlučio! ... Pričestit ću se slijedeće godine. Ove godine ne mogu."

Kapelan se udalji žalostan. Bijedan mladić, govoraše u sebi, odbija jedinu utjehu, koju može imati u svome zatočenju. Kad bi znao što odbija ...

Sutradan ode opet, da ga posjeti, ne bi li ga sklonio. Ali gle! Otvori vrata ćelije i vidi mladića na postelji, blijeda.

"Što ti se dogodilo?"upita ga."Jučer si bio zdrav kao kremen, a danas te nalazim u postelji."

Odgovor se nije čuo.Kapelan se približi.

"Gospodine Bože,"uzdahnu,"slabo mu je."Potrče po liječnika i sestru, koji brzo dodjoše.

"Gle," reče im. "Taj mladić je bez svijesti. Što mu se dogodilo!"

Liječnik pristupi bolesniku. Srce mu ne tuče ... ne diše ... mrtav je.

ČETVRTA ZAPOVIJED CRKVENA

"Ne piruj svečano u zabranjeno vrijeme i drži se ostalih ženidbenih zakona, koje je Crkva propisala."

Kad je sv. Ivan Krstitelj spremao ljude na dolazak Spasitelja, govorio je narodu: "Obratite se, jer je blizu kraljevstvo nebesko" (Mt., 3., 2.). "Ne varajte se mišlju: imamo oca Abrahama. Jer vam kažem: Bog može i od ovoga kamenja podići djecu Abrahamovu."

Čovjek se dakle ne smije dičiti samo time, što je katolik, jer je član prave vjere, to jest što je katolik, jer Bog ne treba takvih, koji su samo imenom katolici. Svojim djelima treba biti katolik, t.j. treba vršiti ono, što nam nalaže Katolička crkva. Sv. pismo kaže! "Odbacimo, dakle, djela tame, a obucimo se u oružje svijetla. Hodimo pošteno kao po danu, ne u proždrljivosti ili pijankama, ne u ložnicama i nečistoći, ne u svadji i zavisti ... i tijelu ne ugadjajte u požudama!" (Rim. 13., 12.-14.).

PETA ZAPOVIJED CRKVENA

"Doprinosi za crkvene potrebe, koliko ti je moguće."

Kršćani u Antiohiji šalju pomoć u Jeruzalem: "Tada zaključiše učenici, da svaki, prema mogućnosti, pošalje nešto u pomoć braći u Judeji. To učiniše poslavši prinose starješinama po Barnabi i Savlu" (Dj. ap., 11., 29.-30.).

Crkveni porez

U Koruškoj živi oko 410.000 katolika, koji plaćaju godišnje do 11 miliona šilinga crkvenog poreza. Dvije trećine se troše za izdržavanje svećenika, tako da prosječno svaki svećenik prima mjesečno 1800 šilinga. Za gradnju novih crkvenih zgrada troši se oko 15 % spomenutih prihoda.

Svaki katolik u SAD prosječno žrtvuje za crkvu 25 dolara godišnje, odnosno oko 18.000 dinara. U toj svoti nisu ubrojeni oni prilozi, koje svake nedjelje daju kod sv. mise.

U katedralnoj crkvi u Utrechtu razglasili su 1. veljače 1958. uvodjenje dragovoljnog crkvenog poreza, prvi put u Holandiji. Pozivaju se vjernici da prilože 2,5 % svojih godišnjih prihoda za crkvene potrebe.

Gradnja crkava

U Austriji radi posebna organizacija "Red za izgradnju" s ciljem da izvodi radove na crkvenim i dobrotvornim objektima.

Crkvene vlasti u Austriji raspisale su narodni zajam od 20 miliona šilinga za gradnju crkvenih objekata. Biskupije, samostani i redovničke kuće snose obavezu, da će zajam isplatiti u roku od 25 godina. Obveznice nose 7 % kamata. Zajam treba da se upotrebi za gradnju crkava i drugih crkvenih zgrada. Vjernici su se u velikom broju odazvali pozivu svojih biskupa, te su za nekoliko dana uplatili 50 miliona šilinga.

U Kölnu su sve crkve, koje su bile za vrijeme rata porušene ili oštećene, opet sagradjene ili popravljene. Finansijska sredstva skupili su sami kölnski katolici, kojih ima oko pola miliona.

Bolonjski nadbiskup kardinal Lercaro u pozivu na narod za gradnju novih crkava uvjerava, da je to njihova dužnost da pomognu gradjenje crkava, jer bi inače njihove kuće ostale bez kuće Božje.

- - -

SEDAM SVETIH SAKRAMENATA

MILOST BOŽJA

Bog stvara čovjeka: "Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju" (1. Mojs., 1., 26.).

Kad je Mojsije postao dječak, majka ga odvede kćeri faraonovoj a "ona ga uze kao sina i nadjenu mu ime Mojsije" (2. Mojs., 2., 10.).

Mojsije, izraelsko siromašno dijete, sada postaje sin faraonov, baštinik njegova kraljevstva. A mi zar posvećujućom milošću ne postajemo djeca nebeskoga Kralja?

Priča o sakrivenom blagu i biseru: Mt., 13., 44.-46.

Priča o uzvanicima na pir: Mt., 22., 1.-14.

Priča o talentima: Mt., 25., 14.-30.

Priča o uzvanicima, koji se opravdavaju, da ne mogu doći: Lk., 14., 16.-24.

Sv. Stjepan nabraja pred židovskim sinedrijem dobra koja je Bog iskazao židovskom narodu tijekom njegove povijesti, ali oni se protive Bogu riječima: "Tvrdovrati i neobrezanih srca i ušiju! Vi se jednako protivite Duhu Svetomu, kako vaši oci, tako i vi" (Dj. ap., 7., 51.).

Obraćenje sv. Pavla: Dj. ap., 9., 1.-20.

Obraćenje sv. Augustina

Kako milost Božja djeluje u duši, koja odgovara njegovim nadahnućima, vidi se kod obraćenja sv. Augustina, biskupa i naučitelja sv. Crkve.

Sve do svoje tridesete godine, na veliku žalost svoje majke sv. Monike, on nije bio ni kršćanin, nego je upao u manihejstvo. Došavši u Milan da uči govorništvo, gdje je djelovao i propovijedao sv. Ambrozije biskup, ode da sluša njegovu propovijed, ne da se obrati, nego da se divi njegovom govorničkom daru. Milost Božja je počela malo po malo djelovati i na koncu se obrati, i odazivajući se glasu milosti Božje, postao je veliki svetac, biskup i naučitelj sv. Crkve.

Duša u milosti posvećujućoj

Što znači biti u milosti posvećujućoj, neka nam opiše obraćenik Augustin Lewald, njemački književnik (pseudonim Kurt Walter). On je iz uvjerenja postao od protestanta katolikom, pa tu svoju sreću ovako opisuje:

"O, kako mi je bilo pri duši, kada mi je poslije obavljene velike ispovijedi rekao svećenik: Vi ste sada kao novorodjeno dijete. Zaista to sam onda ćutio, a to isto ćutim još i danas. Ja sam bio (po stanju duše svoje) gluh, i dobio sam sluh; bio sam slijep, i vid mi se povratio; hrom sam bio, a sada hodam; bio sam mrtav, i jedan glas iz visina dozvao me je životu. Kada bi moj pisaći sto opet prolistao i procvao, to bi bilo manje čudo od onih čudesa, što nastaju u duši, kada se povrati Bogu. I tom zgodom mjesto smrti nastaje iznenada svježi život. Mrtvo stablo zazeleni se nanovo i donosi plodove te se diže prema nebu. U takvom stanju nalaze se tisuće onih, koji su isto oćutjeli. Sa serafskim svecem Franjom Asiškim možemo svi mi zapjevati himnu:

"Svevišnji, svemogući, dobrostivi Bože! Tebi jedinom neka je hvala, i dika, i čast, i svaka slava!" Radi takove sreće, radi obilja milosti Božje ljubavi pjevala je Marija onu pjesmu zahvalnicu: "Veliča duša moja Gospodina, i raduje se duh moj u Bogu spasu mojemu."

Djeca smo Božja

Jednom su djeca medjusobno raspravljala, što najviše vrijedi u čovjeku. Jedan je rekao: snaga. Jak naime čovjek može sve načiniti. Drugi je naprotiv tvrdio: razum. Uzalud je čovjek ne znam kako jak, ako nema razuma, ne će moći načiniti ono, što hoće. Treći je mislio, da u čovjeku najviše vrijedi zdravlje. Bolestan čovjek uzalud imade i razum, a ni sa snagom ne će moći učiniti ništa. Najposlije dodje jedan veći dječak i progovori: sve je to ništa i jakost i pamet i zdravlje, ako se usporedi sa činjenicom, da smo d j e c a B o ž j a.

Ako okusimo plod kojeg divljeg stabla, plod je gorak, kisel i mi ga ne ćemo jesti, da se ne otrujemo. Ali ako na to divlje stablo navrnemo pitomu voćku, tada će se divlje stablo potpuno promijeniti, od divljeg ploda doći će pitomo, slatko, ukusno i hranljivo dobro voće.

I nebeski je Otac, kad je stvarao Adama i Evu, dao u njihovu dušu nešto od sebe, što se ljudskim okom ne može vidjeti. Tako je tada njihova duša postala lijepa i sjajna. Po milosti posvećujućoj, koju im je Bog dao, postali su slični samome Bogu, postali su djeca Božja i baštinici kraljevstva nebeskoga.

Umirući i sakriveno blago

Kanonik Kristof Schmid (1768.-1854.), glasoviti njemački pisac pripovijeda slijedeći dogadjaj:

Neka ugledna gospodjica, koja je izgubila svoje roditelje, stanovala je u jednoj krasnoj vili.

Jednoga dana kćerka siromašnog zidara dolazi k njoj i sva zapijena joj veli: "Moj otac umire. Dodjite brzo da ga vidite, jer vam ima nešto vrlo važna reći." Ali gospodjica se nije ni makla, govoreći sama sebi: Što mi taj siromašni radnik ima reći!

Sat poslije toga, opet kćerka zidara trčući i jedva govoreći veli joj: "Gospodjice, molim vas, dodjite brzo. Vaša majka za vrijeme zadnjeg rata zazidala je mnogo novaca i zlata, i moj otac nije vam smio kazati, prije nego budete imali 20 godina. Ali kako se on nalazi na času smrti, želi vam kazati, gdje se to nalazi."

Kad je čula te riječi, djevojka trčući uputi se prema umirućem zidaru, ali kad je ušla u sobu, on izdahnu. Djevojka je ostala očajna. Istraživala je sve zidove svoga dvora, ali nije mogla naći sakriveno blago.

Kralj i siromašno dijete

Jedna istočna priča veli:

Jedan od najmoćnijih vladara na istoku bijaše uzvisio nekoga svoga dvorjanika na najvišu dvorsku čast. Zaodjenut grimizom, stan mu veličanstvena palača, sav u zlatu i dragom kamenju, zapovijedaše on cijelim kraljevstvom. Ali u zao čas: on se uzoholi. Nije mu bilo dosta, što je drugi u kraljevstvu, već je htio biti prvi; htio je biti jednak svome dobročinitelju, kralju, te zasjesti na njegovo prijestolje. To je bila njegova namjera. U tu svrhu on se uroti proti kralju, ali baš u času, kad se urota imala izvesti, otkriše ju, te neharni i nevjerni dvorjanin, sa svom svojom obitelju bude prognan daleko, gdje je opet bijedno živio.

Sreća je bila za nj, da je kralj imao vrlo plemenita i milosrdna sina, koji, kad je čuo za nesre-

ću starog miljenika, ganu se, te podje svome ocu i pade preda nj na koljena, te ga zamoli, neka se smiluje prognaniku i njegovoj obitelji. Otac ga usliša i on ne govoreći nikome ništa, odmah se preobuče, te podje pješke sam put dalekih strana, gdje je čamio stari dvorjanin. Poslije duga i teška putovanja prispije napokon kraljević tamo, gdje mu kazaše, da od cijele prognane obitelji nije još na životu nego samo jedno dijete. Sasvim tim kraljević podje do onoga djeteta i upita ga za njegovo stanje i imanje.

"Sirota sam", odgovori mu otvoreno dječak, "a nijesam ni odavle. Otac mi je kazivao, da sam se rodio u krasnoj palači, koju nam je kralj bio darovao, ali u zao čas, da ga je jednom bio uvrijedio, i za to da nas je svih kaznio, te prognao u ovaj daleki kraj. Roditelji su mi umrli, pa sam ostao sam. Ova kolibica takodjer nije moja, a ni odijelo što je na meni, već mi ga drugi darovaše. Živim od dana na dan od korice kruha što isprosim."

Ta otvorenost mladog prognanika ganu kraljevića, i on ga pozva, da dodje s njim, a dječak pristane i podje. Putem mu reče kraljević:

"Znaj, ja sam sin onoga velikoga kralja, koji je prognao obitelj tvoga oca. Tvoj otac doista je bio sagriješio, ali ja sam za nj molio, i moj je otac sve zaboravio. Tu radosnu vijest htio sam ja sam da mu navijestim. Ostavio sam zato dvor, preobukao sam se i evo sam došao, ali na žalost, kako vidim, prekasno, jer ti je otac već umro. Stoga ti ćeš biti dionikom svih onih milosti, što ih je moj otac njemu namijenio. Znaj, da me je ovlastio, da ti učinim sve, što hoću: hoću dakle da ti povratim još više nego si izgubio. Od sada unaprijed bit ćeš moj prijatelj, sin, brat. Svaki dan ćeš biti za mojim stolom; prijestolje mogа oca je moje, a moje je prijestolje tvoje; moj dvor, tvoj dvor; moje kraljevstvo, tvoje kraljevstvo; ja i ti bit ćemo samo jedno; od danas unaprijed ne ćemo se više rastati."

Bijedno se je dijete na te riječi začudilo, i od svega toga nije ništa razumilo. Ta sjajna obećanja tako su na nj djelovala, da su mu se nekim snom pričinjala. Kad najednom, kraljević ga ljubezno zagrli, a njemu se srce tako silno uskuca, a rumen i suze obliju lice, da je jedva izustio ove kratke riječi: "Kraljeviću, tko sam ja? ... a tko si ti?"

Medjutim su prispjeli do kraljeva dvora. Čim su stupili unutra, dvorjani odmah izletiše pred mladog kraljevića, koji im naredi, neka obuku siroče u najljepše haljine. Zatim ga kraljević uzme za ruku i povede svome ocu. Kralj ustade, zagrli sina, a onda raskrili ruke prema dječaku, te ga zagrli, i potvrdi sva sinovljeva obećanja. Zapovjedi, neka se sinu prognanika dodijele takove odaje, kako se pristoje njegovom novom položaju. Svi su mu se klanjali; postao je sinom, bratom kraljevim.

I mi posvećujućom milošću postajemo sinovi ne zemaljskoga kralje, nego nebeskoga, ne baštinici prolaznoga zemaljskoga kraljevstva, već baštinici vječnog, nebeskog kraljevstva.

Krist svoju krv miješa s našom

Indijansko pleme Apaši ima običaj: ako se momak iz tudjeg plemena želi vjenčati s djevojkom iz plemena Apaša, onda treba da i mladić i djevojka nožem otvore žile na desnoj ruci. Sastave obe ruke, tako da se krv iz njihovih žila miješa.

Kad se to miješanje krvi izvrši, onda je mladić postao članom plemena Apaša. Kao da je ponovno rodjen.

Tako nešto učinio je Krist. Na križu je otvorio svoje žile. Njegova se krv miješa s našom, i mi postajemo istoga plemena, Božjeg plemstva. Braća i to istokrvna.

Dragocjeni dijamant

Talijan Felice Mazza bio je rudar u Tanganjiki, odakle se nedavno vratio u domovinu, u jedno mjesto blizu Bergama. Nije napustio Afriku svojom voljom, morao je da ode. Taj njegov povratak je u vezi s otkrićem velikog dijamanta , o kojem je nedavno bilo govora u svjetskoj štampi. Pronadjeni dijamant senzacionalne je veličine. Već nekoliko decenija nije nadjen tako veliki dijamant. Sličan je čuvenom"dijamantu roza" koji je svojevremeno bio poklonjen britanskoj kruni.

Mazza je radio u rudniku dijamanata "Williams Diamond Mines" u Mwadni, u Tanganjiki. O njemu je bilo govora u svjetskoj štampi, u britanskim i američkim revijama, a pravljene su i karikature na njegov račun. Redakcija lista "Unité" poslala je k njemu svog suradnika, da čuje autentični prikaz zanimljivog slučaja, zbog kojeg su čak i dosjetke na njegov račun pravili. Evo kako je bilo prema tom autentičnom prikazu samog Mazze:

"Taj ogromni dijamant, velik kao čovječja šaka, a žut kao komad sapuna, stajao je na mom stolu oko četiri mjeseca i služio mi je kao pritiskivač papira. Nisam ni sanjao, da je to dijamant. Neki Crnac prolazio je jedne večeri i igrao se nekim žutim kamenom, bacajući ga uvis kao loptu. Bio je to jedan od Crnaca, što rade u rudnicima dijamanata, gdje sam i ja radio. Bio je dobre volje, dobacio mi je taj svoj kamen i pošao dalje. Ja sam kamen prihvatio, svidio mi se i ponio ga u svoj dom. Stavio sam ga na stol . . .

Mi u rudniku dijamanata često smo razgovarali o dijamantima, ali moram kazati, da ih nikada nismo vidjeli. Treba znati, da rudari u takvim rudnicima nešto kopaju i traže, ali što pronalaze, oni ne znaju. Samo tri osobe svakog dana konstatiraju rezultate rada, i to potajno, jer nikome od rudara ne kažu, što su konstatirali. To su vlasnik rudnika, jedan funkcioner britanske policije i jedan stručnjak za dijamante. Oni vrše posljednju selekciju kamenja i odvajaju ono, što misle, da bi mogao biti dijamant. Prilikom jednog takvog razgovora, Felice Mazza je u šali kazao, da on u svojoj baraci ima dijamant velik kao šaka čovječja. Nije mislio ozbiljno, šalio se. On nije ni pomislio, da bi onaj kamen mogao nešto vrijediti.

Ali kad je toga dana bio završen rad, jedan ga je nadglednik uhvatio za ruku i tražio od njega, da ga vodi u svoju baraku. Uzeo je s njegova stola kamen i odnio ga u tehnički ured. Ustanovili su vrlo brzo, da je to dijamant, kakav u tom rudniku nije još nikada nadjen. Vrijedi nekoliko stotina milijuna dinara."

Radnik Mazza i ne znajući, na stolu je imao dragocjeni dijamant, koji mu je mogao omogućiti lagodan i udoban život. A mi? Možemo posjedovati još dragocjeniji dijamant - milost posvećujuću, koja nam može omogućiti ne sretan prolazni život, već vječni, pa ipak ne znamo cijeniti to veliko blago u nama.

SVETI SAKRAMENTI

Sveti sakramenti u životu

Sedam svetih sakramenata sačinjavaju glavni dio u lancu Božje dobrote, brige i ljubavi. Isus je htio da providi našim duhovnim potrebama onim redom kako to čini za potrebe našeg tijela. Sv. Toma Akvinski uspoređuje svete sakramente sa potrebama našeg tijela:

1) Čovjek se radja - krštenjem započinje duhovni život.

2) Čovjek raste - krizmom se jača.

3) Čovjek se hrani - svetom pričesti se duša hrani.

4) Čovjek se liječi od bolesti - svetom ispovjedju se čisti od nevolja (grijeha).

5) Čovjek se brani od pogibelji - svetim pomazanjem se brani u času smrti.

6) Čovjek živi u dobro uredjenom društvu - vode ga u crkvu zakoniti poglavari, koji su svećenici po svetom redu i

7) Čovjek se množi - ženidbom se posvećuje umnoženje.

Ako se pak čitav život jednog kršćanina pretvori u jedan dan, onda sveti sakramenti izgledaju kao blagoslov, koji se svaki dan dijeli u kršćanskoj kući:

Krštenje - jutarnji blagoslov.
Krizma - blagoslov na polasku na posao.
Pričest - blagoslov stola.
Ispovijed - bolesnički blagoslov.
Ženidba - blagoslov doma i ognjišta.
Svećenički red - blagoslov kućnog oltara.
Bolesničko sveto pomazanje - blagoslov večernji prije polaska na počinak.

Sveti sakramenti - nova slika Kristova

U svetom krštenju slika smo Krista na Jordanu, jer se i nad nama otvaraju nebesa i Otac nebeski proglašuje: "Ovo je dijete moje ljubljeno."

U svetoj krizmi slika smo Krista pred Pilatom, jer i mi moramo uz opasnost svoga života biti svjedoci za istinu i Krista.

U svetoj pričesti slika smo Krista, proslavljenoga na vrhu Tabora, jer i naše tijelo prožimlje Božja slava iz svete hostije, a glas Oca nebeskoga nad nama ponavlja: "U tebi se radujem."

U svetoj ispovijedi slični postajemo Kristu iz pustinje, djavao napasnik odstupa od nas, a andjeli pristupaju, da nas prate i služe nam.

U svetom bolesničkom pomazanju postajemo

slika Krista iz Maslinskog vrta: naša duša šapuće: "Neka bude volja tvoja, a ne moja", a Otac nebeski šalje andjela, da nas krijepi i tješi.

U svetoj ženidbi bračni drugovi postaju slični Kristu s križa, kad se otvara njegovo srce i prolijeva zadnju kaplju krvi iz ljubavi prema svojoj Crkvi.

U svetom svećeničkom redu svećenik postaje slikom Krista s posljednje večere, jer i svećenik drži sveto tijelo Božje u ruci i nudi ga Kristovim sljedbenicima i ponavlja iste riječi: "Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje ... Ovo je krv moja ... Ovo činite na moju uspomenu".

Tumačenje priče o milosrdnom Samaritancu

Sv. Bonaventura tumači Isusovu priču o milosrdnom Samaritancu: Lk., 10., 30.-37.

Jeruzalem - nebo, to je "grad na gori".

Jerihon - pakao (jer je to grad, koji leži najniže na cijeloj kugli zemaljskoj).

Čovjek, koji leži ranjen - čitav rod ljudski, koji je pao u grijeh i bespomoćan očekivao spasenje.

Svećenici i leviti, koji prolaze i ne pomažu - sve vjere i nauke prije Isusa.

Milosrdni Samaritanac - Isus. On je ostavio nebo i spustio se do smrti, i to smrti na križu.

Ulje i vino - sveti sakramenti, kojima je Isus zavio i izliječio rane grešnih ljudi.

Gostionica i gostioničar, kojemu je Isus predao grešne ljude na njegu - sveta Crkva. Ona je sanatorij za grešnike. Njoj se u rukama nalaze oni isti lijekovi, koje je Isus imao u rukama, sedam svetih sakramenata i Isusove zasluge i milosti.

1. KRŠTENJE

Naaman, vojskovodja kralja aramskoga, obolio je od gube te je otišao proroku Elizeju, da ga ozdravi. Prorok mu poruči: "Idi, okupaj se sedam puta u Jordanu, pa ćeš postati zdrav i čist." I on "sidje k Jordanu i zaroni u nj sedam puta po naputku čovjeka Božjega. I tijelo njegovo postade tako čisto kao tijelo u maloga djeteta" (4., Kr., 5., 1.-14.).

Isus veli apostolima: "Idite i učinite sebi sve narode učenicima krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt., 28., 19.).

Isus i Nikodem: Iv., 3., 1.-21.

Krštenje stotnika Kornelija: Dj. ap., 10.

Sv. Filip krsti dvoranina etiopske kraljice: Dj. ap., 8., 26.-40.

Sv. Cecilija i muž Valerijan

Sv. Cecilija je bila rodjena od ugledne plemićke rimske obitelji. Roditelji su je protiv njezine volje dali za ženu poganskomu mladiću Valerijanu. Na vjenčanom piru bijaše veliko slavlje, svatko se je veselio, samo je Cecilija bila žalosna, jer je bila obećala Bogu djevičanstvo. Prije vjenčanja je tri dana postila. Molila je za pomoć svoga andjela čuvara, apostole i sve svete.

Kad je na večer poslije vjenčanja ostala sama sa Valerijanom, otkrila mu je svoje obećanje Bogu, da će uz pomoć svoga andjela čuvara živjeti djevičanski. Na te riječi Valerijan joj je samo rekao, da bi rado vidio andjela, koji je čuva. Sv. Cecilija mu odgovori, puna ufanja u Božju po-

moć: "Mogao bi ga vidjeti, samo ako vjeruješ u Boga i ako se dadeš očistiti u krsnoj vodi." Stoga sv. Cecilija pošalje Valerijana k papi, koji ga pouči u kršćanstvu i krsti.

Kad se je pak vratio natrag k svojoj ženi, našao ju je zadubljenu u molitvi, a blizu nje andjela čuvara, koji je u ruci držao dva vijenca. Jedan je dao sv. Ceciliji, a drugi Valerijanu, koji je obećao, da će i on djevičanski živjeti.

Malo poslije toga bio je kršten i Tiburcij, brat Valerijanov. Svo troje su okrunili svoj život mučeničkom smrću.

Obraćenje sv. Genesija

Jednom car Dioklecijan, koji je nemilo progonio kršćane, htio je na pozornici izvrći ruglu podijeljivanje sakramenta sv. krštenja. Jedan glumac imenom Genesij, ležeći u krevetu morao se pričiniti, da je bolestan i žarko željeti, da primi sveto krštenje. Zatim su došli druga dva glumca, jedan je imao predstavljati kršćanskog svećenika, a drugi službenika njegova. Glumac koji je predstavljao svećenika, približi se Genesiju i zapita ga:

"Sinko moj, zašto si me zvao?"

U tom času, Genesij, kako je sam kasnije pričao, imao je vidjenje: opazi veliku ruku, koja se spuštala s neba držeći veliki smotak ispisan crnim slovima. Taj smotak je umočio u krsnu vodu i povukao van i smotak je bio potpuno bijel. Slova, koja su označivala grijehe Genesija, bijahu dakle očišćena. Na to vidjenje on je postao drugi čovjek. Na sva pitanja glumčeva on je tako odgovarao kao čovjek, koji zbilja želi da se krsti. Medjutim posljedica toga bijaše, da se je on pokrstio. Ali bijaše od vojnika uhapšen i, odjeven u bijelo kršteno odijelo, doveden pred cara Dioklecijana, da bude osudjen. Pred carem i pred narodom izreče divan govor u obranu kršćanskog krštenja. Od cara bijaše osudjen na muke, no

bi li se odrekao kršćanstva, ali i uz najteže muke ostao je čvrst u svojoj vjeri. Medjutim car bojeći se, da ne bi njegov primjer slijedili i drugi, dade mu odsjeći glavu. Slavi se na 25.VIII.

Sv. Ljudevit i kapela krštenja

Sv. Ljudevit (+ 1270.) IX., kralj francuski, gojio je posebnu ljubav prema malenoj kapelici u dvorcu u Poissy-u, u kojoj je primio sveto krštenje. Radje se je molio u njoj nego u velikoj katedrali u Reimsu, gdje bijaše okrunjen za kralja Francuske. Kad ga je netko upitao za razlog, zašto više drži do malene kapelice, nego do katedrale, odgovorio je:

"U kapelici u Poissy-u ja sam postao dijete Božje, da mogu Boga nazvati svojim ocem, dok sam u katedrali u Reims-u bio okrunjen za kralja Francuske i nijesam primio drugo nego raspadljivu krunu. Medjutim dostojanstvo djeteta Božjega je mnogo veće nego dostojanstvo kraljevo, jer ovu gubim sa smrću, dočim kao dijete Božje dobijam vječnu sreću." Zato je uz svoje ime Ljudevit potpisivao "Poissy-ski".

Svoju je pak djecu stalno upozoravao, da njihova briga prva ne smije biti, kako da sačuvaju kraljevsku stolicu. "Najprije se pobrinite, da dobijete onu krunu, koju je Krist obećao onima, koji ga budu slijedili do kraja."

Njegovi životopisci zabilježili su, da je svako dijete svoje, kad je doneseno s krštenja, primio na ruke, poljubio ga i povikao:

"Dijete moje, dosad si bilo samo moje, i ničijo više, danas kod krštenja primio te je Bog medju svoju djecu. Neka je njegovo sveto ime blagoslovljeno."

Sv. Petar Klaver i mala Crnkinja

Sv. Petar Klaver, veliki apostol Crnaca jednog je dana bio pozvan, da krsti jednu malu Crnkinju. Prispio je veoma kasno. Ona je bila već mrtva. Žalostan zbog toga odmah je kleknuo, da se pomoli. Vruće je molio Boga, da uskrisi djevojčicu, da bi joj udijelio sveto krštenje. Njegovu vruću molitvu Bog je uslišio i djevojčica se najednom povratila u život.

"Ah, kako sam umorna!" - rekla je.

"A zašto si tako umorna?"- upitao ju je svetac.

"Uputila sam se" - odgovorila je - "prema jednom divnom cvijetnom vrtu. Pun je bio najraznovrsnijeg cvijeća. Tko ga jednom vidi, ne može se oteti želji da ga pohodi. Upravo sam tamo htjela unići, kad mi pristupi Dječak izvanredne ljepote:

Djevojčice, reče mi, ti nažalost ne možeš ući u ovaj divni prekrasni vrt, jer nijesi krštena ...

Povratila sam se žalosna natrag. Ne znam kako, ali sada ja sam jako umorna."

Sveti Petar joj tada podijeli sveto krštenje. Malo zatim ona je nanovo umrla. Ovog puta ju je Dječak Isus primio u prekrasni vrt.

Dijete uskrsnulo i opet umrlo

Ovaj dogadjaj pripovijeda sv. Augustin:

U Uzala u Africi, gdje se sa posebnom pobožnošću časte relikvije sv. Stjepana prvomučenika, umrlo je jedno dijete, koje još nije bilo kršteno. Majka neutješena, znajući da je zauvijek izgubio nebo, ali potaknuta velikim pouzdanjem u moćnu pomoć sv. Stjepana, otrči u crkvu ovoga sveca i izreče slijedeću molitvu:

"Sveti mučeniče, ti vidiš, da sam izgubila jedinu moju utjehu, povrati mi dijete, da ga opet mogu naći kod onoga, koji je tebe okrunio."

Poslije ove molitve, koja je bila praćena vrelim

suzama, dijete uskrsne i stane plakati. Odmah ga odnese, da se krsti i primivši krštenje i sv. krizmu, malo poslije opet umre. Ovoga puta majka ga ponese na grob sv. Stjepena sa uvjerenjem, da joj je sin zadobio vječno veselje.

Krsno odijelo

Za vrijeme progonstva Vandala, Elpidoro je bio otpao od vjere, kojega su bili uhvatili kao kršćanina. Malo prije on se je bio krstio i sa najvećim veseljem za osam dana nosio je bijelo odijelo, koje je na krštenju bio primio. Ali kad su mu se stali prijetiti, da će ga mučiti, odrekao se je Isusa. Svećenik, koji ga je krstio, uzme bijelo odijelo, u koje je bio obučen na krštenju, i podje k njemu te mu reče:

"Uzmi, Elpidoro, i vidi. Poznaš li ovo odijelo? Ti si ga sada obeščastio, oprljao, kad si se odrekao Isusa. Ovo će te odijelo na sudnjem danu optužiti."

Krštenjem se postaje baštinik neba

Neki plemeniti princ primi u svoj dvor sina svoga pokojnog dužnika, i najbrižnije ga je odgajao. Jednog dana pozvao je dječaka i pokaže mu dva pisma: jedno pismo bijaše zapečaćeno crnim pečatom, a drugo zlatnim pečatom. Dade dječaku prvo pismo sa crnim pečatom, da ga otvori. Kad je dječak otvorio to pismo, vidio je napisane sve dugove, koje je otac njegov bio dužan princu. Dječak je ostao zaprepašten videći veliki dug, koji je otac njegov bio dužan, te je bio očajan. Nato mu princ pruži, smiješeći se, drugo pismo sa zlatnim pečatom. Kad ga je dječak pročitao, bio je neobično veseo. U tom pismu princ oprašta njegovu ocu vas dug, njega je posinio i učinio ga je baštinikom svega svoga imanja.

Krsna svijeća kod Francuza i Nijemaca

U Francuskoj i Njemačkoj čuva se krsna svijeća, koja je gorjela, dok se dijete krštavalo. To je obiteljska svetinja.

Svake godine na dan krštenja, a takodjer i na imendan djeteta, ta se svijeća zapali.

Na dan prve svete pričesti dijete s njom pristupi pred oltar i obnovi krsni zavjet.

Na dan vjenčanja gori ta svijeća na oltaru.

I na smrtnoj postelji se zapali.

Ona je svjedok one krsne nevinosti, koju je Bog stavio u krštenikovu dušu i koju će od krštenika tražiti, kad dodje pred sud Božji.

Krštenje na morskoj obali

Newyorški tjednik Time, što ga izdaje Henry R. Luce u svom broju od 18.V.1959. u rubrici Religion, donosi slijedeći dogadjaj:

Bilo je sunčano poslije podne u San Francisku. Schirley O' Neil i osamnaestgodišnji djak, tek upisan na državnom sveučilištu u San Francisku, Albert Kogler, išli su se kupati na Bakersovu obalu blizu mosta Galden Gate. Plivali su nekih 50 metara daleko od obale, kad je Albert kriknuo.

"Ja sam se okrenula", kaže Schirley kasnije, "i vidjela sam ogromnu sivu stvar kako trepti na moru. Ne znam, da li je to bila peraja ili rep. Znala sam samo, da je to bila neka morska neman. More je pjenilo. On je opet viknuo: to je morski pas, bježi odavle."

Gledajući prema oceanu, sa svoje stražarnice s vojnog položaja kod San Franciska, stariji narednik P. Day vidio je, što se je poslije toga dogodilo.

"Ja sam vidio mladića u zapjenjenoj krvavoj vodi, kako maše i daje znak nekome: idi natrag, idi natrag! Zatim sam vidio djevojku, kako pliva prema njemu, ne mareći za njegove opomene. To je bio prizor

najveće odvažnosti, što sam ga ja ikada vidio."

Schirley je dostigla Alberta i dohvatila njegovu ruku, "ali kad sam je potegla", govorila je kasnije Schirley, "uvjerila sam se, da ta ruka visi tek o žilama". Jednu ruku je ovila oko njega i počela plivati prema obali. Kad je već bila blizu obale, ribari su joj dobacili konopac.

Kad su stigli na kopno, Schirley, rimokatolkinja, zagrabila je morske vode i polila po glavi svoga prijatelja, koji još nije bio kršten i nije pripadao nijednoj vjeri.

"Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga", rekla je Schirley praveći znak križa i šapnula je Albertu: "Je li u redu?"

"Sve je u redu", dahnuo je Albert.

Ona mu je rekla neka opetuje za njom čin pokajanja:

"O moj Bože, meni je od srca žao, što sam te uvrijedio. Ja mrzim moje grijehe, jer sam zaslužio pakao, a izgubio raj, ali najviše za to jer sam njima uvrijedio tebe, moj Bože, koji si najveće dobro i zaslužuješ svu moju ljubav."

Upravo prije nego je Albert pao u nesvijest, šapnuo je: "Ja ljubim Boga, ljubim moju majku, ljubim moga oca. Oh, Bože, pomozi me."

Dva sata poslije toga umro je u vojnoj bolnici.

Iza krštenja našla Boga

U velikom gradu obilazio bi svećenik redovnik svaki dan pojedine zapuštene dijelove grada i tražio izgubljene ovce. Tako dodje jednog dana u veliku kuću. U njoj su bili samo stanovi za siromašne radnike.

Redovnik se popne do pod krov. Gore su vodile ljestve.

"Ima li ovdje koji katolik?" - upita.

"Nosi se pope", zaviče razjareno jedan od radnika, koji je mrzio Boga i Crkvu. "Ako odmah ne podješ, bacit ću te dolje."

"No, no prijatelju, ako me baciš, onda ćeš imati čast pokupiti moje komade i odnijeti ih u župni ured", odgovori smiješeći se redovnik.

"E čujte, taj mi se svidja", dovikne neka žena tome radniku.

Ovaj se umiri, pa da malo pokrije svoju prostotu, pozove svećenika u sobu. Svećenik se brzo uvjeri, da su muž i žena doduše kršteni, ali da su već odavna ostavili Boga. Stoga se svećenik digne, pa im ljubezno reče: "Kadgod budete trebali svećenika, pošaljite po mene u župni ured". I podje.

"Velečasni!"

"Zar me netko zove?"

"Velečasni!" - opet će tanki glasić. "O majko, moli ga, da dodje k meni."

Svećenik pogleda majku i oca. Oboje su samo šutjeli. Stoga on učini dva tri koraka i evo ga u tamnoj sobici. Na slami leži djevojka od kojih šesnaest godina u sušici. Pogled joj je sama nevinost.

"Velečasni, ima li Bog?"

"Dakako da ima! Bog je naš dobar otac."

O to sam ja mislila. Kadgod pogledam k nebu kroz onaj mali prozorčić i gledam u noći zvijezde uvijek pomislim, mora biti netko, koji je sve ovo stvorio."

Duša joj je čeznula za Bogom i našla ga je.

Kroz šest tjedana dolazio je svećenik i učio ju sv. vjeru. A tad dodje sretan dan. Neki ugledni gospodin, došao je tog sretnog dana rano ujutro, da sve priredi. Kad je došao svećenik i donio Isusa, obavio je najprije neke molitve, a onda krstio djevojku, jer još nije bila krštena.

Iza toga molio je gospodin sa djevojkom ispovjednu molitvu. Kod riječi: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh zadrhtali su roditelji skučeni u kutu.

Lijepe nevine oči djevojke sa čeznućem su gledale

sv. hostiju. Rajska blaženost odsijevala je njenim licem. Po više puta usklikmula je: "O kako sam sretna!"

Mir duše poslije krštenja

O. Andrija Zermahr misionar u Aziji izvješćuje u pismu od 12.I.1956. slijedeće:

Medju pripravnicima za krštenje, koje se je imalo obaviti o Božiću g. 1955. bila je i jedna udovica od 50 godina. Već je godinu dana radila kod misionara kao pralja. Svaki dan je molila i prisustvovala sv. misi.

Na dan, kad se je imala krstiti, bila je tako smetena, da nije mogla sama doći u crkvu. Morala ju je kuma i jedna druga žena gotovo dovući u crkvu.

Kad je bila krštena, povratio joj se mir. Lice je postalo opet normalno.

Jedan drugi, koji se je pripravljao na krštenje, doživio je nešto slično. Dotad je bio odan vragu. Sad je spalio sve kipove idola i kuću dao blagosloviti. Od nekog vremena svaki dan je slušao sv. misu.

Na jedan put nenadno oboli. U njegovoj su kući po danu i po noći zli duhovi stvarali buku, tako da više nije imao mira.

Kad se je krstio, u njegovoj je kući nastao mir. Nestalo je buke i iščezla bolest. On sad slavi Boga, koji ga je oslobodio tih smetnja i bolesti.

Osjećaj Indijanca poslije krštenja

Misionar Oceanije o. Bouchet piše:

Ono što tješi i jača misionara u ovim dalekim krajevima je nevini život novokrštenika i veliki strah,koji ćute od grijeha. Jedan Indijanac, koji je bio silno zaljubljen u svoje bogove, kad je upoznao da mu je vjera kriva, dao se je krstiti.

Poslije nekoliko mjeseci misionar ga pozove, da ga spremi na prvu svetu ispovijed. Indijanac je ostao začudjen, kada mu je misionar rekao, da treba na ispovijedi da kaže sve grijehe, koje je učinio poslije krštenja.

"Kako je moguće", reče Indijanac, "da čovjek, koji se je preporodio u svetoj vodi krštenja, može nastaviti da krši Božje zapovijedi? Zar da izgubim onu veliku milost, i uvrijedim moga dobroga Boga?"

Na te riječi jednoga Indijanca, misionar je ostao zadivljen. Ovaj novokrštenik čitav svoj život poslije krštenja provodio je čisto.

Starac od dvije godine

Neki misionar pripovijeda, da je jedan poganin primio sveto krštenje u svojoj 80-oj godini života, a poslije dvije godine nalazio se je na času smrti. Upitan, koliko mu je godina, odgovori, da su mu dvije godine. Ovaj je ostao začudjen na taj odgovor, a starac mu reče:

"Počeo sam živjeti tek onda, kad sam primio sveto krštenje, dočim sve prošle godine su godine smrti, a ne života."

Voda i kruh dragoga Boga

"Jedno od moje crnačke djece", pripovijeda jedan misionar, "teško oboli. Položiše ga na bijedni ležaj, i mališ bijaše naskoro jedna rana. Sestre, koje su ga njegovale, divile su se njegovoj strpljivosti i blagosti. Jednoga dana, kad sam po običaju posjećivao bolesnike u selu, upozoriše me i na njega. Došao sam u bijednu kolibu i sjeo uz tvrdi ležaj. Mališ prihvati moju ruku i privuče me posve k sebi, jer mu glas bijaše već posve slab.

"Oče", reče mi položivši ruku na grudi, "ovdje unutra sam posve crn."

"Što želiš time reći, moje dijete?"

"Da mi je srce crno, jer još nijesam dijete Božje. Molim te, daj mi vodu dragoga Boga, koja će me očistiti za nebo!"

Uz ove me riječi toplo pogleda i poljubi mi ruku.

"Dobro, tada ću kazati sestri, neka te još bolje pripravi na sv. krštenje."

Malo zatim primi dječak zaista sv. krštenje roneći suze radosnice.

Iza nekoliko dana bio sam opet uz njega. Zapitah ga, da li je sretan.

"Da, oče! Ali sada još gladujem kruha dobroga Boga!"

"Pa što je taj kruh?"

"Oče, to je moj Isus!"

Budući da bijaše sve slabiji, pružih mu i sv. pričest. Pri tom se zbivalo nešto čudesno, tako da svi, koji su bili prisutni, s udivljenjem o tome govore. Na pogled svete hostije zasjalo je lice toga još napola divljeg i odvratnom bolešću iznakaženog crnčeta,nebeskim sjajem. Kao da je neko svijetlo izlazilo iz njegove duše i preobrazilo mu lice. Ispruži mršave ručice prema božanskome Gostu, koji ga je posjetio, a poslije sv. pričesti ležaše kao u zanosu. Svi prisutni: svećenik, sestre i poganska djeca plakahu promatrajući nebeski prizor.

"O", klicahu poganska dječica, "i mi želimo sveto krštenje kao Ivan!" To bijaše ime maloga novokrštenika.

A mališ mi još jednom stisne ruku i reče: "Idem u nebo, da vidim Isusa!"

Za nekoliko časaka ispusti dušu, koja je toliko ljubila Spasitelja."

Krsni vel kod Kineza

Francuski misionar u Kini izjavljuje godine 1859. da kod njih vlada lijepi običaj, da novokrštenici sa najvećim poštovanjem čuvaju bijeli vel, koji im je bio stavljen na glavu, kad su se krstili. S tim velom oni su se ukapali.

Ovim su oni htjeli označiti svoju čvrstu volju da čuvaju krsnu nevinost, koju vel označuje.

S nosorogova roga u - raj

U Nyeri, u Keniji (istočna Afrika), u tom toplom kraju, žive svakojake životinje i zvijeri. Ima tu lavova i slonova, otrovnih zmija i čudnovatih ptica. Jedna je izmedju najčudnovatijih afričkih životinja tako zvani nosorog.

To je velika životinja vrlo debele kože, koja na kratkim, ali snažnim nogama ima po tri papka. Naraste i preko tri metra. Najvoli se skitati po barovitim šumama. Nosorog je obično miran. No jesi li ga napao, onda se čuvaj! Neustrašiv je, i nema zvijeri ni čovjeka, kojih bi se on bojao. Ima strašno oružje: na vrhu nosa izrastao mu je snažan rog, a iza njega još jedan kraći. Onaj prvi može narasti gotovo do metar i po. Tim oštrim i jakim rogom probost će i čovjeka i životinju.

Evo, dakle, što se dogodilo u Nyeri. Jednoga dana eto ti ravno k misijskoj postaji golema nosoroga. Prolazio je bez straha kroz nasade kave i puhao tako strašno, da su se crnci radnici razbjegli na sve strane. Životinja se ustavi upravo pred misijom.

Iz misije opale na nj iz pušaka i rane ga. To ga je razjarilo i on stane trčati kao bijesan, a crnci polete za njim urličući. Htjeli su ga izmoriti, ubiti i onda ispeći. Pet sati trajala je hajka. Napokon se nosorog sruši.

Još je bio živ. Strašne oči, zalivene krvlju, gorjele su kao vatra i tjerale strah u kosti. Ipak se jedan smioniji crnac približi i štapom mu dodirne rog. U taj čas bijesna životinja skupi posljednje snage i digne se. Do čas - dva sruši se bez daha na zemlju, ali na njezinu rogu, proboden kroz prsi i ledja, koprcao se nevoljni crnac.

Izvan sebe od straha i užasa na taj užasni prizor, crnci pobjegoše jaučući. Jedan dotrči k misionaru i zadihan reče:

"Brzo oče, jedan katekumen je nastradao!"

Misionar se požuri na mjesto nesreće. Bijedni katekumen već je umirao. Misionar odmah pomisli na to, da ga digne s roga, ali bila je pogibelj, da izdahne u rukama, a još nije kršten. Što dakle? Ne smije se gubiti vremena i misionar pristupi s krštenom vodom k umirućem i pita:

"Hoćeš li se krstiti?"

"Hoću, oče," jedva prošapta siromašni crnac.

I misionar nagnu nad njegovom glavom posudicu izgovarajući sveto riječi:

"Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga."

I sveta voda poteče na onu rudastu glavu mladića nabodena na nosorogov rog.

Sada, polagano, digoše novokrštenika iz njegova groznoga položaja i spuste ga na zemlju. Njegove oči odavale su užasne boli, ali i rajski mir duše preporodjene vodom sv. krštenja. Malo časaka zatim uz poginulog nosoroga ležalo je i mrtvo tijelo crnca, kojemu je strašni rog razbješnjele životinje otvorio - raj.

Krštenje gubavca

Ime mu je bilo Vong Li. Život je provodio pokraj vrata velikog hrama u Čing tienu, u Kini.

Misionar Hug Sharkey opisuje ga ovako:

Nikad ništa u životu nije mi izgledalo tako gadno. To nije bilo više tijelo, nego trulež. Izgledao je više sličan lješu, koji je dignut iz groba i otresen od crva. "Živa smrt".

Kineske majke pokrile bi djetetu lice, prolazeći ispred njega.

A on, jadnik, stajao je na svom mjestu: po kiši i suncu, po studeni i vrućini. Nije se smio micati, da se ne bi smrad od njega još više širio.

Jednom rukom držao je čanjčić za hranu. Druga mu je otpala.

Smrad, koji se od njega širio, bio je nama strancima neizdržljiv. A ja sam morao svaki dan prolaziti mimo njega. Sažaljenje je ipak bilo jače od nježnosti. I jednog dana pristupim k njemu. Mislio sam: i on ima dušu. I nju treba spasiti.

Ispočetka sam ga samo pozdravljao i davao mu milostinju. Poslije sam se kod njega zadržao koji čas i razgovarao s njim. Bio je vrlo sumnjičav, jer ja sam bio stranac. Bio je čisto drzak. Jedva jednu riječ, da bih od njega izmamio. Zatim sam mu donio po koju cigaretu i koji komadić hrane. Polagano, ali sigurno, on je stekao povjerenje prema meni. Počeli smo se dugo razgovarati.

Ispočetka sam mu pričao o sreći ljudi u nebu. Dočaravao sam mu nebesa. Onako kako je meni moja baka pričala.

On je samo buljio u mene. Oka nije skidao.

Milost Božja našla je pristup u njegovu dušu.

Jednog dana krstio sam ga javno na vratima hrama. Dok sam ga polijevao krsnom vodom, skupilo se je mnoštvo svijeta. Kad sam na nj izlio vodu krštenja, jedan je poganin glasno rekao: "Treba tu više vode! Nije se on oprao od rodjenja!"

Ja sam se smiješio, ali ne šali, nego ljepoti njegove duše.

Par dana nakon toga podijelio sam mu, opet na vratima poganskog hrama, prvu svetu pričest.

Nakon nekoliko dana doletjelo je jedno dijete k meni: Traži te "najgadniji gubavac".

Umirao je. Izdahnuo je ljubeći krvavim usnama Kristov križ!

Krštenjem se želje spasava

Car Valentinijan II. imao je 20 godina, kad se uputio put Milana, da bude kršten od svetog biskupa Ambrozija. Ali na putu bijaše napadnut i ubijen od

svoga generala Arbogasta. Kršćani su bili žalosni, ali najviše stoga što je njihov mladi car umro bez krštenja. Ali sv. Ambrozije izrekao je pogrebni govor i utješio ih govoreći:

"Njegova želja za krštenjem ga je očistila od grijeha, kao što mučenike čisti njihova krv od grijeha."

Carica Elizabeta, kuma na krštenju

Biti krsni kum je osobita čast. Carica Elizabeta (+ 1898.), žena cara Franje Josipa I. austrijskog, došla je jednom na izlet blizu Campiglia u Tirolu. Odmarajući se u hladovini sa svojom dvorkinjom blizu jedne kuće, opazi, da su stanovnici te kuće svečano odjeveni, ali bijahu dosta žalosni. Upita za razlog, i kažu joj, da se jedno dijete ima krstiti, ali da kuma nije došla. Ona se ponudi, da će biti kuma djetetu. Roditelji bijahu neobično veseli, i upitaše je, kako joj je ime, da ju počaste te djetetu dadu njezino ime. Carica im odgovori:

"Nije potrebno da znate sada moje ime, dajte djevojčici ime, koje je najljepše od svih kršćanskih imena: Marija."

Svi su bili zadovoljni i odu u crkvu, gdje je stari župnik smjesta krstio dijete. Poslije krštenja, kad su ušli u župski stan, svi su prisutni ostali zaprepašteni, kad je kuma napisala svoje ime "Elizabeta, carica austrijska". A siromašni seljaci još su više bili začudjeni, kad je malo poslije toga, dvorski sluga u svojoj uniformi donio od carice djetetu bogati dar.

Roditelji cara Franje Josipa I. kumovi

Vojvodkinja Sofija, majka cara Franje Josipa I., nalazeći se u kupalištu Ischl god. 1837., jednog poslijepodneva šetala se sa svojim sinovima. Putem susretne seljaka, odjevena u svečano odijelo, a u naručju je držao malo dijete od nekoliko dana, i ogledavao se naokolo, kao da nekoga traži. Dijete, osjetivši zrake sunca, poče plakati, a vojvodkinja ozbiljno upozori seljaka:

"Zašto po ovoj žegi to jadno dijete nosite?"

"Ne bih ovo činio", odgovori seljak, "da ne moram. Dolazim preko brda, da krstim dijete u župskoj crkvi Ischl, a evo kum djetetov, koji mi je imao biti, otputovao je za Gmunden. Sad ne znam, što da radim."

Vojvodkinja smijući se reče mu: "Ako nije moguće drugčije, ja i moj muž ćemo biti kumovi."

"Vi se želite sa mnom šaliti", reče seljak.

"Ne", odgovori vojvodkinja, "dodjite sa mnom u crkvu, moj muž mora biti ovdje blizu."

Vojvodkinja potraži svoga muža, Franju Karla, i malo poslije već su bili u župskoj crkvi u Ischl. Župnik nije vjerovao svojim očima, da su ta ugledna gospoda kumovi djetetu jednog seljaka. Ali još više se začudio seljak, kad je doznao, tko su oni. Dijete mu je gotovo palo na zemlju. Na odlasku dijete bijaše obilato nadareno od kumova.

Julijan poslije odmetnuća

Kad je car Julijan od kršćanina postao veliki progonitelj kršćana, ipak nije mogao naći mira, pri pomisli, da je i sam kršten. Raspitivao se kod svojih najučenijih teologa, da li je moguće nekako s duše skinuti "krštenost."

Dao je poganskim bogovima prinijeti žrtve, zaklao je stotinu volova, pa je u njihovoj krvi prao ruke, kupao se, uronjavao i izronjavao ...

"Sve ovo, da bih oprao dušu od sramote, što sam kršten ... jer na nju je ubilježen znak križa Kristova."

Ali bijaše sve uzalud! Slika koju sveto krštenje

utisne u dušu, neizbrisiva je. Ni smrt je ne može uništiti. Vječno će ostati u našoj duši. Na ponos ili sramotu, već prema tomu, da li je naš život bio sličan životu djece Božje ili ne.

2. K R I Z M A

Vidi "Zbirka primjera" (Apostolsko vjerovanje, Kršćanski mučenici), str. 31.

Apostoli dijele sv. krizmu u Samariji: Dj. ap., 8., 5.-17.

Sv. Pavao u Efezu: Dj. ap., 19., 1.-6.

Sv. Melhijad papa o učincima sv. krizme

"Sa krštenjem mi smo upisani u vojsku Kristovu, a u sv. krizmi dobivamo oružje potrebno, da se borimo. Na krštenju nam Duh Sveti daje izgubljenu nevinost, a u sv. krizmi primamo milost, da možemo doći do vrhunca kršćanske savršenosti. Na krštenju duša nam se čisti od grijeha, a u krizmi duša prima potrebnu snagu, da se bori proti napasti. Sa krštenjem ljudi postaju sretni i u sebi osjećaju mir, a krizma ih poziva na borbu. Medjutim, zaključuje svetac, krizma nas potiče, da prezremo zemaljska dobra, i da nam ogade sjetilna uživanja, raspaljuje naše srce prema Božjoj ljubavi, po kojoj uzdiže naše misli i osjećaje prema nebu i od zemaljskih i tjelesnih ljudi čini, da postanu nebeski i duhovni, savršeni kršćani."

Sv. Agneza (21.I.)

Sv. Agneza bijaše plemićko dijete. Bijaše joj samo 13 godina, kad je podnijela mučeničku smrt za Krista. Bijaše optužena pred rimskim prefektom Sinfronijom, da je kršćanka. Odvedena pred poganskog

suca, i nagovarana da žrtvuje božici Vesti, odlučno odgovori:

"Samo je Krist pravi Bog, bogovi kome se klanjaju pogani nijesu nego nijemi idoli, gluhi, neosjetljivi, mrtvi, bezkorisni kipovi."

Prefekt joj reče nek se spremi da žrtvuje Vesti, ili će je staviti na najgore muke. Agneza mu odgovori: "Kad bi ti znao, tko je moj Bog i koja je moć moga Gospodina Isusa Krista, ne bi sa mnom tako govorio. Ja koja ga poznam prezirem sve tvoje prijetnje."

Sv. Agneza bijaše osudjena na lomaču, ali vatra nije naškodila njezinom nevinom tijelu. Tada krvnik naredi, da joj mačem odsjeku glavu.

Sv. Agata (5.II.)

Sv. Agata, rodjena u Kataniji od bogatih roditelja, bijaše optužena, da je kršćanka i od upravitelja poganina Kvintijana uhapšena. Ovaj ju je stao karati, što ona tako bogata, pristaje uz jednu vjeru, koja je za robove. Ali sv. Agata mu odlučno odgovori, da ropstvo i poniznost kršćanska je mnogo plemenitije i veće od veličine kraljevske. Tada joj tiranin reče: ili žrtvovati bogovima, ili biti mučena. Ona je bez promišljanja izabrala mučenje, i pošto je bila nemilo mučena, bijaše bačena u tamnicu. Sutradan je bila opet dovedena pred upravitelja, koji ju je upitao, da li misli spasiti svoj život. Ali ona mu odgovori:

"Isus Krist je moj život i moj spas!"

Upravitelj ju je tada dao okrutno tući i željeznim čavlima razdirati nježno tijelo, a onda opet baciti u tamnicu. Ali joj se ukaže apostol sv. Petar čijim zagovorom su joj rane zacijelilo. Ovo čudo nije niti malo djelovalo na tiranina, nego je naredio, da sveta djevica bosonoga hoda po užarenom ugljenu. Dok je sveta djevica trpjela ove muke, nastade veliki potres i dva zida se sruše,

koji ubiju dva prijatelja Kvintijanova. Ovaj uplašen i bojeći se pobune naroda, dade odvesti Agatu u tamnicu, koja izdahne s ovom molitvom:

"Gospodine, moj Bože, koji si me čuvao od djetinjstva, i oslobodio me svake zemaljske ljubavi i dao si mi snage da svladam muke, ako ti se svidja, primi duh moj."

Sv. Marin (3.III.)

Oko god. 264. u gradu Cezareji služio je u vojsci cara Galijena, poganina, vojnik imenom Marin. Očekivalo se, da će ubrzo biti odlikovan i postavljen za zamjenika zapovjedniku čitave legije. On je nekoliko dana prije odlikovanja primio sveto krštenje, potajno. Nakon krštenja biskup mu je načinio znak križa na čelu i opomenuo ga:

"Pazi, da svijetlo u tvojoj duši nikad ne ugasi!"

Marin je prihvatio svoj mač i zakleo se:

"Odsad ću se boriti i život svoj stavljati na kocku za tebe, Kriste, i to s onim istim junaštvom, s kojim sam se borio za rimskoga cara."

To je vidio i čuo jedan od njegovih drugova vojnika, i iz zavisti, što će Marin postati zamjenik komandanta, ode i prijavi, da je Marin kršćanin.

Komandant je bio iznenadjen. Nije vjerovao. Odmah pozove mladog junaka.

"Ti si optužen, da si kršćanin. Što imaš na to odgovoriti?" - pitao ga je.

"Istina je, ja sam kršćanin."

"I ne stidiš se to priznati?"

"Naprotiv, ponosan sam."

"Dajem ti tri sata na razmišljanje. Ako se odrečeš Krista, bit ćeš sutra odlikovan. Ako se ne odrečeš, umrijet ćeš na mukama."

Marin je odmah pošao do biskupa, koji ga je krstio. Biskup ga je poveo u sobu, u kojoj je kršten. Pokazao mu je prozor, koji gleda na zapad:

"Sjećaš li se ovog prozora?"

"Sjećam se. Na njemu sam se odrekao sotone i svega njegova sjaja."

"Sjećaš li se prozora s istočne strane?"

"Sjećam se. Na njemu sam položio zavjet vjernosti Ocu i Sinu i Duhu Svetomu."

Zatim ga je biskup odveo pred oltar. Prihvatio sveto Evandjelje u jednu, a njegov mač u drugu ruku:

"Marine, sad biraj! Ili Evandjelje ili mač. Ili car ili Krist. Što biraš?"

"Biram Krista i njegovo Evandjelje!" - odvrati junak bez okolišanja.

Tada biskup uzme ulje svete krizme. Marin prigne glavu. On mu položi ruke na glavu, a onda mu junačko čelo pomaže svetom krizmom. Bila je to sveta krizma. Sakramenat Duha Svetoga. Duha snage i mudrosti Božje.

"Idi u miru! Bog će ti biti u pomoći" - poslao ga je biskup nazad u logor.

Nakon što su prošla tri sata razmišljanja, Marin je opet priznao, da je kršćanin i da ostaje Kristu vjeran.

Bio je još istoga dana pogubljen. Nakon izvršenja smrtne osude zapovjednik je skupio sve vojnike i saopćio im:

"Danas je naša legija izgubila najvećeg junaka i najvjernijeg vojnika, kojega je imala!"

Sv. Benjamin, djakon (31.III.)

Perzijski kralj na sve moguće načine je nastojao, kako bi odvratio od kršćanstva djakona imenom Benjamina. Djakon Benjamin stavi kralju pitanje:

"Što bi ti, kralju, učinio svomu oficiru, koji bi, pošto bi prekršio zakletvu vjernosti, otišao u neprijateljski tabor, a kasnije se opet vratio tebi?"

"Zacijelo zaslužio bi smrt", poviče kralj.

"Dobro", doda djakon, "ja sam po svetoj krizmi posvećen Isusu Kristu, mome stvoritelju i otkupitelju, pred kojega ću za kratko vrijeme doći, da me

sudi. Koju kaznu da ne očekujem, ako ne samo ostavim njegovu zastavu, nego svojim zlim primjerom povučem i druge, da se odreku svoje vjere?"

Videći kralj, da ne može svladati njegovu ustrajnost u vjeri, poslije nego mu je pod nokte zabio oštro trnje, osudi ga na smrt nabijanjem na kolac.

Sv. Pankracije (12.V.)

Sv. Pankracije podnio je mučeničku smrt u dobi od 14 godina pod carem Dioklecijanom.

Rodjen je u Frigiji, pokrajini Male Azije. Njegovi roditelji bijahu plemićkog roda, ali pogani. Ostavši mlad bez roditelja, uze ga k sebi jedan stric, koji ga sobom povede u Rim. Tu ga je Bog k sebi pozvao i pošto je bio poučen u kršćanstvu od pape sv. Eusebija bijaše kršten. Doznavši pogani da je kršćanin, bijaše uhapšen. Pošto mu je otac bio prijatelj carev, car ga je velikom dobrotom i ljubavlju stao nagovarati, da se odreče kršćanstva, i da će ga on primiti u svoj dvor. Ali Pankracije mu odlučno odgovori:

"Ja sam kršćanin."

Čuvši Dioklecijan ovaj odlučni odgovor bijaše bijesan, ali ujedno se divio junaštvu maloga dječaka. Stao ga je mamiti raznim obećanjima, dapače da bi mogao jednom zasjesti na njegov carski prijestol, ako se odreče Kristove nauke. Ali dječak je sve to odlučno prezreo. Car ga osudi najprije na muke, a onda, da mu se odsiječe glava.

Kad je dječak čuo smrtnu osudu, ne samo da nije dao znak kakvog straha, već se veselio, da će podnijeti za Krista mučeničku smrt.

Prije nego mu je krvnik odsjekao mačem glavu, izrekao je lijepu molitvu, u kojoj je zahvalio Isusu na daru svete vjere, i molio je snagu da podnese smrt za Isusa. Kad je izgovarao zadnje riječi molitve, mač mu je odsjekao glavu, a duša novina,

puna zasluga odleti u nebo.

Sv. Venancije (18.V.)

Sv. Venancije rodjen je u Camerinu u Italiji, bio je mučen u dobi od 15 godina za vrijeme cara Decija oko god. 250.

Upravitelj grada, Antioho, pošto ga nije nikako mogao skloniti, da se odreče svoje vjere i žrtvuje njegovim bogovima, najprije ga je dao bičevati i u lance vezati, zatim opeći gorućim bakljama i objesiti glavom dolje, a pod njim je gorjela vatra. Oslobodjen od ovih muka po andjelu, Antioho je opet stao nagovarati, da se odreče svoje vjere, ali pošto je odlučno odbio, bijahu mu istučeni zubi i razbijena vilica. Zatim bijaše bačen pred divlje lavove, ali mu oni ništa zla nijesu učinili, nego su mirovali do nogu njegovih kao blagi janjci. Na koncu mu bijaše odsječena glava.

Sv. Vid (15.VI.)

Sv. Vid bijaše kršten još kao dječak bez znanja svoga oca, koji bijaše poganin. Kad je otac za to doznao, na sve je načine nastojao, ne bi li ga od kršćanstva odvratio, ali sve bijaše uzalud. Konačno ga javi sucu Valerijanu, koji ga je kaznio. Ali ni kazna njegova nije ga odvratila od Isusove vjere.

Pošto bijaše odlobodjen od tamnice, po obavijesti andjelovoj, zajedno sa svojim odgojiteljima, Modestom i Krescencijem, pobjegne iz očinske kuće. Ali Bog mu je dao milost te je čino čudesa.

Car Dioklecijan, doznavši za njega, nastojao je na sve načine, obećavajući mu velike nagrade, da se odreče kršćanstva i da žrtvuje bogovima. Ali nije uspio. Tada car dade uhapsiti njega i njegove odgojitelje, baciti ih u strašnu tamnicu i ako se u roku od tri dana ne odreku kršćanstva, da će biti

ubijeni. Kad je pak vidio, da je sve uzalud, dade svu trojicu baciti u jednu posudu punu pakline goruće i tekućeg olova, ali ih je Gospodin izbavio, kao što je izbavio tri mladića iz goruće peći. Tada bijahu bačeni pred lavove, ali i oni im nijesu ništa učinili. Tiranin, vidjeći da su gledaoci uzbudjeni na ovo čudo, dade im sasjeći udove, te u tim strašnim mukama oni su izdahnuli.

Sv. Lucija (13.XII.)

Sv. Lucija bijaše iz Sirakuze. Poganski sudac ju je nagovarao na sve načine, da se odreče kršćanstva, ali bijaše sve uzalud. Osudi je, da bude živa spaljena javno na trgu. Ali ona, kao i sv. Agneza, iz goruće vatre bijaše oslobodjena i vatra joj ništa zla nije učinila. Sudac ju je dao izbiti, da je bila sva u ranama. Napokon naredi, da joj prerežu grlo. Prije nego je primila smrtni udarac, progovori blagosivljajući Boga i prorokujući, da će brzo svršiti progonstva i nadoći mir Crkvi. Umre u Gospodu godine 304.

Sv. Tiburcije (11.VIII.) i drug mu Torkvat

U carskom Rimu živio je sveti dječak Tiburcije. Imao je druga Torkvata. Ovoga Tiburcije obrati na svetu vjeru. U početku je Torkvat bio gorljiv u vjeri, dostojan drug sv. Tiburcija, ali malo po malo povrati se on opet na svoje stare grijehe i stane provoditi nedostojan život za jednoga kršćanina. Tiburcije ga je više puta bratski opomenuo, neka se popravi, ali uzalud. Svaki put, na njegovu ljubeznu opomenu, Torkvat bi ravnodušno odgovorio: "Pa i ja sam kršćanin kao i ti ..."

Ali jadno je bilo njegovo kršćanstvo! Bukne krvavi progon protiv kršćana. Tiburcije i Torkvat bijahu kao kršćani uhvaćeni i dovedeni pred

sud.

"Tko si ti?" - zagrmi strogi sudac na Torkvata?"

Ovaj sav drhćući prozbori:

"Ja sam kršćanin."

"Tko te je prevario te si prigrlio vjeru Isusa iz Nazareta?"

"Evo ovaj", reče kukavac i upre prstom u Tiburcija.

Tada se sudac obrati Tiburciju, te ga upita:

"Je li istina, da si ti to učinio?"

"Jest, istina je", smjelo će dječak, "ali nijesam ja njega prevario, nego je on prevario mene, postao je kršćanin, a živi kao poganin."

Tada sudac zaključi: "Dobro! Birajte: ili se odrecite vjere i Krista, ili ćete umrijeti u najstrašnijim mukama."

"Ja sam već izabrao", smjelo će Tiburcije i sav blažen podnese mučeništvo god. 286.

A Torkvat, plašeći se smrti zanijeka svetu vjeru, odmetnuo se od kršćanstva.

Junački trkač

14 godišnji dječak Konrad pripadao je jednoj velikoj župi blizu Baltičkog mora. Njegovo je selo udaljeno 25 km od župske crkve. Na dan sv. Krizme autobus je bio prepun i dječaku su bila zatvorena vrata. Časkom počeka, a onda stane da trči, 25 km. Sav iscrpljen došao je do crkve. Časna sestra je htjela da ga smjesti u krevet, kad ga je vidjela u kakvom je stanju, ali Konrad odlučno odgovori: "Ne, hoću da budem krizman."

Konrad je želio da primi Duha Svetoga!

Junaštvo male crnkinje

U misijama se očekivao progon kršćana. Od kršćana će se tražiti ili odreknuće od vjere ili smrt. Jedna mala djevojčica stupa pred biskupa:

"Ja molim svetu krizmu."

"Još je rano," odbija biskup molbu.

"Kad počinje progonstvo, baš je pravo vrijeme od krizme", govori djevojčica.

"Ali ako te bace u tamnicu i počnu te ispitivati za tvoju vjeru, šta ćeš onda reći?"

"Reći ću: s pomoću Božjom ja sam kršćanka!"

"A ako budu tražili, da se odrečeš svoje vjere? Što onda?"

"Onda ću reći: nikada!"

"A ako te predadu krvniku i on zatraži: ili se odreći vjere, ili ću ti odsjeći glavu, šta onda?"

"Onda ću reći: evo glave, pa sijeci!"

Dijete je nagnulo glavu. Biskup joj je odmah podijelio sv. krizmu. Nije trebalo više nikakova poučavanja ni ispitivanja.

<u>Aleksandar Veliki vojniku</u>

Aleksandar Veliki bio je junak. Osvojio je mnoge zemlje i stekao veliku slavu. Jednoga dana dovedu pred njega vojnika, koji je pokušao bijeg iz njegove vojske.

"Kako ti je ime? - upitao ga je Aleksandar.

"Aleksandar mi je ime", odgovorio je vojnik.

"To ne ide!" - ukorio ga je Aleksandar Veliki."Ili budi junak ili promijeni ime. Ako se želiš zvati kao i ja, onda budi junak kao i ja.

To isto kaže i Krist svakom krizmaniku. Onaj znak križa na čelu znači:

Ili budi sličan Kristu, ili se ne zovi kršćaninom.

3. PRIČEST

<u>"Stablo života"</u> - "I dade Gospod Bog, te niče iz zemlje svakojako drveće, ugodno za pogled i dobro za jelo, i drvo života usred vrta i drvo spoznanja dobra i zla" (1. Mojs., 2., 9.)

Bog, da sačuva čovjeka nevina, posadio je u raju zemaljskom stablo života. Plodovi ovoga stabla, imali su sačuvati život čovjeku, dočim drugim plodovima on se je hranio. Ovo stablo je slika Euharistije, koja je jedino sposobna da sačuva vrhunaravni život duše naše i sačuva od smrti grijeha.

<u>Vazmeno janje</u>: 2., Mojs. gl. 12.

Oko 40 godina Bog je na čudesan način hranio Izraelce u pustinji <u>manom</u> (2. Mojs. gl. 16.).

Ova mana je slika Euharistije. Mana je bila ukusna za jelo, Euharistija sadrži svaku slatkost, i svako je dobro za one, koji ju blaguju. Mana je prestala za Izraelce, kad su ušli u zemlju obećanu, i Euharistija je za kršćane tijekom zemaljskog života, a ne u vječnosti. Mana je hrana tjelesna, a Euharistija je hrana duhovna. Izraelci su jeli manu i umrli su, a onaj koji blaguje Euharistiju živjet će uvijek.

Bog daje naredbe Mojsiju, kako će izraditi <u>"kovčeg zavjeta"</u> u koji će Mojsije staviti zakon, koji mu je Bog dao (2. Mojs. gl. 25.).

Naša svetohraništa su mnogo dragocjenija, jer ne drže zakon koji je Bog dao, nego sadrže samoga Zakonodavca - Boga.

<u>Prorok Ilija</u>, bježeći od opake Jezabele, zaspa pod smrekom. "Najedanput ga takne andjeo Gospodnji te mu reče: Ustani i jedi! Kad pogleda, ugleda po-

kraj sebe pržen kolač i vrč vode. Jede i napi se i leže opet da spava. Ali andjeo dodje još jedanput, taknu ga i reče: Ustani i jedi, jer ti je put dalek. Ustade, jede, napi se i putovao je, okrijepljen ovim jelom, četrdeset dana i četrdeset noći sve do gore Božje Horeba" (3. Kr., 19.,5.-8.).

Isus nahranjuje 5000 ljudi: Iv., 6., 1.-15.

Zadnja večera: Lk. gl. 22.

Sveci živu od sv. pričesti

Sv. Andjela Folinjska (+ 1309.) živjela je 12 godina sa samom svetom pričešću.

Lujza Lateau, koja je na sebe primila rane Isusove (+ 1883.) za 12 godina t.j. od 30.III.1871. do 27.VIII.1883. nije uzimala drugu hranu do sv. pričesti.

Katarina Emmerich (+ 1824.) 12 godina prije smrti nije uzimala druge hrane do sv. pričesti. Kad joj je ispovjednik u ime svete poslušnosti naredio da uzme štogod hrane, obolila je bila na smrt i izbacila sve. A kad bi koji put bila lišena svete pričesti, izgubila bi snagu, te je izgledalo, kao da će umrijeti.

Bl. Nikola Flujski (di Flue), koji je 19 godina bio sudac i savjetnik kantora Unterwald u Švicarskoj, a u ratovima je pokazao svoju veliku sposobnost, povukao se je,po dopuštenju svoje žene i djece, da provodi pustinjački život blizu Ranft-a u dolini Melch. Tu mu je obitelj sagradila malu ćeliju sa kapelicom i ostao je jedan svećenik blizu te kapelice, da svaki dan govori sv. misu. Pobožni pustinjak 20 godina živio je u toj pustinji, a umro je od 80 godina 21.III. 1487. Kroz tih 20 godina nije uzimao drugu hra-

nu ni piće do svete pričesti. Osjećao se je zdrav, mogao je dugo hodati. Nije bio žalostan, već uvijek vesco i miran. Svaki put, kad bi se pričestio ili samo pogledao svetu hostiju, napunio bi se nebeskog veselja, to je govorio, da zaboravlja svaku hranu tjelesnu i osjeća se da je sit. Više puta u veselju je klicao: "Krist živi u meni, on mi daje hranu i piće, zdravlje i lijek."

Upravitelj Perna, da se uvjeri o njegovom strogom postu, naredio je da za mjesec dana vojnici opkole njegovu ćeliju i da ga stalno prate, da li što jede, i da li tko k njemu dolazi noseći mu hrane. Nakon toga javno je izjavio, da je istina,da tako strogo posti ne jedući ništa.

Stigmatizirana Terezija Neumann iz Konnersreutha u Bavarskoj, od god. 1925. živi od samo sv. pričesti i ne gubi na težini.

Sv. pričest daje snage mučenicima

Kršćanski mučenici u mukama su imali toliku snagu, da su zadivili i samo tirane. Tu bijaše svake dobi, pa i dječaka i djevojčica. Prijetili su im, ali su oni ostali čvrsti. Bijahu bačeni u tamne tamnice, vezani željeznim lancima, a oni su ljubili lance. Polazili su u smrt veseli. Kojim strašnim mučenjima oni su bili podvrgnuti! Živi spaljeni, bačeni pred divlje zvijeri, razapeti, oderani živi. A oni nikakva straha nijesu imali, dapače polazili su na muke sa smiješkom na usnama, veseli da trpe i umiru za Krista. Gdje bijaše tajna toliko snage? Sv. pričest! Tako iako slabi, postali su junaci. Tako je umrlo oko 18 milijuna u najtežim mukama, ojačani sv. pričešću, koja je nazvana "hrana jakih".

Tako isto i sada ova "hrana jakih" daje snage misionarima, da ostavljaju domovinu, roditelje, prijatelje i svu ugodnost, te idu obraćati nevjernike u dalekim divljim krajevima Azije, Afrike i Amerike.

Pravo veli sv. Ivan Krisostom, da se oni, koji primaju sv. pričest "vraćaju od ovog stola jaki, nepobjedivi, kao lavovi, postavši strašni i istim djavlima."

Sv. Roza Limska i sv. pričest

Kad bi sv. Roza Limska otišla u crkvu da primi svetu pričest, od posta i bičevanja je bila tako slaba, da je morala na putu više puta sjesti i otpočinuti. Kad bi se pak pričestila, od Boga bi primila snagu, da je mogla lako doći kući bez ikakva umora. Kući bi se zatvorila u svojoj sobi i zadubljena u molitvi razmišljala bi beskonačnu ljubav Božju. Kad bi je zvali, da ide jesti, odgovorila bi, da se nasitila kod stola Gospodnjega.

Sv. Vinko Paulski i Isus u svetohraništu

Sv. Vinko došao je u zatvor, gdje su bili zatvoreni veliki zločinci. Ovi su jadni živjeli u uskim, tamnim, zagušljivim sobama. Sv. Vinko ih je tješio, nosio hrane, da im barem nekako ublaži njihovu bijedu. Da pokaže ljubav prema njima, dao se zatvoriti medju njima, da uvide, da ipak ima jedan čovjek, koji ih iskreno ljubi. Pa iako je medju ovim nesretnicima u početku bilo onih, koji su ga izvrgavali ruglu i smijehu, on se ipak nije dao udaljiti od njih.

Daleko veću ljubav iskazao je Isus prema nama siromasima. I mi smo u ovoj bijednoj, hladnoj zemlji kao u tamnici, te trpimo velike nevolje za naše grijehe. Ovdje je medju nama Sin Božji, sišao s neba, te nam zaslužio milost, da nakon kratkotrajna zatvora ovog života, budemo primljeni u vječno veselje. Ali da nam bude naša bijeda lakša, dao se zatvoriti i postao je sužanj. Dan i noć boravi u svetohraništu. On moli svoga Oca nebeskoga za nas. Šalje poput sjajnih toplih

sunčanih zraka milosti svoje u srca svih onih, koji dolaze k njemu, da nadju u njega olakšanje, utjehu, snage i blagoslov.

Dnevna pričest sv. Tome Morusa

Na dvoru engleskoga kralja Henrika VIII. bile su neke osobe, koje su zamjerale sv. Tomi da svaki dan ide na sv. pričest. Najveći ministar u kraljevstvu, koji ima toliko posla, da ne bi trebalo da ide tako često na svetu pričest. Sv. Toma im je odgovorio:

"Ako sam od posla rastresem, tu se saberem, ako potrebujem rasvijetljenja i mudrosti, da mogu svoje državničke poslove dobro voditi, tražim pomoć i rasvijetljenja od Isusa u sv. pričesti."

Don Boskova tajna

Lord Pachnerston pohodio jednom zavod Don Bosca u Torinu. Uvedoše ga u veliku dvoranu, gdje je bilo oko pet stotina mladića, svake dobi, zaokupljenih knjigom. Lord se silno začudi, kad vidi, da su, premda bez nadzora, tako tihi i marljivi. A kad mu rekoše, da gotovo cijele godine ne treba nikakovih kazna za njih, nije toga mogao da vjeruje.

"Ma je li to moguće? Pa kojim sredstvom vi to postizavate?" - upita on.

"Mi imamo sredstvo", odvrati Don Bosco, "kojim se vi ne možete poslužiti."

"A kakvo?"

"To je katolička tajna."

"Vi se šalite, velečasni, a moje je pitanje bilo ipak posve ozbiljno."

"I moj je odgovor ozbiljan. Ali, budući da želite saznati tu tajnu, reći ću vam je: mi vodimo djecu često k svetoj pričesti, a svaki dan k svetoj misi. Sve ovo nastojimo vršiti s velikim marom i revnošću."

"Imate pravo, velečasni. Toga pomagala nema kod nas. No možda ima za to kakva zamjena?"

"O da, kod jednoga učenika", odgovori Don Bosco, "može čovjek donekle da uspije batinom u ruci ili zatvorom, kod drugoga opet time, da probudi u njega ćuvstvo ponosa, ili da ga sjeti, da će mu ono, što od njega tražimo, biti potrebno ili korisno u životu. Kod većine pak njih ne će preostati drugo, nego da ih otpravimo iz zavoda."

"Čudnovato, čudnovato!"zamišljeno će britanski državnik. "Dakle ili misa, ili batina!"

Vrijednost sv. pričesti

Kardinal Newman (1801.-1890.), koji je bio prije obraćenja arhidjakon anglikanske crkve sa plaćom od 100.000 franaka, poslije nego je proučio katoličku vjeru, obratio se je. Nekoliko dana prije obraćenja, jedan mu prijatelj dobaci: "Pomisli dobro što radiš. Ako postaneš katolik, izgubit ćeš platu od 100.000 franaka."

Newman sa prezirom dobaci: "Što je 100.000 franaka u usporedbi sa samom jednom sv. pričešću?"

Tri svetohraništa

Elizabeta Leseur piše:

"Poslije pričesti imala sam jedno naglo vidjenje: tri svetohraništa, u kojima se Isus udostojao boraviti. Prvo je u visinama neba, u nedohitnom krilu presvetoga Trojstva. To je svetohranište njegove slave, gdje mu se mi ne možemo primaknuti, nego poslije ovoga smrtnoga života. Drugo je svetohranište, gdje se Isus sakriva pod zastorom hostije u Oltarskom Sakramentu. To je svetohranište njegove ljubavi. Treće svetohranište, to je moje srce, u koje on za vrijeme svete pričesti dolazi, te se s nama, kao prijatelj, kao hrana na čudnovat način udružuje, boraveći duhovno u nama i onda, kad prestaje njegova prisutnost. To je svetohranište njegova

srca, to je mjesto njegove ugodnosti i njegova otpočinka. Oh kako bih željela, da moja duša bude ujedno nebo i svetohranište."

"Isus je rekao"

Glasoviti O' Connell (1775.-1847.), oslobodi telj irskog naroda, bijaše dobar katolik. Jednom nalazeći se u društvu poznatih protestanata, ovi su mu predbacivali, kako može vjerovati u stvarnu prisutnost Isusovu u svetoj Euharistiji. Ali on odgovori: "Krist je to rekao, i ja za to vjerujem."

O njegovoj pobožnosti prema presv. Euharistiji, jedan njegov savremenik o njemu priča:

"Pogled na tog velikog muža u času, kad je klečeći svakog jutra u kapeli Galvay slušao svetu misu i primao svetu pričest, ostavio je na mene duboki dojam. Gledao sam ga, kako je bio sav uronjen u molitvu. Na njegovom sam licu tada čitao misli, koje su ga oživljavale. Promatrao sam ga, kad je na podnožju oltara obnavljao svoje zavjetne želje za vjeru i domovinu. Duša Kristova bijaše tome mužu veoma blizu."

Herman Kohen i Euharistija

Herman Kohen bijaše po vjeri Židov, po zvanju glazbenik, a inače u mladosti obični sektarac. Kad je prilikom neke euharistijske svečanosti mladi glazbenik upravljao pjevanjem, dok je svećenik dijelio blagoslov sa pokaznicom, neka božanska zraka obori Hermana na tlo, i Herman prvi put poklekne pred živim Bogom. Prosvijetljen zrakom Božje milosti poput Pavla brzo ustane, pokrsti se, okrijepi se kruhom života i postade veliki misionar. Duša ga je Kristova iz svog Sakramenta prosvijetlila.

Ernest Psichari i pričest

Zloglasni Ernest Renan (1823.-1892.), koji je u

tisućama srdaca ugasio vjeru, odgojio je dakako u bezvjerstvu i svoje mladje. Tako je bezvjercem od djetinjstva bio i njegov unuk E. Psichari. No plemenito srce Psicharijevo nije moglo živjeti bez Boga i milost ga je dovela k vjeri. Obrativši se, živio je strogo katolički i postao je jednim od najboljih katoličkih književnika u Francuskoj. Kanio je da se posve posveti Bogu u svećeničkom staležu, no Bog ga pozva prije k sebi: pogine u ratu god. 1914.

Psichari je duboko osjećao, da kršćaninu valja živjeti kršćanski, da mu valja biti u najtjesnijoj i neprestanoj vezi s Isusom. Stoga se obvezao, da će primati sv. pričest što češće bude mogao. Jednoga dana, u vrijeme vojničkih vježba, prevalio je pješice 24 kilometra, da stigne u crkvu. Bila je nedjelja. Prispije upravo u podne, kad se svršavala velika misa. Odmah podje u crkvu i zatraži sv. pričest.

"Zar ste natašte?" - upita ga župnik.

"Da, velečasni", odvrati on, "ovamo sam pošao sa željom, da se pričestim."

Jednom drugom zgodom digao se prije dana, samo da mu poslovi ne spriječe primiti sv. pričest.

Takav je bio taj vjernik, koji je u ranoj mladosti živio bez Boga i vjere, i koji je istom kao mladić postao katolik.

U bolnici radi već 40 godina

Bilo je to u francuskom gradu Reimsu god. 1901. Gradonačelnik sa svojim vijećnicima posjeti gradsku bolnicu za liječenje od raka.

Kad su stupili u prvu salu i ugledali iznakažena lica, bilo im je mučno te su požurili da što prije izidju. Ali, sestra ih bolničarka uvede u drugu salu, gdje su bolesnici bili još jadnijeg izgleda. Gospoda su još brže projurila kroz salu.

No sestra im otvori vrata od treće sale, gdje su ležali najteži bolesnici. Svi su izvukli rupce iz džepova i počeli zatvarati nos, da se spase od strašna zadaha. Na koncu ih sestra povede u prostoriju, gdje su ležali umirući. To je bilo tako strašno, da je svih oblio hladni znoj.

Kad su se konačno našli na svježem zraku, upita jedan od njih sestru:

"Otkada ste vi, sestro, ovdje?"

"Još par mjeseci pa će se navršiti 40 godina."

Začudjen upita:

"Ali,molim vas, recite, odakle vam ta snaga?"

"Od svete pričesti,koju dnevno primam. Da nema presvetog Oltarskog Sakramenta, nitko od nas ne bi mogao ustrajati."

Cijena sv. pričesti

U početku engleskog raskola kraljica Elizabeta I. bila je izdala naredbu, kojom su se odredjivale globe i kazne bilo svećeniku, koji bi čitao sv. misu, bilo i vjernicima, koji bi je tražili. Kažnjavalo se istom strogošću i primanje sv. pričesti.

Kazna za onoga,koji bi se pričestio, bila je 400 škuda u zlatu, ako je dotični to mogao isplatiti, inače morao je u zatvor.

Neki plemić prodade tada jedan dio svog imanja i dobiveni novac stavi u vrećice, u svaku po 400 škuda. Nastavio je mirno da se i nadalje pričešćuje kao dotada. Koliko je mogao primao je pričest potajno. No dogodilo se je više puta, da bi ga državni uhode otkrili i bio bi tužen sudu. On bi tada uzeo jednu već pripravljenu vrećicu sa škudama, predao je sudu i opet bi nastavio pričešćivanjem. Bio je pripravan da žrtvuje sve samo, da ne ostane bez pričesti.

Prelaz preko Atlantika

Dva katolika, kapetan Köhl i irski časnik Fitzma-

urice, bili su prvi koji su uspjeli zračnim putem preći iz Evrope u Ameriku. U tom času oni su dali sjajan primjer svoje vjere i pouzdanja u Boga. Obojica onoga jutra prije nego su otputovali su se zajednički pričestili. Njihov let bio je praćen sa molitvom njihovih drugova, koji su klekli zazivajući Boga, da im bude u pomoći. A kad su stigli na tlo američko, prve riječi bijahu im "Deo gratias!" U brzojavu, koji su uputili predsjedniku njemačke republike, bijaše zahvalnost Bogu, koji im je bio u pomoći.

Dvojica trpe

Neki pobožni svećenik u bolesti, dosta teškoj, bio je nestrpljiv. Jednog dana liječnik ga je morao operirati. Za vrijeme operacije bolesnik nije niti uzdahnuo. Liječnik se začudi te mu veli:

"Odakle vam ta snaga i strpljivost u teškoj boli?"

"Gospodine doktore," odgovori svećenik, "dvojica smo, koji trpimo: danas sam primio Boga u sv. pričesti, i on dijeli sa mnom moje boli."

Euharistija i muhamedanac

Biskup Samonas u Gazi (Palestina), bio je pozvan od jednog muhamedanca, da mu dade odgovor na tri pitanja u vezi s presv. Euharistijom.

Prvo pitanje: "Kako je moguće, da se kruh i vino pretvore u tijelo i krv Isusovu?"

"Kada si se rodio", odgovori biskup, "nisi bio tako velik i debeo. Na koji si se način tako razvio? Jeo si, te ti se hrana pretvorila u meso i krv. Zar Isus ne može učiniti čudo, kako radi u prirodi?"

Drugo pitanje: "Kako je moguće, da u hostiji, tako maloj, prebiva čitavi Isus?"

"Gledaj, kako je veliko polje i kuće, koje se

nalazi pred nama", odgovori mu biskup, "pa ipak tvoje maleno oko sve to uhvati. Tako je moguće da čitavi Isus prebiva u malenoj hostiji."

Treće pitanje: "Kako je moguće, da taj isti Isus stanuje u svim posvećenim hostijama?"

"Bogu nije ništa nemoguće", odgovori biskup. "Razbij ogledalo na male komadiće, i na svakom komadiću vidi se ista slika kao i na cijelom. Tako se i Isus nalazi u svim posvećenim hostijama."

Gubavac i sv. pričest

Za vrijeme sv. Karla Boromejskoga, milanskoga biskupa, kada je gradom harala kuga, dogodio se je ovaj dogadjaj.

Dok je svećenik, koji bijaše odredjen, da u bolnici providja bolesnike okužene gubom, nosio jednoga jutra sv. pričest umirućima, prolazio je blizu jedne hrpe smrdljivih lešina, koje su bile donesene, da se zakopaju. Kad evo, s te hrpe diže se jedan glas, koji je samilosno govorio: Oče i meni! Svećenik pogleda i vidi medju lešinama jednoga čovjeka, koji se digne i klekne. Bijaše to siromašni starac, za kojega su mislili, da je mrtav, te ga zajedno s drugima staviše tu da ga zakopaju. Pobožan, kako je bio, molio je Boga, da ne umre bez sv. pričesti.

Svećenik mu se približi, dade mu odrješenje od grijeha, a zatim ga pričesti. Poslije starac zatvori oči i umre.

Sv. Karlo, čuvši za ovo, bio je duboko ganut i reče, da je ovo posebna milost Božja, koju mu je Bog udijelio radi vjere i pobožnosti, koju je ovaj čovjek imao prema presv. Euharistiji.

Kamen na kući u kojoj je boravio kralj

Više puta se putnik namjeri na koju kuću, na kojoj je stavljena spomen ploča sa natpisom: "Godine .. u ovoj kući je boravilo Nj. Vel. kralj N.N. i stano-

vao dana ..." Takodjer i mi u našoj kući , na prsi mogli bi staviti natpis: "Dana ... je ušao ovdje Kralj kraljeva i Gospodar neba."

Odgovor dječaka bezvjercu

God. 1875. neki dječak pohadjao je katekizam u Skadru (Albanija). Jednom se susretne s nekim podrugljivcem, koji se počeo izrugivati presv. Olt. Sakramentu: "Tko ti je stavio u glavu, da ima toliko Isusa, da se mogu pričestiti svi kršćani?"

Dječak mu odgovori: "A koliko u Skadru ima prozora?"

"Tko bi ih prebrojio!"

"A je li sunce jedno, koje nama daje svjetlost, ili ih ima više?"

"Jedno je", odgovori podrugljivac.

"E dobro," zaključi dječak."Sunce je jedno, a ipak prolazi kroz sve prozore u Skadru, a njih ima nebrojeno. E onda ćete zanijekati, da se Isus, ma da je jedan, nalazi u onim posvećenim hostijama, te da ulazi u sve duše, koje ga primaju."

A. POPUDBINA

Vidi "Zbirka primjera" (Apostolsko vjerovanje, Smrt pravednika), str. 192.

Sveci i Popudbina:

Sv. Filip Neri

Dok je ležao teško bolestan, sv. Filipu bila je donesena sveta Popudbina. Kad je vidio kardinala Federika Borromea, koji mu je ušao u sobu noseći presv. Sakramenat, nije mogao zaustaviti svoj osjećaj prema Isusu, te roneći suze uskliknuo je: "Evo ljubavi moje! Evo ljubavi moje! Dolazi k meni onaj, koji je jedina slast duše moje.

Dajte mi ljubav moju!" Pošto je zajedno sa kardinalom pobožno izmolio pričesne molitve, sa najvećom pobožnošću primi svetu Popudbinu.

Sv. Ljudevit IX.

Nalazeći se na času smrti, ovaj uzor kršćanskih kraljeva, zatraži svetu Popudbinu. Čim je ugledao svećenika, koji mu je nosio Isusa, skupi svu svoju snagu i klekne na krevet. Prije nego mu je pružio Isusa, upita ga svećenik, da li vjeruje, da se ovdje nalazi pravi, živi Isus Krist. On sa živom vjerom reče: "Vjerujem, da vjerujem, čvrsto vjerujem, kao kad bih ga gledao, da slavan uzlazi na nebo."

Sv. Ferdinand

Sv. Ferdinand, kralj Kastiljski (u Španjolskoj) videći, da mu se približava čas smrti, učini generalnu ispovijed cijelog života, i zatraži, da mu donesu svetu Popudbinu, koju mu je donio biskup, praćen čitavim klerom i dvorom. Kad je ugledao presveti Sakramenat, izidje iz kreveta i klekne, držeći u ruci križ, koji je nosio oko vrata, ljubeći ga i roneći gorke suze. U tom položaju na glas se optuži za svoje grijehe, i pošto je učinio čin vjere, primi sa najvećom pobožnošću svetu Popudbinu. Poslije toga pozvao je svoje sinove, dao im je svoj blagoslov i spasonosne opomene, a kleru je naredio, kad bude u agoniji, da mole litanije i Te Deum.

Sv. Toma Akvinski

Kad je sv. Toma vidio, da mu se približava čas smrti, zamoli, da mu donesu svetu Popudbinu. Kad je svećenik, koji je nosio svetu pričest, ušao u njegovu sobu, dok su redovnici stali oko njegova kreveta, izrekao je molitvu punu pobožnosti:

"Ja čvrsto vjerujem, da Isus, pravi Bog i pravi Čovjek, nalazi se u ovom Sakramentu. Klanjam se mome

Bogu i mome Spasitelju.... Nadam se, da nijesam ništa rekao proti božanske riječi, a ako mi se iz neznanja to dogodilo, javno opozivam i stavljam pod sud svete rimske Crkve."

Učinivši čin vjere, sa dubokom pobožnošću primi svetu Popudbinu.

Sv. Ambrozije

Ovaj veliki milanski biskup i doktor sv. Crkve umro je 4.IV.397. Onoga dana, kad je umro, oko 7 sati je ostao u molitvi, od 5 sati do pola noći kad je umro. Molio se rukama na prsima u obliku križa, mičući usnama. Čim je primio od sv. Onorata, biskupa, svetu Popudbinu, ispusti duh.

General de Sonnaz na času smrti

Godine 1905. umirao je ovaj veliki general. Zatražio je, da mu donesu svetu Popudbinu. Htio je, da mu stave sva odlikovanja, koja je imao. A kad je netko to predbacio, reče: "Hoću da s poštovanjem i s vanjske strane primim Kralja neba, koji se udostoji doći u mene."

General Radetzky (1766.-1858.) na času smrti

Kad je ovaj poznati austrijski general osjetio, da mu se približava čas smrti, zamolio je biskupa grada Trenta, mnsignora Riccobona, da mu podijeli sakramente umirućih. Biskup, videći generala, ne samo mirna i predana, već i dobro spremljena za put u vječnost, ostao je začudjen, a general mu reče:

"Ovo svoje raspoloženje pripisujem Majci Božjoj, koju sam svaki dan častio i za pomoć molio."

Poslije nego je primio sa najvećim poštovanjem posljednje sakramente umirućih, rekao je biskupu:

"Od kada sam primio moga Gospodina i Spasitelja, ćutim toliko zadovoljstvo i sreću, kako nisam nikada prije. Sada se ni malo ne bojim smrti, koja

mi još otvara put mome Spasitelju." Kad je izrekao te riječi, suze su mu protekle niz lice, suze veselja i utjehe. Takovim ćuvstvima je umro 1858. godine.

Sv. Toma Morus prati Popudbinu

Sv. Toma Morus bio je duboko uvjeren, da se u presv. Euharistiji nalazi Kralj kraljeva. Jednom nalazeći se u seoskoj crkvi i videći, da se svećenik sprema, da ide k bolesniku, on, zamjenik zemaljskog kralja, uzme svjetiljku i pratio je svećenika k bolesniku.

Kraljevi prate Popudbinu

Rudolf I. ausburški jednog dana, dok je još bio plemić, nalazeći se u lovu sa svojom pratnjom, opazi svećenika, koji je išao pješke noseći svetu Popudbinu bolesniku. Kad ga je opazio, reče: "Ajme, kralj neba i Gospodar čitavog svijeta, nošen je od svećenika, koji pješke ide."

Sidje brzo sa svoga vranca, i dade ga svećeniku, da on uzjaši na nj, a on skinuvši kapu, pješke je pratio svećenika, vodeći konja za uzde do bolesnikove kuće. Svećenik je htio povratiti konja, ali mu on reče: "Ja nisam više dostojan da jašem nakonju, koji je imao veliku čast nositi Gospodara neba i zemlje." I konj ostade u službi župnika.

Kad je pak ušao u kuću, gdje je bio bolesnik, kleknuo je, s najvećom pobožnošću pratio je sveti obred. Kasnije dne 30.IX.1273. bijaše izabran za cara Njemačke.

Ferdinand II.

U poštovanju prema svetoj Euharistiji slijedio je Rudolfa i jedan od njegovih nasljednika na njemačkom prijestolju, car Ferdinand II. (1619.-1637.). Jednog jutra otišao je u lov, i proganjajući zvijer, čuje zvonce, koje je javljalo, da svećenik

nosi svetu Popudbinu bolesniku. On okrene konja prema glasu zvonca. Čim je ugledao svećenika, skine kapu, i sa pobožnošću pratio je svećenika. Kad je ušao u kuću, klečeći je pratio sveti obred. Kad je svećenik podijelio svetu Popudbinu bolesniku, tješeći ga reče mu: "Tješite se, danas ste primili u vašoj kući posjet dvaju kraljeva: Isusa Krista kralja nebeskoga i Ferdinanda, kralja zemaljskoga."

Karlo II.

Karlo II., kralj španjolski dne 25.II.1685. bio je izišao u kočiji iz grada malo na odmor, kad opazi svećenika, koji je nosio Popudbinu nekom seljaku, koji je stanovao malo podalje. Jedina pratnja bijaše dječak, koji je nosio svjetiljku i zvonce. Kralj zaustavi kočiju, sidje, pade na zemlju, da se pokloni Isusu, a onda pozove svećenika, da sjedne. Kad je sjeo, zatvori vrata kočije i naredi kočijašu da vozi dalje, a on gologlav uz kočiju pratio je Isusa. Put je bio dosta dug i naporan. Kad su došli do kuće siromašnog seljaka, sam car otvori vrata kočije i pomogne svećeniku sići, kao što to čine sluge svojim gospodarima. Prisustvovao je dijeljenju svete Popudbine bolesniku klečeći. Kad je završio obred, stao je tješiti bolesnika, nek se pouzda u Boga.

Alfons XII. i Kristina austrijska

Alfons XII., kralj španjolski, koji je umro god. 1886., dne 6.XII.1879. vozio se u kočiji zajedno sa svojom ženom Kristinom, kćerkom vojvode austrijskog Karla Ferdinanda, i susretnu svećenika, koji je nosio Popudbinu bolesniku. Kralj i kraljica sišli su sa kočije i pješke su pratili svećenika do bolesnika, gdje su pobožno prisustvovali svetom obredu.

4. I S P O V I J E D

Ustanova sv. ispovijedi. Iza uskrsnuća veli Isus apostolima: "Primite Duha Svetoga, kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će zadržani" (Iv., 20., 22.-23.).

Priča o rasipnom sinu: Lk., 15., 11.-32.

Isus oprašta preljubnici: "Ni ja te ne ću osuditi. Idi, i odsele više ne griješi" (Iv.,8.,1.-11.).

Isus oprašta grijehe uzetome: "Utješi se sinko, oprošteni su ti grijesi tvoji" (Mt., 9., 2.).

Sv. Ivan Arški i nevjernik

Jednom je pristupio sv. Ivanu neki čovjek. Po njegovu se ponašanju vidjelo, da nije vjernik. Svetac mu ljubezno pokaže klecalo od ispovijedaonice. Čovjek uvrijedjen reče:

"O, gospodine župniče, nijesam se ja došao ispovjediti, nego sam se došao malo s vama porazgovoriti."

"Ah, prijatelju moj, ja ne znam raspravljati, nego ako imate tražiti kakvu utjehu, stanite ovdje", pokazujući mu klecalo.

"Ali, gospodine župniče, opet vam velim, da se ja nijesam došao ispovjediti. Uostalom ja ne vjerujem ni u ispovijed ni u išta drugo."

"Kako vas žalim, prijatelju moj, vi lutate u tminama", reče mu svetac. "Dječak od osam godina sa katekizmom u ruci zna više nego Vi. Velite, da nemate vjere, evo nešto baš za vas. Kleknite da čujem Vašu ispovijed, a kada se ispovjedite, tada ste na pravom putu, koji će Vas dovesti do vjere."

"Ali, gospodine župniče, ovo je neka komedija, a ja ne ću da budem komedijant."

"Kleknite ovdje, kažem Vam", nastavi svetac.

Blagost svečeva i njegovo uvjeravanje, te čovjek, iako protiv volje, klekne. Prekrstio se, što davno nije, počeo očitovati svoje grijehe. Kad je svršila ispovijed, nevjernik više nije bio ono, što je bio prije.

"Kakav je ovo čovjek!" - uskliknuo je izlazeći iz sakristije. "Nitko mi nikada tako nije govorio kao on."

Sv. Ivan Bosko i razbojnik

Sv. Ivan Bosko (+ 1888.) prolazio je, jedne večeri, blizu jedne šume. Kad najednom iz te šume skoči neki čovjek oboružan i reče mu: "Ili novac, ili život!"

Don Bosko mu blago reče: "Novaca nemam, a život mi je u rukama Božjim."

"Manje brbljanja", veli mu razbojnik. "Ili mi daj novac, ili ću te odmah ubiti."

Svetac ga bolje pogleda. Prepozna ga. Bijaše to jedan od onih, koje je don Bosko poučavao u tamnici u Turinu. "Tonio", veli mu, "hoćeš ubiti don Boska? A obećanje, koje si mi dao?"

Razbojnik, prepoznavši svoga učitelja, baci oružje i plačući odgovori: "O oče, oprosti mi! Velik sam zločinac; pakao je u mom srcu. Nemam mira!"

Treba da opet zadobiješ mir", reče mu don Bosko. "Ispovjedi se, i to odmah; znam, da si učinio dosta zla."

I don Bosko sjedne na jedan kamen i sasluša ispovijed ovoga zločinca, koji se iskreno kajao te opet zadobio mir duše.

Misli o sv. ispovijedi

Čovjek mora na sebi doživjeti blagoslov ispovijedi, da bi mogao pravilno ocijeniti njenu vrijednost.

Heiler

Ispovijed je najmoćnija zapreka razbuktavanju najskrivenijih strasti.

Voltaire

Nitko ne bi smio oteti čovječanstvu dobrobit ispovijedi.

Goethe

Po svome bivstvu ispovijed ima velik utjecaj na odgoj naroda.

Pestalozzi

Mnogi se ispovijedaju, ali malo njih se obrati, jer ih ima malo, koji se ispovijedaju sa suzama iskrenog kajanja.

Sv. Ivan Vianey

Ispovijed zlih djela začetak je dobrih djela

Sv. Augustin

Ako zaista hoćeš ozdraviti, otkrij svoje rane i ispričaj ih iskreno i otvoreno.

Sv.Bonaventura.

Ispovijed jača dušu

Sv. Filipu Neriju u Rimu došao je jednom neki mladić-student, moleći ga, da mu pomogne, da se oslobodi grijeha bludnosti. Pošto se je kod sveca ispovjedio, dade mu ovaj savjet:

"Kada po nesreći upadeš u grijeh, odmah se dodji ispovijediti."

Došao je opet sutra se ispovijediti; a svetac ga jednakom ljubavlju primio i odriješio. Tako je potrajalo 14 dana redom. Uvijek je dobio odriješenje, uvijek je stvorio čvrstu odluku. Medjutim na koncu je pobijedio. Bog je učinio od ovoga studenta svoga vjernog službenika, postao je svećenik napredujući u pobožnosti i umro je u mladim godinama.

Jedina daska spasa poslije oluje

Dogodi se više puta, da ladja doživi brodolom,

a putnici se nadju u moru. Teško njima, ako u tome času ne nadju koju dasku ili nešto slična, da se uhvate za nju i tako spase.

Slično se dogadja kršćaninu, koji prolazi morem ovoga zemaljskoga života, i po nesreći uvrijedi smrtnim grijehom Boga, izgubi krsnu nevinost, i u tom stanju ne može doći do vječnog blaženstva. Jao njemu, ako tada ne traži pomoć u sakramentu svete ispovijedi! Nema mu drugog spasa. Ovaj sakramenat je jedina daska spasa u brodolomu smrtnoga grijeha. Tu istinu osvijetljuje sv. Augustin riječima:

"Ako sagriješiš, ne govori pokajat ću se sam i pred Bogom, jer to nije dosta. Moraš ići na sakramenat sv. ispovijedi. A zašto? Jer je Isus Krist rekao svojim apostolima i njihovim nasljednicima: Kome oprostite grijehe bit će oprošteni. Možemo li dakle vjerovati, da je Krist dao vlast odrješenja za ništa, bez ikakve svrhe?"

Henrik IV. i njegov izdajnik

Henrik IV. kralj Francuske, veoma je ljubio princa Birona, i pokazivao mu svoje znakove ljubavi. Ovaj, misleći da mu je kralj jednom učinio jednu nepravdu, stao se dopisivati sa kraljevim neprijateljima, posebno sa kraljem španjolskim i vojvodom savojskim. Ali pisma bijahu od kralja zadržana. Kralj, preneražen nad tolikom zlobom, pozove princa i milo mu reče:

"Moj dragi prince, sve tvoje osnove meni su poznate. Ako mi očituješ, kako stvari stoje i kako si došao do toga, dajem ti časnu riječ, da ti ništa zla ne ću učiniti."

Ali nevjerni sluga zaniječe sve. Tada kralj promijeni glas, uzme njegova pisma, stavi mu pred oči i odmah ga osudi na smrt.

I Bog je spreman oprostiti naše grijehe, ako iskreno ispovjedimo svećeniku grijehe.

Ispovijed generala Bedeau-a

Junački francuski general Bedeau god. 1846. vraćao se slavodobitan sa vojne u Africi. Na putu susretne svećenika. General zaustavi svoju četu, i pred svima vojnicima pod jednim drvetom klečeći se ispovjedi svećeniku. Kad se ispovjedio, junačkim glasom povika svojim vojnicima: "Vojnici, ako želite, slobodno istupite iz svojih redova i učinite, što sam, eto, ja učinio!" Junački primjer prihvatili su vojnici.

Leibnitz o ispovijedi

Velik protestantski filozof i matematik Leibnitz (1646.-1716.), napisao je ove znamenite riječi o ispovijedi:

"Ne može se zanijekati, da je ta ustanova djelo mudrosti Božje. Ozbiljna, pobožna i razborita ispovjednika smatram velikim sredstvom Božjim za spasenje duša. Ako se na zemlji jedva nadje vjeran prijatelj, koliko onda vrijedi onaj, koji se božanskom prisegom obvezao, da će čuvati vjeru i pomagati dušama. Ispovjednik donosi mir, čast, rasvjetljenje i ćudorednu slobodu. Pomisao, da će se morati ispovijedati, odvrati mnoge od grijeha, osobito one, koji još nisu posve otvrdnuli; one, koji su pali, tješi pomisao, da se mogu ispovjediti. Zato mislim, da je razborit ispovjednik veliko orudje Božje za spasenje duša. On svjetuje, kako će čovjek urediti svoja nagnuća, upozorava na pogrješke, potiče, da se izbjegava bližnja grješna prigoda, da se povrati, što je uzeto bližnjemu, da se naknadi šteta. On raspršava sumnje, podiže klonule duhove, odstranjuje ili ublažava sva duševna zla. Ako se na zemlji jedva može naći što bolje nego je vjeran prijatelj, kako je tek važan za nas, ako je nepovredivom svetošću božanskoga sakramenta obvezan, da bude vjeran i pomaže!"

Chesterton o ispovijedi

Tiskan je dnevnik engleskog književnika i obraćenika Chestertona (1874.-1936.). Dnevnik je bio objavljen u jednom londonskom katoličkom časopisu. U dnevniku izmedju ostaloga piše i ovo:

"Pitali su me, zašto sam postao katolik. Ja sam im odgovorio ovo: da se oslobodim svojih grijeha. Osim katoličke vjere, nema druge vjere, koja ima božansku vlast, da može opraštati grijehe .. Grijeh, koji se iskreno okaje te ispovjedi, uklonjen je s ovoga svijeta, i grešnik može početi živjeti novim životom, kao da nigda nije sagriješio. Katolik, koji dolazi s ispovijedi, u punom smislu riječi slobodan opet ulazi u svijetlo jutro svoga djetinjstva, jer on zna, da je Bog u uskom i tamnom prostoru ispovijedaonice obnovio u njemu svoju sliku i priliku. Prošlost više njega ne plaši. On je preporodjen i kao da je istom počeo živjeti, kao da ima samo pet minuta života."

La Fontainova ispovijed

Glasoviti La Fontaine, pisac tolikih nemoralnih priča (1621.-1695.), budući teško bolestan obavio je opću ispovijed. Poslije ispovijedi, prije nego će primiti sv. Popudbinu, pozove svoje kolege članove Francuske akademije i pred njima javno požali, što je onako nećudoredno pisao i bio time mnogima na sablazan. I nadoda: "Ako me Bog ozdravi, nastojat ću bolje upotrebiti svoje talente." On je uistinu ozdravio, i odamh je počeo prevoditi crkvene pjesme, živeći usto veoma pobožno.

Schiller (1759.-1805.) o ispovijedi

"Ja molim samo Vašo Veličanstvo,
Da se sjeti, kako uznemirenoj svijesti
Utočište Crkva j'otvorila,
Kojeg ni kralji otvorit ne mogu,

Gdje i same zloće oproštene
Pod pečatom sakramenta leže -
Vi već znate, na što smjeram, prinče."
(Don Carlos 1. čin, 4. prizor).

Nietzche o Luterovoj vjeri

Nietzche (1844.-1900.) o tajni ispovijedi veli:

"Luter je ženu natrag vratio svećeniku. Ali tri četvrtine velikoga poštovanja, što ga ima puk, napose pučanka, dolazi od uvjerenja, da će čovjek, koji čini iznimku u ovoj točki, takodjer činiti i u drugim točkama ... Luter je morao davši svećeniku ženu, oduzeti mu tajnu ispovijedi. To bijaše psihološki pravo; ali s time nestade s temelja i kršćanskoga svećenika, koji je veoma nužno imao da bude: sveto uho, zatvoren zdenac, grob za tajne."

Ispovijed obraćenika

God. 1927. novine su javljale, da se je Dr. Lars Eskeland, poznati norveški naučenjak, kome je norveški kralj podijelio zlatnu medalju za zasluge, obratio od protestantizma na katoličku vjeru. Od prijatelja upitan, koji su ga razlozi naveli, da učini taj korak, odgovori: "Da nadjem jednu Crkvu, koja će mi najbolje predočiti najuzvišeniji ideal Isusa Krista i koja će mi dati mir duše."

I drugi razlog: "Želio sam primiti sakramenat, u kojem će mi biti oprošteni grijesi, ispovijed, a toga nalazim samo u Katoličkoj crkvi. Vjerujem, zaključuje, da sam dobro riješio veoma važni i osjetljivi problem svoga života."

Adolf Retté o ispovijedi

Ovaj glasoviti pjesnik, o čijem se obraćenju dosta govorilo i pisalo, iza ispovijedi opisuje svoju sreću riječima:

"Dok sam polako očitovao svoje grijehe, pričini-

lo mi se, da je naš liječnik Gospodin prisutan, i da svojom dražesnom i zapovjedničkom rukom čisti moje grijehe sa duše i baca ih u prah pred svoje noge. U isti čas sam osjetio, kako moja duša, koja je bila pritisnuta pod težinom grijeha, malo po malo se uspravlja, dok nije postala potpuno uspravna, da konačno dade oduška ljubavi i zahvalnosti."

Časnik i uvrijedjeni redovnik

Redovnik sv. Franje o. Fidel imao je poći u crkvu da reče sv. misu. Idući preko trga, opazi ga neki vojnički časnik i počne ga prijekim okom gledati. Časnika u prvi mah nije svećenik ni opazio; ali, ali kad mu se časnik stao dosta glasno rugati i za njim govoriti, začudi se redovnik, pa se uputi prema časniku:

"Što imate sa mnom, gospodine, da me ružite? Ja vam nikada nikakvo zlo nisam učinio. Vi ste me uvrijedili i ja vas pozivam na zadovoljštinu."

Slušajući ga, časnik pomisli, dakako, da redovnik govori o dvoboju. Čudno mu se učini, da ga na dvoboj zove jedan redovnik. Ali odmah ponudu primi, da se ne bi reklo, da ga je strah.

"Dobro, dakle", reče redovnik, "kao uvrijedjeni, imam pravo opredijeliti oružje za dvoboj. Ja izabirem ispovijed, i večeras vas čekam da kod mene uredimo stvar."

Na taj izbor časnik ni izdaleka nije mislio. Medjutim, kao muž i vojnik, kad je ponudu prihvatio, nije mogao a ni smio odbiti. Na odredjeno vrijeme dodje k redovniku na ispovijed. Drugi dan rano primi sv pričest iz ruke franjevca Fidela. Otada, kako je prije bio neprijatelj crkve i svećenstva, postade revan kršćanin.

Tko je izmislio ispovijed?

Kad je za francuskog kralja Ljudevita XIV. izbio rat s Holandijom, dodje jedan oficir k nadbiskupu Fenelonu u Cambraiu i reče mu:

"Za nekoliko dana moram ići na bojno polje. Htio bih da se prije toga ispovjedim. Ipak prije ispovijedi želio bih od vas čuti dokaz, da je zaista Bog ustanovio ispovijed."

Na to odvrati biskup:

"Moj gospodine, rado ću učiniti, što želite, ali vam savjetujem, da udarite kraćim putem, t.j. da se prije ispovjedite."

"Ta to je obrnuti redoslijed!"

"Može biti! No ipak poslušajte moju stariju dob i moje iskustvo i najprije se ispovjedite."

Oficir pristane. U ispovijedi se razvije razgovor. Mlad čovjek proplače. Na koncu ga upita biskup:

"Tražite li još uvijek dokaza, da je ispovijed od Boga?"

"Ne, to sam već sam osjetio."

Do sličnog razgovora došao je i pjesnik Klemens Brentano (1778.-1842.), koji je početkom prošlog stoljeća sokolio njemački narod na borbu protiv Napoleona. On se jednom u Berlinu tužio pjesnikinji Lujzi Hensel zbog nezadovoljstva i nemira, koji nosi u duši. Ona mu reče:

"Što vam koristi, da to kažete meni, mladoj djevojci? Ta vi kao katolik imate ispovijed. Recite svom ispovjedniku, što vas tišti!"

Riječi su djelovale. Brentano se zamislio i nakon nekog vremena zaista obavi veliku ispovijed i nadje mir srca, koji je prije toga tako dugo uzalud tražio.

Francuski časnik i O. Brydaine

Za vrijeme jedne misijske propovijedi o. Brydai-

no, došao je iz znatiželjnosti jedan stariji francuski časnik, da sluša glasovitog propovjednika. Ali milost Božja ga je takla, i stari vojnik se htio ispovjediti kod spomenutog propovjednika. Klekao je i stao očitovati svoje grijehe iz davne i bliže prošlosti, a kad je primio odrješenje, nije mogao zaustaviti suze, koje su mu niz lice stalo toći. "Nikad se nijesam osjećao sretnijim, nego sada", tako je govorio, "kada mi suze samo niz lice teku."

Htio se javno zahvaliti o. Brydaine-u i kad su svršile misije, došao je u sakristiju, gdje su bili drugi svećenici, i izjavio, da ni kralj Ljudevit XV., sa čitavim svojim sjajem i uživanjima što može sebi priuštiti, nije tako sretan i zadovoljan kao on sada, kad je očistio dušu od grijeha. Pade na koljena, uzme obe ruke misionarove, stao ih je ljubiti, zahvalio mu se, i preporučio njegovim molitvama, da može što bolje zadovoljiti Bogu za grijehe.

Bezvjerci na času smrti traže ispovijed

Poznato je, da su i neki glasoviti bezvjerci hvalili ustanovu sv. ispovijedi, kako se obavlja u Katoličkoj crkvi. Napose se ističu Voltaire i Rousseau.

Evo samo nekoliko poznatih imena bezvjeraca, koji su se za svog života razmetali svojim bezvjerstvom, dok su na času smrti sasvim drukčije mislili o vjeri u Boga, a napose o ustanovi sv. ispovijedi. Priznali su svoju zabludu i vratili se vjeri u Isusa Krista.

H. De Boulainvilliers (+ 1722.), glasoviti povjesničar i slavitelj feudalnog sustava, umro je skrušeno, primivši na času smrti sv. sakramente. Djela su mu puna sarkazma na katolicizam. Voltaire ga je nazvao "najpametnijim čovjekom u Francuskoj."

J. De Lamettrie (+ 1751.), poznat materijalist najsurovijeg tipa, odrekao se pred smrt apsurdne filozofije, koju je zastupao u životu. On je pisac djela "Čovjek stroj" (L' homme machine) i dr., u kojim je zastupao mehanizam i senzualizam. Osjećajući, da se smrt približava, javno je opozvao svoje zablude, dozvao svećenika te se ispovjedio. Dao je nesumnjive dokaze svoga kajanja. Umro je s najvećim žaljenjem, što je bio zapao u nastranost.

C. De Montesquieu (+ 1755.), vjerski slobodomislilac i čist naturalist, zamolio je pred smrt o. Castela isusovca, da mu dovede ispovjednika. S velikom se skrušenošću ispovjedio u o. Routha, a u prisutnosti svoje žene, liječnika i članova svoje obitelji. Osudio je sve, što se u njegovim djelima nalazi napisano protiv vjere i Crkve, i obećao popraviti, ako ozdravi. Sklopljenim rukama primio je sv. Pričest i sakramenat Posljednje pomasti.

B. De Fontenelle (+ 1757.), filozof materijalista, umro je zatraživši sv. Sakramente. Iako je za života pravio šalu sa svim, konac je života shvatio ozbiljno.

P. Bouguer (+ 1758.), fizičar i član kraljevske Akademije znanosti, obratio se takodjer i umro u krilu Crkve. Prije svog obraćenja priznao je pred prijateljima: "Ja sam postao bezvjerac, jer sam bio pokvaren. Oče moj, srce moje treba da ozdravi više nego moj duh." Obraćenje je bilo skrušeno i potrajalo je sve do njegove smrti.

P. Maupertuis (+ 1759.), znamenit astronom i član Akademije znanosti, koga je Voltaire, "prvak bezbožnosti i bestidnosti", nazvao "uzvišenim genijem, najvećim matematičarom, Arhimedom" - jer je bio sljedbenik materijalizma - obratio se k Bogu u bolesti, ispovjedio i umro kao katolik. Kad je to Vol-

taire javio D' Alembertu, veli u pismu: "Što kažete o Maupertuis-u, koji je umro medju dva kapucina?"

A. Lavoisier (+ 1794.), ugledan francuski kemičar, poginuo je obavivši takodjer sv. ispovijed i primivši sv. Pričest, kao i mnogi drugi filozofi i prirodoznanci onoga vremena, koje nosi značaj Voltaireova bezvjerskog i ciničkog izrugivanja svetoj Crkvi.

M. Robinet (+ 1820.), pisac najpogrdnijih tvrdnja o Bogu i Božjim svojstvima, najbesmislenijih mišljenja o duši, materiji i dr., dao je par mjeseci prije svoje smrti ovu izjavu: "Blizu sam času, kad ću trebati dati Bogu račun o mojim mislima, riječima i djelima. Iskreno i javno opozivam sve, što se nalazi u mojim knjigama krivovjerna i prijekorna, bilo od moje mladosti, bilo od vremena Revolucije, te molim oproštenje u Boga i u ljudi. Izjavljujem, da želim živjeti i umrijeti u krilu Katoličke crkve!"

Ovakvih primjera dao bi se iznijeti velik broj ne samo medju francuskim intelektualcima, nego i medju ljudima svih staleža i svih naroda. Za njih vrijedi ona riječ, koju je izrekao jedan izmedju njih: čovjek je za života filozof, ako hoćete; ali, kad dodje smrt, ah, i filozof postaje čovjek. To znači: život je dar Božji; kad se bliži konac, sama narav goni oholicu i uobraženа sitnog stvora, otpala od Boga za života, da se k njemu vrati i s njim živi u vječnosti!

Ispovijed - zdenac pomladjivanja

U Njemačkoj ima priča o "Zdencu pomladjivanja". Tko se uspije u njemu umiti, postaje
od starca - mladić,
od umorna - svjež i odmoran,
od bolesna - zdrav,
od uvela - zelen,
od mrtva - živ,
od svršetka - početak,
ukratko: postaje ponovo djetetom.

Na ispovijed grješnici vuku svijet mrtvaca, a sa ispovijedi vraćaju se kao djeca kroz cvijetne livade.

Pred vješalima

(Istiniti dogadjaj iz života patra Dojla, isusovca).

P. Vilim Dojle (Doyle) rodjen je 3.III. 1873. u blizini Dublina u Irskoj. U Družbu Isusovu stupio je 31.III.1891. Iza svećeničkog redjenja, koje je primio 1907., započeo je svoj veliki apostolski rad po Irskoj i Engleskoj: propovijedi, misije, duhovne vježbe (osobito za radnike) i t.d. Cijela ga je Irska poznavala kao velikog apostola i sveta života, a tako isto i Engleska. 1915. morao je i on na frontu, gdje je i poginuo 16.VIII.1917., raznijela ga je granata na njemačko-francuskoj fronti baš kad je pred prvim redovima pošao, da podijeli sveto odrješenje jednom časniku, što je teško ranjen ležao.

"Velečasni, evo telegrama za vas", i časna sestra položi zamotak na stol.

P. Dojle pogleda adresu i nasmiješi se. "Hvala lijepa, sestro! Upravo sam jedan očekivao."

Svršivši svećenik list, što ga je baš pisao, uzme telegram. Jednim ga pogledom preleti i na licu mu se pokaže neko iznenadjenje. Zamisli se za časak, a onda posegne za željezničkim kurirom i počne brzo listati. Iza nekoliko časaka pritisne puce električnoga zvonca. Jedna sestra udje u sobu.

"Bih li mogao hitno govoriti sa sestrom poglavaricom?"

"Razumije se, velečasni! Odmah ću je pozvati."

Ne prodje dugo, vrata se otvoriše i u sobu udje poglavarica.

"Časna majko, dobio sam evo telegram od oca provincijala. Moram prvim vlakom u Dublin, a navečer dalje u Englesku. Mislim, da će još biti vremena, da sestrama dadem posljednje razmatranje. Svetu misu će vam sutra čitati gospodin župnik. On će vam takodjer dati i blagoslov, da uzmognete dobiti potpuni oprost na koncu ovih duhovnih vježbi."

"Dobro, velečasni! Razmatranje može odmah početi. Žao mi je samo da morate tako naglo otputovati. Da li ste očekivali taj telegram?"

"Ne! Istina, očekivao sam jedan telegram, ali ne od oca provincijala, a pogotovo se nisam nadao kakvom pozivu da podjem u Englesku. Otac provincijal misli po svoj prilici, da mi je potreban mali odmor, pa me želi poslati na tjedan dana u Blekpul (Blackpool, grad sjeverno od Liverpoola u Engleskoj)", doda o. Dojle sa smiješkom.

Iza par sati vožnje brzovlakom stiže o. Dojle kasno navečer u Dublin.

"Evo me, velečasni!" pozdravi on svoga provincijala. "Kamo želite, da podjem? Ja sam spreman!"

"Dobro, dobro, velečasni! Kad ste spremni, a vi onda podjite odmah u Englesku Šef kaznione u D. poslao mi telegram: "Molim poslati odmah o. Dojla. Žena, što će sutra biti vješana, želi ga vidjeti." - "Da li vam je štogod o tom poznato?"

O. Dojle zaniječe glavom: "Ne! Ne sjećam se."

"Pa ništa zato. Svakako će biti dobro, da podjete. Još imate vremena, da uhvatite noćni parobrod, koji će vas prevesti u Holihed (Holyhead, najbliža engleska luka od Dublina). U D. ćete stići vlakom u 5 sati ujutro, pa ćete tako još moći govoriti sa siromašnom ženom.

\- - -

Kad je o. Dojle ušao u kaznionu u D., bio je već dan. Na vratima ga dočeka šef kaznione.

"Hvala vam lijepa, gospodine, da ste došli, iako sam vas pozvao samo kratkim telegramom. Jadna žena vas je željno tražila, pa će je vaš posjet sigurno ojunačiti."

"Ali meni je cijela stvar nejasna", prihvati o. Dojle. "Tko je ta žena i zašto želi sa mnom govoriti?"

"Zove se Ana Krenbuš (Cranbush). U kaznionu je dovedena istom pred kratko vrijeme, kako ste možda i sami čitali u novinama. Kad su je iza osude doveli amo, pitali smo je po običaju, da li želi govoriti s kojim svećenikom. "Ja nemam nikakve vjere, pa ne trebam ni popova!" odgovorila je s omalovaživanjem. Pred nekoliko dana pozva me ipak iznenada k sebi. "Predomislila sam se", reče mi. "Ja bih željela govoriti sa svećenikom, ali samo sa jednim stalnim ..." - "Kako se on zove?" upitah je. - "Ne znam!" glasio je odgovor. - Znate li barem, gdje on živi?" - "Ne znam ni to!" - "Ali kako vam ja mogu naći svećenika, čije ime ni adresu ne znate ni vi? Biste li mi možda znali štogod potanje reći o njemu?" - Znam, ali samo malo", odgovorila je. "Pred dvije godine bio je on u gradu Y. Čula sam, da je Irac i da je tamo davao u jednoj crkvi nekakva predavanja, što ih zovu "misije", što li. Molim vas za ljubav Božju, nadjite mi ga. Željela bih ga još jednom vidjeti, prije nego umrem." - "Učinit ću sve, što mogu," rekoh. "I nadam se, da ću ga naći." - Telefonirao sam odmah policiji u Y., da bi se tamo propitali po raznim crkvama, je li tamo pred dvije godine jedan irski svećenik davao misije. Odanle mi javiše, da je u isusovačkoj crkvi pred otprilike dvije godine davao misije O. Vilim Dojle iz Dublina. Poslaše mi i adresu vašega poglavara te ja odmah uputih telegram, da biste vi došli.

"Meni je još to sve nerazumljivo", prekine ga o. Dojle.

"Razumijem, gospodine! No ja ću vas sada odvesti k njoj. Ona će vam sigurno rastumačiti sve nejasnoće. Do smaknuća ima još nekoliko sati. Ako želite, možete ostati kod nje sve do konca. Izvolite poći sa mnom!"

O. Dojle podje sa šefom kaznione po stepenicama u drugi kat. Na kraju dugoga hodnika zaustavi se šef pred jednom ćelijom, izvadi iz džepa svezak ključeva i otvori vrata.

"To je njezina ćelija, gospodine!" okrene se on prema o. Dojlu. "Dozvoljavam vam, da ostanete s njom sami." - Šef namignu stražaru, što je stražio unutra, da izidje i pusti o. Dojla unutra.

Na rubu uskoga kreveta sjedjela je dvadesetgodišnja djevojka. O. Dojle joj se polako približi. Djevojka podigne glavu, koju je dotada imala duboko pognutu, i pogleda došljaka tupim, praznim pogledom. No za jedan čas udje u te umorne oči nov život, ona skoči s kreveta i uskliknе: "Velečasni! Hvala Bogu, da ste došli! ..."

"I ja se radujem, drago dijete, da sam došao", odvrati o. Dojle i pruži joj stolicu da sjedne. "A sad mi pričajte, zašto ste baš mene pozvali. Da li ste me već kadgod vidjeli?"

"Jesam, velečasni! Ali to je bilo samo usput. Vi se sigurno više ne sjećate. Pred dvije godine lutala sam jedne noći ulicama grada Y. Ja sam bila cijeli život pokvarena djevojka. I one noći sam pošla stazom grijeha. Tada ste me slučajno susreli i pitali: "Drago dijete, što radite tako kasno vani? Podjite kući i nemojte vrijedjati dragoga Isusa, jer on vas tako ljubi ..." - To ste mi rekli tako tužno i kao da me molite. Usto ste me i nekako čudno pogledali. Osjećala sam, da gledate najdublje tajne moje duše.

"A jest! Sjećam se!" prihvati o. Dojle. "One sam večeri dugo ispovijedao, pa sam se kasno vraćao kući."

"Vaš pogled i riječi", nastavi djevojka tužno, "napravile su na me dubok utisak. Ja sam se zbilja odmah vratila kući. Bila sam kao omamljena. Nisam znala, što se to sa mnom dogadja. Cijele noći nisam stisnula oka. U ušima su mi neprestano zvonile vaše riječi: "Nemojte vrijedjati dragoga Isusa! On vas tako ljubi !.." Dušu su mi mučila teška pitanja: "Da li sam ja vrijedjala Isusa? Ljubi li me On? Tko je zapravo On?" Uistinu vrlo sam malo znala o Njemu. Školu sam posjećivala malo, a vjeronauk nikada. Ni molila nisam nikada. Majka mi je na svojoj smrtnoj postelji rekla, da ni krštena nisam. Ali one vaše riječi: "Nemojte vrijedjati dragoga Isusa! On vas tako ljubi! ..." našle su ipak i u mojoj duši neki tih odziv. - Kako sam vesela, velečasni, da vas i opet vidim iza one nezaboravne noći! - U blizini je stajala i jedna druga djevojka, pa kad ste prešli na drugu stranu ulice, pitala sam je: "Tko je taj svećenik?" - "Čula sam, da je Irac", odgovorila mi je, "i da daje ovdje misije ili nešto slično." - To je sve što sam o vama doznala. - Iza one večeri prošlo je nekoliko tjedana, da nisam izlazila na ulicu. No bijeda i glad rinuše me opet u grijeh. Tonula sam sve dublje i dublje, dok napokon nisam došla tako daleko, da će me eto sada objesiti. Kad su me amo doveli, bila sam potištena, mrzovoljna, bez pokajanja. Stoga sam odbila ponudu, da mi pozovu svećenika. Ali neki se dan sjetih i opet vaših riječi: "Nemojte vrijedjati dragoga Isusa! On vas tako ljubi! ..." U grudima mi se je nešto stisnulo i ja sam gorko plakala, prvi put iza toliko godina! Osjetila sam, da nisam više stara Ana. I tada živo zaželjeh, da vas opet vidim i da doznam štogod više o Isusu. Vi ste došli i ja očekujem, da ćete mi još pripovijedati o Njemu. Pokažite mi, velečasni, molim vas, put k Njemu ...!"

"Želite li,drago dijete, da vam rastumačim koju istinu svete vjere? Hoćete li da postanete katolikinjom?"

"Jest, velečasni! Govorite, govorite samo! Ja to želim!"

O. Dojle počne ukratko razglagati glavne istine svete vjere, koje je djevojčina duša, željna istine, upravo upijala u se. Iza kratke pouke nakvasila je njezinu glavu voda svetog krsta i oprala svu crnu, bolnu prošlost.

"A sada ću vas za časak ostaviti. Idem moliti gospodina šefa, da smijem ovdje čitati svetu misu, pa ću vam dati dragoga Isusa u svetoj pričesti."

O. Dojle požuri do prve crkve i teškom mukom dobije dozvolu, da čita svetu misu, jer nije imao vremena, da si prije pribavi dozvolu od tamošnjeg biskupa. Iz crkve ponese sa sobom misno odijelo i druge potrebne stvari. U ćeliji obraćene djevojke priredi na brzu ruku mali oltar. A onda je Ana prisustvovala svojoj prvoj i zadnjoj svetoj misi i primila prvi i posljednji put u svoje srce dragoga Isusa u svetoj pričesti ...

Iza svete mise ponudiše joj, da jede. "Hvala lijepa! Ja sam primila u se Kruh života! Drugo ništa ne trebam!" zahvalila je ona sa smiješkom.

Kad se približavala vješalima okrene se Ana prema o. Dojlu, koji je uz nju stupao i bodrio je: "Velečasni! Ja sam sretna, presretna ...! Isus zna, da mi je žao, što sam ga toliko puta uvrijedila ... A i ja znam, da me On ljubi ... ljubi ...!

Nekoliko časaka kasnije stajala je Ana Krenbuš u svojoj krsnoj haljini pred dragim Isusom, koji je nju toliko ljubio, a koga je ona toliko vrijedjala i - ljubila ...

Umirući pišu grijehe na listu

Misionar u Kanadi pripovijeda, da je jedno

zime bio veliki led, i Indijanci od glada i od priljepčivih bolesti su umirali. I dok je obilazio, našao je 11 lješina, koje su ležale skoro zaledjene pod 40 stupanja ispod ništice. Kad se je približio k njima, da se za njihove duše pomoli, opazio je u ruci svakoga kako drži list brižljivo savit. Pomislio je da su u njegovoj odsutnosti opet se povratili krivovjerstvu, te uzme jedan list i na njemu pročita ovo riječi:

"Samo naš otac može ovo pročitati."

To je bila njihova ispovijed. Pošto nije bilo misionara, oni su se na ovaj način ispovjedili, i na kraju svih listova čitale su se ove riječi:

"Molim te oče, da rečeš jednu sv. misu za moju dušu."

Rugaju se sv. ispovijedi

Bijaše to godine 1837. Dva mlada časnika svršivši višu vojnu akademiju u Saint-Cyr kod Pariza, odoše da pregledaju umjetničke zbirke i muzeje po istome gradu. Udjoše u crkvu Notre-Dame, to monumentalno djelo rane gotike. Stupiše unutra, naravno, a da se i ne prekrižiše, te pregledaše crkvu. Na izlazu vide jednog svećenika, gdje stoji kod ispovijedaonice, kao da nekoga čeka.

"Gledaj ga, kao da nekoga čeka na ispovijed", reče prvi časnik.

"Možda tebe,"odvrati mu drugi.

"No, okladimo se, da ću imati odvažnosti, da se narugam s tom smiješnom ispovijedi?"

"Ti da se ispovjediš? Ne govori!"

"Okladimo se za dobru večeru i bocu šampanjca!"

"Dobro!" reče drugi.

Prvi časnik ode ravno k svećeniku, reče mu nešto, a svećenik udje u ispovijedaonicu, dok časnik namigne svom drugu pokazujući mu, da je šala uspjela.

"Baš je smion i bezobrazan", promrlja drugi, te

u velikoj napetosti čekao je, kako će svršiti. Čeka pet ... deset ... četvrt sata ... još se ne diže.

"Što čini toliko vremena?"

Napokon se otvori ispovijedaonica, a svećenik uljudno se nakloni časniku i ode u sakristiju. Časnik se digne sa ispovijedaonice sav crven u licu, te popravivši rukom kosu, pozove druga da izadju iz crkve. Izašavši iz crkve, odmah ga drug upita:

"Što si činio s onim svećenikom onako dugo vremena? U ostalom nijesi ni dužan da mi kažeš, već mi naznači gostionu, gdje hoćeš da ti platim okladu."

"Ne, hvala ti za večeras, drugi put ćeš je platiti." Stisne mu brzo ruku i naglo se udalji.

Što se dakle dogodilo u ispovijedaonici? Ozbiljan i taktičan svećenik odmah je uvidio da se radi o šali, te će časniku ozbiljinim glasom: "Ostavimo, mladi prijatelju, za danas vašu ispovijed, te se razgovarajmo malo o drugim stvarima! No, izvolite mi kazati vaš čin?"

Časnik uvidi da ima posla s pronicavim svećenikom i da je učinio glupost, ali ipak držeći do sebe, uljudno odvrati,da je tek uveden u čin časnika.

"A koliko se vremena nadate tako ostati?"

"Tri godine, a onda ću biti unaprijedjen u čin kapetana."

"A poslije ...?"

"Malo se teže ide s daljnim častima, velečasni, ali se može postati brigadni general, general divizije ..."

"A kasnije ...? upita svećenik.

"Može se postati maršal, ali je previše smjelo i misliti na tu čast."

"No, recimo da ste po svojim zaslugama postali maršal, pak onda?"

"Pak onda? ... pak onda? ... ne znam što bi moglo onda biti."

Tada svećenik nastavi u jako finom ozbiljnom tonu: "Vi znadete što bi se moglo desiti do vašeg maršalata, a dalje toga ne znate; ali ja ću vam kazati. Poslije ćete živjeti neko vrijeme, umrijeti i doći pred onoga Boga, koga prezirete, i ako budete tako živjeli, upropastit ćete se za uvijek."

Mladi se časnik na ovo silno uznemiriri i htjede otići.

"Još jedan čas, mladi gospodine, imam vam nešto kazati. Vi ste čovjek časti i do toga držite. Imate pravo! Medjutim ste se prema meni starcu veoma nedostojno ponijeli i zato tražim od vas zadovoljštinu. Vi mi morate dati časnu riječ, da ćete svake večeri prije nego idete spavati, kleknuti i reći: "Umrijet ću, ali se tome rugam; čeka me iza toga sud, ali se tome smijem; poslije me čeka pakao, ali to su ludosti." To je sve. Sada mi dajte poštenu riječ, da ćete to izvršiti.

Mladi časnik želeći se riješiti te nezgodne situacije, obeća.

Plemeniti stari svećenik nadoda: "U ostalom, ako me budete što trebali, naći ćete me uvijek pripravna ovdje u ispovijedaonici, ali se sjećajte da izvršite obećanu riječ. Moj vam naklon!"

Mladić se nakloni prema starcu i ostavi crkvu, te odmah ode u hotel. Zatvori se u sobu i bijesan legne u krevet. Prodje više vremena. Mladić je svoje obećanje vršio, ali što dalje, sve to teže, jer su ga one riječi silno u duši uznemirivale i nijesu mu dale spavati. Ne prodje ni mjesec dana, a on se povrati onoj ispovijedaonici u crkvi Notre-Dame, iz koje izadje sav u suzama s radošću i mirom u srcu. Otada postane gorljivi katolik.

Ispovijed kod Indijanaca

Kad su Španjolci došli u Ameriku našli su mnogo zlata i bogatstva, ali i još mnogo toga, što ih je iznenadilo.

Indijanci, i to oni kulturni, imali su "pravu" ispovijed. Kad je bolesnik bio "zreo za smrt", onda bi mu napomenuli, da mora "priznati svoje grijehe". I svi su se ispovijedali. Djeca svojim roditeljima, muž svojoj ženi, a žena mužu. Ako su imali svećenika, vrača, onda su se svi ispovijedali njemu. Ispovijedalo se javno, bez stida.

A mjesto odrješenja uzeli bi krvi iz bolesnikova jezika, ušiju, očiju, ruku i nogu. To bi prikazali svom božanstvu kao žrtvu i zadovoljštinu.

Primljen novac na ispovijedi

Slučaj se dogodio pred 30-tak godina u talijanskom mjestu Mondra kod Piave.

Tamošnji župnik don Emilio Cordoni jedne nedjelje, 28. travnja, preporučao je u propovijedi svojim župljanima, neka kao dobri vjernici ispune svoju kršćansku dužnost: neka se ispovjede i pričeste. Govoreći o sv. ispovijedi, istaknuo je nepovredivost svete ispovjedne tajne, poradi koje ispovjednik ne može očitovati, što mu je na ispovijedi saopćeno.

Malo dana poslije župnik je dozvao k sebi u stan nekog gospodina Petra Cocchettija, kojemu je dne 21. travnja bilo ukradeno 40.000 lira u obveznicama, te mu je u prisutnosti dvaju svjedoka uručio spomenute obveznice.

Vodja karabinjera, upozoren na to, dodje do župnika, da dozna za ime kradljivca. Don Cordoni mu odgovori, da mu ne može ništa reći, jer da je obveznice primio na ispovijedi od jednog pokornika. Zato je to nepovrediva tajna, i neka bude zadovoljan sa samom činjenicom povratka.

5. POSLJEDNJE POMAZANJE

Vidi "Popudbina" str. 92.

Sv. Jakov u svojoj poslanici gl. 5., 14.-15. piše: "Boluje li tko medju vama? Neka dovede svećenike Crkve, i neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje! I molitva vjere spasit će bolesnika, i podignut će ga Gospodin, i ako je učinio grijehe, oprostit će mu se."

Sv. Franjo Saleški

Sv. Franjo Saleški dne 27.XII. naglo je obolio. Pred ocem isusovcem izmolio je apostolsko vjerovanje i doda: U toj vjeri hoću živjeti i umrijeti. Tada je zamolio, da mu se podijeli sakramenat posljednjega pomazanja. Liječnici su govorili, da se može odgoditi, ali on nije dao. Počeo je moliti: "Trojedini Bože, sve što sam po tvome milosrdju primio, sve ti darujem. Svoje misli posvećujem tebi, vječni Oče. Svoj razum i svoje riječi darujem tebi, Božji Sine. Svoju volju i sva svoja djela tebi, Duše Sveti! ..." O ponoći mu se stanje pogoršalo, te su mu podijelili sv. ulje, koje je sa velikom pobožnošću primio i sam odgovarao na molitve, koliko je mogao.

Kardinal Maffi

U veljači god. 1931. kardinal Maffi se nalazio na času smrti. Uvidjevši svoje stanje, bolesnik je zatražio, da mu javno donesu Popudbinu. Tajnik njegov msgr. Cavagna nije htio da mu se javno podijele sakramenti umirućih, da se ne uznemiri narod, ali kardinal odlučno reče: "Hoću da dadem primjer, da se svi i na vrijeme spreme na smrt." I primi javno svete sakramente.

Kralj Karlo V.

Kad je Karlo V., kralj Francuske (1364.-1380.) vidio, da mu je bolest dosta teška i opasna, dao je zvati svećenika, obavi generalnu ispovijed, primi svetu Popudbinu, i odamh zatraži i sveto ulje. U času dok se svećenik spremao da mu podijeli taj sakramenat, kralj je pitao oproštenje u plemića i dvoranika, koji su u velikom broju bili oko njegova kreveta. Primivši posljednje pomazanje, naredi, da se vrata njegove sobe otvore, neka svatko vidi, kako i kralju dolazi smrt, kao i najvećem prosjaku.

Carica Marija Terezija

Carica Marija Terezija rekla je svome liječniku Störku, neka joj ne sakriva, kad bude teško oboljela, jer je željela pri potpunoj svijesti primiti svete sakramente. Liječnik joj je obećao. Pet dana prije smrti joj je javio, da joj se približava čas smrti, na što mu je carica toplo zahvalila. Sutradan se ispovjedila, a drugi dan primila svetu pričest i posljednje pomazanje u prisutnosti svoje djece kao i ostale rodbine. Pozvala je svoje sluge i pitala im oproštenje, ako ih je gdjegod uvrijedila u ljutini. Nije htjela ni primati lijekove govoreći:"Lijek mi sada ne će pomoći, nego samo da koji minut produžim život, što ne želim!" Osjetivši da joj se približava smrt, zamoli liječnika, da joj upali svijeću. Umrla je s riječima: "Moj Bože, preporučujem ti dušu svoju!" dne 29.XI.1780.

Car Napoleon

Napoleona je za života slava zaslijepila, te je zanemario svoje kršćanske dužnosti. U progonstvu na otoku sv. Helene spremao je djevojčicu generale u vjeronauku. Rekao joj je: "Dijete, ja

sam tebe spremao za prvu svetu pričest, sad treba, da se ja spremam za svetu Popudbinu. Kad je obolio, rekao je da liječnici izadju van, a u sobu neka udje svećenik Vignoni. Tada je rekao: "Vjerujem u Boga. U katoličkoj sam vjeri rodjen, zato hoću da ispunim svoju dužnost, što mi vjera nalaže."

Tada se ispovjedio, primio Popudbinu i posljednje pomazanje. Nato je vas sretan rekao: "Sretan sam, da sam ispunio svoju dužnost."

Generalu Montholonu, koji se tu nalazio, rekao je: "Želim vam, gospodine generale, u smrti jednaku sreću ... Na prijestolju se nisam ravnao po vjeri, jer slava čovjeka zaslijepi ... ali sada hoću da dadem čast Bogu."

Umro je dne 5.V.1821. lijepo pripravljen na smrt.

Pobjednik nad Napoleonom

Nadvojvoda Karlo austrijski, koji je svladao Napoleona u bitkama kod Asperna i Esslingena (21.22. V.1809.), glavnu brigu je imao, da na vrijeme primi svete sakramente umirućih. Upozorio je svećenika, kad vidi da je teško bolestan, neka ga posjeti riječima: "Stari vojniče, vrijeme je da staviš u red!" Ali to nije bilo potrebno, jer čim je vidio, da je teško bolestan, prva mu briga bijaše, da je zatražio svete sakramente. Umro je u 76. godini na 30. IV.1847.

Umirući župnik dijeli posljednje pomazanje

U maloj župi u Bretagni ležao je na umoru župnik. Prikovan uz postelju čekao je zadnji čas, koji nije bio daleko. Rekoše mu, da je na samrti jedan od njegovih župljana, koji je već davno prekinuo veze s Bogom i sa Crkvom. Župnik pošalje kapelana. Kapelan je otišao, ali se i brzo vratio.

"Ah povratite se," rekao je župnik kapelanu,

"povratite se, molim vas, pa ga sjetite, kako mi je obećao, da ne će umrijeti, prije nego što se pomiri s Bogom."

Kapelan je poslušao.

"Ja sam to obećao župniku", odvratio je bolesnik s podsmijehom. I tako se kapelan morao ponovno vratiti, a da nije obavio posla.

Župnik digne ruke prema nebu. Najedanput osjeti nadahnuće i reče: "Donesite mi nosiljku".

Na nosiljku su metnuli strunjaču, na strunjaču starog župnika. Umotaju ga pokrivačem i podju.

Noć je tamna. Nosačima osvijetljuje dug i težak put slabašna svjetiljka. Kad je tvrdokorni bolesnik opazio nosiljku, i u njoj blijedog župnika, koji se borio sa smrću, pridiže se na postelji, i reče:

"Šta želite ovdje?"

"Da vas spasim!" odvrati župnik.

Primakli su nosiljku krevetu. Dvojica umirućih ostadoše sami. Kad su drugi ušli u sobu, našli su ih obojicu u plaču. Stari župnik rekao je zadnji put: "Do skorog vidjenja u nebu!"

Nosioci podigoše nosiljku i podjoše kroz crnu noć natrag. Išli su šutke kao za sprovoda. Došli su do cilja. Otkrili su nosiljku. Župnik je bio sasma blijed i nepomičan. Bio je mrtav.

Proročanske riječi biskupove

Onoga, koji se pobrine, da bolesnik ne umre bez svetih sakramenata Bog nagradjuje.

Kad je biskup irski Grant (+ 1870.) činio pastirski pohod župi Southwark i te noći boravio u toj župi, dodje po noći neka žena sva umorna i zapjehana, moleći župnika, da dodje nekoj njezinoj susjedi, koja umire. Biskup ju pohvali i reče: "Bog će vas zacijelo nagraditi za to vaše dobro djelo, kad bude vama potreba."

Malo godina poslije toga svećenik je pripovijedao biskupu:

"Pred nekoliko dana putovao sam i čuo glasove molitve iz neke kuće. Svratim se i vidim oko kreveta jedne umiruće žene kako kleče neke osobe moleći litanije. Umiruća je molila, da joj dodje svećenik, ali,kako je smrt bila blizu, a svećenik daleko, to su se pobožne osobe utekle molitvi, da ih Bog usliša. I Bog je uslišao. Žena se ispovjedila i primila posljednje pomazanje, a sutradan sam je pričestio, i odmah iza pričesti je umrla. Prije nego je umrla, upozorila me na vaše proročanske riječi, koje ste joj pred nekoliko godina rekli."

Liječnici i sakramenti umirućih

U svoje doba dva najpoznatija liječnika Amerike, vele o sakramentu posljednjega pomazanja.

Dr. Bloom, Židov, doslovno veli: "Dugogodišnje iskustvo, koje sam dobio u bolnicama sjeverne Amerike, uvjerava me, da vjerski pohodi svećenika bolesnicima nisu nikad štetili, nego naprotiv najzgodniji su da zadovolje ljudske težnje."

Dr. Josip Dauna, koji je bio god. 1933. primarij u New-Orleansu, kaže:

"Nikada nisam mogao razumjeti, da sakramenti škode bolesnicima. Naprotiv, govoreći kao učenjak, izjavljujem, bez ustručavanja, da vjerski čini, sakramenti, nisu nikad prouzrokovali pogoršanje bolesnika. U dugom vršenju moje službe nisam našao nijednog bolesnika, čija bi osjetljivost bila uvrijedjena prisustvom svećenika. Naprotiv takvi pohodi mnogo koriste."

Kazna Božja za ruganje sa sv. uljem

Početkom veljače god. 1927. dogodio se u blizini grada Juiz de Fora, u Braziliji, ovaj dogadjaj.

Narod, osobito ženske, dolazile bi odjevene po

današnjoj nepristojnoj modi u crkvu. Župnik je poučio vjernike, da se takovo odijevanje ne dolikuje katolicima, a najmanje je dolično za crkvu. Zato naloži, da se nijedna ženska ovako odjevena u buduće ne pušta u crkvu.

Slijedeće nedjelje, usprkos zabrani, htjela je kćerka jednoga veleposjednika u takvoj nošnji ući u crkvu, ali joj župnik pristojno, ali odlučno zabrani ulaz. Otac gospodjice, uvrijedjen radi sramote svoje kćeri, odluči da mu se osveti.

Još iste večeri pozove toga svećenika, da mu donese sv. ulje i Popudbinu, jer da je teško obolio. Svećenik, ne sluteći ništa dobra, uredi svoje račune, uzme sveto ulje i Popudbinu i podje bogatašu. Pred palačom bogataša ugleda tobožnjeg bolesnika na prozoru kuće, kako ga čeka. Pritisne svetu hostiju na svoje srce, da mu Isus bude u pomoći i odlučno stupi u kuću. Žena bogataševa primi ga vrlo mirno i dovede sve do vrata sobe, gdje bi trebao da leži bolesnik. Svećenik sam otvori vrata i udje; ugleda doduše u sobi postelju pripravljenu, ali praznu, a gospodara kuće do nje naslonjena na prozor, kao što ga je ugledao,kad je dolazio.

Svećenik se javi pozdravom, ali ne dobije odgovor. Zovne bogataša imenom, nema odgovora. Podje k njemu, ali on nepomičan stoji. Opipa bilo i promotri ga bolje, ali on je mrtav! Otvori zatim vrata pokrajne sobe, u kojoj je ostala obitelj očekivala konac drame,i reče ženi:

"Vrlo žalim, gospodjo, došao sam prekasno. Vaš muž, a moj prijatelj, već je na sudu Božjemu."

Sad nastade plač i jauk, a kakvo istom iznenadjenje, jer je bogataš bio sasvim zdrav i jak čovjek! U isto vrijeme izvukoše se ispod postelje dva čovjeka, kleknuše pred svećenika i zamole ga za oproštenje, jer su ga oni imali

ubiti. Plan je bio ovaj: bogataš je odlučio s prozora promatrati dolazak župnikov, a kad je vidio da dolazi, onda je trebao da legne u krevet. Svećenik bi sjeo do njegova kreveta da ga ispovijedi, a bogataš bi ga uhvatio za glavu, a ona dvojica imali su ga nožem ubiti.

<u>Dijete obratilo djeda</u>

Neka gospodja imala je malenu kćerku. Otac gospodje bio je teško bolestan, a nije htio primiti svete sakramente.

Kad je liječnik izišao iz bolesnikove sobe, gospodja je stala na stepenicama zajedno sa svojom kćerkom i upita liječnika:

"Što ima nova kod bolesnika?"

"Slabo! Katastrofa je sigurna, za osam dana se bojim smrti", odgovori liječnik.

"O Gospe, ne dopusti, da umre nepokajan. Idimo, dijete, da ga preporučimo Gospi." I pošli su moliti za djeda. Majka je ostala i dalje moliti, a kćerka je otišla k djedu.

"Dobar dan, djede, kako si? Čini mi se, da si danas mnogo slabiji."

"O kad ću izići iz ovog kreveta? - uzdahne bolesnik.

"Ne ćeš ti više izići iz kreveta" - dijete ga prekine.

"Zloćo mala, ko ti je to rekao?"

"Liječnik je rekao mami, a ja sam čula i došla ti javiti."

"Dakle, dijete mojo, morat ću umrijeti", bolno zavapi, a suze su mu same padale niz lice.

"Zar te je strah umrijeti?

"O kad bi ti znala, kako je teško umrijeti!"

"Teško? Poći ćeš vidjeti Boga na njegovom prijestolju. On će te suditi po tvojim djelima. Ako si bio cijeli život dobar, poći ćeš ravno u nebo. Ako

imaš na duši kakav maleni grijeh, poći ćeš u čistilište. No ako, po nesreći, budeš imao na sebi kakav teški grijeh, ne ćeš lako izmaknuti paklu."

"Ma, dijete, ko te je sve to naučio?"

"Vjeroučitelj na vjeronauku. Još nam je rekao, da prije nego čovjek umre mora primiti svetu Popudbinu i posljednje pomazanje. Ti ga sakramenti očiste od grijeha i tako će se spasiti. Ti ćeš, djede, reći mami neka ti odmah pozove župnika, da te ispovjedi i da ti dade posljednje Sakramente."

"Je li istina, da moram umrijeti?"

"Što ja znam, tako je rekao doktor, smrt se može dogoditi svaki čas. Zovi ti odmah župnika, pa nek te uredi, nek te odriješi od grijeha i bit će ti sve oprošteno. A onda će se dogoditi, što Bog htjedne."

Mala ostavi bolesnika, da misli, a ona podje na kavu. Kad se je povratila reče joj djed:

"Reci mami, da mi odmah zove župnika, ja ću se ispovjediti."

Dijete veselo otrči i javi majci radosnu vijest: "Mama, djed zna, da će umrijeti i hoće da se ispovjedi."

"A tko mu je rekao?"

"Ja sam mu rekla!"

"O kako si bila nepametna, sad će se on prestrašiti!"

"Ne smeta ništa! Nama je veroučitelj rekao, da je bolje poći u nebo prestrašen, nego u pakao bez straha!"

Do petnaest dana djed je bio u agoniji, a u rukama je držao križ i ljubio ga. Najednom se bolesnik okrene: "Dijete malo, gdje si?"

"Evo me", odgovori djevojčica.

Djed joj uzme ruku: "Drago dijete, Bog će te blagosloviti za sve dobro što si učinila svojemu djedu, a i ja te blagoslivam!" - I usnu u Gospodinu. To su mu bile posljednje riječi.

6. RED SVETI

Prvo redjenje bijaše od Isusa, kad je na zadnjoj večeri rekao apostolima: "Ovo činite na moju uspomenu" (Lk., 22., 19.). I kada se prvi put ukazao apostolima iza uskrsnuća veli im: "Kao što Otac posla mene, i ja šaljem vas." Kad je ovo rekao, dahnu u njih i reče im: "Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se" (Iv., 20., 21.-23.).

Apostoli dijele sakramenat sv. reda

"U Antiohiji bijahu proroci i učitelji ... A kad su oni služili Gospodinu i postili, reče Duh Sveti: Odvojite mi Barnabu i Savla na djelo, na koje ih pozvah. Tada postivši i pomolivši se položiše ruke na njih i otpustiše ih" (Dj. ap., 13., 1.-3.).

Izbor sedmorice djakona

Pošto je u Jeruzalemu broj vjernika rastao, a u pomaganju udovica neke su bile zapostavljene, izabraše sedam "poštenih ljudi, punih Duha Svetoga i mudrosti", koji će se tim poslom baviti i "ove postaviše pred apostole, i oni moleći se položiše ruke na njih" (Dj. ap., 6., 1.-6.).

Sv. Ivan Eudes o svećeniku

"Svećenici su suci, namjesnici, knezovi, kraljevi u kraljevstvu najvećeg vladara.

Svećenici su vidljivi andjeli Gospodnji.

Svećenici su prvi časnici u četi velikog svemirskog kralja, djelitelji blaga i milosrdja, upravitelji Božjih financija i čuvari svih njegovih dobara.

Svećenici su oči, jezik, srce Isusove Crkve.

Svećenici su drugovi Oca, Sina, Duha Svetoga i to najvećim i nazamjernijim načinom, što se dade pomisliti. Oni su pomoćnici i suradnici presv. Trojstva!

Sv. Ivan Arški o svećeniku

"Tko je postavio Isusa u svetohranište?

Svećenik!

Tko je dočekao tvoju dušu, kad je stupila na ovaj svijet? Tko ju brani i krijepi na ovom putovanju u vječnost?

Svećenik!

Tko će je pripraviti, da stupi pred lice Božje, opravši je posljednji put u krvi Isusovoj?

Svećenik!

Pustite jednu župu 20 godina bez svećenika, klanjat će se živini. Kad hoće da unište u puku sv. vjeru, najprije navale na svećenstvo, jer gdje nema svećenika, nema žrtve, a gdje nema žrtve, nema ni vjere."

A o dostojanstvu svećenikovu, rekao je:

"Kad bih susreo zajedno svećenika i andjela, najprije bih pozdravio svećenika, a onda andjela. Jer ovaj je prijatelj Božji, a svećenik je njegov zamjenik."

Kako je sv. Klement Hofbauer postao svećenik

Neki pekarski pomoćnik iskazao jednom kod crkve sv. Stjepana u Beču neku uslugu dvjema gospodjama. Prijazan, uslužan i inteligentan mladić im omili.

"No, ne bi li ti, dragi, radije učio i postao svećenik?" - upitaju ga one.

"Kako rado! Već sam dugo to želio, ali ja nemam novaca, da polazim škole."

Gospodje su se pobrinule, da je mladić mogao poći u školu. On je kasnije postao svećenik i znamenit misionar, koji je mnogo djelovao u Poljskoj i Njemačkoj, a naročito u Beču. Mnoge je protestantske naučenjake priveo u krilo Katoličke crkve. Uveo je u Austriju Kongregaciju misionara. Negdašnji pekarski pomoćnik slavi se danas kao svetac: sv.

Klement Marija Hofbauer.

Kako je kardinal Pie postao svećenik

Jednom zgodom govorio je glasoviti kardinal francuski Pie katoličkim ženama. Govorio im je o svećeničkom zvanju. Medju ostalim rekao je i ovo:

"Gospodje! Vrlo sam dobro poznavao siromašna dječaka. Bio je rodom iz Chartresa. Taj dječak žarko je želio da postane svećenik. Ali što će, kad mu roditelji bili siromašni, pa nisu imali sredstava da ga školuju.

Jednoga dana, bilo to na svetkovinu sv. Triju Kraljeva, došao dječak u katedralu u Poitiers. Njegova duša bila do u nebo zanešena lijepim bogoslužjem. Žarka čežnja, da postane svećenikom, a s druge strane neimaština, tako su djelovali na njegovo osjetljivo i plemenito srce, da je počeo glasno jecati. I plačući, ostavio je veličanstveni hram Božji.

Pred crkvom opazi ga jedna sirota žena, prodavačica cvijeća, pa ga upita:

mališu, zašto plačeš?

Želio bih postati svećenik, ali ne mogu, jer sam siromašan.

Ja ću ti pomoći, odvrati žena.

I prodavačica cvijeća održala svoju riječ. Šivala je do u kasno noći, samo da što više zasluži te mogne školovati mališa.

Gospodje! završio je kardinal, a suze mu navrle na oči. Ona je žena već odavna umrla. Ali dječak je postao svećenik, onda biskup i kardinal. I taj nekadanji dječak jesam ja, vaš kardinal!"

Svećenici djelitelji sakramenata

"Gospodine, kako te nije stid, da tvoje svete sakramente dijele griješni svećenici?" - tako je pitala Isusa sv. Gertruda, kad joj se Isus ukazao.

Gospodin ju je blago ukorio:

"Kćeri, je li voda išta bistrija i ljepša, kad teče kroz zlatne cijevi, mjesto zemljane?"

"Nije, Gospodine!"

"Eto, zato sam ja ostavio svećenicima, da budu kanali moje svetosti i milosti. Oni obavljaju samo ono vanjsko, a ja dijelim ono nutarnje."

Što je svećenik

U svakom je katoličkom selu jedna kuća, u kojoj stanuje čovjek, koji obitelji nema, ali koji pripada svakoj obitelji; koga zlobno oko ne može da vidi, ali oko dobra djeteta rado ga traži; koji nas blagoslivlja, kad na svijet dodjemo; koji nam lijes s blagoslovom u zemlju prati. On dijeli sve s nama, sa svojim narodom; on je naš, mi mu posvema i isključivo na srcu ležimo, jer hoće naš spas. To je katolički svećenik.

A francuski pjesnik Lamartine (1790.-1869.) opisuje svećenika ovako:

"U svakoj župi nalazimo čovjeka, koji nema obitelji, obitelj su mu svi ljudi. Čovjeka, koji je svjedok i savjetnik u svim važnijim momentima ljudskog života. Čovjeka, koji uzimlje dijete iz majčina krila, da ga više ne ostavi. Čovjeka, koji blagoslivlja kolijevku, vjenčani prsten i bolesnički krevet, koji moli za mrtve i onda, kad ih se nitko ne sjeća. Čovjeka, koga djeca vole, poštuju, ali ga se i boje. Čovjeka, koga ljudi zovu slatkim nazivom "oče". To je čovjek, kome kršćani otvaraju vrata u svoju dušu i pred kojim lijevaju skrovite suze. Čovjek, koji je savjetnik bogatih, a zaštitnik siromašnih. Čovjek, koji ne pripada nijednoj klasi, a pripada jednako svim nižim slojevima po svom siromašnom životu, a vrlo često i po svom siromašnom rodu. Višim slojevima po svojem uzgoju, svojim znanjem i uzvišenim čuvstvima. Čovjek, koga nadahnjuje vjera i ljubav.

Čovjek, koji zna sve i koji ima pravo sve reći i svakoga prekoriti, čija riječ ima božanski auktoritet. Taj čovjek je svećenik. Nitko ne može ljudima učiniti toliko dobra koliko svećenik, koji u redu izvršava svoje veliko socijalno poslanstvo."

Garcia Moreno pred svećenikom

Garcia Moreno bijaše predsjednik republike Ekvador. Jednog dana primio je jednog svećenika, i pošto mu je dao znak da sjedne, veli mu, da stavi klobuk na glavu.

"O ne, nikada to ne ću učiniti, da pred predsjednikom republike budem pokrivene glave."

Garcia Moreno mu dobaci: "Ja sam ništa u usporedbi sa svećenikom, službenikom Kristovim."

Uspjeh misionara - neženje

U XVII. i XVIII. vijeku isusovci su medju Indijancima u Sjevernoj Americi propovijedali Kristovu vjeru. Mnogo se pogana obratilo na katoličku vjeru. Misionari su tu radili, sve dotle, dok im nije red bio raspušten. Kad je pak posljednji isusovac umro, u te krajeve stupio je protestantski pastor sa svojom ženom i djecom, da ih odvrati od katoličke vjere te da predju na protestantsku. Glavar Indijanaca ljubezno ga je primio i pitao za razlog dolaska. Na koncu ga upita:

"Koji su to, što s tobom idu?"

"To je moja žena i djeca", odgovori pastor.

Kad su to Indijanci čuli uskliknuli su: "Oh, mi smo imali svećenika, koji nije imao ni žene ni djece, ali zato smo mi bili njegova djeca! Takva svećenika mi želimo; tebe ne trebamo."

Svećenik i vojnik

Donoso Cortes ovako je govorio na jednoj parlamentarnoj skupštini u Madridu god. 1850.

"Ja ne znam, gospodo, da li vi mislite kao i ja o dvjema osobama, koje su najodličnije, a istodobno i medjusobno protivne, hoću da rečem o svećeniku i vojniku. Ni jedan od ove dvojice ne živi za sebe, ni jedan od njih ne živi za svoju obitelj. Njima je zajednički cilj odricanje i žrtva.

Vojnikova je dužnost da brani državnu samostalnost, a svećenikova je dužnost da brani vjersku samostalnost. Dužnost je svećenikova da je pripravan umrijeti za svoje stado kao dobar pastir, a dužnost je vojnikova, da umre kao dobar brat za svoju braću. Ako se vi, gospodo, zamislite u sve poteškoće svećeničkoga zvanja, vidjet ćete, da je to zvanje pravo vojništvo."

<u>Svećenik na smrti svoga krvnog neprijatelja</u>

Neki čovjek, koji je za vrijeme francuske revolucije dosta okrvavio ruke ubijanjem samih svećenika, teško je obolio, i prijetio je, da će ubiti svakoga, koji bi se ususdio, da mu dovede svećenika. Župnik toga mjesta svojom dužnošću smatrao je, da ga dodje posjetiti i da ga potakne na primanje svetih sakramenata. Što odluči, to i učini. Čim ga je bolesnik ugledao, pobijesni i jakim glasom zaviče:

"Kako je ovaj svećenik ušao u moju kuću? Dajte mi oružje!"

"Zašto tražite oružje? - reče mu blago svećenik. "Zar da me ubijete? Ali znajte, da je ljubav, kojom vas ja ljubim, jače oružje od vašega."

"Oružje, oružje", nastavio je vikati bolesnik, i videći da ga nitko ne sluša, izvadi iz kreveta svoju jaku šaku i reče svećeniku:

"Znaj, da sam ovom rukom zaklao dvanaest tvojih drugova."

"Varate se, brate moj" - doda svećenik blago ne dvanaest nego jedan manje, dvanaesti nije mrtav, evo to sam ja. Evo ovdje, i otkrivši prsi nastavi, evo

znakova rana, koje ste mi zadali. Bog je htio da ozdravim, da vas spasim."

Bolesnik je ostao začudjen, nije mogao ni riječi progovoriti. Svećenik ga nježno zagrli, a umirući primi od svećenika, za koga je mislio da je od njega ubijen, odrješenje i sakramente umirućih.

<u>Svećenik i radnik</u>

Neki župnik prolazio je blizu jedne nove kuće, koja se je gradila. Jedan zidar, videći svećenika dobaci: "Oh, kad bih mogao biti svećenik i šetati se cijeli dan, te dobiti lako novaca."

Župnik se zaustavi i reče radniku, smijući se:

"Znaj, moj dragi, nijesam bogat, ali ću ti rado dati plaću jedne sedmice, samo da budeš ovu sedmicu uvijek kod mene, da vidiš, kamo ja idem i kako boravim dane."

Zidar nije očekivao ovakav odgovor, i po svojoj volji ne bi bio otišao, ali radi svojih drugova pristane na to. I župnik ode s njim. Odmah ga radnik upita, kamo idu.

"Sada idem k nekom bolesniku, koji ima boginje, a poslije ću poći k nekom djetetu bolesnom od difterije", kaže župnik.

Na te riječi, radnik je počeo drhtati i zaustavljati se, i župnik ga upita, zašto se je zaustavio.

"Bojim se bolesti, da i ja ne dobijem". I učinivši još nekoliko koračaja veli župniku:

"Oprostite, gospodine župniče, mijenjam svoju odluku." I vrati se opet na posao.

<u>Prije mrtav nego svećenik</u>

U životu sv. Ivana Boska čita se, da se je jednom našao u jednoj uglednoj i bogatoj obitelji. Tu je bio jedan dječak od desetak godina, koji se s njim lijepo razgovarao. Videći da je dječak dobar i ple-

menit, reče mu:
"Ne bi li ti htio postati svećenik?"
Dječak, koji je tu želju gojio u svome srcu, odmah odgovori:
"Oh, rado, samo da mi mama dopusti."
Ova, koja je sve to čula, skoči i reče sv. Ivanu:
"Voljela bih ga vidjeti mrtva, nego svećenika."
Don Bosko ostane časak u šutnji, a zatim mirno i odlučno reče:
"Ne uzimam ove riječi za uvredu meni i ostalim svećenicima, ali molite Boga, da ne usliša vaše riječi."
Sedmicu dana poslije toga don Bosko je bio žurno pozvan, majka očajna, a dječak umire. Majka je stala zaklinjati sveca, neka bi od Boga isprosio ozdravljenje njezinog djeteta, a ona će ga pustiti, da postane svećenik. Ali joj don Bosko odgovori: "Kasno je, Bog je uslišao vaše riječi i nema promjene."
Don Bosko je prisustvovao smrti dječaka, koji je kao svetac umro, ostavivši majku, koja je čitavog života imala grižnju savjesti.

Svećenik - pastir

Bilo je to za vrijeme francuske revolucije, u proljeće god. 1793. Svećenik Celestin Grafon bio je kapelan u mjestu Sv. Vilfrid, u pokrajini Loreni, na ušću rijeka Sare i Vicbahe. Bio je još vrlo mlad i činilo se, da mu nije više od 17 godina. Da izbjegne strahotama i progonima, obukao je pastirsko odijelo i pobjegao u susjednu župu. Došavši do stana nekog veleposjednika zamolio je, da ga primi u službu. Tako je svećenik postao pastir. Veleposjednik je znao, da je ovaj mladić svećenik i rekao mu je:
"Velečasni, ne kazujte nikome, ko ste. Ni sluge, ni sluškinje, a ni domaćica ne smije doznati, da ste svećenik. Moja je žena, doduše, pobožna kao što sam i ja, ali nemojte se odavati. Svaka, pa i najmanja njezina nesmotrenost mogla bi vas upropastiti.

Svećenik ga je saslušao, a zatim preuzeo svoj posao. Čuvao je ovce kao i ostali pastiri.
Brižljiva domaćica, koja se brinula i za duševne potrebe svoje služinčadi, pozvala je poslije nekoliko dana novog pastira, da vidi, koliko zna o vjeri, znade li štogod katekizma i da li se moli. Sve je ovo ona htjela da dozna. Zato je nakon večere pozvala Celestina k sebi:
"Hodi ovamo, da se malo porazgovorimo!"
"Zašto, gospodjo, ja ne znam skoro ništa."
"Dobro, vidjet ćemo. Znaš li koju molitvu?"
"Kad vas upravo to zanima, nešto znam."
"Onda počni: Očenaš, koji jesi na nebesima ... No, znaš li ga ili ne znaš?"
"Možda znam, a možda i ne znam. Prema tome kako vi hoćete, gospodjo."
"Dobro, sinko, onda počni."
Celestin počne: "Očenaš, koji, koji, koji ... očenaš, koji, naš, koji ..." Onda zašuti i spusti glavu, kao da se stidi.
Domaćica ga sažalno pogleda:
"Jadni mladiću, pa ti ne znaš ni očenaš!"
Tada je gospodja stavila sebi u dužnost, da ga nauči moliti barem očenaš. Svaku riječ ponovila bi mu po nekoliko puta. Išlo je teško.
"E moj sinko, tvoje bi ovce naučile očenaš brže od tebe."
"I meni se tako čini, gospodjo."
Nekoliko dana poslije ove pouke pročulo se, da će na Uskrs neki svećenik, koji se skriva u ovom kraju, služiti sv. misu u šumi, pola sata daleko od ovog posjeda. Kad je veleposjednik ovo saopćio svojoj ženi, ona se pobrinula, da o tome obavijesti sve povjerljive osobe. O tome nije ništa rekla je-

dino najnovijem pastiru, jer bi ovaj mogao još sve pokvariti. "Ne izgleda nevaljao," govorila je domaćica, "ali moramo biti oprezni."

Na Uskrs sakupio se priličan broj ljudi iz cijeloga kraja na ledini u obližnjoj šumi, gdje su podigli oltar. Mladi svećenik obukao je misno odijelo iza oltara, dok je nekoliko ljudi okolo stražilo, da ne bi došao neko nepozvan.

Naša domaćica molila je krunicu i očekivala početak sv. mise.

Svećenik je stupio k oltaru. Ona ga je pažljivo promatrala. Mislila je, da sanja. Je li to njihov Celestin? Kako mu je sličan? A ako je to ipak on? Ali to ne može biti! On ne zna ni očenaš. Možda je to njegov brat blizanac ili jedan ko mu je veoma sličan.

Gospodja je napustila svoje prijašnje mjesto i približila se oltaru, da što bolje vidi. Bez sumnje, to je njihov pastir Celestin. I služi sv. misu. Uzbudjeno je pitala, kako se neuki pastir usudjuje da vrši tako veliki čin.

Kad je služba Božja bila gotova, domaćica podje iza oltara. Prepoznala je Celestina i zamolila ga za oproštenje:

"Velečasni, oprostite mi, molim vas, sve uvrede. Ipak niste trebali da se pravite, kao da ne znate upravo ni očenaš."

Svećenici izumitelji

Biskup Ulfila (+ 381.) izumio je gotički alfabet, a monasi su prvi upotrebljavali u svojim spisima mala slova.

Od monaha potječe njemačko tiskovno pismo.

Sveti je Ćiril pronašao novi alfabet za Slavene.

Sv. Mesrop izumio je armenski alfabet.

Benediktinski opat iz Hirschau Wilhelm (+ 1091.) prvi sat s kotačima.

Papa Silvestar II. uveo je u Italiji u aritmetiku arapske brojke mjesto rimskih.

Sv. Urso izumio je vodenice.

Gvido od Arezza (980.-1050.), benediktinac iz Toskane, pronašao je muzikalna pravila i odredio je glavne zakone harmonije.

Sv. Ambrozije, milanski biskup (+ 397.) udario je temelj pravilnom pjevanju.

Papa Grgur Veliki reformirao je pjevanje.

Benediktinac Hukbald iz Flandrije (oko g. 900.) izumio je višeglasno pjevanje.

Benediktinac Blaž Valentini prvi je upotrijebio kemiju za liječenje bolesnika; i benediktinski su samostani bili u srednjem vijeku utočište za sve bolesne. Profesorima u Salernu, toj najvećoj ljekarskoj školi u čitavoj Evropi, bili su od VIII. do XIV. stoljeća Benediktinci.

Dominikanac Aleksandar Spina napravio je u XIII. stoljeću prve naočale.

Franjevac Roger Bakon, najgenijalniji fizičar i kemičar u srednjem vijeku, pronašao je povećalo, dalekozor i leću.

Svećenik Luca di Borgo upoznao je svijet s algebrom.

Svećenik Wimpheling, najglasovitiji njemački učitelj, napisao je prvu njemačku racionalnu pedagogiku i metodiku.

Benediktinac Petar Poncije iz Montesorrata u Španiji iznašao je prvu metodu obuke gluhonijemih.

P. Giambattista Riccioli (+ 1671.), matematičar i astronom, otkrio je sunčane pjege.

Svećenik Harvey (+ 1658.) otkrio je cirkulaciju krvi.

Isusovac Euzebije Franjo Chino (+ 1711.) otkrio je Novu Kaledoniju i ušće rijeke Rio Grande.

Dominikanac Albert Veliki, poslije Aristotela, prvi je znanstveno obradio zoologiju.

Kopernik, kanonik u Frauenburgu (+ 1543.), za-

bacio je Ptolemejev svemirski sistem i utvrdio, da se Zemlja okreće oko sunca.

Isusovci su pronašli rasvjetu pomoću gasa.

Isusovac Marquette (+ 1675.) otkrio je rijeku Mississipi.

P. Adam Schall i P. Jakob Roh, isusovci, reformirali su kineski kalendar.

Sv. Ivan de la Salle, utemeljitelj "Školske braće", osnovao je prvu obrtničku školu i prvi zavod za odgajanje učitelja (1684.)

Župnik Sebastijan Kneipp stekao je svjetski glas svojom metodom liječenja pomoću vode.

Monasi su prvi gradili bolnice za gubavce.

Knez-biskup Friedrich Karl v. Schonborn podigao je u Würzburdu (1724.) prvi anatomijski zavod u Njemačkoj.

Španjolski monah Juan Gilaberto Joffre osnovao je u Valenciji 1409. prvu ludnicu.

Sv. Ivan od Boga reformirao je metodu liječenja ludjaka i utemeljio red "Milosrdne braće".

Isusovac Lana pronašao je oko g. 1687. način, kako se mogu slijepci naučiti čitati.

Najveći putnici i putopisi srednjega vijeka jesu franjevci: Vilim Rubruquis (+ 1293.), Ivan de Monte Corvino (+ 1328.) i Odorik iz Pordenone (+ 1331.).

Opat Suger iz sv. Denisa, ministar Ljudevita VII. konstruirao je parom gonjenu mašinu.

Mauro, član kamaldulenskoga reda, napravio je prvu zemaljsku kartu (Mappa mundi) i dao putokaz Kolumbu i Vasco da Gama za njihova otkrića.

Benediktinci su izumili romanski gradjevni stil.

Monah Budos iz Celle napravio je prve orgulje, a svećenik Kandid iz Lece (Italija) električno orgulje.

Isusovci L' Pea i Sikard otkrišo, da kinin svojim djelovanjem uništava groznicu.

Svećenik Chappe pronašao je telegraf, a P. Magnau mikroskop.

Katolički misionari donijeli su u Evropu svilenu bubu.

Svećenik Borlain izumio je toplomjer napunjen živom.

Svećenik Vianton izumio je bicikl.

Djakon Gioja izumio je magnet i kompas za brodove.

Isusovac Secchi je najznamenitiji zvjezdoznanac novijega doba.

<u>Svećenici u hrvatskom kulturnom životu</u>

Prvi hrvatski pisci i kroničari još u doba narodnih kraljeva bili su svećenici glagoljaši. Tako prvi naš ljetopisac bio je svećenik Mihajlo Solinjanin (oko god. 1010.) a za njim glasoviti "pop Dukljanin" (oko g.1150.)

Prvu hrvatsku glagolsku tiskaru osnovao je god. 1494. senjski biskup Šimun Kožičić.

U Dalmaciji prvi i najglasovitiji književnici bili su najvećim dijelom svećenici kao: Djuro Držić (+ 1501.), Mavro Vetranić (+ 1576.), Juraj Baraković (+ 1528.), Marin Držić (+ 1577.).

Najbolji crkveni govornici: Divković, Posilović, Filipović i Laštrić, franjevci.

Isusovac Kanižlić (+ 1777.), bio je prvi, koji je napisao u prozi hrvatskim jezikom oveće naučno originalno djelo "Kamen pravi smutnje veliko."

Najznamenitiji kajkavski pisac XVII. stoljeća bio je isusovac Juraj Habdelić, a Rudjer Bošković (+ 1787.), takodjer isusovac pronio je svojom učenošću hrvatsko ime po cijelom kulturnom svijetu.

Dalmatinski svećenik Šime Budinić (+ 1582.) prvi je upotrebljavao slova: ć, č, š.

Bartol Kašić (+ 1650.), svećenik, bio je prvi hrvatski gramatik.

Isusovac Jakov Mikalja izdao je prvi hrvatski riječnik pod naslovom "Blago jezika slovinskoga" (god. 1649.).

Našemu narodu najmiliji pučki pjesnik bio je franjevac Andrija Kačić-Miošić (+ 1760.).

Prvu aritmetiku na hrvatskom jeziku izdao je svećenik Šilobod (god. 1758.).

Prvi hrvatski historiograf, koji se služio narodnim jezikom, bio je svećenik Antun Vramec (+1587.), a hrvatsku historiografiju podigao je na stepen savremene znanosti svećenik dr. Franjo Rački.

Svećenik Baričević (+ 1806.) još koncem XVIII. stoljeća pisao je povijest hrvatske literature.

Znameniti učenjak svjetskoga glasa bio je svećenik don Frano Bulić (+ 1934.).

Osobitih pak zasluga steklo je hrvatsko svećenstvo osnivanjem škola i podizanjem raznih prosvjetnih i humanih ustanova.

Prvu hrvatsku gimnaziju otvorili su Pavlini (god. 1504.) u Lepoglavi. Poslije njih otvorili su i vodili Isusovci i Franjevci gimnazije u Zagrebu (g. 1607.), u Varaždinu (g. 1659.), na Rijeci (g. 1627.), u Požegi (g. 1670.), u Osijeku (g. 1776.)

Glasoviti biskup Vrhovec (+ 1827.) osnovao je i uzdržavao u svoje doba razne škole po Hrvatskoj.

Zagrebačko sirotište još u XVII. stoljeću utemeljio je biskup Martin Borković.

Biskup Mirko Ožegović (+ 1869.) osnovao je u Senju gimnaziju i konvikt.

Nadbiskup Haulik osnovao je u Zagrebu mušku preparandiju (g. 1847.), kojoj je na čelu stajao jedan svećenik, a slijedeće godine njegovim zauzimanjem i potpomaganjem osnovale su sestre milosrdnice žensku preparandiju.

Biskup Strossmayer sagradio je u Djakovu divnu katedralu. On je bio glavni osnivač i

pokrovitelj "Jugoslavenske akademije". Stekao je izvanrednih zasluga za osnivanje sveučilišta u Zagrebu i osnovao je tamo svoju glasovitu galeriju slika. Dr. Franjo Rački, svećenik, bio je prvi predsjednik akademije, a drugi isto tako svećenik Josip Torbar, dok je prvim rektorom sveučilišta bio isto svećenik Matija Mesić.

Vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler podigao je u Sarajevu lijepu stolnu crkvu i bogoslovno sjemenište, a mnogo je učinio za razne sestarske škole u Bosni.

<u>Aleksandar Veliki pred velikim svećenikom</u>

Aleksandar Veliki poslije mnogih pobjeda u Maloj Aziji oko 339. godine prije Isusa dodje u Jeruzalem. Narod se uznemirio ... Narod se molio i svećenici su prinosili žrtve,da im Bog bude u pomoći. Napokon veliki svećenik odluči sa svojom pratnjom poći do kralja, da moli milost. Bio je odjeven u svečano odijelo, sa zlatnom povezicom, na kojoj je bilo napisano ime Božje (Jahve). Kad je Aleksandar vidio velikoga svećenika, duboko ganut padne pred njim na koljena. Svi se začudiše. Jedan general predbaci kralju, što je pao na koljena. Aleksandar odgovori:

"Ne klanjam se svećeniku, nego Bogu, kome on služi."

7. Ž E N I D B A

<u>Sv. pismo opisujući stvorenje</u> prvoga čovjeka i prve žene veli: "Zato ostavlja muž oca i mater i prijanja za ženu svoju, i budu jedno tijelo" (1. Mojs., 2., 24.).

<u>Sjedinjenje Krista s Crkvom</u>

Mons. Gaume opisuje ovo sjedinjenje sa sjedinje-

njem sv. ženidbe ovako:

"Ženidba je sakramenat koji prikazuje jedinstvo Krista s Crkvom. I kako je ovo jedinstvo čisto i sveto, tako je potrebno da bude i jedinstvo muža i žene, da obitelj postane kućno svetište. Kao što je Isus ostavio Oca nebeskoga, da se sjedini s Crkvom, tako čovjek mora ostaviti oca i majku, da bude uvijek sjedinjen sa svojom ženom. Crkva je stvorena, kad je Krist na križu umro, i tako na neki način izišla iz otvorenoga njegova boka. Na slični način je i Eva izišla iz rebra Adamova. Isus brani svoju Crkvu, štiti je i vodi prema nebu. Tako muž mora biti svojim primjerom i riječima branitelj, zaštitnik i vodja svoje žene na putu prema nebu. Isus i Crkva su jedno, jer ih prožimlje jedan duh, tako i muž i žena moraju biti jedno. Isus nježno ljubi svoju Crkvu za vječni spas svojih vjernika, a Crkva odgovara ovoj božanskoj ljubavi svoga Zaručnika svojom nježnom vjernošću. Na isti način i muž mora ljubiti svoju ženu, da dodje do vječnog spasa, a ona mora odgovarati ovoj njegovoj vjernosti. Isus je nerazdruživo vezan sa svojom Crkvom, tako i muž i žena moraju biti nerazdruživo vezani sve do smrti."

Sv. Agneza odbija zaručnika

Ova svetica umrla je mučeničkom smrću za vrijeme Dioklecijana u dobi od 13 godina. Sin prefekta grada Rima, poganin, imenom Sinfronije htio ju je uzeti za ženu, ali ona ga odbi riječima:

"Ja sam izabrala besmrtnoga zaručnika, čija je moć, ljepota i ljubav nevjerojatno velika, i s kime sam se zaručila. Zato me ostavi ti, koji si samo hrana crvima."

Ovako je htjela kazati svoju odluku da ostane djevica, iz ljubavi prema Kristu. Ali poganin, jer ga je odbila, odluči da joj se osveti i tuži je da je kršćanka, te je bila uhapšena i mučena, na 21.I.304.

Strpljivost sv. Monike prema mužu

Lijep primjer blagosti, razboritosti i strpljivosti žene prema mužu pruža nam sv. Monika, majka sv. Augustina. Njezini je roditelji vjenčaju sa jednim uglednim čovjekom, imenom Patricije, ali po vjeri poganinom. Iako u srcu bijaše dobar, bio je žestoke i srdite naravi. Ona ga je uvijek častila i poštovala kao svoga gospodara i njemu je bila podredjena. Kad bi vidjela,da je srdit, nastojala je svladati ga svojom ljubavlju i nježnošću. Nikad mu nije odgovarala. Kad bi joj se neke žene tužile na postupak svojih muževa, odgovorila je:

"Svemu tome ste krive vi, radi vašeg dugog jezika."

Nijedan dan u njihovoj kući nije prošao, a da nije završio mirom. Njezino takvo ponašanje sa svojim mužem urodilo je plodom, te se on godinu dana prije smrti obratio, postao je kršćanin, i ostali dio života provodio kao pravi kršćanin.

Vjenčanje roditelja sv. Terezije od M.I.

Mjeseca rujna 1843. godine penjao se zamišljen mlad čovjek od dvadeset godina k visokom vrhu Velikoga sv. Bernarda. Duboki mu je i melankolični pogled sjao nekim pobožnim zanosom. Uzvišene su ljepote veličanstvene alpske prirode budile u njegovoj duši tisuće velikodušnih misli. Njegovo srce, žarko i čisto kao vječni snijeg na gorama, nije više moglo zadržati vala svojih silnih osjećaja - on se zaustavi i proplače ... Pošto je tako dugo stajao, nastavi prekinuti hod i stiže skoro k cilju svoga putovanja, k blagoslovljenom samostanu, koji se s visine toga opasnoga vrha ukazuje u daljini kao svjetionik nade i divne ljubavi.

Časni prior, iznenadjen neobičnom ljepotom svoga gosta i plemenitim izražajem njegovih crta, primi ga s osobitom dobrostivošću. Upita ga za njegovu

obitelj i rodno mu mjesto i dozna, da se zove Lujo-Josip-Stanislav Martin, i da se rodio u Bordeaux-u 22. kolovoza 1823., kad se njegov otac, hrabri kapetan, uzor vjernika, vojnika i poštenjaka, nalazio ondje u garnizoni. (Krstio je maloga Luja bordeauski nadbiskup, slavni i sveti Mons. d'Aviaù, i proročki rekao roditeljima: "Radujte se, ovo je dijete odredjeno za nebo.) Još je čuo, da mladićevi roditelji stanuju od nekog vremena u Alenconu u Donjoj Normandiji, i da Luja kao najmladjega medju braćom i sestrama nježno ljube i odlikuju iznad svih.

No zar se mladi putnik dao na tako dugi put samo, da razgleda slikovite ljepote toga čarobnoga kraja? Ne, nije on došao u te strane tražiti zaklona tek za jednu noć, za nekoliko sati, već za nešto dužu noć - za cio život.

"Dobri mladi čovječe", reče mu nato časni redovnik, "a jeste li svršili latinsku školu?" Kad Lujo reče, da nije, doda starac:

"Žao mi je, sinko, jer je to glavna stvar, da tko bude primljen medju našu braću. Ipak ne klonite duhom, vratite se kući, radite gorljivo, i mi ćemo vas zatim primiti raširenim rukama."

Malko razočaran krene Lujo natrag prema svom zavičaju; bilo mu je kao da ide u progonstvo. Ipak brzo osjeti, da će mu stari samostan Velikoga sv. Bernarda biti za cijeloga života samo slatka i daleka uspomena i da Gospodin ima s njim druge nakane, isto tako milosrdne i neiskazane.

S druge se strane u tom istom gradu Alenconu, nekoliko godina kasnije, javi gospodjica Zélie Guérin, pobožna djevojka, praćena od svoje majke, u bolnici milosrdnih sestara sv. Vinka Paulskoga. Ona je već odavna htjela moliti, da je prime u to utočište milosrdja; no već iza prvoga razgovora s njom odgovori joj odlučno časna majka poglavarica, da to nije volja Božja. Zélie se vrati pod očinski

krov u milom društvu dragih roditelja, starije sestre i mladog brata.

Iza toga je neuspjeloga pokušaja molila često djevojka u sebi ovu bezazlenu molitvu: "Moj Bože, kad nisam vrijedna da budem tvojom zaručnicom kao moja draga sestra (redovnica u samostanu Pohodjenja u Mans-u, sestra Marija Dositeja), to ću se udati, da izvršim tvoju svetu volju. Tad mi daj, molim te, mnogo djece, i da sva budu tebi posvećena."

Od milosrdne Božje dobrote bi namijenjen ovoj odabranoj duši kreposni mladi čovjek Lujo-Josip-Stanislav Martin. Njihova blagoslovljena ženidba bi sklopljena dne 12.VII.1858. u crkvi Naše Gospe od Alencona.

Na samo veče toga sretnoga dana, povjeri Lujo svojoj mladoj ženi želju, da živi s njom vazda kao s milom sestrom. Ali doznavši iza više mjeseci san svoje žene, zaželi i on poput nje, da njihov brak urodi brojnim plodovima, koje će prikazati Gospodinu. Tad je mogao ponoviti divnu molitvu čistoga Tobije: "Ti znaš, moj Bože, da ja uzimajući ženu činim to samo od želje za potomstvom, u kojem će se blagosivati tvoje ime u vijeke vjekova."

Njegova se odluka svidje Gospodinu. Iz te odabrane bašče poniče devet bijelih cvjetova, od kojih četiri u ranoj dobi odoše da se rastvore u vrtovima nebeskim, dok se pet drugih razviše kasnije u rodu karmelskom ili od pohodjenja. Tako se obistini želja njihove pobožne majke. Svi biše od kolijevke posvećeni Kraljici ljiljana, Neokaljanoj Djevici. Evo njihova imena, a deveto i posljednje ističe se iznad svih: Marija-Lujza, Marija-Paulina, Marija-Leonija, Marija-Jelena, koja umre u dobi od četiri i pol godine, Marija-Josip-Lujo, Marija-Josip-Krstitelj, Marija-Celina, Marija-Melanija-Terezija, umrla u trećem mjesecu i M a r i j a - F r a n j k a - T e r e z i j a.

Da Lujo i njegova žena nijesu vršili svoje bračno

dužnosti, nikada Crkva ne bi imala na nebu sjajnu zvijezdu - sv. Tereziju od M.I.

Sv. Pio X. i vjenčani prsten majke

Kad je sv. Pio X. bio imenovan mantovskim biskupom, dodje jednoga dana k svojoj majci, da se s njom oprosti. Skromnu majku ne samo da časti, kojima su obasipali njezina miloda sina, nisu razveseljavale, nego su je dapače napunjale strahom. Hoteći je novoimenovani biskup malo obradovati, pokaza joj bogato urešen prsten, koji su mu darovali njegovi učenici u treviškom sjemeništu, te joj reče: "Gle, majko, kakav su mi krasni prsten darovali!"

Stara majka Mletkinja uze ruku svoga sina, opipa mu svojim mršavim prstima dragocjeni prsten. Zatim ga pogleda i pokaže mu svoj siromašni i stari srebrni prsten, koji je bio divni spomen njezinih zaruka, i primaknuvši dragu uspomenu usnama biskupovim, reče mu: "E, moj sinko, bez ovoga prstena, bez ovoga neznatnog srebrnog kolutića ti ne bi imao toga drugoga ... Što veliš na to?"

Sjetivši se biskup svih muka i patnja, što ih je njegova majka radi njega pretrpjela, zagrli majku i brizne u plač.

Benjamin Franklin i zadovoljni radnik

Glasovit učenjak Benjamin Franklin (1706.-1790.), promatrao je s prozora od stana radnike, koji su zidali kuću nasuprot njegova stana. Medju njima osobito mu je upao u oči jedan radnik, uvijek veseo i dobro raspoložen. Ma kako posao bio težak i vrijeme neugodno, on je bio veseo i zadovoljan.

Jednoga dana susretne Franklin toga radnika pa ga upita, kakvu tajnu on ima, da je tako uvijek veseo i raspoložen. Radnik mu odgovori:

"Ta je tajna moja supruga, najbolja od svih

žena, što ih ima na svijetu. Kad izjutra podjem na posao, ljubazno me pozdravi i veli mi: Bog neka te čuva, nemoj se previše naprezati, čuvaj zdravlje. A kad uvečer umoran dodjem kući, ona me s djecom čeka na vratima, pozdravi me s ljubaznim smiješkom i pita, da li sam umoran. Kad stupim u sobu, nadjem svo čisto i uredno. Jelo je već pripravljeno na stolu. Nigdje na svijetu nije tako lijepo kao kod mene, kod kuće. Tu je tajna moga veselja!"

Za vjenčanje se sprema molitvom

Stanovnici jednog mjesta su opazili jednu djevojku, kako često zalazi u crkvu i tu se vruće Bogu moli. Pitali su za razlog. Kad jedne nedjelje čuju, da ju je župnik napovijedio, jer se ima brzo vjenčati. Neka gospodja, kad ju je vidjela, reče joj:

"Ja sam bila silno iznenadjena, kad sam čula, da ćete se brzo vjenčati. Mislila sam, kad sam vas vidjela onako pobožnu u crkvi, da ćete poći u samostan."

Djevojka odgovori: "Baš zato, jer se imam vjenčati podvostručila sam svoje molitve, moleći Boga za blagoslov, jer sam znala, da su sa vjenčanjem spojene mnoge dužnosti i odgovornosti, pa sam tražila od Boga potrebnu milost."

Kakva mora biti žena

Augustinac Abraham od sv. Klare bio je ne samo glasovit bečki propovijednik, nego i vrlo dobar poznavalac ljudi pa i žena. On spominje svojstva kojima treba da se žene odlikuju.

1. Žena treba da bude kao puž, koji kuću nikada ne ostavlja, a s druge strane neka ne bude kao puž, koji sav svoj imutak na sebi nosi.

2. Neka bude kao jeka, koja samo onda odgovara, kada je pitaju, ali neka ne bude kao jeka, da je njezina uvijek posljednja.

3. Napokon, neka bude kao gradska ura, koja u-

vijek dobro i točno ide, ali neka ne bude kao gradska ura, čiji glas čuje cijeli grad.

Kakav mora biti muž

Muž takodjer mora biti sličan i različit u trima stvarima:

1. Muž mora biti sličan vjernom psu čuvaru, pa kuću čuvati i braniti do zadnjeg daha, ali opet ne smije biti sličan psu, da laje, čim otvori usta.

2. Mora biti kao mrav, pa raditi, i u kuću nositi, a opet ne smije biti mrav, da se na putu ustavi kraj svake osobe, koju sretne.

3. Mora naličiti na britvu brijačevu, pa svaki dan uredjivati i sebe i drugoga, a opet ne smije naličiti na brijačevu britvu, pa i prije i poslije svakog rada nos zavlačiti u čašu s alkoholom

Dobra žena - andjeo kuće

Švicarska spisateljica A. Hoffmann , pripovijeda u jednoj pripovijesti, kako je neka djevojka rodjena prilično nakazna; stas joj odveć sitan, kosa prosijeda, nos iskrivljen. Ukratko nakazna.

Jednog dana u srditosti dobaci joj rodjena majka: "Nikad te nitko ne će ni pogledati, a kamo li zavoljeti."

Te su se riječi djevojci zabole u srce kao nož. Plakala je, pomišljala na samoubojstvo, ali na koncu se primirila. Razmišljajući o riječima svoje rodjene majke došla je do zaključka: "Kad je netko drzak i mrzovoljast, ne možeš ga voljeti, da ti je i rodjena majka. Ali ako je netko prema svakome ljubezan i uslužan, naći će se netko, tko će ga voljeti, makar bio grdoba kao ja." I odlučila je uvijek biti uslužna prema svakome.

I ukratko je svakome postala draga. Jedan vrijedan mladić, kojemu je bilo stalo do lijepe duše, a ne do nacifranih obraza, uzeo ju je za

ženu. Bila mu je vrijedna pratilica kroz život i dobra majka njegovoj djeci. Kad je umrla, postavio joj je nadgrobni spomenik s natpisom:

"Ti si bila andjeo mog života."

Originalni miraz

Poslije vjenčanja svoje kćeri predade neki otac svome zetu jedan spis i reče mu:

"To je miraz moje kćeri."

Zet uzme spis, otvori ga i počne čitati.

"Miraz moje kćeri. Dobar kršćanski uzgoj, nabožan duh, otvoren karakter - u vrijednosti od najmanje 20.000 dinara. Kreposna, ljubi red, štedljiva, zna vrlo dobro voditi kućanstvo, što sigurno vrijedi više od 30.000 dinara. Nije joj do plesa ni do kazališta, što se može procijeniti na 10.000 dinara. Spretna je i radina, ne treba modistice ni švelje, što sigurno iznosi više od 10.000 dinara. Napokon, dajem joj u gotovu novcu 10.000 dinara. Ukupno . 80.000 dinara."

Kad je zet to pročitao, malo se začudi. Ipak se duboko obraduje. Medjutim, vrijeme je pokazalo, da je otac daleko niže procijenio dobra svojstva svoje kćeri, nego što su ova doista bila. Zet je uvidio, da ih on ne bi nikada dao za onu svotu, za koju su bila procijenjena. Često je u sebi govorio: ja sam doista bogatu ženu dobio!

Odbija zaručnika

U svojoj knjizi kateheta J. Fattinger navodi ovaj slučaj:

"U mojoj kongregaciji je bila neka poštena gospodjica, koja je kruh zaradjivala kao činovnica kod jedne banke. Uzdržavala je tako svoju majku, braću i sestre. Jednoga dana dodje k njoj ravnatelj te iste banke, gdje je ona radila i reče joj:

"Gospodjice! Poznato vam je, da mi je pred jednu godinu žena umrla. Želio bih da moja dva sinčića

dobiju brižnu majku. Zato je moja želja, da bi to mjesto zauzeli Vi, jer Vas poznam kao dobru i poštenu. Dajem Vam tjedan dana vremena da se promislite. Nadam se,da moje ponude ne ćete odbiti."

Za siromašnu djevojku je bez sumnje ponuda bila velika - biti žena upravitelja banke. Ali ona nije čekala tjedan dana da mu odgovori, nego mu odmah odlučno reče: "Gospodine upravitelju, ja sam već odlučila. Zahvaljujem na Vašoj ljubavi, ali na vjenčanje s Vama ne mislim, jer sam ja katolikinja, a Vi ste protestant."

Ravnatelj nije očekivao takav odgovor. Ipak je uvažio njezin razlog i nije joj ništa zamjerio. Naprotiv, unaprijed ju je još više poštovao.

Od toga su prošle dvije godine. Djevojka smrtno oboli. Na smrti je bila sretna, da ju nije zaslijepio novac i tako izložila svoj vječni spas. Umrla je kao svetica."

<u>Dugo i kratko Oh</u>

Neki propovjednik, govoreći o ženidbi izmedju ostalog je rekao:

"U ženidbi postoji Oh duho i Oh kratko. Kad se upita zaručnika i zaručnicu malo poslije vjenčanja, kako je, odgovore: "Oh, kako sam sretan, oh,kako ide dobro." To je Oh kratko! Poslije nekoliko godina, a mnogo puta i poslije nekoliko mjeseci iza vjenčanja, na pitanje, kako je, odgovaraju: "Oh, kako me Bog kuša! Oh, kako sam nesretan! Oh, nikada se ovome nijesam nadao!" Ovaj Oh je dug i žalostan, i obično traje do smrti.

<u>Djeca sreća obitelji</u>

Jednom njemačkom učenjaku palo na pamet, da ispituje muževe i žene, koji su se najprije posvadili pa se opet pomirili. Nekoliko tisuća pisama razaslao je, u kojima je tražio, da mu odgo-

vore na pitanje:

"Što vas je pomirilo?"

Gotovo su svi odgovorili:

"Htjeli smo se rastaviti, ali onda se je rodilo naše dijete, i ono nas je pomirilo, Sad smo opet sretni."

<u>Siroče - žrtva rastave braka</u>

Praznici su blizu. Misli gimnazijalaca lijeću već po blizim danima slobode. Samo su o tome govorili.

U prvom razredu ne mogu djeca već pravo ni paziti za vrijeme škole. A izmedju satova prave se samo planovi za praznike.

"Ivice, kamo ćeš ti na praznike?" - pitao jedan mališ svog druga.

Ivica se trgne. I on je mislio na praznike, ali sa zebnjom.

"Kamo? ... Ne znam! ..." odgovorio je otežući.

"Kako ne znaš?" - čudio se drug.

"Pa ne znam ... Čekam ..."

"Što to čekaš? Praznike?!"

"Ne! Nego pismo od mame ili od tate. Vidjet ću."

"Jesi smiješan! Zar treba tatu i mamu pitati, hoćeš li na praznike? Zar te oni ne žele vidjeti?"

Ivica stisne malko zube, da mu drug ne opazi uzbudjenje i odgovori tužno:

"Možda."

- - -

Ivica je poslao list tati.

Napisao je i mami jedan list. U oba pisma je molio, zaklinjao, obećavao, da će biti dobar, marljiv...

Poslao ih je prije šest dana i sada nestrpljivo, a s nekim strahom očekuje odgovor. Jednoga dana za vrijeme odmora pozove ga razrednik.

"Ivice, evo za te."

Dječak pogleda pismo.

"Tata!" - ote mu se tihi poklik.

Srce mu zakuca jače, krv mu od uzbudjenja navali u lice. Zavuče se u jedan kut igrališta i otvori žurno pismo.

"Dragi Ivice!

Tvoj me je list, pun pouzdanja, vrlo obradovao. Vidim da si dobar i marljiv. Budi uvjeren, da ću ti to nagraditi. U ovom pismu šaljem ti sto dinara, da se za vrijeme praznika proveseliš. Jako mi je žao, da ne možeš doći k meni. Ti znaš, da nisam sam, a moja se žena uvijek ljuti, ako tko dodje u kuću. A bojim se, da je i tvoja mladenačka nestašnost ne uznemiri, pogotovu kad te još ne pozna.

Stoga, dragi sinko, moram odgoditi tvoj dolazak. Gledat ću medjutim da sklonem svoju ženu, kako bi mi smio doći barem na nekoliko dana.

Ostani dobar i primi mnogo pozdrava od Tvoga tate."

"Mnogo pozdrava od tate!"

A Ivica je htio tatu, a ne njegove pozdrave. Dječaku se napuniše oči suzama.

"A zašto on nije ostao s mamom? Čemu su se rastali? Čemu se on išao i opet "ženiti"? On me ne će. Ja sam mu neugodan, suvišan ... Jer ja sam dijete druge ... one, koju on ne voli. ..."

Bolno, skoro ogorčeno promatrao je Ivica, kako mu se drugovi veselo igraju.

"Što si se tu stisnuo? Hajde se s nama igrati!"

"Pustite me na miru!"

- - -

Ipak ostala je još jedna nada. Mama ga sigurno voli. Ona će ga primiti.

Dva dana kasnije došao je list i od mame. Primio ga je, baš kad su izlazili iz škole. Drugi su otišli, a on je zaostao u dvorištu gimnazije, otvorio i čitao:

"Premili moj Ivice!

Tvoj me je list dirnuo u srce. Iako s velikom boljü, moram ti ipak odbiti molbu. Vidiš i sam, kako sam daleko od tebe, pa nije moguće, da mi dodješ tako daleko. Ovdje je zbilja vrlo lijepo. Sada sam naime na svadbenom putovanju, kako si mogao i sam naslućivati. Ti ćeš sigurno razumjeti, da iza rastave s tvojim ocem nisam mogla ostati sama. Uvjerena sam, da mi to ne ćeš zamjeriti.

Obećajem ti ipak, da ću te upoznati sa svojim mužem. On je vrlo ljubezan i, koliko sam mogla vidjeti, bit će mu ugodno, da te upozna. Mi ćemo te već kojom zgodom pozvati. Ti medjutim budi dobar i marljiv i gledaj da dobro prodješ.

Grli te i ljubi
tvoja mama."

Još prije nego je Ivica došao do konca, bio je list sav natopljen suzama. Dječak se tresao od jecanja i gorkog plača. Prislonio se uz ogradu, da ne padne. Baš je prolazio razrednik.

"Što ti je, Ivice? Čemu plačeš?"

Nijemo pruži dječak ovlaženi list. Profesor je bio ganut.

"Gospodine, vi vidite, ja sam siroče ..."

"Ne zdvajaj, Ivice! Tata ..."

Dječak segne u džep i pruži mu drugi list.

"Da su barem mrtvi!" - govorio je siromašni dječak isprekidano kroz suze. "Mene se sada stide i jedno i drugo ... Oni me odbijaju ... ja sam siroče ... I ja se njih stidim ... Proklet bio dan, kad su se rastali!"

Smrt majke bez djece

Lisbet Burger, koja je 40 godina bila primalja, napisala je svoj dnevnik, koji je izišao pod naslovom "U četiri oka". Tu opisuje dogadjaje, koje je sama, kao dugogodišnja primalja doživjela. Medju

ostalim opisuje strašnu smrt majke bez djece.

"Jedne me noći pozovu sestre u bolnicu...U bolnicu su dovezli ženu gostioničara u tvorničkoj kantini. S velikom vrućicom, bez svijesti; buncala je i krvarila. ...

Nadošla je strašna noć. Najužasnija mog života, a slijedilo je još nekoliko grozovitih dana i noći. Htjela bih, da su ih proživjeli i svi oni, koje je vrag ikada naveo na misao abortiranja. Primalja je naviknuta na koješta; na stenjanje, vikanje, strah i bol; na krv i jezu. Gdje bi druge žene već davno pale u nesvijest i utekle, mora primalja ostati i raditi svoj posao tiho, pouzdano i tvrdo, kao da nema nešto živo pod rukama i kao da nema srca, koje se zajedno s majčinim trza i krvari. Ali takav konac, kakav je imala ta mlada, tridesetgodišnja žena, ne bih rado nikada više doživjeti.

Sat na zvoniku odbio je dvanaest u tihu, mlačnu, proljetnu noć. Dan je bio sparan. Svi su prozori bili otvoreni, da u sobe udje noćna hladnoća. Bolesnici obično rado slušaju otkucavanje sata. Ali na ovo se kucanje žena uspravi ... pogleda ukočenim očima, punim bezgraničnog užasa prema vratima ... Sve više beči i širi oči ... javlja se u njima groza ludila ... kosa joj se kostriješi ... hoće da iskoči iz postelje do otvorenog prozora, da se sunovrati ...

"Otići ... samo otići ..."usopljeno šapću blijede usne ... Na čelu joj se od straha blista znoj. Nama s najvećim naporom uspijeva, da je zadržimo. Onda se zavuče pod pokrivač, zavija i cvili u muki i strahu ...

A nikoga nema u sobi. Ništa. Ni sjene, ni zrake svijetla. U mirnom sumraku je sav prostor. Ako ga jače osvijetlimo, tad ona još jače viče u svojoj patnji. Ako zatim skoro sasvim zamračimo, onda je tek progoni njena avet. ...

Neko vrijeme leži u jastucima iscrpljena i kao mrtva. Žuta kao vosak i upala kao žena od sedamdeset godina. Onda opet prilazi avet i žena počinje govoriti:

"Sad ... sad opet dolaze ... jedno za drugim, jedan ... dva ... tri ... to je već veliko, skoro doraslo ... četiri ... pet ... to je ostalo sasvim maleno ... šest ... sedam ... osam ... tom je glava otkinuta, pa je nosi u ruci ... devet ... deset ... to je bez nogu, a ipak se kreće ... raspoloviljeno je i krvari ... jedanaest ... dvanaest ... i sada samo jedna ruka i jedna noga ... Gdje ti je glava ... drugi udovi? ... Zašto nemate očiju ... nemate očiju ..?"

Nenadano trgne pokrivač u vis i pritisne ga na lice.

"Ne ... ne ... ne ... idite ... idite ... vi nemate prava da živite ..." i izmučena padne natrag. Za neko vrijeme opet počinje: "Čujete li ih kako govore? Slušajte ih ...

- Ne možemo vidjeti vječno Svijetlo ... daj nam tvoje oči, majko! ... Ti si nam uzela naše, daj nam svoje oči ... - zar ih ne čujete ... tu ... tamo ... jedan ... dva ... tri ..." opet jezovito brojenje do trinaest.

Meni zastaje srce od straha, jer odjednom sve razumijem. Ali ne, to je buncanje, lude misli. Ipak nije moguće. Te se misli ne mogu više osloboditi. Konac se slaže: ruka i noga je dosad izišla od djeteta, koje je na zločinački način ubijeno u materinu tijelu. Ali da je to trinaesto ...?

"Što hoćete ovdje ... sada ... danas ...? Vi ste mrtvi ... nikad niste živjeli ... ja nemam djece ... tko vas je poslao amo? ... Tu ... tu ... opet dolaze svi ... jedan ... dva ... tri ... Čujete kako zapomažu ... čujete li ih? - Ne možemo ući u vječni pokoj ... ti si nam uzela mir ... uzela domovinu ... protjerivala si nas iz materina krila ...

ukrala si naš počinak ... daj nam pokoj vječni.- A oči ... užasno šuplje oči ..."

Šiljasti prsti bolesnice opet pokazuju i broje duž stijene. "Dva ... četiri ... šest ... idite ... idite ..." Pruža ruke kao da se brani. Udara oko sebe. Brani se od nevidljivih likova, koji se tiskaju k njoj, dok opet ne klone. Ali ne nalazi mira. Dolazi nova groza:

"Tu ... tu ... jedan ... dva ... tri ... trinaest ... zašto ste tako gnjusni ... krvavi ... rastrgani ... razderani ... goli ...?" i stresa se kao od gadjenja. "Ne dotičite me se ... odlazite ... odlazite.

Zar ne vidite ... zar ne čujete, kako se jadaju i cvile, kako plaču i viču ... tamo ... sad opet ..., - mi nemamo vode krštenja, da operemo svoje ljage ... nemamo odjeću milosti, da pokrijemo svoju golotinju ... nemamo svečanu haljinu za vječnu svadbu ... isključeni smo ... zebemo ... gladujemo ... daj nam Svijetla ... Svijetla ... ugrij nas ... - Ta zar ništa ne čujete? Tu ... tamo... ovdje ... jedan ... dva ... tri ..."

Nenadano pobijesni opet i poviče: "Idite ... idite ... ne dotičite me se ... pustite me da idem ... odem . . hoće da mi uzmu oči ... srce ... pustite ... me ... dalje ... dalje..."

Gurne sestru na stranu. Na sreću dodje liječnik. S valom krvi izidje dječja glava. Brza dijagnoza: operacija smjesta. "Sve je pripravljeno", rekla je sestra predstojnica. Budući da je broj sestara za vrijeme rata bio veoma umanjen uslijed mnogih bolnica, ja sam tada često pomagala kod operacija. Tako i danas. Nalaz je potvrdio moje očekivanje. Dijete je bilo raskomadano mehaničkim zahvatom u majčinoj utrobi. Nastala je upala potrbušnice. I k tome još već satima gotovo neprestano krvarenje. Kako se može predvidjeti, do sutra će biti kraj. Obavijestili smo muža.

Taj je primio vijest veoma ravnodušno, dok nije čuo, da će svakako uslijediti istraga. Onda je i on počeo divljati. I radi pravnika, koji da nemaju drugog posla, nego da svoje nosove turaju u brakove drugih ljudi, mjesto da se brinu za svoje vlastite.

Dok je on tako bjesnio i kleo, počela je jadna žena, još uvijek napola u narkozi, opet brojati: "Tu ... opet dolaze ... svi ... jedan ... dva ... tri ... četiri ... pet ... šest ... sedam ... osam .." Muž je utekao, kao da ga gone vile.

Uboga žena vikala je i stenjala tri dana i tri noći. Ni najjače injekcije omamljujućeg otrova nisu je mogle umiriti. Uvijek je nanovo vidjela svoje trinaestoro djece, što ih je nosila u svom vlastitom tijelu, kako joj dolaze u svojim tužbama, predbacivanjima i molbama. Nije se toliko osvijestila, da bi se je moglo navesti na pokajanje i na povratak Bogu; ili da bi se moglo pokušati, da je se pogledom na Božje milosrdje i dobrotu oslobodi te užasne patnje. A ni umrijeti nije mogla od samoga straha i tjeskobe. Sestre, druge bolesnice, dapače i sam liječnik, smutili su se radi te jezovitosti. Ni svećenik nije mogao ništa.

Za četiri dana bila je nenadano pri bistroj pameti, bar se tako činilo. Obavijestili smo opet župnika, a poslali smo i po muža. Svećenik je došao. Prekinula ga je iza prvih riječi: "Trinaest ih je, da! Ne morate pitati ..." A kad je htio da govori o milosrdju Božjem, rekla je posljednjom snagom: "Pustite me da idem ... hoću u pakao ... tom nitkovu da plaćam u vječnosti ..."

Zadnja riječ njena bijaše: "lopove!" upravljena mužu, koji je ulazio - i umrla je ..."

Brak kod primitivnih naroda

O. Josip Hoffmann, isusovac, misionar, koji je preko 37 godina živio medju primitivnim plemenom Munda i koji je napisao opsežnu i dragocjenu "Mun-

dansku enciklopediju" u 15 svezaka, pripovijeda nam slijedeći interesantni dogadjaj.

Jednoga dana o. Hoffmann reče grupi svojih Munda: "Slušajte malo, što o vama misle učeni Evropejci." Zatim im prevede, što piše neka engleska knjiga o tome, kako kod plemena Munda ne postoji vjera u Boga niti u besmrtnost duše. Jedan od prisutnih urodjenika prekide o. Hoffmanna pitanjem: "Oče, tko je taj, koji je napisao tu knjigu?" Na odgovor misionara, da je pisac knjige jedan glasoviti učenjak, urodjenik odgovori: "Ako je to zaista učen čovjek, kako je onda mogao pisati takve stvari? Ne može postojati čovjek, koji ne bi znao, da Bog postoji."

... Ustanovljeno je, da kod etnološki najstarijih naroda po pravilu postoji jednoženstvo, i da se kod njih brak smatra nerazrešivim. Vrlo se štuje bračna vjernost do smrti. Razvod ili ne postoji uopće ili je vrlo rijedak. Brakolomstvo se vrlo često kažnjava smrću. Ovo je sve u suglasnosti s njihovom religijom, koja izrično potvrdjuje, da je brak Božja ustanova, koju je Bog utemeljio poslije stvaranja muškarca i žene, prvog ljudskog para, ili pak, kao što tvrde Pigmejci iz Gabuna, poslije stvaranja više ljudi, ali uvijek u parovima.

Engleski pukovnik Man, koji je temeljito poznavao Anamnićane, pošto je medju njima proveo 13 godina proučavajući njihov život i njihovu prošlost, pisao je: Daleko je od Anamnićana da oni smatraju brak kao neki privremeni ugovor, koji bi se mogao raskinuti po volji jednog ili drugog bračnog druga. Nikakva razlika u karakteru, kao ni bilo koji drugi razlog ne mogu biti uzrokom razrješenju braka. Dok su dvoženstvo, mnogoženstvo, koje su Anamnićanima nepoznate, a vjernost do smrti nije izuzetak, nego pravilo, i sporovi medju supružnicima, koji su uestalom rijetki, vrlo se lako rješavaju intervencijom ili bez intervencije prijatelja.

Brakolomstvo Anamnićani smatraju vrlo teškim zločinom, tako teškim, da izaziva srdžbu Božju.

Kod pripadnika plemena Semang supružnici su vezani na uzajamnu vjernost. Brakolomstvo je vrlo rijetko, a kažnjava se smrću ili pak novčanom kaznom, koja je jednaka onoj, koja se plaća za ubojstvo čovjeka. Isto je stanje i kod Negrita s Filipina, Vedda na Ceylonu, južnih Australijanaca i brazilskih Karaja. Kod Karaja muž, koji otpusti ženu, ne može se ponovno oženiti, osim ako prva žena oboli od neizlječive bolesti ili je vrlo stara ...

Kod pastirskih nomadskih naroda brak je u pravilu monogamičan. Poštuje se supružnička vjernost do smrti. Razvod je vrlo rijedak. Kod Galla u istočnoj Africi brak je u načelu nerazrješiv, dapače ako uslijed nevjernosti otpuštena žena bude poslije imala djecu, ova djeca pravno pripadaju mužu. Kod Tungus oštećena strana smije ubiti preljubnika, dotično preljubnicu, kada ga, dotično kada je zateče na djelu. Ali preljub nije sam po sebi dovoljan razlog za razvod braka. Udata, a nevjerna žena, prezrena je od svih i zovu je "kučka". Muž nastoji oko toga, da se ona popravi, pa bilo to i batinanjem. Razvod je rijedak. Ako do njega dodje, redoviti uzrok je bijeg žene ...

Opaženo je, da u ekvatorijalnoj i francuskoj zapadnoj Africi ima primitivnih plemena, koja ne poznaju razvod braka i koja brak smatraju nerazrješivim. Ali postoje i takva plemena, kod kojih postoji razvod braka, ali kod njih postoji i sud, koji donosi odluke o razvodu ...

U južnoj Kini postoji patrijarhalno pleme Lolo. Monogamija je kod ovoga plemena moralna tradicija, u velike se poštuje supružnička vjernost, a preljub je vrlo rijedak. Preljubnici zatečeni na djelu, osudjuju se na smrt. Jedini razlog razvoda za oba supružnika predstavlja preljub, a za ženu takodjer i zlostava od strane muža.

Naprotiv kod Dusuna na Borneju, koji ne spadaju medju primitivne narode, razvod je braka lak i vrlo čest. Staal kaže, da ima vrlo malo starih Dusuna, koji do smrti žive s prvom ženom. Razvedene žene mogu se lakše udati nego udovice. Rastavljeni muž sudjeluje u svadbi svoje bivše žene. Svaki slučaj razvoda braka iznosi se pred glavara sela, koji odlučuje o diobi cijene, koju je muž kod sklapanja braka platio za ženu. Najčešći razlog razvodu je neplodnost braka, ali je više puta dovoljan bilo kakav razlog.

Kod jednog drugog plemena, koje takodjer ne spada u primitivce, t.j. kod plemena Ukara u istočnoj Africi, razvod braka je još lakši i predstavlja posve privatnu stvar. Dosta je da muž baci svoj tanjur pred vrata i da reče ženi: "Ženo, ja te više ne ću, vrati se svojim roditeljima", i ona može napustiti muža te se ponovno udati, osim slučaja, da očekuje porod. Djeca u svakom slučaju spadaju ocu, i za Ukare bi bila smiješna i sama pomisao, da djeca mogu ići s majkom. Ovo je dopušteno samo do druge ili treće godine djeteta.

Iz ovoga izlazi to, da kod etnološki starijih naroda gotovo redovito postoji monogamski brak, i da je kod njih razvod braka nepoznat ili vrlo rijedak. Mnogoženstvo, laki razvod braka je pojava, koja se opaža kod mladjih civilizacija.

Crnkinja i kršćanski brak

"Jedna od naših kršćanki, Ana Mizingo", piše jedan misionar iz mjesta Kirando u Tanganjiki (Afrika), "bijaše izgubila svojega muža. Po pravu, što je vladalo u plemenu, pripala je ona "u nasljedstvo", skupa sa ostalim pokućstvom, najbližem rodjaku njenog muža. Taj je kao poganin imao već jednu ženu. Kad je on došao da je uzme, izjavi mu ona odriješito: "Ja znam, da sam sada tvoje vlasništvo. Ali kao kršćanka ja ne smijem biti tvoja žena. Ja sam i onako već preko 40 godina stara. Zato te molim, pusti me da u miru stanujem sama sa svojom djecom."

"Bila ti kršćanka ili ne, mlada ili stara, ti si moje vlasništvo; htjela ti ili ne htjela, ti se moraš udati za me."

Tri je mjeseca opsjedao poganin svoju jadnu žrtvu, čas obećanjima, čas prijetnjama. Sve je bilo uzalud! Dvije žene uz jednog muža, nemoguće! Kršćanka je!

Jednog jutra rekne poganin svojim susjedima: "Danas moram nekoga ubiti", i podje u selo, u kojoj je stanovala Ana.

"Danas ti se radi o životu i o smrti", rekne joj, čim je ugleda; "odlučio sam, da te ubijem. Da ili ne: Hoćeš li se udati za me?"

"Nikada! Kršćanka sam!"

U istom času bljesne bodež, i žena klonu probodena srca!

Igrom šaha spasila muža

U ulici sv. Honorija u Parizu bila je jedna kafana, u kojoj se igrao šah, i gdje su se sakupljali najglasovitiji šahisti. U istu kavanu dolazio je i Robespjer, koji je dao odsjeći glave kralju i kraljici, a i drugih na hiljade glava imao je na svojoj duši. Isti je izvrsno igrao šaha. Nije bilo igrača, kojega on nije pobijedio. Jednoga dana, kad je došao u kavanu i zatražio druga za igru, začudi se, kad mu se ponudi neki mladić, koji je još izgledao kao dijete.

On ga pogleda od glave do pete i omalovažavajući svoga protivnika, predomišljao se dugo, bi li s njim započeo igru.

Lice mladićevo problijedi i ruka mu poče drhtati, dok ga ovaj sa posmijehom promatraše. Napokon se odluči na igru. Igra počne i zamalo okupi se oko njih mnogo znatiželjnika.

Mladić je izvrsno igrao i odmah se opazi, da je dorastao svom protivniku. Potez za potezom i mladić tiho progovori prvi put "šah", pa zamalo drugi put "šah", po treći put "šah mat". Robespjer bude pobijedjen.

"Vi gradjanine, dobro igrate", reče, "hoćete li još jednu partiju i uz koju cijenu?" Mladić ga pogleda i dršćućim usnama reče: "Za jedan ljudski život."

Robespjer pogleda protivnika i uzvrati: "Pristajem". Igra ponovno započe. Mladiću pri svakom potezu drhtahu ruke. Nije šala, radi se o ljudskom životu! Protivnik je bio jako vješt, koji je dosada svakoga nadigrao. Da li će mladić po drugi put dobiti? Svi su s napetošću igrače promatrali, potpuna je tišina u kavani, ni glasak se nije čuo. Napokon tiho izreče mladić "šah", i opet "šah". Napokon "mat!" Robespjer skoči od stola, a po čelu mu nabreknuše žile.

"Milost za mog muža grofa Leopolda S!" - izreče sa suznim očima mladić.

Robespjer pogleda mladića - zapravo ženu, - koja je takav put izabrala,da spasi svog muža i reče: "Ja plaćam izgubljenu igru", i potpisa pruženi mu arak papira, kojeg je Marija već u pripravnosti imala.

Kad je pomilovanje imala u rukama sva je drhtala od uzbudjenja i radosti. U zadnji čas dakle, ona je spasila život svomo mužu. Što je brže mogla poleti do zatvora, pade u naručaj ljubljenom mužu i javi mu, da mu je donijela slobodu, koju je izvojevala jednom igrom šaha.

A. DUŽNOSTI RODITELJA PREMA DJECI

Sv. Ljudevit IX. i odgoj djece

Sv. Ljudevit IX. uz svoje veliko državničke poslove nije izgubio brigu oko kršćanskog odgoja

svoje djece. Kako je on primio odgoj od svoje dobre majke Blanke, tako je nastojao dati svojoj djeci, osobito svome sinu Filipu, koji je imao zasjesti na prijestolje, te bi mu govorio: "Sinko moj, prva stvar koju ti preporučujem jest, da ljubiš Boga iz dna duše svoje, i da radje pretrpiš najveće zlo, nego Boga smrtnim grijehom uvrijediš. Ako te stignu nevolje, podnosi to strpljivo, ako budeš u životu napredovao, ne uzoholi se ... Često se ispovijedaj ... Pobožno u crkvi prisustvuj svetim obredima, a osobito sv. misi. Imaj milosrdno srce prema siromasima i bijednicima ... Okruži se dobrim i poštenim ljudima, a izbjegavaj zle. Rado slušaj riječ Božju i čuvaj je u srcu ... Časti i ljubi sve osobe svete Crkve ... poštuj oca i majku i vrši njihove zapovijedi ... Daj misu za moju dušu i moli za svoje kraljevstvo ..."

Svojoj kćeri Izabeli, ženi kralja navarskoga, prije svoje smrti, preporučivao je kreposti, koje joj je za života često spominjao: blagost, poniznost, milosrdje, ljubav. I poslije nego joj je govorio o prolaznosti bogatstva i ispraznosti ženskih nakita, završio je ovim riječima:

"Nikad ne izgubi iz vida ono što je Isus učinio za naše spasenje ... čini uvijek dobro prema svojoj mogućnosti."

Sv. Stjepan, kralj ugarski

Slično kao i sv. Ljudevit, tako je i sv. Stjepan nastojao kršćanski odgajati djecu. Svome sinu sv. Emeriku, koji je umro prije njega, dao je 10 članaka, kako će dobro vladati, u kojima mu je preporučio, da čuva i štiti svetu vjeru katoličku. Zatim da živi kreposno, koje kreposti moraju resiti njegovu kraljevsku krunu.

Sv. Nonna majka svetaca

Sv. Nonna je majka jedna od najsretnijih majki na svijetu. Imala je tri sina, i sva tri su postali

sveci: sv. Grgur, biskup nazijanski i doktor svete Crkve, sv. Cezarij i sv. Gorgonij. Kako ih je tako dobro odgojila? Još prije nego ih je dala na svijet posvetila ih je Bogu, a poslije nego ih je rodila, opet ih je posvetila. Još kao djecu učila je da vrše kršćanske dužnosti, a ona im je bila učiteljica. Kad su postali veći, dala im je čitati Sveto pismo i davala im je dobar primjer svojim svetim životom. Na taj način ih je odgojila za nebo.

Sv. Petar Celestin u roditeljskoj kući

Dobra majka imala je četiri sina, koje je odgajala u pobožnosti i strahu Božjemu. Jedne večeri, pošto je zajedno s njima molila, sa velikom nježnošću reče: "Oh, kako bih bila sretna, da jedan od vas postane svetac." Najmladji se baci oko njezina vrata i usklikne: "Ja ću, mama, biti, to ti obećajem!" I održao je riječ, to je bio sv. Petar Celestin.

Zahvalni biskup

Kad je grof Maks v. Galen postao biskupom u gradu Münsteru, dao je napisati na sličice, koje su se dijelile prigodom njegova biskupskog ustoličenja, ove riječi:

"Ja sam trinaesto dijete u našoj obitelji i bit ću do vijeka zahvalan svojoj majci, što je imala snage, da i za ovo trinaesto dijete, koje joj je Bog ponudio, dade svoj pristanak. Bez ovoga pristanka moje majke, ne bih danas bio svećenik ni biskup."

Molitva za odgoj djece

Neki činovnik dodje k župniku Flattich-u koji bijaše poznat kao dobar odgojitelj mladeži, da traži savjet, kako da odgoji svoga raskalašenoga sina, tužeći se da je poduzeo sve korake, da ga privede na pravi put, ali uzalud, te završi: "Ne koriste ni opomene, ni prijetnje, ni kazne. Poduzeo sam sva sredstva, koja su u mojoj ruci, ali bez ikakva uspjeha, moj sin uvijek je isti."

Župnik ga je mirno saslušao, i na koncu mu reče: "A da li ste žarko molili za svoga sina i vi zajedno s njime?"

Činovnik mu odgovori, da nije.

"Sada razumijem, da sva vaša sredstva su ostala uzaludna. S ovim treba početi."

Raskalašeni mladić bio je predan župniku, i poslije nekog vremena promijenio je svoj život, i postao dobar kršćanin.

Savjeti oca Flanagana:

1. Nemojte nikada kažnjavati, ako ste srditi; tko je srdit ne zna držati pravu mjeru.

2. Nemojte nikada dijete osramotiti ili poniziti pred drugim, osobito ne pred djecom; sramota se najviše dojimlje mlada srca.

3. Štogod djetetu obećate, ispunite. A ako poslije obećanja pogriješi, kaznite ga čim drugim, ali ne oduzimanjem obećanoga. Inače će dijete izgubiti povjerenje u vaše riječi.

4. Tri su kreposti potrebne roditelju i odgojitelju: prvo, strpljivost; drugo, strpljivost; treće, i opet strpljivost.

5. Ne kažnjavajte nikada prijetnjama. Prijetnja često škodi, a nikada ne koristi. Prijeteće riječi učine nekada više zla, nego batine. Stari i umorni očevi i majke utječu se prijetnjama, jer nemaju snage da se čim drugim posluže.

Kazna ne smije nikada biti pretjerana. "Maslo je začina, pa opet ne valja, kad je preko načina." A šta istom treba reći o kazni? Dijete treba sokoliti na dobro, a ne dovoditi ga do očaja. Svaka pretjeranost oduzimlje snagu kazni, pa se njom ne postigne ni ono, što bi se umjerenom kaznom moglo postići.

7. Ne smijete nikada djetetu oduzeti ono, što mu je potrebno za život. Nikad ne pošaljite dijete u postelju bez večere. To bi bila glupost, a ne kazna!

A kazna mora uvijek biti takova, da dijete vidi njezinu opravdanost.

8. Ne smijete nikada za kaznu narediti djetetu neki rad. Onda ono zamrzi rad. A to je opasno!

9. Ne odgadjajte nikada kaznu odveć dugo. To ide djetetu na živce. Ili će vas smatrati osvetljivima.

Ukratko: vaše dijete ima dušu. Pravu ljudsku razumnu dušu. Dušu, koja zna dobro razlikovati pravedno od nepravednoga, zakonito od nezakonitoga. Zato postupajte s djetetom zakonito!

Ljubav odgaja djecu

Njemački pjesnik Weber pripovijeda iz svog djetinjstva, kako je volio tražiti ptičja gnijezda. Jednom ga je to tako zanijelo, da je išao sve dalje u šumu, dok nije sunce zašlo. Znao je, da će ga roditelji tražiti, i da će biti srditi. Umirao je od straha, šta li će učiniti s njim. Provukao se pored kuće i u vrtu sjeo na jedan panj. Nije se usudio od straha poći u kuću. Sjedio je tako neko vrijeme, kad naidje majka. Nije ga htjela ni pogledati. Bilo mu je, da umre od tuge: tako ga majka nije nikad mimoišla, uvijek bi rekla barem riječ, pa makar bila i ukor. Malo zatim pojavio se otac. Strogi, strašni otac. Izvršitelj kazne. Djetetu se krv ledila u žilama. Urlikao bi od straha, ali nije mogao da progovori: sledila mu se usta.

Otac se približavao, a djetetu bivalo sve teže. Stupio je sasvim blizu, a mališan je počeo drhtati kao prut. Otac je podigao ruku, a njega je počela nesvijest hvatati.

Ali odjednom očeva se ruka spustila na njegovo rame i zagrlila ga. Drugom ga je rukom milovao po kosi. Mjesto kazne poveo ga je u kuću i naredio majci, da "djetetu dadne štogod toplo jesti, jer se je smrzlo."

Weber je postao i starac, ali to nije mogao zaboraviti. Kad god je spomenuo svog oca, zablistala bi mu suza radosnica u očima. Imao je običaj reći: "Sve batine svijeta ne bi mogle toliko dobra učiniti, koliko samo jedna jedina riječ iz očinskih usta - riječ opraštanja."

Starinski način odgajanja

Rüger, njemački katolički pisac, opisuje jednog starog oca obitelji, koji je svoju obitelj odgajao "onako, kao što je i njega njegov otac odgojio". On je na svoja kućna vrata prikovao ispisani "Kućni red u ovom domu". Taj kućni red glasi ovako:

1. U mojoj se kući moli Bogu, i to svako jutro, svaku večer, prije i poslije jela. I moji gosti moraju moliti, jer u mojoj se kući pitam ja. Stranac u tudjoj zemlji mora poštovati zakone one zemlje. I stranac u mojoj kući nek poštuje propise moje kuće.

2. U mojoj kući se ne smije svadjati ni prepirati, niti ikom rugati, a pogotovu ne psovati. Svoju čeljad ću radi toga najstrože kazniti, a radnika ili služavku smjesta otpustiti.

3. U mojoj se kući ne smije o tudjim manama govoriti. Ja ogovaranje ne volim. Tko će tračati, nek seli iz moje kuće.

4. U moju kuću ne smije ući knjiga, koja pogrdjuje vjeru, Krista i Crkvu. Ako li udje bez mog znanja, bez ikakova oklijevanja bacit ću je u vatru. Ja sam u svojoj kući "zdravstvena kontrola" i uklonit ću sve, što donosi zarazu u nju.

5. U mojoj kući nitko ne propušta nedjeljnu misu. Po mogućnosti sva čeljad ide i na večernjicu.

6. U mojoj se kući strogo pazi na kršćansku čednost u modi, u zabavama. Ako moja žena pokaže popustljivost prema kćerkama, ja ću to ispraviti. Sumnjiva prijateljstva u moju kuću nemaju pristupa.

7. U mojoj kući postoji odredjeni dnevni red u

spavanju i u ustajanju. Večer pripada kući i obitelji, a ne ulici!

Opomene oca sinu

Sinko, sad polaziš u daleki svijet. Doći ćeš u razna društva, budi oprezan i dobro promatraj ljude.

Prije svega, budi kao orao, koji se nadvisuje nad sve, što je nisko, ali ne budi orao, koji sve u svoje pandže grabi.

Budi kao bolesnik, koji svaki lijek prima, ali ne kao bolesnik, komu nema zdravlja, već svoje zdravlje cijeni i čuvaj ga.

Budi kao ugaoni kamen, koji svaki udarac od sebe odbija, ali ne kao kamen smutnje.

Budi kao zvono od jednoga komada, ali ne budi kao zvono, koje se njiha amo tamo.

Budi kao jahaći konj, hrabar i brz, ali ne kao konj, da svatko na tebi jaši.

Budi kao pero, koje se visoko diže, ali ne pero, koje vjetar na sve strane nosi.

Budi kao nož, oštar i svjetao, ali ne kao nož, da se na nj tko poreže.

Budi kao lik šaha, da uvijek igru dobiješ, ali ne kao lik, da se svatko s tobom po volji igra.

Budi kao klisura, koja čvrsto stoji, ali ne kao klisura uvijek nepopustljiva.

Budi kao sunce, koje svijetu svijetli, ali ne kao sunce, koje rado zablliješti.

Majko, hoćeš li zlo odgojiti dijete, čini ovo:

1. Ispunjavaj svaku njegovu želju.
2. Hvali pred njim njegove sposobnosti.
3. Kaži pred njim, da ti je nemoguće popravljati ga.
4. Budite, otac i majka, u njegovoj nazočnosti nesložni, kad se radi o njemu.
5. Uvjeri ga, da je otac nasilnik, koji je samo zato tu, da ga kažnjava.

6. Neka otac kori tebe pred djetetom.
7. Ne brini se s kim se druži.
8. Gledaj, kako ćeš mu steći što više novaca, a da mu ne daješ dobrih uputa, i daj mu novac na raspolaganje.
9. Dopusti mu da govori što god hoće.
10. Pusti ga za vrijeme odmora bez nadzora.
11. Kažnjavaj ga ni za što, i smij se njegovim lakrdijama.
12. Ako njegovi odgojitelji u školi ili u zavodu žele da ga okrenu na dobro, brani pred njima njegove pogrješke.

Roditelji ogledalo djece

"Jedne godine", tako piše msgr. Ivan Vlašić, "bio sam na oporavku u gorskom mjestu P. Jednog dana uputim se u šumu na šetnju. Baš sam prolazio kraj ograde sanatorija za tuberkuloznu djecu, kad čujem iza ograde sitni djetinji glasić, koji je još tepao: "Temperatura normalna. Sutra ga možete pustiti napolje, u šumu."

Kakav je to doktorić, pomislim, i prikradem se do ograde, da vidim. Nekoliko djece poleglo po travi, kao bolesnici, a jedan mališan s jednom curicom, tobože č. sestrom, pregledava bolesnike. Pristupi drugom. Zini ... jezik ... no dobro! Pokucka ga po prsima i malo prisluša. Onda se okrene k sestri i naredi joj: "Ovaj mora još ostati u krevetu. Na sunce za sada ne smije." I tako je mališan sasvim ozbiljno i strogo pregledavao.

Malo čudna igra. Odakle to djetetu? Stvar je jasna. Liječnik dolazi svaki dan u taj sanatorij i pregledava djecu. Dijete to gledalo i slušalo pa se toga i poigralo.

Neki dan, kad mi je jedna katolička majka pričala, piše dalje msgr. I. Vlašić, kako se njezin braco

igra, sjetih se ove zgodice.

Ja se zabavila oko ručka u kuhinji, priča majka, a moj braco za vratima sastavlja nekakve lotve, kucka, prikiva. Na to sam ja već naučna, jer mu je otac stolar. Kad najednom čujem, kako braco uzdiše. Pogledam, a on sastavio od dvije daske križ, uprtio ga na rame, pogurio se i tako uzdišući ide po kuhinji.

Što je to, braco?

Uh, kako je dragom Isusu bio težak križ. Je li mama?

Jest, braco, jest.

A zašto su njega ubili?

Radi naših grijeha, sinko.

I braco nastavi križni put do drugog kraja kuhinje. Malo poslije pogledam ispod oka, što radi, a on položio križ na pod, pa polako legne na njega. Našao negdje tri čavla, pa stavio jedan medju nožne prste, a dva druga medju prste na rukama. Onda zovnu mene: "Je li, mama, sad sam ja kao Isus."

Kako djeca vide i čuju u kući, tako se igraju.

Blagoslov majke

Neki dječak teško je učio, i profesori na lijepi način su mu svjetovali, da ostavi školu. Ali on nije htio. Poslije velikih praznika, a prije nego je imao poći u grad na nauke, klekne pred majku moleći je, da mu dade majčinski blagoslov. Majka mu učini znak križa na čelu i reče: "Nek te Bog čuva, da budeš dobar djak, i neka učini od tebe ono što on hoće."

Suze potekoše niz lice sinovljevo i tronutim glasom reče:

"Mama, imam još jednu molbu."

"Govori, sinko moj!"

"Svako jutro učini znak križa prema školi, gdje se nalazim. Ja vjerujem, da će mi tvoj blagoslov dati da u nauku napredujem."

Sin je otputovao sa majčinim blagoslovom. U nauku je uspijevao i postao najbolji djak. Profesori se čudili tome, a on im reče:

"Ovo dugujem blagoslovu moje majke."

Rimska gospodja Kornelija i djeca

Jednom je ugledna rimska gospodja Kornelija, inače poganka, primila u posjet neku gospodju iz Kapue, koja joj je došla krasno odjevena, i htjela pokazati svoje dragulje. Gospodja Kornelija odmah promijeni razgovor. A kad su joj djeca došla iz škole, koja su bila lijepo odgojena, i čim su ušli u sobu, Kornelija veli gospodji: "Ovo su moji dragulji, moj najljepši ukras!"

Umirući nema što zahvaliti roditeljima

Neki svećenik bio je pozvan nekom mladom umirućem čovjeku. Pošto je primio lijepo svete sakramente reče:

"Velečasni, htio bih da upozorite moje roditelje, koji podalje stoje, na moje zadnje časove. Recite im, da ih ne proklinjem, ali da im nemam što ni zahvaliti. Ne proklinjem ih, jer ću se do malo naći pred sudom Božjim; ne zahvaljujem im, jer im zapravo i nemam što zahvaliti. Ne zahvaljujem im, što su me dali na svijet, jer su me dali u smrtnom grijehu. Ne zahvaljujem radi odgoja, jer ga nijesam ni primio, naprotiv, njihov zao primjer mi je iskvario i dušu i tijelo."

"Ah, moji roditelji, moji roditelji", uzdahne umirući, "vaš zao primjer je uzrok moje rane i bijedne smrti."

Krv mu je potekla na usta i mladi čovjek bijaše mrtav.

Osudjeni sin ne oprašta ocu

Dogadjaj se dogodio prije rata.

Bilo je to prije podneva. Težak zrak spustio se na sudnicu. Kao da želi doprinijeti težini atmosfere, koja tu vlada. Na optuženičkoj klupi sjedi mladić. Jedva mu je petnaest godina. Golobrad je još. A već je ubojica. Nije ni stupio čestito u život. Nije ni iskusio, šta to znači: živjeti, a već oduzima život drugome.

"Obzirom na njegove mlade godine, obzirom na to, da nije još punoljetan, osudjuje se na 12 godina teške tamnice", pročita sudac.

"Zadovoljavate se osudom?" - pita branitelj.

Dvoranom se razliježe žamor. I tada se diže on, mladi ubojica.

"Gospodo suci, vršili ste svoju dužnost. Odredili ste ono, što je tražila pravda ... Zadovoljan sam. Opraštam vam sve, jer niste mogli drugačije raditi ... Vi oružnici, i vama opraštam, jer ste bili samo orudje pravde ..."

Dvoranom je vladao smrtni muk. Samo se je čulo zveketanje lanaca, samo se je vidjelo, kako se osudjenik okreće. Okreće i nemirnim pogledom nekoga traži.

"Opraštam svima", poviče, "ali ovdje ima jedan čovjek, kome nikada ne mogu oprostiti. Da on nije zanemario svoju dužnost, da me je od odgajao kako treba, ja bih danas bio čovjek. Čovjek bih bio, a ne ubojica. Zato mu ne mogu opprostiti. I nikad mu ne ću oprostiti, njemu, koji se zove moj otac!"

<u>Sin osudjen na smrt proklinje majku</u>

U Parizu se dogodio jezoviti dogadjaj.

Uhvatiše nekoga razbojnika. Bio je osudjen na smrt vješanjem. Odlučiše da ga javno objese, neka svi vide, kako pravedna kazna stiže svakoga zločinca za njegova nedjela.

Odredjenog dana nagrnulo je veliko mnoštvo

svijeta. Sa zebnjom u srcu očekivali su da vide razbojnika i njegov svršetak. Nasta žamor: preko glava vide se nataknuti bodeži žandara, koji u okovima vode čuvenoga zločinca. Već je pod vješalima. Uz njega krvnik čeka znak da ga smakne. Žamor se stiša. Osudjenik sluša po posljednji put svoju smrtnu osudu. U toj tišini provali očajni plač neke žene iz mnoštva. Rukama je mahala, kose je čupala i bolno vapila. Sve se glave najednom okrenuše prema onoj strani, i svak pita, što se dogodilo, koja je to žena. Razbojnik pod vješalima protrne, problijedi kao vosak. U onom jauku prepozna glas svoje majke.

Osuda je pročitana i sudac ga još upita:

"Imaš li još što reći ili kazati svoju posljednju želju?"

"Imam", progovori uzbudjeno razbojnik. "Imam otvoreno reći svima, da je ona tamo žena, što sada gorko plače, kriva mojoj propasti. Jest, majko", uzdigne okovanu ruku i upravi joj pogled, "ti si me razbojnikom učinila, ti si me do vješala dovela. Ti si me još za mladih nogu učila, da kradem tudje stvari našim susjedima, ti si me učila, kako ću lagati i vješto se izvlačiti, kad bi me uhvatili. To je bio mali početak, a evo sada je strašni svršetak."

Još časak i razbojnik na konopcu visio je pred očima svoje majke.

<u>Sin kara majku</u>

Na Božić god. 1925. mala bolesnica od 12 godina na krevetu je primila sveto krštenje i prvu sv. pričest. Kad je ostala sama s mamom, zagrli je riječima: "Mama, kako sam sretna, kako sam sretna!" A majka joj milo veli: "Legni i počini!"

Mala položi glavu na jastuk i zaspi, ali se više nije probudila. Isus je ubrao taj cvijet, i presadio ga u svoj nebeski perivoj. Kad su doznali za njezinu smrt, plač i jauk se čuo u kući, a osobito je plakao njezin stariji brat od 16 godina, koji se

je odgojio bez krštenja i bez vjere. Majka ga je tješila riječima: "Ne plači, sinko, ona se nalazi u nebu."

"A što je nebo,"upita mladić, "kako ću je naći, kad je odvedu na groblje?"

Majka sjećajući se katekizma, stala mu je govoriti o duši, o nebu, o paklu. Mladić, koji u duši bijaše plemenit i dobar, slušao je pozorno, a onda će majci:

"A kad si znala o tim lijepim stvarima, zašto mi nijesi prije govorila? Zašto si me pustila da živim na svijetu kao životinja?"

Ćuška ocu

O Diogenu (413.-323. pr. Kr.), grčkom filozofu, pripovijeda se, da je jednom čuo, kako jedan dječak govori nepristojne riječi. Pogleda ga dobro u lice, prepozna ga, i ne reče mu ništa. Ali je odmah pošao da mu potraži oca, i čim ga je našao, dade mu ćušku s riječima: "Pravo je da udaram oca za nepristojne riječi sina."

Ovce i djeca

Diogen, grčki mudrac, jednom došavši u jedno mjesto, vidi da su ovce čiste, uredne, vuna čista i bijela, njihove staje uredne, a djeca nečista i zamazana i slabo odjevena, te sa ironijom reče:

"U ovom kraju bolje se roditi kao ovca, nego kao čovjek."

Djeca u usporedbi sa domaćom životinjom

Jednoga dana došao neki svećenik iz velikoga grada u obližnje selo, u pohode jednom seoskom gazdi, svome starom znancu. Gazda i njegovaa žena primili gosta ljubazno i srdačno. Gazda je imao više djece, a ovaj put nije bilo nijednoga djeteta kod kuće. Opazio to svećenik pa zapita:

"Gdje su vaša djeca? Gdje je vaš sin Jurica?"

"Ne znam. Možda je otišao u grad s drugovima", odgovorio otac.

"Gdje je vaša kćerka Marica?"

"Ne znam. Valjda je i ona negdje sa svojim drugaricama", odgovori majka.

"Gdje je vaš mali Ivica?"

"Ne znam. Sigurno se igra negdje u selu s djecom", odgovori otac.

"Gdje je mala Ružica?"

"Ne znam. I ona je valjda s djecom negdje u selu, te se igra", odgovori majka.

Nakon oduljega razgovora ponudi gazda gostu, da podje s njim pregledati gospodarstvo. I domaćica je pošla s njima. Kad su došli na ogromni prostor iza kuće, zadivio se gost krasnu redu, što ga je tu vidio. Na velikom ogradjenom prostoru vrvjeli pijetli, kokoši i pilići. Imali su i posebne kokošinjce. Na drugoj strani uz čisti, bistri potok opet uredno ogradjeni prostor za guske i patke. To je bilo tako uredno, te su one imale u potoku dovoljno vode, a da ipak nisu mogle iz ogradjenoga prostora otploviti potokom, kud su htjele. Podalje od toga svinjci, a pred njima veliki ogradjeni prostor, da ne moraju svinje uvijek biti zatvorene, nego da mogu biti na svježem zraku. U štali bile krave svaka na svome mjestu, a u konjušnici konji. Iza štale i konjušnice opet veliki ogradjeni prostor kravama i konjima za pašu.

Kad je gost sve to vidio, reče gazdi i njegovoj ženi:

"Zašto držite svu tu živinu tako zatvorenu u omedjenom prostoru? Pustite to sve na slobodu, neka trči i leti po selu kud ih je volja."

"Ali što govorite! Tko bi pametan tako radio!" odvrati gazda.

"Jadni Jurica, jadna Marica, jadni Ivica, jadna Ružica," reče gost,"Kad biste vi bili guske, patke, kokoši, konji, krave ili druge živine, znali bi vaši

roditelji za vas, gdje ste, ali kad ste njihova djeca ne znadu za vas, gdje ste."

Kako su atenska djeca birala zvanje

Na trgu bijahu mnogi dućani u kojima su se razne stvari prodavale. Tada bi roditelji zajedno sa djecom ušli u te dućane. Što bi koje dijete izabralo, kasnije bi ga posvetili tome zvanju. Ako bi izabrao kakvo oružje, kasnije bi se posvetio vojništvu, ako koju knjigu, posvetio bi se nauci i t.d.

Roda se pustila izgorjeti

U lipnju god. 1888. u mjestu Dubenetz bila je velika oluja i grom opali na žitnicu. Na vrh te žitnice roda je imala gnijezdo i baš u tom času ona je ležala na svojim mladima. Nastao je požar, i požar je zahvatio i gnijezdo. Mladi rodići počeli su cijukati, ali stara roda ne bježi od njih, pokriva ih krilima, misleći da će ih tako spasiti. Kad se požar ugasio našli su rodu sa mladima pougljenu.

B. OBITELJ

Sveci i veliki ljudi iz brojnih obitelji

Zanimljiva je činjenica, da je vrlo vèlik broj svetaca i znamenitih ljudi rodjen u brakovima bogato obdarenim djecom.

Tako je potekao iz braka sa šestero djece: sv. Vinko Paulski, sv. Ivan Viancy, sv. Toma Akvinski, sv. Karlo Boromejski, Windhorst.

Iz braka sa sedmero djece: sv. Bernardo od Clairveauxa, sv. Alfonso, sv. Alojzije, sv. Marija Magdalena Alacoque, papa Leon XIII.

Iz braka sa osmero djece: sv. Vinko Fererski, sv. Andjela Merici, sv. Bernardica, bl. Grignon, Shakespeare.

Iz braka sa devetero djece: sv. Lidvina, sv.

Pio X., sv. Terezija od M.I., biskup Ketteler.

Iz braka sa desetero djece: sv. Petar Kanizije, sv. Ivan de la Salle, papa Leon XII., sv. Hildegarda (deseto dijete), J. de Maistre.

Iz braka sa 11 djece: bl. Katarina Laburé, filozofi E. Kant i Leibnitz.

Iz braka s 12 djece: sv. Klement M. Hofbauer (12. dijete), Lessing, Klement Brentano. W. Scott.

Iz braka s 13. djece: sv. Leopold, sv. Ignacije Lojolski (13. dijete), M. Diepenbrock, Fenelon (13. dijete).

Iz braka s 14 djece: Ozanam, Spencer, Fridrik Veliki, Chr. F. Geilert, W. v. Simens.

Alban Stolz, znameniti duhovni pisac je najmladje dijete iz braka sa 17. djece.

Slikar Albrecht Dürer je 18. dijete, a sv. Katarina Sijenska 23. dijete iz braka s 25 djece.

Sv. Pavao od Križa bio je najstariji od šesnaest braće i sestara, a sv. Franjo Borgia potječe iz obitelji sa sedamnaest djece, i toliki drugi.

Kakva mora biti obitelj

U obitelji mora biti kao u raju zemaljskom: roditelji moraju svaki dan s Bogom razgovarati, a opet ne smije biti kao u raju zemaljskom, da roditelji ne dade, a hodaju goli i bosi.

Roditelji trebaju naličiti na velika crkvena zvona, a to jest, svaki dan djecu tri puta na molitvu pozivati, ali opet ne smiju naličiti na zvona, pa djecu slati u crkvu, a sami nikad u nju ne poviriti.

Obitelj mora biti slična električnoj žarulji; puna svijetla i topline, ali opet ne smije biti slična žarulji, od koje se nikad ne radja druga, niti se dade više spojiti, kad jednom pregori.

- - - - -
- - -
-

SEDAM GLAVNIH GRIJEHA

1) Oholost

Lucifer jedan od izabranih čistih duhova stvoren od Boga, ali obuzet ohološću, htio je biti neovisan od Boga i pobuni se. Bijaše bačen u pakao, i postao je glava vragova.

Eva griješi, zavedena od zmije. "Nikako ne ćete umrijeti. Dapače zna Bog, da će vam se otvoriti oči, čim budete jeli s njega, i da ćete postati kao Bog, kad spoznate, što je dobro i zlo" (1. Mojs., 3.,4.-5.).

Golijat pun oholosti govori pastiru Davidu "zar sam ja pseto, da ideš na me sa štapom ... Hodi amo k meni, da dadem meso tvoje pticama nebeskim i životinjama zemaljskim" (1. Kr., 17., 43.-44.)

Danijel govori Baltasaru o njegovu ocu Nabukodonosoru: "Kralju, Bog višnji dao je ocu tvojemu Nabukodonosoru kraljevstvo, slavu i veličanstvo. Od velike moći, koju mu je dao, drhtali su i tresli su se pred njim svi narodi, plemena i jezici ... Ali kada mu se je podiglo srce i duh mu se posilio do drskosti, tada je bio oboren s kraljevskoga prijestolja i bilo mu je uzeto dostojanstvo njegovo. Bio je izbačen iz društva ljudskoga, i srce mu je postalo kao u životinje. Stanovao je s divljim magarcima. Davali su mu travu za hranu kao govedima. Rosa nebeska kvasila mu je tijelo, dokle je spoznao, da Bog višnji ima vlast nad kraljevstvom ljudskim i može ga podijeliti kome hoće" (Dan., 5., 18.-21.).

Oholi farizej u hramu: "Bože, zahvaljujem ti, što nijesam kao ostali ljudi, kao razbojnici, varalice, preljubočinci ili kao ovaj carinik. Postim dva puta u tjednu i dajem desetinu od svega što stečem" (Lk., 18., 11.-12.).

Sv. Franjo Borgia

Još prije nego je postao redovnik napisao je riječi, koje je svaki dan čitao: "Što sam, ne znam, a što znam jest to, da je moja kuća u zemlji. Sam od sebe ne mogu ništa učiniti."

Napoleonova oholost

Papa Pio VII. za svoga boravka u Fontainebleau-u rekao je Napoleonu, kad mu se taj silnik svakojako grozio:

"Veličanstvo", odgovori sijedi starac na sve njegove prijetnje, "Bogu prepuštam, da on osveti pravednu stvar moju i njegovu."

"To su sve samo gluposti", odvrati car prezirno, "Vaš stari Bog, čiji ste Vi tobože zamjenik, nije drugo doli izmišljeno biće ..."

"Care", prekine ga papa, dignuvši ruku. "Čekajte, još živi stari Bog, i satrt će vas, kad mjera bude puna!"

Dvanaest godina nakon toga spustio se smjeli orao s klonutim krilima, Napoleon, kao prognanik na otok sv. Jelene.

"Mladiću", reče Napoleon tada jednome svome pažu, koji je bio svjedokom onoga prizora u Fontainebleau-u (grofu Rethelu), "spominješ li se proročanskih riječi Pija VII?"

"Da, veličanstvo, on vam je doviknuo: još živi stari Bog, i satrt će vas."

"Da, papa je imao pravo! Jer mene nisu satrli ljudi, već sam Bog!"

2) L a k o m o s t

Juda predbacuje ženi, koja je mašću mazala noge Isusove: "Čemu ovo rasipanje pomasti? Mogla se je ta pomast prodati za više od trista dinara i dati ih siromasima" (Mk., 14., 4.-5.).

Natpis na grobu kraljice
Kraljica Semiramida sagradi sebi grobnicu i postavi na nju ovaj natpis:
"Ako kojem kralju ustreba novaca, neka otvori ovaj grob i uzme koliko hoće."
Darije otvori grobnicu, ali unutra mjesto novaca nadje drugi natpis:
"Da nisi bio rasipan i nezasitan lakomac, ne bi bio došao mutiti mir mrtvima."

3) B l u d n o s t

Vidi "Zbirka primjera" (Deset zapovijedi Božjih), str. 190.

4) Z a v i s t

Braća Josipova nenavidna na njega: 1. Mojs., 37.

Kralju Salamonu dolaze dvije žene. Jednoj je dijete bilo mrtvo. Ona, zavidna drugoj ženi, koja ima živo dijete pristaje, da kralj mačem sasiječe živo dijete. (3. Kr., 3., 16.-28.).

Židovi nenavidni na Isusa: Iv., 11., 47.-57.

Michelangelo i njegovi zavidnici
Kad je Michelangelo (+ 1564.) došao iz Firence u Rim, drugim umjetnicima to nije bilo pravo: bili

su zavidni. Michelangelo je htio da ih od te mane izliječi, ali na lijep način. Isklesao je kip poganskog boga Bacha. Na kipu je uklesao svoje ime, odsjekao mu jednu ruku, dobro ga premazao, da izgleda star, i onda ga zakopao u jednom vinogradu, gdje se uskoro imala graditi jedna kuća.
Pri stavljanju temelja nove kuće, nadjen je taj kip. Prenijeli su ga u arheološki muzej, da bi stručnjaci dali svoje mišljenje o njegovoj starosti. Svi su hvalili kip, samo je Michelangelo iznašao raznih pogrešaka. Svi su ga zbog toga napadali. Tada Michelangelo donese onu odsječenu ruku i pokaza im mjesto na kipu, gdje piše njegovo ime. Zavidnici su bili ušutkani.

Slika zavisti

Kad hoće slikari da naslikaju zavist, onda naslikaju staricu mršavu i blijedu kao smrt, koja u pandžama drži goruću baklju i strašnu zmiju, a zubima bez milosrdja grize svoje srce. A zašto tako?
Žena - jer je zavist mana slabih i labavih.
Mršava i blijeda - jer zavidan muči sama sebe žalošću i turobnošću.
Pandža - mjesto nokata, jer bez milosrdja uništava glas drugih.
Goruća baklja i zmija - jer zavidan kao sakrivena zmija potpiruje mržnje i nesloge.
Napokon grize svoje srce - jer zavidan uništava sama sebe nezadovoljstvom radi tudjega dobra, i tako skraćuje dane svoga života.

5) N e u m j e r e n o s t u j e l u i p i ć u

Ezav za leću prodaje prvorodstvo: "Daj mi brže da jedem toga crvenoga jela, jer sam gladan!"... Jakov odvrati: "Prodaj mi najprije svoje pravo prvo-

rodstva!" Ezav odvrati: "Ah, moram eto da umrem! Što će mi to pravo prvorodstva?" (1. Mojs., 25., 30.-31.).

Izraelski se narod bunio proti Bogu, da nemaju mesa i Bog im je poslao prepelice, "još im nije bilo meso izmedju zuba iščeznulo, a gnjev Gospodnji raspali se na narod. Gospod udari narod veoma teškom kaznom" (4., Mojs., 11., 33.).

Bogataš iz evandjelja: "Dušo moja, imaš veliko imanje na mnogo godina. Otpočini! Jedi i pij i uživaj!" (Lk., 12., 19.).

Priča o bogatašu i Lazaru. "Bio je neki čovjek bogat, oblačio se u skerlet i u bez i gostio se sjajno svaki dan" (Lk., 16., 19.).

Kardinal Manning i apstinencija

Engleski kardinal Manning (+ 1892.) je silno nastojao, da bi se katolici u Londonu odučili od alkoholnih pića. Zato je zalazio medju radnike i medju njima tražio abstinente. Kad je jednom nekom radniku govorio, da se ostavi pića, on mu odgovori: "I vi pijete, ali ne ono što mi pijemo."

Radniku je bilo poznato, da je liječnik propisao kardinalu, da pije malo vina. Tada Manning stvori odluku: "Od danas unaprijed ni kapi vina ne ću piti." Cijelih 20 godina, t.j. do smrti, je vršio tu odluku, da primjerom potakne na abstinenciju. Kad je umro u Londonu je bilo oko 28.000 katoličkih abstinenata.

Što je pijanstvo?

1. Pijanstvo je: grob živog čovjeka (sv. Augustin).

2. Pijanstvo je: ništitelj porodičnog života,

plodonosna mati kućne nevolje, nepresušno vrelo suza, siguran grob porodične, roditeljske i dječje ljubavi.

3. Pijanstvo je: čudorodno i gospodarstveno narodno umiranje.

4. Pijanstvo je: najveći neprijatelj narodni, koji uništava ugled pred drugim narodima.

5. Pijanstvo je: uzrok nebrojenih zločina, koji se na svijetu počinjaju. Uzrok samoubojstva, ocoubojstva, umorstva, ubojstva, teških tjelesnih ozleda, silovanja, oskvrnuća i ostalih nebrojenih zloća bludnosti.

6. Pijanstvo je: uzrok raznih nesreća u radnji. Uzrok tolikih željezničkih sukoba, požara i nesreća u tvornicama.

7. Pijanstvo je: onaj nesretni grijeh, koji ubija u pojedinca svaki plemeniti osjećaj, truje tijelo i dušu, razara obitelj, uništava naraštaje i narode.

8. Pijanstvo je: onaj grozni neprijatelj našega siromašnog naroda, koji uništava nekad najbolje gospodare, baca ih na prosjački štap i predaje ih na milost i nemilost tudjincu.

9. Pijanstvo je: onaj nesretni neprijatelj, koji uništava i upropašćuje naše obitelji, dovodi ih do prezaduženosti, a napokon do selenja iz vlastite lijepe domovine u tudji nepoznati svijet.

10. Pijanstvo je: prvi i glavni uzrok huljenja, proklinjanja i psovanja.

Što je pijanac?

1. Pijanac je: bludnik, psovač, klevetnik.

2. Pijanac je: djavao svoje obitelji.

3. Pijanac je: krvnik svoje obitelji, jer tuče svoju ženu i svoju djecu, ostavlja ih gladne, uskraćuje im potrebno za život. Što kroz tjedan zaradi, u subotu popije. Kad kući dodje, bije još siromašnu ženu i gladnu djecu, da mu novaca dadu. Njihov je

zalogaj: lupanje, isprebijanje, novina krv.

4. Pijanac je: lupež, rasipnik, provalnik, ubojica, čedoubojica, samoubojica. Pijanac je kadar počiniti takva zločinstva, što sam vrag pakleni izmisliti i pomisliti može.

5. Pijanac je: gori od iste svinje. Gori od krvožednog tigra, od bijesnog lava, od podmukle hijene, dapače gori i od istog vraga, jer vrag svoje ljubi, a pijanac ne ljubi.

Pijanstvo vodi siromaštvu

Jednoga dana pristupi k vratima neke krčme postariji čovjek. Drvenim metrom, što ga je imao u ruci, stade mjeriti vrata. "Eto", mrmljaše on sam sebi, "85 centimetara širine i 2 metra visine." Zatim se okrene radoznalome svijetu, koji se zaustavio da promatra taj čudni prizor, te će glasno:

"Gledajte, ova vrata nemajù više od 2 metra visine i 85 centimetra širine. To je malo. Pa ipak, ja sam imao lijepu kuću, i ona je prošla kroz ova vrata."

Svijet se stao zagledavati i smiješiti se čudaku.

"Imao sam dosta zemlje, i ona je sva prošla kroz njih. Imao sam krasno pokućstvo, i ono je prošlo ovud, a da ga nije trebalo rastavljati. Bio sam uštedio lijepu svotu novaca, i sva mi je ta prištednja prošla kroz ova vrata."

Svijet se prestao smijati.

"O, kad bi to bilo sve!" - nastavi čovjek jačim glasom. "Bio sam zdrav i čvrst kaó hrast, a liječnik mi nekidan reče: tvoje zdravlje, čovječe, izjurilo je kroz vrata krčme.

Dok sam bio mladji, svak me štovao. Sve mi se moglo povjeriti; danas nema nitko povjerenja u mene, svak veli o meni: to je pijanica. Da, kroz ova vrata prošlo je moje poštenje!"

Čovjek nije dalje govorio. Svijet se razidje zamišljen svojim putem.

Zadnja čaša vina Karla XII.

Glasoviti ratoborni švedski kralj Karlo XII., dok je bio mlad, volio je odviše vino. Jednom se kod ručka opije i onako pripit uvrijedi kraljicu, svoju majku. Ona ode žalosna u sobu. Karlu bude žao, uze svoju zlatnu čašu, napuni je do vrha, udje u sobu majčinu i reče:

"Majko, u tvoje zdravlje ispijam zadnju čašu vina." On ispije vino i održi obećanje, od tada nije više pio vina.

Zašto je Napoleon izgubio bitku kod Vaterloa

Vaterlo je seoce u Belgiji. Tu se vodila odlučna bitka izmedju Engleza i Nijemaca s jedne strane i Napoleona I. s druge strane. To je bilo 18. lipnja 1815. Napoleon je imao 72.000, a protivnici 69.000 vojnika. Boj je trajao od podneva do 6 s. navečer. Napoleon je izgubio bitku i pola svoje vojske. On sam jedva je izmakao ropstvu.

Tko je kriv, da je Napoleon poražen? Maršal Ney, jer je zakasnio te ni u noći ni cijelo jutro nije navalio na protivnika, kako mu je Napoleon bio naredio.

Zašto taj maršal nije izveo zapovijed svoga vojskovodje?

To je dugo bila tajna. Napoleon ni u zatočeništvu na otoku sv. Helene nije mogao to protumačiti.

Istina je ipak izišla na javu. 15. lipnja vratio se maršal Ney kući i te je večeri morao osvojiti "Četiri rukava". No on je žedan. Uze čašu burgunda i popi. To vino ne gasi žedju, ako i više čaša popije. Maršala brzo osvoji duboki san. Kad se ujutro probudio, glava mu je bila teška. Nije imao volje ni za kakav rad. Nije odgovorio ni na pisma Napoleonova. Čini se dapače, da ih nije ni pročitao.

Eto, čaša je odlučila o velikoj bitci i Napoleonu. I povijest čovječanstva krenula je drugim putem.

Perzijski kralj Cir i pijanstvo

Slavni perzijski kralj Cir je bio kao dječak od 12 godina na dvoru svoga oca Astiaga. Cir nije dozvoljavao, da mu ko daje vina piti. Kad ga je otac upitao za razlog, odgovori:

"Kad je bio tvoj zadnji rodjendan, opazio sam, da ste svi vi bili i tjelesno i duševno omamljeni. Najprije ste, a to je nama djeci zabranjeno, kričali, zatim ste pokušali kričavim glasom neumjesne pjesme pjevati, misleći kako dobro pjevate. Konačno ste se htjeli dignuti, da bi plesali, ali vas noge nisu držale. Više nijeste vidjeli, što ste: ti nisi vidio, da si kralj, a drugi, da su tvoji podanici."

Arapska priča

Arapi pripovijedaju:

Kad je Bog zasadio prvu lozu, zalio ju je sotona krvlju paunovom. Kad je čokot prolistao, zalio ga krvlju majmunovom. Kad je bio u cvijetu, poškropio ga krvlju lavljom. Napokon, kad je grožđje dozrelo, zalio ga krvlju svinjskom. Uslijed toga dobilo je vino, a po vinu i pijanica, svojstva od ove četiri životinje: dok čovjek umjereno pije, lice mu se razvedri i srce razveseli, pa se šepiri poput pauna; kad pak malo jače potegne, puna mu je glava, postaje veseo i stane skakati kao majmun; kad se opije, pobjesni poput lava; kad se pak sasvim opije, tad već ne zna za se, te se valja po zemlji poput ...

Djevojčica i pijani otac

"Koliko je 5 + 7 ?" - upita učitelj u prvome razredu. I kod toga pitanja baci pogled na djevojčice i dječake, što su pred njim u klupama sjedili.

Prsti marljivih i pažljivih djaka stršili su u vis. Drugi su gledali, kao da ih se to ništa ne tiče, jedni su motrili kroz otvoreni prozor, drugi

su se opet stisnuli iza svojih saučenika, da ne bi bili opaženi i pitani. Mala Kata sjedila je gotovo sasma zgrbljena i previnuta.

"Kato", poviče učitelj.

Ali mala sedmogodišnja djevojčica niti se ne makne. Nije niti izišla u onaj mali prostor izmedju klupa, kako je to ona običavala. Nije niti glave u vis podigla.

"Kato", poviče opet učitelj, ali dvaput glasnije nego prvi put.

Dijete se nije niti maknulo.

Tiho na prstima podje učitelj do zadnje klupe, gdje je Kata sjedila. Potpuno je spavala. Učitelj se jako začudi, jer je Kata bila jedna od najmarljivije i njemu najdraže djece. Već ju je htio trgnuti malo za odijelo, da je probudi, tada se sjeti, da ju je već više puta vidio ovako zgrbljenu i savijenu, gdje sjedi.

Školsko zvono zazvoni glasno u hodniku. Kata se probudi, ali se preplaši, kad opazi učitelja pred sobom. Učitelj joj ništa nije predbacivao. Drugoj je djeci rekao:

"Pokupite svoje stvari i idite kući! Kato, ti ćeš ostati ovdje još koji trenutak."

Dječaci i djevojčice u žamoru pokupe svoje torbice i odu. Sad je učitelj bio sam s Katom.

"Nu, Katice, ti si za vrijeme učenja spavala. Ti znaš, da bi te morao zbog toga kazniti."

Mala počne jecati. Tijelo joj je drhtalo. Suze su joj tekle niz lice.

"Ne žalosti se", govorio je učitelj sav tronut. "Ne ću te kazniti. Zar ne, prekasno si išla spavati? Nijesi se ni naspavala?"

Mala kimne glavom.

"U koliko si sati išla u krevet?"

"U 4 danas u jutro."

"Jutros u 4 sata?" - ponovi učitelj zaprepašten.

"Da, gospodine učitelju."

"A zašto tako kasno, ta tebi je samo sedam godina?"

"Znate, gospodine, tata ide rado u krčmu, kad dobije nedjeljnu plaću. Tada noću dodje kući pijan i tuče moju mamu, koja mi je jako dobra. Zato ja ostajem uz majku i ne idem spavati, da mamica ne bude bijena, doklegod otac ne legne, kad dodje pijan kući."

Dječak John na brodu

Dvanaestgodišnji dječak imenom John bio je primljen na brod, koji je plovio iz Liverpula u Engleskoj, kao pomoćnik. Jedva su stigli na debelo more, kad li već počnu mornari nuditi dječaku rakiju.

"Molim, oprostite mi, ne pijem", ispričavao se dječak.

Mornari su mu se rugali, ali ga nijesu mogli nagovoriti. Kada je kapetan broda doznao za to, reče dječaku:

"Hoćeš li da budeš pravi mornar, moraš naučiti piti rakiju."

"Oprostite, gospodine kapetane, ne mogu."

Kapetan nije bio navikao, da itko prigovori njegovu naredjenju, zato je doviknuo mornaru, koji je stajao najbliže:

"Uzmi uže, pa ga udari tri-četiri puta, da vidimo, hoće li i dalje odbijati rakiju."

Mornar je uzeo uže, udario jako siromašnog dječaka. Svi su se mornari smijali, a kapetan ga upita:

"No, hoćeš li sada piti rakiju?"

"Oprostite, molim, ne mogu."

Kapetan se razljuti. Nitko na brodu, pa ni oni najstariji mornari, ne bi se bili usudili ovako ustrajati kod svoje volje, usprkos strogome kapetanu. Zato je zapovjedio:

"Popni se odmah, derane, na vrh glavnoga jarbola. I tu ćeš ostati preko noći."

Jadni dječak pogleda vrh jarbola, uzdrhta pred pomišlju, kako će doći do gore, i još više, kako li će se svu noć držati uz jarbol. Ali morao je poslušati.

Drugoga jutra, kad je kapetan izišao na palubu, sjetio se maloga kažnjenika, pa je viknuo prema vrhu jarbola:

"Hej ti tamo gore!"

Nikakova odgovora.

"Čuješ li, možeš sići!"

Opet ništa. Neki se mornar popeo na jarbol do maloga i nadje dječaka gore napola smrznuta i bez svijesti. Bojao se mali, da ne padne u more, jer se brod ljuljao, pa se je remenom od hlača svezao uz jarbol i obim rukama se grčevito držao jarbola, i tako ga je mornar našao. Mukom ga je onako ukočena odriješio i donio dolje na palubu. Trljali su mu tijelo i napokon je otvorio oči.

Kapetanu se ražalio mališ, pa je naredio, da mu donesu čašicu najboljega konjaka, da se okrijepi.

"Je li ovo alkohol?" - prošapta mališ, kad su mu čašicu stavili na usta.

"Jest, ali pij, okrijepit će te!"

"Mislim, da ću se odmah oporaviti sam i bez alkohola."

Kapetan je u čudu pogledao dječaka i nije mogao, a da ne priupita:

"Čudni dječače, pa koji je razlog, da se tako bojiš alkohola?"

"Molim, ne ljutite se, gospodine kapetane, sve ću ispričati."

Dječak je uzdahnuo, uspravio se na ležaju i nastavio:

"Nekoć smo kod kuće sretno živjeli. Tata, mama, moja braća i ja. Nijesmo bili bogataši, ali naš je život bio lijep. Nikada nijesmo bili gladni, a sva-

koga smo praznika svi zajedno s tatom išli na šetnje i pjevali smo putem i brali cvijeće i veselili se."

Mališ je časkom zastao, lice mu je oblila rumen i govorio je dalje tišim glasom.

"A kada je tata počeo piti, nijesmo više imali ni kruha. Nijesmo više išli na šetnje s njime, jer je on sam odlazio u krčme. I krčmar nam je dao prodati komad po komad pokućstva, dok nas na koncu nisu bacili na ulicu. Mama je radila od rana jutra do kasne noći, da nas prehrani, a noću je plakala."

Dječakove oči su bile pune suza, i sada su se prolile niz lice.

"Oboljela je mama i domalo umrla. Uz njezin sam se odar zavjetovao, da ne ću nikada piti ..."

Dogadjaj je sve mornare i samoga staroga kapetana ganuo do suza. Kapetan se sagnuo k dječaku, zagrlio ga i rekao mu:

"Oprosti mi, mali junače! Ostani ustrajan u dobru, kako si sada. Od sada unaprijed ja ću ti biti tvoj pravi otac. Štogod ti bude trebalo, obrati se na mene."

6) S r d i t o s t

Jezabela bijesna na proroka Iliju, što je dao pogubiti svećenike boga Baala posla glasnika k Iliji i zaprijeti: "Neka meni bogovi učine što hoće, ako ja sutra u ovo doba ne učinim s tobom isto onako, kako si ti s njima!" (3. Kr., 19., 2.).

Srdit čovjek po sv. Ivanu Krizostomu

"Srdit čovjek sličan je pijancu. I on ima naduveno lice, uznemiren glas, modre i krvave oči, zamagljenu pamet, izvrnute misli, drhće jezik, prevrće pogledom, uši razumiju obrnuto, a u nutarnjosti mu se diže buka, slična divljoj oluji,

koja se ne će umiriti, dok ne proizvede kakvu ruševinu."

Sv. Franjo Saleški

Sv. Franjo Saleški već kao dijete bijaše silno žestoke naravi, ali s pomoću Božjom svladavajući se postao je čovjek blag, savršeni uzor blagosti. Kako je to postigao, on sam govori: "Nijesam nikada otvorio usta, kad sam bio srdit, i nijesam dopustio, da srdžba izadje iz sobe moje duše."

Voda sv. Vinka

Jednom posjeti jedna žena sv. Vinka Ferrerskog (+ 1419.) u njegovu samostanu. Potuži mu se:

"U mojoj se kući, velečasni, ne može više izdržati. Moram bježati."

"A zašto? Što je na stvari?"

"Moj muž ..." počne žena sipati na muža oštre strijele svoga okrutnog jezika ... Završi sa sklopljenim rukama: "Pomozi, dobri oče, ako ikako možeš!"

"Mogu, mogu", odvrati svetac. "Vidiš li onaj bunar u samostanskom dvorištu? U onom je bunaru čudotvorna voda. Dat ću ti jednu bocu te vode. Odnesi je kući, pa kad god tvoj muž plane i otvori svoja pogana usta, ti odmah potegni malo te vode. Ali pazi dobro: vodu moraš držati u ustima tako dugo, dok ne utrne i posljednja iskra srdžbe u tvoga muža. Kad se on posve umiri, onda ćeš je istom progutati."

Žena se zahvali svetom redovniku i vesela otidje kući. Strogo se držala danog recepta. Čim bi muž planuo i počela svadja, ona bi odmah potražila bocu i potegla iz nje, kako joj je naredio sveti redovnik.

Ubrzo prestadoše svadje u kući. Muž postade posve drugi čovjek. Počeo je dapače hvaliti svoju ženu, kako je dobra i umiljata. Kad je boca bila prazna, odnese je žena svecu.

"Dobri oče, hvala ti od srca! Ova je voda stvorila čudo u mojoj kući: otkako se njom služim, nastao je raj u mojoj obitelji. Daj mi, molim te, još jednu bocu."

Svetac joj onda rastumači, odakle potiče čudotvornost one vode: ne od nje, nego od toga, što je ona mučala i nije u srditosti odgovarala svome mužu.

Sv. Ivan Vianney i Židov

Sv. Ivan Vianney obratio je jednu Židovku. Njezin muž pobjesni zbog toga. U svojoj srditosti dodje k svetom župniku i poče ovako:

"Došao sam, da vam izbijem jedno oko, jer ste uništili mir i slogu u mojoj kući."

"Koje oko?" - upita mirno svetac.

Židov se začudi toj mirnoći, ali ipak odgovori: "Desno!"

"Ostaje mi lijevo, da vas milo pogledam."

"Ali, ako vam izbijem oba oka, što onda?"

"Ostaje mi srce, da vas ljubim kao sebe", reče svetac.

To porazi Židova ... pade na koljena pred sv. Ivana i obrati se. Ljubav ga je svladala. Židov je uvidio, da tolika ljubav može biti samo sveta i nebeska.

Biskup Ketteler i srdžba

Biskup Vilim Emanuel pl. Ketteler u mladosti je bio silno srdit.

Kao djak podje u lov i ubije patku. Patku je njegov pas izvadio iz vode i onda je rastrgao. Vilim je dobro istukao psa. Isti prizor se dogodio još dva puta. Toga drugog puta toliko se rasrdio, da je na mjestu ustrijelio psa. Nezadovoljan vratio se svojoj kući, stavio pušku u kut i stao svlačiti čizme. Ali, kako su čizme bile mokre, lako ih nije mogao skinuti. U ljutitosti uzme nož pa ih raspara.

Godine su prolazile, i on je postao svećenik. Konačno i biskup u Mainzu. Cijeli se život borio i svladavao svoju žestoku narav. Toliko je u tome uspio, da je postao uzor krotkosti.

Došla je godina 1848., kad su neprijatelji napadali Crkvu i nagovarali osobito mladež na borbu protiv Crkve i svećenstva. Zato nije čudo, da mladež nije imala poštovanja prema svećenicima. I jednoga dana biskup izadje iz katedrale, a k njemu pristupi dječak, da mu poljubi ruku. Biskup mu pruži ruku, ali dječak mjesto da je poljubi, u nju pljune i htjede pobjeći. Biskup ga uhvati, ali ne da ga kazni, nego da ga lijepo opomene. Reče mu ljubazno:

"Dijete, koliko će ti novaca za to dati?"

"Dva feniga!" - odgovori dječak.

"Evo ti deset, ali ovo više nemoj činiti."

U srdžbi "govoriti Bogu"

Dok je slavni Windhorst bio u Hannovru, pristupi k njemu neka žena, sva očajna, s izjavom, da će se rastati od svoga muža, jer da je nepodnošljiv: svake večeri dolazi kući pijan i galami, viče.

"A što vi tada činite?" - upita je ljubazno Windhorst.

"Pa znate, da ne mogu mučati," odgovori žena.

"U vašoj kući fali klečalo. Pobrinite se da ga nabavite. Kad muž dodje kući pijan i galami, a vi tada govorite s Bogom, a ne s mužem."

Žena se po tome ravnala. Kasnije se hvalila, da je klečalo donijelo njezinoj kući mir.

Nesvladana srdžba Henrika II.

Engleski kralj Henrik II. počeo je činiti nepravde Crkvi i svećenicima, a njegov veliki prijatelj Toma Bechet, nadbiskup u Canterbury, uporno je branio

prava Crkve. Kralja je strašno ljutilo, što njegov prijatelj brani Crkvu. Zato jednoga dana u naletu srdžbe, u prisutnosti svojih dvorjanika, izgovori ove riječi: "Zar nema nijednoga medju vama, koji bi me znao osloboditi ovoga prljavoga svećenika?!"

Nekoji vitezovi, čim su čuli ove riječi, uzjahaše konje prema Canterbury i ubiše biskupa na oltaru (29.XII.1170.). Kada je kralj čuo za smrt biskupa, vrlo se kajao za one nepromišljene riječi. Ali, bilo je kasno.

<u>Sokrat i žena mu Ksantipa</u>

Sokrat (468.-400. pr. Kr.), grčki mudrac, imao je ženu Ksantipu, svadljivo čeljade. Jednoga dana Sokrat okasni doći kući. Ona ga je čekala na prozoru. Kad ga je ugledala gdje dolazi sa svojim učenicima, stala je vikati i galamiti. Sokrat sve to mirno podnosi. Njegovo je ponašanje Ksantipu još više razljutilo, i ona uzme vjedro vode pa je izlije s prozora na glavu Sokratovu. On sasvim mirno reče: "Toliko grmilo, pa ovoliko malo kiše!"

<u>Aleksandar Veliki i srdžba</u>

Klit, brat dojilje Aleksandra Velikoga, služio je vjerno mnogo godina kralja Aleksandra (+ 323. pr. Kr.). Pratio ga je u mnogim ratovima, a jednom mu je zgodom spasio život. Dok je neki vladar bio spreman, da mu odsiječe glavu, Klit je predusreo udarac i poput munje brzo otkine mačem ruku neprijatelju. Kralj mu je isprva bio zahvalan kao svome velikome dobročinitelju, pa ga je učinio zapovjednikom svoje vojske. Ali kasnije, jednoga dana, Klit je s pravom nešto opomenuo Aleksandra. Ovaj ljutit u bijesu zaboravi na sve, baci na nj koplje i usmrti ga. Kada je došao k sebi, upoznao je veliki zločin: usmrtio je onoga, koji mu je spasio život. Bio je tako žalostan, da se htio ubiti,

da ga nisu spriječili dvorjanici.

7) L i j e n o s t

<u>Kralju Davidu</u>, dok je bio u dokolici, porodile su se grešne požude: "Jedno veče diže se David s postelje svoje i prohoda se na krovu kraljevske palače ..." (2. Kr., 11., 2.).

<u>Priča o talentima</u>. "Napokon pristupi i onaj s jednim talentom i reče: "Gospodaru znam te, ti si čovjek tvrd. Žanješ gdje nijesi sijao i kupiš gdje nisi vijao. Zato se pobojah, otidoh i zakopah talenat tvoj u zemlju. Ovdje imaš, što je tvoje" (Mt. 25., 24.-25.).

<u>Sv. Franjo Saleški</u>

Dok je sv. Franjo bio student sveučilišta u Padovi, da ne gubi vrijeme u besposlici sastavio je dnevni red, koji je napisao i dao potvrditi od ispovjednika. U njemu su bili odredjeni satovi za učenje, za molitvu i za vršenje ostalih dužnosti. Na taj način je izbjegavao besposlicu.

<u>Sv. Zita</u>

Ova siromašna sluškinja nikad nije bila bez posla. Kad bi izvršila poslove naredjene od gospodara i bila slobodna, uzela bi u ruke kakav posao, najviše kudjelju i vreteno, ili bi se molila. Molila bi krunicu, ili koju drugu molitvu po svojoj pobožnosti.

- - - - -
- - -
-

D o d a t a k

P R I P R A V A
Z A P R V U S V. I S P O V I J E D

1) P r o m i s l i t i g r i j e h e

<u>Priča o izgubljenoj ovci</u>: Mt., 18., 12.-13.

<u>Priča o izgubljenom dramu</u>: Lk., 15., 8.-9.

<u>Sv. Karlo Boromejski</u>

Ovaj svetac, uzor svih biskupa, silnu je brigu posvetio ispitivanju savjesti. Svako jutro prije nego bi rekao sv. misu ispovjedio bi se i uvijek sa velikom brižljivošću. Dva puta na godinu povukao bi se i obavio generalnu ispovijed. [illegible]

<u>Sv. Marija Margareta Alacoque</u>

Sv. Margareta, kad se ispovijedala, uvijek se bojala, da nije dovoljno ispitala svoju savjest. Jednoga dana,kad je bila uznemirena prigodom ispita savjesti, ukaže joj se Gospodin i reče joj:

"Zašto se uznemiruješ? Učini, što možeš. Ja ljubim srca skrušena, koja iskreno očituju svoje grijehe, koje znaju, s odlukom, da ne će više griješiti."

<u>Sv. Ignacije Lojolski</u>

Ovaj svetac poslije obraćenja 1521. dva puta na dan bi ispitivao svoju savjest. Jednu generalnu, o svim pogreškama toga dana, a drugu posebnu, t.j. o pogrešci,u koju često upada. Ovo pravilo, koje mu je donijelo tolike duhovne koristi, preporučivao je i svojim saučenicima, kad je studirao

u Parizu. Ovim sredstvom on je otvorio oči sv. Franji Ksaverskome, da upozna prolaznost ovoga svijeta.

Kad je pak sv. Ignacije postao utemeljitelj Družbe Isusove, ovo pravilo je preporučio svim svojim duhovnim sinovima.

<u>Pustinjak Medardo</u>

Živio je jednom pustinjak sveta života, kome je bilo ime Medardo. Imao je dobru kravicu, koja mu je davala dobrog mlijeka. Svako ju je jutro tjerao na pašnjak i ondje ostavljao. Na večer bi samo slušao, gdje zvoni zvonce, koje je objesio kravi oko vrata. Išao bi je zatim u onom pravcu potražiti. Doskora bi je našao, odveo kući, pomusao i gotova je bila jednostavna, ali zdrava i dobra večera: svježe mlijeko.

Dogodi se jednom, da je neki lopov prolazio onim putem. Kad opazi kravu, koju nije nitko čuvao, odluči, da je ukrade. Odmah je odvede. Ali zvonce je jako zvonilo. Napuni ga odmah travom, ali je i dalje zvonilo. Skine ga s vrata kravina i stavi u svoju torbu, ali ni onda nije zvono zašutjelo. Sad uvidi lopov, da je po srijedi Božja ruka i lijepo natrag odvede kravu pustinjaku.

Bog je i nama dao takvo zvonce. Ali glas njegov ne čujemo ušima, nego u svom srcu. Zvuk toga zvona ne zvoni cin - can, nego nam kaže,kakav smo grijeh učinili. To zvono je naša savjest.

<u>Kćerka tare prašinu</u>

Neka majka zapovjedi kćerci neka ode u sobu i obriše prašinu. Djevojčica ode i brzo se vrati govoreći, da nema ništa prašine.

"Nemoguće je", veli majka, "da nema ništa prašine u sobi, koja je već duže vremena neuredjena."

Sada otide sama majka u sobu. Kad je ušla,

nadje prozore zatvorene. "Sada razumijem, zašto nijesi vidjela prašinu. Otvori prozore."

Djevojčica posluša i ovo udje svjetlost u sobu, i opazi, da ima svugdje prašine. Tada djevojčica veli: "Sada vidim prašinu, prije nijesam vidjela, jer nije bilo svijetla."

Tako se dogadja i mnogima, koji vele, da nemaju grijeha. Nemaju ih, jer ih ne vide, jer nijesu molili Boga, da ih prosvijetli svojom svjetlošću.

Poganski filozofi i izpitivanje savjesti

Pa i poganski filozofi, koji su bili pogani, i nijesu bili osvijetljeni božanskom svjetlošću, davali su važnosti dnevnom ispitivanju savjesti za popravak svoga života, i u život su ga provodili.

Pitagora piše svojim učenicima, da mnogi njegovi sljedbenici ispituju svaku večer, što su preko dana učinili.

Ciceron govori o sebi, da se svaku večer ispituje o onome, što je preko dana rekao, čuo i učinio.

Seneka ispovijeda sebe, te svaku večer, ušavši u sobu, ugasi svijetlo, ispituje samoga sebe, što je preko dana rekao ili učinio. Zatim, ako bi našao, da je u nečemu pogriješio, rekao bi samome sebi: ovoga ti puta opraštam, ali pazi, da ne padneš više.

2) P o k a j a t i s e z a g r i j e h e

Bezbožni Antioh nije se pravo kajao za svoj zločin, što je htio pobiti Židove: "Ne odstupi od svoje obijesti, nego je bio još uvijek pun oholosti" (2. Mah., 9., 7.).

Obraćenje sv. Marije Magdalene: Lk., 7., 37.-50.

Carinik u hramu "stajao je izdaleka i nije se usudio ni očiju svojih podignuti k nebu, nego se je udarao u prsa svoja i molio se: Bože, milostiv budi meni grešniku!" (Lk., 18., 13.)

Nijekanje sv. Petra "izadje napolje i proplaka gorko" (Mt., 26., 75.).

Razbojnik na križu "Isuse, spomeni se mene, kad dodješ u kraljevstvo svoje" (Lk., 23., 42.).

Sv. Franjo Saleški i grješnik

Jednog dana došao je k sv. Franji Saleškome da se ispovjedi jedan grješnik. Na ispovijedi je tako indiferentno kazivao svoje grijehe, kao da priča koju pripovijest. Videći ga svetac u tom duševnom raspoloženju, stane plakati.

"Oče, vama je zlo?" - upita ga grješnik.

"Nije meni", odgovori svetac, "nego vidim, da je vama zlo, i plačem, jer vi ne plačete. S takvim strašnim grijesima, a vi ne osjećate niti malo kajanja."

Grješnik, taknut milošću Božjom poviče: "Jadna mene! Ne osjećam bol od tako velikih grijeha, a pravedni svećenik zbog njih plače."

Uz pomoć sveca skrušeno se ispovjedi. Ubuduće je provodio život dobra kršćanina.

Tri stajališta

Sv. Karlo Boromejski pa i biskup Fenelon (1651.-1715.), da bi se dobro pripravili na sv. ispovijed i dobro pokajali za svoje grijehe, učinili bi u misli tri stajališta, tri putovanja.

1. Prvo putovanje bi ga vodilo u nebo. "Evo", govorio bi, "moja domovina, moja prava sreća, za

koju sam stvoren. Svojim grijesima ja sam ga izgubio, i vrata neba sam ja sam zatvorio. Riješio sam se uživanja, društva čistih andjela, svetaca i samoga Boga. I poslije tolike nesreće, da ne osjećam bol, da ne ronim suze?"

2. Drugo putovanje bi ga vodilo u pakao. "Evo", govorio bi, "strašne tamnice, gdje je vječna vatra. Tu su strašni vragovi ... Muke ... Očajni povici ... A ja sam to svojim grijesima zaslužio. Jao meni, da je Bog učinio da umrem poslije grijeha, ova paklena tamnica bila bi moje vječno boravište. I ja da ne mrzim grijeh?!"

3. Treće putovanje bi ga vodilo na Kalvariju. "Što vidim ovdje? Isus na križu ... umire za mene ... za moj spas. Bog je postao čovjek, bičevan, okrunjen trnovom krunom, pribijen čavlima na rukama i nogama, izdiše u strašnim mukama, da mi zatvori pakao, a otvori nebo. A ja što sam učinio svojim grijesima? Uvrijedio sam tako dobroga Boga! Gazio sam njegovu krv, ponovio sam njegovo razapinjanje. A ja da ne osjećam nikakvu bol ..." Eto pravoga kajanja.

Skrušeno srce Bogu najdraža stvar

Duhoviti jedan pjesnik u svojoj pjesmi opisuje, kako je Bog poslao svoga andjela na zemlju, da mu sa zemlje donese ono što je njemu, Svevišnjemu, najmilije.

Pobrza lakokrili andjeo, da ispuni volju svoga višnjega Gospodara. Brzo je preletio svemir i doletio na zemlju. Stao je po njoj kružiti i nagadjati, što bi to Svevišnjemu bilo najugodnije. I opazi na jednoj ratnoj poljani mladoga vojnika, gdje leži u krvi. "To mora da je Bogu najmilije", - pomisli andjeo. I uzme kaplju još svježe krvi mladoga junaka i strelimice ponese ju u nebo pred prijestolje Svevišnjega. Bog milo pogleda tu mladu krv, ali to mu nije bilo najmilije na zemlji.

Andjeo se opet spusti na zemlju. I opet traži. Tada vidi kako u jednom kraju hara kuga. U jednoj trošnoj kućici na malo slame leži siromah čovjek sav u ranama. Kraj njega je njegova mlada žena, koja ga s ljubavlju dvori, ne mareći, što će se i ona okužiti. "Ta žrtva mora da je Svevišnjemu vanredno mila", pomisli andjeo i prinese tu žrtvu pred prijestolje Svevišnjega. Gospod se nasmiješi, mila mu je ta žrtva, ali nije to ono njemu najmilije na zemlji.

Snuždeni andjeo opet se spusti na zemlju. Prebire, što bi bilo Gospodu najmilije. Tad opazi dirljivi prizor. Divlji čovjek, razbojnik, šulja se oko jedne kuće u svrhu da ubije ukućane i kuću opljačka. Ali, u to opazi u kući malo dijete, gdje sklapa nevine ručice i moli se Bogu za sretan povratak svoga miloga tate, koji u polju radi. Taj prizor razoruža opakog razbojnika. Oružje mu ispade iz ruku, koljeno mu se savi na poklon, a vrela suza pokajnica poteče niz garavo lice. U toj suzi opazi andjeo tračak nebeskoga svijetla. Pokupi tu suzu i odnese je pred prijestolje Svevišnjega. A Svevišnji se blago nasmiješi i obradova tom daru. Suza pokajanoga grješnika Bogu je najdraža stvar na svijetu.

Najljepše suze

Jedna pobožna priča veli, kako je Bog naredio jednom andjelu, da sleti na zemlju i donese mu najljepšu suzu iz ljudskoga oka. Andjeo posluša. Kad je došao na zemlju, ugleda najprije staricu majku, gdje plače nad grobom sina jedinca. Suze su tiho tekle niz uvelo lice, a svaka je blistala poput dragog kamena.

Andjeo se brzo sagne, uze jednu od tih suza i odnese je pred prijestolje Božje. Kad ju je poka-

zao Gospodu Bogu, suza je zablistala divnim sjajem. Nato Bog reče andjelu: "Jest, divne su majčine suze, jer su pune nježne i nesebične ljubavi. Ali ima još ljepših suza dolje na zemlji!"

Andjeo opet sleti i donese dragom Bogu jednu suzu iz oka nevinog djeteta, onda suzu prolivenu iz zahvalna srca, zatim posljednju suzu iz oka junaka, koji je dao svoj život za spas domovine i t.d. Sve su te suze blistale poput bisera i dragog kamenja, ali Gospod nije bio zadovoljan.

Na koncu sleti andjeo zadnji put s neba. Hodajući tako po zemlji svrati se u jednu skromnu, seosku crkvu, da se pomoli Bogu. Tu ugleda za jednim stupom skrivena čovjeka, koji je klečao i gorko plakao nad svojim grijesima. Suze su kapale, jedna za drugom, u prah na zemlji, a iz svake je izbijala neka nebeska svijetlost, da je i sam andjeo ostao očaran. Zato brzo pokupi nekoliko tih suza. Odnese ih pred prijestolje Božje i pobjedonsono reče:

"Evo Gospode, najljepših suza, što teku dolje na zemlji!"

"Tako je andjele!" - potvrdi Bog. "To su zaista najljepše i mome srcu najmilije suze, jer u njima ima najviše čiste i nesebične ljubavi. One doduše teku po zemlji, ali ne radi zemlje i zemaljskih bolova, nego radi Boga i vječnog spasenja.

Dva utamničenika

U ćeliju tamnice udjoše zajedno dva zločinca, koji dotada nikada nijesu bili kažnjeni. Bili su silno utučeni i stalno su ronili suze. Jedan od njih reče:

"Koja sramota za mene! Kako sam mogao doći dovle?" I nije uopće pomislio na Boga, koga je svojim zločinima uvrijedio.

Drugi pak roneći suze i misleći na Boga, koga je uvrijedio, veli:

"Bože moj, kako mi je žao, da sam prekršio tvoj zakon."

Prvi zločinac imao je samo naravnu bol, bilo mu je žao samo što je upao u nesreću. Takova bol nema nikakve zasluge kod Boga. Drugi je oplakivao svoju nesreću radi Boga, koga je uvrijedio, i ova bol je zaslužna pred Bogom.

Otac i tri sina

Neki je otac imao tri sina. Otac ih je slao svake nedjelje na svetu misu. Jedne nedjelje, mjesto da idu u crkvu, oni su pošli na livadu igrati se. Kad su opazili, gdje se drugi ljudi vraćaju od mise, pomislili su, da će otac doznati, što su učinili, pa ih je bilo strah.

Najmladji, kojemu je bilo sedam godina, počne plakati i reče: "Mene je strah ići kući, jer će me otac kazniti."

Drugi pak reče: "Imaš pravo, da će nas otac kazniti. Ali ja se još više bojim, što će nas Bog kazniti. Ne ići u nedjelju, po svojoj krivnji, na svetu misu smrtni je grijeh. Kad bismo ovako sada umrli, ne bismo mogli ići u nebo. Svojom neposlušnošću smo izgubili raj, a zaslužili pakao."

Najstariji je brat dugo šutio. Onda im reče: "Vi govorite o kazni; ali to nije najgore. Mnogo gore je to, da smo svojim grijehom ražalostili dragoga Boga. On nam je tako dobar, a mi smo mu tako nezahvalni. Isus je za nas kroz tri sata na križu visio, a mi nismo htjeli ni po sata biti uz njega kod svete mise. Braćo! Idimo barem sada u crkvu i molimo Boga, da nam oprosti." Tako su i učinili.

Najmladji se je kajao, jer ga je bilo strah, da će ga otac kući kazniti, to je "naravno kajanje," koje ne valja za svetu ispovijed.

Drugi brat se je kajao zato, što je svojim grijehom zaslužio, da ga Bog kazni. To je "nesavršeno kajanje". Takovo kajanje vrijedi u svetoj ispovijedi, ali još nije najbolje.

Najbolje se je pokajao najstariji brat. Njemu je bilo žao, što je dobroga Boga uvrijedio, i to je "savršeno kajanje".

Mudrac i dvije žene

Dvije žene dodjoše starcu mudracu i zamoliše ga, da im nešto razjasni i da ih pouči. Jedna držaše, da je velika grješnica, a druga, da je uvijek živjela, kako su zakoni propisivali; držala je, da je bez grijeha i da je sa svojim životom zadovoljna.

Mudrac nastojaše, da se najprije uputi u život obiju žena. Prva je plačući priznala, da je mnogo i teško griješila. Držala je, da su joj grijesi toliki, da za nju nema oproštenja. Druga je opet bila uvjerena, da ona uopće u životu nije nikada sagriješila, pa nema zašto ni da se kaje.

"Hajde za ogradu i potraži oveliki kamen", reče mudrac prvoj ženi. "Uzmi najveći, što možeš ponijeti i donesi ga. A ti", - rekne drugoj - "otidi i donesi koliko god možeš sitnog kamenja!"

Žene odoše i donesoše, kako im je mudrac zapovjedio. Kad se žene vratiše mudracu, noseći svaka svoj teret: prva golem kamen, a druga punu vreću sitnoga kamenja. Starac im sad zapovjedi, da to kamenje ponovno odnesu na ono mjesto, odakle su ga uzele i da se vrate k njemu.

Žene poslušaše. Prva je veoma lagano našla mjesto, gdje je uzela kamen, pa ga opet postavila na isto mjesto onako, kako ga je našla. Druga naprotiv nije nikako mogla, da se dosjeti sviju mjesta, odakle je koji kamen uzela, i ne mogavši izvršiti mudračevu zapovijed, vrati se

s istim teretom natrag.

"Eto vidiš", - pouči sada mudrac obadvije žene - "kako je s ovim kamenjem, tako je i s grijesima. Ti što si imala jedan i golem kamen, lako si našla mjesto, s kojega si ga podignula, pa si ga lako mogla tamo i povratiti.

"A ti" - rekao je drugoj ženi - "nikako nijesi mogla da se domisliš, na kome su mjestu kamenčići stajali. Eto tako je isto i s grijesima! Ti si svoje teške grijehe upamtila," obrati se opet prvoj ženi, "kajala si se za njih skrušeno i prekoravajući se za njih smirila si savjest svoju, jer si grijehe okajavala. A ti" obrati se mudrac drugoj ženi, "griješila si malim grijesima, nijesi ih upamtila, nijesi se za njih ni kajala i životom si se privikla na njih i osudjujući druge, sve si dublje zapadala u svoje vlastite grijehe. Jer, znajte, svi smo mi griješni i nitko se od nas ne će spasiti, ako se za svoje grijehe ne pokajemo."

a) S a v r š e n o p o k a j a n j e

Sv. Vinko Fererski i razbojnik

Jednog dana dodje sv. Vinku Fererskom poznati razbojnik da se ispovijedi. Svetac, videći, da se razbojnik iskreno kaje za grijehe, dade mu odrješenje s pokorom od sedam godina. Razbojnik reče:

"Ova pokora je malena za moje brojne grijehe."

"Onda samo tri dana postite", reče mu svetac.

"Kako," reče razbojnik, "vi mi još smanjujete? I stane uzdisati i plakati. Videći ga svetac, reče mu: Onda izmolite samo jedan Očenaš i Zdravo Marijo, i ništa drugo."

Tada toliko bijaše kajanje ovoga razbojnika, da pade pred noge svečeve mrtav.

Nekoliko dana poslije ovaj sretni pokornik ukaže se svecu, govoreći mu, da se već nalazi u

raju, jer se savršeno kajao za svoje grijehe.

Sv. Ivan Arški i samoubojica

Sv. Ivan, župnik arški, ispovijedao je po običaju dugo u svojoj ispovijedaonici u crkvi. U dugoj povorci pokornika, koji su čekali na red, bila je i jedna gospodja u crno odjevena. U duši joj je bilo još crnije: bila je zdvojna. Pred nekoliko dana, uslijed jedne nesretne prigode, muž joj je počinio samoubojstvo, bacivši se s mosta u rijeku, u kojoj se ugušio. Gospodja je bila očajna, ne toliko, što je izgubila muža, nego, što je držala, da je - počinivši samoubojstvo - pošao na drugi svijet sa smrtnim grijehom na duši te da je stoga sigurno osudjen na paklene muke. To joj nije dalo mira. Zdvojna doputovala je u Ars, da tu nadje utjehu kod svetoga župnika. Župnik, prolazeći u župni dvor, opazi je i reče joj pod glas: "Ne plači, on je spašen!"

Ona je i dalje ostala žalosna, jer nije razumjela, što joj je rekao. On se opet navrati k njoj pa joj bolje razjasni:

"On je spašen. Dok je padao s mosta u rijeku on se skrušio i pokajao za svoje grijehe. I Bog mu je grijeh oprostio. Samo sada mora da u čistilištu trpi kaznu za svoje grijehe. Razaberite se i molite se za nj."

Umirući otac i sin

Nekom seljaku naglo pozli i pade na zemlju, a ukućani kao dobri kršćani odmah odu zvati svećenika, koji je malo podalje stanovao. U medjuvremenu, njegov sin, koji je već bio obavio prvu sv. pričest, videći da mu se otac nalazi u smrtnoj opasnosti, skine sa zida križ, stavi pred oči umirućeg oca moleći na glas čin kajanja. Otac je bio ganut i sa suzama je ljubio križ, i umro

je prije nego je došao svećenik.

Djevojčica kod umiruće majke

Bilo je to na Novu Godinu 1908., dok su ljudi jedan drugome čestitali novu godinu. Sa smrću se je borila mlada žena-seljakinja u Bavarskoj. Bila je zdrava, ali joj naglo pozlilo i videći, da joj se približava smrt, zamoli da joj zovu svećenika. Svećenik je daleko stanovao. Koracajući žurno k bolesnici, svećenik se je morao boriti sa vjetrom i nevremenom. Medjutim majka pozove svu svoju djecu oko sebe i reče:

"Oh, kad bi došao svećenik, a onda da i umrem."

Prisutni nijesu joj znali kako pomoći, nego su je tješili, doći će svećenik. U tom času pristupi bliže krevetu umiruće majke djevojčica od devet godina i reče:

"Mama, pobudi pokajanje."

Majka milo pogleda dijete i reče: "Ne znam dobro, ti preda mnom moli."

I djevojčica sklopi svoje ručice, klekne i na glas pobožno je molila djelo pokajanja, a majka je za njom ponavljala. Malo poslije toga ona je izdahnula, prije nego je došao svećenik.

Brodolom kod Bingena

U proljeću god. 1900. oko 30 osoba se vraćalo sa izleta u ladji, koja je bila dosta trošna. I blizu Bingena ladja je počela tonuti. Svećenik, koji se je tu nalazio, pozove putnike da se pokaju, te im dade odrješenje. Poslije toga je ladja potonula, a spasile su se samo tri osobe.

Žena naglo umrla

Sv. Vinko Fererski jednom je propovijedao velikom mnoštvu svijeta. Medju slušateljima nalazila se jedna žena opaka života, koja uz pomoć milo-

sti Božje, promatrajući svoje grijehe, osjeti takvu bol, da je pala na zemlju mrtva. Kako su je svi poznavali kao veliku grješnicu, smatrali su da je osudjena, jer je umrla bez sv. ispovijedi. Ali, sv. Vinko, prosvijetljen Božjim duhom, progovori narodu: Vi se bojite za sudbinu ove žene na drugom svijetu, ali medjutim znajte, da je ona imala želju da se ispovjedi, i da je umrla u velikoj boli za svoje grijehe. Zato je njezina duša spašena.

Požar u kazalištu

U bečkom kazalištu dne 8.XII.1881. izbio je požar, koji se širio silnom brzinom. Svi gledaoci trčali su prema vratima, da se spase, ali vrata bijahu zatvorena, i tako oko 400 osoba gledalo je smrti u oči. Neki se povuku u hodnik, a medju njima se je nalazila i jedna djevojčica, koja je vrlo dobro znala iz vjeronauka, da u smrtnom času treba pobuditi savršeno pokajanje. Ona pozove prisutne, da zajedno s njom pobude kajanje za svoje grijehe, što je ona učinila moleći na glas djelo pokajanja. Medjutim otvore jedna vrata sobe, u kojima su se nalazili prozori, koji su gledali na put, i kroz prozor su skakali dolje na mrežu koja je bila prostrta, da tako spase život.

3) O d l u č i t i t e m e l j i t o d a s e n e ć e m o v i š e n a g r i j e h p o v r a t i t i

Obraćenje Zaheja: "Gospodine, pola imanja svojega dajem siromasima, i ako sam koga prevario, vraćam četverostruko" (Lk., 19., 8.).

Sv. Margareta Kortonska

Ova svetica vjerno je slijedila u pokori sv. Mariju Magdalenu.

Poslije nego je pitala oproštenje u svoga oca i popravila sablazan, koju je dala svojim grješnim životom, učinila je skrušenu generalnu ispovijed, te se više nije povratila na grješni život, nego se odlučno borila proti napasti. Kasnije je ušla u treći red sv. Frane, gdje je davala sjajan primjer svoje pokore za prošle grijehe.

Osudjenik odbija pomilovanje

Isusovac, misionar južne Amerike pripovijeda dogadjaj koji se je dogodio u New-Yorku god. 1858.

Neki mladić bijaše od suda osudjen na smrt radi svojih zločina. Medjutim ipak sud ga je htio pomilovati, ali mladić odbije pomilovanje. A zašto? "Za me je mnogo bolje", govorio je, "da pretrpim zasluženu kaznu, koja će me osloboditi svake opasnosti, da opet u nove zločine upanem."

Čvrsta odluka vojnika

God. 1793. francuski vojnik imenom Kambrone u pijanom stanju teško izruži svog oficira. Za to bijaše osudjen na smrt. Ali mu se oficir smiluje ... naredi, da bude pomilovan, ali uz obećanje, da se više nikada ne će opiti. Kambrone obeća, dapače odluči da više nikada ne će piti vina.

Poslije 22 godine, ovaj oficir postao je general, i pozove sve znance i prijatelje na zakusku, medju ostalima i Kambrona. Ovaj za vrijeme jela nije pio nego samo vodu. Opazivši ga general mu veli: "Zašto vi ne pijete vino?"

"Zar ste zaboravili", odgovori mu Kambrone, "kad sam pred 22 godine bio osudjen na smrt, ali ste me vi spasili, a tada sam obećao, da ne ću više nikada piti vina. Ovo obećanje ja sam do danas

izvršio, a vršit ću i ubuduće."

Sakriveni idol

Kromacij, namjesnik grada Rima za vrijeme cara Dioklecijana, nalazio se je teško bolestan od neizlječive bolesti. Čuvši da sv. Sebastijan čini čudesa, pozove preda se sveca i obeća, da će postati kršćanin, ako ga ozdravi. Sv. Sebastijan mu reče:

"Ozdravit ćeš, ako uništiš sve idole, koje u kući imaš."

Namjesnik obeća, da će učiniti.

Nekoliko dana poslije toga pozove opet sveca i reče mu:

"Ti si mi obećao, da ću ozdraviti, ako srušim sve idole u kući, ali evo meni biva sve gore."

Svetac mu reče: "Nijesi ti uništio sve idole."

Namjesnik prizna, da je uništio sve idole, samo jednoga zlatnoga, koji mu je bio osobito drag, ostavio je. Tada mu sv. Sebastijan reče:

"Ako želiš ozdraviti, moraš uništiti i toga."

Namjesnik posluša, i za kratko vrijeme ozdravi.

4) Ispovjediti pravo i skrušeno sve svoje grijehe

Svjedočanstvo crkvenih otaca

Sv. Klement papa (91.-100.) piše: "Tko se brine za svoju dušu, ne će se stidjeti ispovjediti grijehe pretpostavljenima od Crkve, da dobije odrješenje ..."

Tertulijan koji je živio u drugom vijeku piše: "Mnogi kršćani, koji se više brinu za ljudsku slavu, nego za vječni spas, ne će da očituju svoje grijehe. Oni su slični onim bolesnicima, koji imaju koju tajnu bolest, pa je ne će da otkriju liječniku, i tako idu u propast ..." (De poen. 10.)

Origen (185.-253.) piše: "Ako mrzimo svoje grijehe i ispovijedamo ih ne samo Bogu, nego i onima koji imaju lijek za njih, bit će nam oprošteni." (Hom. 11.).

Sv. Atanasije, koji je umro god. 373. piše: "Kao što čovjek, kad primi sakramenat sv. krštenja od svećenika, biva rasvijetljen Duhom Svetim, tako i onaj, koji ispovjedi svoje grijehe u sakramentu ispovijedi, preko svećenika dobiva oproštenje."

Sv. Basilije, koji je umro god. 378. govorio je: "Neophodno je potrebno očitovati grijehe onima, koji su odredjeni u službi svetih tajna."

Sv. Augustin (+ 430.) poučavao je vjernike govoreći: "Nitko neka ne govori: Ja se ispovijedam Bogu u tajnosti, dosta da moje pokajanje bude poznato onome, koji mi može oprostiti! Onda zašto je Isus rekao riječi: Kome oprostite na zemlji, bit će oprošteno i na nebu. Zašto je povjerio Crkvi vlast ključeva? Nije dosta samo ispovijedati Bogu, nego očitovati grijehe i onima, koji su primili vlast vezati i odrješivati" (Serm. 2.).

Što sudite o meni?

K sv. Franji Saleškome, biskupu u Ženevi (+ 1622.), jednom je došao jedan veliki grješnik da se ispovjedi. S najvećom iskrenošću i kajanjem obavio je opću ispovijed. Kada je primio odrješenje, reče ispovjedniku:

"Zahvaljujem vam na vašoj ljubavi, ali sada što mislite o meni?"

Svetac odgovori: "Poslije odrješenja vaša duša je postala bijela kao snijeg, i vi ste spremni za nebo. Za ovo ja vas cijenim kao sveca."

Sv. Ante i grješnik

Jednom je došao sv. Anti Padovanskome neki veliki grješnik, da se ispovjedi. Ali od plača i jecanja gušio je riječi, te nije mogao izgovarati. Svetac mu reče:

"Idi, napiši svoje grijehe, pa se vrati."

Pokornik ode i vrati se. Dok je čitao neka nevidljiva ruka brisala je sa papira njegove grijehe. Kad je svršio čitati svi grijesi bijahu izbrisani sa papira.

Bog je učinio ovo čudo, da utješi pokornika i da mu pokaže, kako u sakramentu sv. ispovijedi Bog čisti našu dušu od grijeha.

Sv. Ljudevit IX. u ispovijedaonici

Jednom je svećenik u ispovijedaonici oslovio sv. Ljudevita IX. kralja francuskoga sa "Veličanstvo", ali kralj mu odgovori:

"Ovdje ja nijesam kralj, niti vi moj podanik, nego ja sam ovdje sin, a vi ste mi otac."

Stid na ispovijedi

Jednog dana vidi sv. Antonin (+ 1459.), nadbiskup Firenze, sotonu u crkvi, gdje se nalazio narod, koji se spremao na sv. ispovijed.

"Što tu radiš?" - upita ga biskup.

"Činim dobro djelo".

"Je li moguće?"

"Da, vraćam, što sam oduzeo. Kada sam neke od ovih kršćana navadjao na grijeh, digao sam im stid, da mogu griješiti slobodno, sada, kad se hoće ispovjediti, vraćam im ono, što sam im oduzeo, da od stida zataje grijehe."

Iskrenost na ispovijedi

K sv. Vjekoslavu Bertrandu (+ 1581.), jednom je došao neki mladić da se ispovjedi. Imao je

mnogo teških grijeha. Svaki put, kad bi ispovjedio koji grijeh, pogledao bi ispovjednika u lice, da vidi, kakav utisak čini grijeh na ispovjednikovu licu. Ali, na svoje začudjenje, vidi veselo lice. Svršivši ispovijed veli:

"Oče, imam još jedan grijeh, koji sam sad učinio."

"Kaži i njega," veli mu svetac.

Pokornik reče: "Videći vaše veselo lice, sudio sam zlo o vama i pomislio sam: ovaj ispovjednik mora da je učinio takodjer ovako teške grijehe kao i ja."

Tada mu svetac reče: "Dragi sinko, po milosti Božjoj ja nijesam učinio ove grijehe kao ti. Znaj zašto sam veseo! Jer vidim tvoju iskrenost i tvoje kajanje. Gledam kako se kidaju lanci , kojima te je sotona vezao. Gledam andjele, koji se raduju radi tvog obraćenja. Evo, zato sam veseo."

Redovnica zatajila grijeh

Sv. Bernardin pripovijeda o nekoj redovnici, koja je živjela u njegovo doba, ovo:

U mladosti sagriješi ova redovnica teško proti sv. čistoći. U ispovijedi stidjela se to priznati, a sotona je uvjeri, da nije ni potrebno, da ona taj grijeh ispovjedi. To ona može izbrisati pokorničkim djelima. Stoga stupi ova mlada osoba u neki vrlo strogi red i živjela je tamo doista pravim pokorničkim životom. Sam pogled na nju bila je živa propovijed. Mnogi su dolazili, da je posjete, pa su se cijenili sretnim, kad su samo mogli čuti riječ iz njezinih usta. Sestre je izaberu za poglavaricu svojega samostana.

Kad je pak umrla, sumnjale su sestre, da li bi uopće kao obično zvonom dali znak, da je preminula, pa da joj druge sestre u molitvi dušu preporuče, jer su bile uvjerene, da je njihova poglavarica već u nebu. Ipak, da se uzdrži običaj, podje jedna sestra da zazvoni. Tada joj se ukaže duša pokojni-

čina u strašnoj prilici pa joj reče:

"Ne zvoni, jer ja sam osudjena." Onda joj ispripovjedi, kako je radi onoga jednoga grijeha, što ga je u ispovijedi zatajila, osudjena na vječne paklene muke.

Kuća sa četiri krakuna

Neki dječak morao je ući u kuću, koja bijaše zatvorena sa četiri krakuna. Otvori tri krakuna, a četvrti je ostao. Da li će taj dječak moći ući u kuću? Ne! Tako je i s ispovijedi. Ako na pr. jedan ima četiri smrtna grijeha pa ispovjedi tri, a četvrti ne, iz srama ili zloće, ne će mu se otvoriti vrata oproštenja od Boga. Idući od ispovijedaonice ima na duši pet velikih grijeha, četiri prva i peti svetogrdja.

Sakrivena rana

Neki odvažni vojnik u bitci je dobio tri smrtonosne rane. Prenesen u bolnicu kazao je liječniku samo dvije rane, treću koju je zadobio u ledja, iz sramote, jer je tobože bježao, nije htio kazati. Tako mu je liječnik liječio ove dvije rane, a treću ne. Medjutim iako su prve dvije rane zacijelile, ipak vojnik umre.

Svetogrdna ispovijed

O. Augustin Fusinjan pripovijeda ovaj dogadjaj:

Neka gospodja, koja se često ispovijedala, uvijek je tajila na ispovijedi jedan smrtni grijeh, s nadom, da će ga ispovjediti kasnije ili na času smrti. Medjutim, ona je tako na duši gomilala grijehe svetogrdja. Napokon oboli na smrt. Pozove svoga ispovjednika. Ali, kad ga vidi, reče mu:

"Došli ste da vidite vašu pokornicu lažljivu, kako ide u vražju kuću."

"Ispovjedite se sada dobro," reče joj ispovjednik, i bit će sve popravljeno."

"Sada je kasno, ne mogu."

Tako ponovi bjesneći. I nesretnica izdahnu.

God. 1850. u nekom selu u Bavarskoj pozvaše župnika bolesnoj ženi. On se požuri, jer je znao, da nije bila najbolja kršćanka. Udijeli joj svete sakramente. Kad je otišao i bio istom na kraju sela, pozvaše ga opet natrag, jer je bolesnica zahtijevala ponovnu ispovijed. Ali je bilo prekasno jer, kad je ulazio, viknu žena očajno:

"Prekasno!" I umre u strašnim trzajima.

Prisutni su kazivali, da je žena poslije odlaska župnikova vikala: "Zovite svećenika još jednom. Jedan te isti strašni grijeh, što sam još prije 20 godina u ispovijedi zatajila, opet nisam ispovjedila. Žurite se, jer ako umrem, a ne mognem grijeha ispovjediti, za uvijek sam propala."

Učenik Sokratov

Učenik glasovitog atenskog filozofa Sokrata (468.-400. pr. Kr.), ušao je u kuću,koja je bila na zlu glasu, kad je imao izići i došao na prag kuće, opazi svoga učitelja Sokrata, te se odmah povuče natrag i sakrije iza vrata. Sokrat, koji ga je vidio, poviče:

"Izidji vani, sinko, izići iz ove kuće nije sramota, nego je sramota ući."

Ista stvar se može reći za grješnika, koji se stidi očitovati grijehe: sramota ih je učiniti, a nije sramota dignuti ih sa ledja.

a) Ispovjedna tajna

Sv. Ivan Nepomuk

Sv. Ivan (+ 1393.) rodio se u Nepomuku u Češkoj. U Pragu je bio zaredjen za svećenika. Počeo je ta-

ko lijepo propovijedati, da je narod u velikom broju dolazio na njegove propovijedi i vrlo ga je cijenio. I sam kralj Venceslav VI. ga je vrlo cijenio, i pozvao za dvorskog propovjednika, a kraljica Ivana imala je u nj toliko povjerenje, da ga je izabrala za svoga ispovjednika.

Jednoga dana kralj pozove sv. Ivana i zapovjedi mu, da mu kaže, što mu je kraljica ispovjedila i obeća da će ga učiniti biskupom. Ali uzalud, svetac nije rekao ni riječi. Radi toga kralj rasrdjen baci ga u tamnicu i stane ga mučiti. Ništa nije pomoglo, Ivan je uvijek šutio. Kraljica se zauzela za nj te bijaše oslobodjen tamnice. Izišavši iz tamnice podje na hodočašće u jedno glasovito Gospino svetište, da smogne snage i jakosti za buduće muke, koje je predosjećao.

Kad se vratio u Prag, kralj je htio svakako da ga prisili, da izda ispovjednu tajnu i zaprijeti mu, da će ga baciti u rijeku. A kako je sv. Ivan stalno mučao, kralj i izvrši prijetnju.

Oko 9 s. u večer u mjesecu ožujku god. 1393. vojnici mu vezaše noge oko vrata poput obruča, zamotaše ga da ne viče i baciše u rijeku sa Karlova mosta. Odmah se poviše svečeva tijela pokazalo pet velikih plamenova, koji su sjali kao sunce. Vidjeli su ih i kralj i kraljica, koji su gledali sa prozora i razumjeli, što znači. Kralj se tako prestrašio, da je još iste večeri pobjegao iz Praga i za dugo vremena bio vani, u strahu da ga ogorčeni narod ne ubije.

Neki ribari izvadili su svečevo tijelo i pokopali ga u praškoj katedrali. Stavili su natpis: Ivan Nepomuk.

U ljetu iste godine bila je u Češkoj nezapamćena glad, radi velike suše. Svi su izvori presahli, a i sama rijeka, u koju je bio bačen sv. Ivan, mogla se preći suhih nogu. Svatko je govorio, da je to kazna Božja zato, što je kralj dao

baciti sv. Ivana u vodu.

Grob je svečev narod pohadjao. Mnogi su bolesni ozdravili na njegovu grobu, te je papa odredio, da ga proglasi svecem.

Prije nego je započeo proces, papa je naredio, da se pregledaju smrtni ostaci. Radi toga g. 1719. bilo je izvadjeno njegovo tijelo u prisutnosti mnogih biskupa, svećenika, liječnika, profesora i raznih radnika. Više od 100 osoba. Kada su otvorili grob, našli su unutra samo kosti i pepeo, koje su položili na jedan stol, pokriven bijelim stolnjacima. Dok su čistili lubanju od prašine, na veliko čudjenje svih, pade na stolnjak jedna crvena mesnata stvar u obliku jezika. Jedan liječnik ga uze u ruku, secirao ga je i izjavio, da se radi o jeziku, koji se nije raspao.

Šest godina kasnije, jezik je pregledala jedna druga komisija, u prisustvu svećenika, liječnika i knezova. Pomoćni biskup Maier uzme u ruku jezik, koji je bio nešto suh, i u isti čas jezik postane jasno crven, i takav je ostao čitave dvije ure. Na ovo čudo svi prisutni kleknuše i zahvališe Bogu sa suzama na očima. Ovaj jezik još i danas iza više od 500 godina čuva se nepokvaren i štuje se u praškoj katedrali u moćniku sa 1.200 dragih kamena.

Svećenici žrtve ispovjedne tajne

Blaženi Ivan Sarkander, župnik iz Holešova u Moravskoj, radio je mnogo i s uspjehom oko obraćenja krivovjeraca. Protivnici su ga iz mržnje optužili zbog veleizdaje, te je dopao tamnice. U tamnici su ga mučenjem htjeli prisiliti, da im oda, što mu je u ispovijedi kazao knez Lobkowicz. Kada im nije htio odati tajne, kidali su mu tijelo željeznim kukama i pržili usijanim željezom. Poslije 33 dana umro je u tamnici 17.III.1620. Izmrcvareno tijelo postalo mu je lijepo i širilo je ugodan

miris, premda je tjedan dana ostalo nepokopano. Pokopano je u crkvi sv. Mihovila u Olomucu. God. 1860. proglasio je Pio IX. Ivana Sarkandera blaženim.

Petar Marielux, svećenik iz reda sv. Kamila, bio je vojni svećenik u tvrdji luke Callao u Peru. Ondje je buknula pobuna u vojsci, za koju je doznao komandant, general Rajmund Rodil. On je 13 vojnika osudio na smrt. Prije smrti obavili su oni ispovijed pred ocem Petrom. Nakon njihove smrti dozove general svećenika u svoju sobu i reče mu: "Pobunjenici su vam ispovjedili svoje grijehe. U ime kralja ja vam nalažem, da mi otkrijete sve, što su ispovjedili. Ne smijete mi ni najmanje okolnosti zatajiti." Svećenik mu kaza: "Gospodine generale, vi tražite nešto nemoguće. Ja ne smijem povrijediti ispovjedne tajne. I da je ovdje sam kralj, ne bih mu smio ništa odati." General se prijetio strijeljanjem, ali nije bilo uspjeha. Onda general otvori vrata i zovnu četiri vojnika, a svećeniku zapovjedi da klekne. On je kleknuo. Nato mu general vikne: "U ime kraljevo posljednji put od vas tražim, da govorite." Petar reče generalu: "U ime Božje! Ja ne smijem govoriti." Na zapovijed komandanta opalili su vojnici puške i usmrtili junaka svećenika. To je bilo na 22.IX.1825.

Župnik Kobilowicz u Oratovu (Ukrajina) bio je g. 1852. osudjen kao ubojica nekog poljodjelskog činovnika. Evo, kako se to dogodilo.

Vodja crkvenog pjevačkog zbora ukrao je župnikovu pušku i njom ubio onoga činovnika, da uzmogne uzeti njegovu ženu. Pušku je metnuo na oltar i sve tako uredio, da je sumnja pala na župnika. Još se ubojica ispovjedio pred župnikom, da mu tako zatvori usta. Na sudu se župnik mogao obraniti, da je izdao ispovjednu tajnu, ali on toga

nije htio svijestan svoje dužnosti. Bio je osudjen na doživotni prisilni rad u Sibiriji. Nakon 20 godina obolio je ubojica na smrt te je pred sucem i 2 svjedoka priznao, da je on ubojica onog činovnika i da je svoj zločin ispovjedio župniku. Nevini župnik, mučenik ispovjedne tajne, bio je u to vrijeme već mrtav.

U Engleskoj bio je god. 1875. neki trgovac umoren. Posumnjalo se na jednoga časnika, da je počinio umorstvo. Časnik bi osudjen na smrt. Dan prije negoli se imala smrtna osuda izvršiti, dodje kasno uvečer pravi zločinac u crkvu, gdje je časnikov brat, revan svećenik, ispovijedao. I zločinac udje u ispovijedaonicu i prizna svoj zločin. Svećenik nagovarao, molio zločinca neka javno prizna svoj zločin, da jadni nevini zbog njega ne bude ubijen; ali sve zaludu. Brat svećenikov bi sutradan uistinu pogubljen kao ubojica. Svećenik, znajući za pravoga krivca samo po ispovijedi, nije smio ni riječi reći na obranu rodjenog brata. Kasnije otkrije krivac sam istinu.

U malenom mjestancu St. Victoire, u Provansi u Francuskoj, godine 1888. zbio se jedan nemili dogadjaj. Dana 20.II. te godine bio je osudjen na smrt, a kasnije pomilovan i otposlan u izagnanstvo u Novu Kaledoniju - otok na istoku Australije - svećenik Franjo Montmoulin, župnik tog mjestanca. Bio je okrivljen kao ubojica plemenite gospodje Blanchard u svrhu grabeža. U izagnantsvu je ostao tri godine. Tada se prijavio pravi ubojica Blanchardove, mučen grižnjom savjesti za počinjeno djelo. Bio je to zvonar Loser. Poslije učinjenog zlodjela zvonar Loser se ispovjedio kod župnika Montmoulina, a zatim netragom pobjegao. Svojom ispovijedju svećeniku je metnuo dužnost čuvanja ispovjedne tajne, što je to siromašna svećenika stajalo ogromnih žr-

tava. Svećenik je do kraja izdržao, a Bog je njegovu žrtvu nagradio velebnim triumfom.

Evo kratkog prikaza tog dogadjaja.

Na stolu župskog ureda nalazila se svota od 12.000 franaka. Taj novac je skupila plemenita gospodja Blanchard sa svojim drugaricama za gradnju bolnice za siromahe u St. Victoiru.

Baš je spomenuti novac župnik Montmoulin prebrojio, kad je nenadano u sobu ušao zvonar Loser, da traži dopust od 8 dana. Župnika je zvonarev posjet iznenadio, a i uznemirio. U zvonara nikada nije imao povjerenja, a najmanje sada. Požudni pogledi zvonarevi na novac dali su mu naslutiti, da su zle njegove namjere. Stoga mu je odsada bila jedina briga da se novca što prije riješi. Poručio je stoga gospodji Blanchard, da što prije dodje u župski stan. Ona dodje i on joj oko 10 sati ujutro predade novac u pohranu. Vraćajući se, trebala je proći kroz tamne hodnike bivšeg samostana, da bi prispjela u crkvu, gdje je htjela obaviti pohod presvetom Otajstvu. U tami samostanskog hodnika dočekao ju je nenadano zvonar Loser te je nožem umorio, koji je našao u župskoj kuhinji. Uzeo je zatim novac, koji je gospodja Blanchard nosila u ručnoj torbici, bacio njezino mrtvo tijelo u tamnu sobicu, koja je služila za crkvenu spremicu, pokrio pokrovom i, zatvorivši se u istoj sobici, čekao je noć da pobjegne s ugrabljenim blagom.

Grozni čin, koji je učinio, Losera je ipak bacio u očaj. Savjest ga je užasno pekla. Da bi se makar kako smirio, odlučio je da na ispovijedi očituje zlodjelo župniku Montmoulinu. Župnik je drhtao od straha i užasa, dok je slušao ispovijed Loserovu. Ne čekajući da primi odrješenje, Loser je od ispovijedaonice naglo pobjegao. Krvavi nož, zamotan u krvavoj marami, stavio je pod ormar u župskoj kuhinji. One večeri zvonara

Losera je nestalo. Pobjegao je u daleki svijet.

Gospodje Blanchard čitavog dana nema kod kuće. Uvečer je njezina neobična odsutnost zabrinula njezinu rodbinu. Tražili su je svuda. Zaplakana služavka je napokon rodbini napomenula, da je gospodja oko 10 sati pošla u župski stan i da se od tamo više nije povratila. Policiji nije preostajalo drugo već da i župski stan pretraži. Bila je mrkla noć, kad su tamo prispjeli. Župnik je sa brevirom u ruci nemirno hodao po sobi, očekujući uzrujano daljnji tok dogadjaja. Već je naslućivao najgore. Pred njim su bile dvije mogućnosti: ili na sebe primiti svu odgovornost za teško grabežno umorstvo, ili odati ispovjednu tajnu. Junački župnik nakon nutarnje borbe odabrao je ono prvo.

Poslije duge pretrage napokon je tijelo nadjeno. Tko je izvršio grabežno umorstvo? Tko je odnio novac? Losera, na kojega bi pala najozbiljnija sumnja, u St. Victoiru nema. Dobio je dopust i otputovao u Marselj. Vidjeli su ga dapače na kolodvoru, vidjeli su ga čak i u vlaku. Ozbiljna sumnja je napokon pala za grabežno umorstvo na siromašna župnika Montomulina, kojega je uz ostalo teretio i krvavi nož nadjen za pretrage u župskoj kuhinji. Na sva pitanja istražitelja župnik je junački i mirno izjavljivao, da je nevin glede zločina, a niti najmanju sumnju nije bacio na izvršitelja zločina brižno čuvajući ispovjednu tajnu. Jednako se ponašao i pred sudom, kad je kao osudjenik, vezan izmedju dvojice policajaca, osramoćen sjedio na optuženičkoj klupi. Ostajući vjeran svojoj svećeničkoj dužnosti bio je spreman na najteže žrtve i sramotu.

Sjajna je bila obrana odvjetnika Meuniera. Neporočan je bio život župnikov. Tu činjenicu je svatko priznavao, ali ni jedno ni drugo nije nevinost župnikovu moglo dokazati. Župnik Montmoulin je napokon sudbeno proglašen krivim zbog grabežnog umorstva i osudjen na smrt. Ta osuda je kasnije izmijenjena zbog

neporočnog života župnikova na izagnanstvo u Novu Kaledoniju. Za župnika je ta izmjena značila novi križ. Sa smrću bi sve svršilo. Za njega bi smrt, nakon pretrpljenih poniženja i sramote, bila samo velik dobitak. Bog je drukčije odlučio, a on, vjeran sluga njegov, pokorava se Božjoj volji. Do kraja osramoćen i uništen, kao kažnjenik br.5348, bi otpremljen u Marselj, a zatim parobrodom "Durance" na otok Nova Kaledonija.

Tko bi mogao opisati sve tegobe i duševne patnje, što ih je podnio župnik Montmoulin, njegova dobra majka i sestra za sve ovo tužno vrijeme. Duševnoj patnji župnikovoj pridružila se i fizička. U novoj postojbini prema njemu nije nitko imao smilovanja. Kao svećenika ubojicu svak je prezirao. S ostalim kažnjenicima dnevno je morao obavljati najteže poslove pri gradnji ceste pod teškim klimatskim uslovima. Da nevolja bude veća, morao je u rudnik bakra u Balaad, gdje se lomio od truda i stekao tvrde žuljeve na svojim nježnim rukama. Zahvaljujući snazi svoga tijela, bijedni je župnik kroz čitavo vrijeme svoga zatočenja ostao zdrav. Teškim naporima uz pomoć Božju lako je odolijevao. Iskušenja ga nijesu oborila.

- - - - -

Jednom je ipak trebalo da svemu dodje kraj. Za to se pobrinuo Bog. Poslije tri godine Loser, mučen grižnjom savjesti, učinio je kraj tegobama svećenika. Iz daleke Amerike, gdje se sretno snašao, doputovao je nenadano u Aix, prijavio se sudu i izjavio: župnik Montmoulin je nevin, ja sam izveo zločin nad gospodjom Blanchard. Pun pokajanja bio je spreman na svaku žrtvu,da umiri svoju savjest, duboko uznemirenu.

Tko bi mogao opisati sreću izmučene majke i sestre župnikove na ovu nenadanu vijest! Tko bi mogao zamisliti radosti siromašna župnika, kad je doznao u dalekoj zemlji, da se pravi krivac

prijavio i da mu je na pomolu sloboda!

- - - - -

Na vijest o povratku župnikova majka i sestra radosne su dotrkale u Marselj, da ga dočekaju. Parobrod "Liberté", poslije 40-50 dana vožnje, doplovio je napokon u luku. Svećenika je još uvijek pratio policijski agent. Kad je brod pristao, kapetan je prvoga župnika izveo iz broda i doveo ga do sretne majke. Tko može da opiše sreću majke i sina! Ispaćena majka izljubila je svoje posijedjelo dijete, nevinu žrtvu svoje svećeničke dužnosti, uz roditeljsku opomenu: sine, u svim počastima ostani ponizno dijete Božje. Pošli su zatim u svetište "Notre Dame de la Garde" povrh Marselja, da se zahvale na sreći Majci Božjoj. Tamo je Franjo objesio jedan kolut od svojih veriga, kojima je bio vezan, a drugi je uzeo za spomen proživljelih patnja. Odatle je s velikim počastima otpraćen u Aix. Još tamo morao je jednom na optuženičku klupu, ali ne da mu se sudi, već da ga svečano proglase nevinim. Nekadašnji kažnjenik br. 5348., praćen od biskupa, pristupio je u sudsku dvoranu. Dvorana je bila puna znatiželjne svjetine. Franjo je mirno, još jednom, sjeo na optuženičku klupu. Predsjednik suda se tada digao i u svom govoru duboko požalio, što je pogrešivi ljudski sud donio krivu presudu nad nevinim župnikom. Doveden je zatim Loser, pročitano je njegovo priznanje i još jednom preslušan.

Sudac ga je zapitao o razlozima njegove prijave. Loser je odgovorio: "Na prijavu me je ponukala i prisilila grižnja savjesti za počinjeno djelo, a zatim divno junaštvo župnika, koji nije htio očitovati tajnu, koju je na ispovijedi čuo, već je radije pustio da bude osudjen."

Predsjednik suda je zatim poništio staru presudu i župniku Montmoulinu povratio sva prava, žaleći, što zakon ne predvidja neku vremenitu naknadu

nevinom za pretrpljeno. "To je razlog", rekao je, "da rado vjerujemo u vječnog i nepreevarljivog Suca, koji jedini može takve žrtve nadoplatiti."

Pristupili su zatim svi svećeniku, pružili mu ruku i čestitali. Zatim uz veselo klicanje svih svećenik je predan svojoj dobroj majci i biskupu, ushićenu nad njegovim junaštvom.

Sutradan je Loser stajao na optuženičkoj klupi. Sud ga je osudio na smrt, ali je i njemu osuda izmijenjena deportacijom. Ispovjedjen po vlastitoj želji kod župnika Montmoulina, i primivši iz njegove ruke sv. Pričest, utješen, otputovao je na daleki put u Novu Kaledoniju.

Svećenik Montmoulin postao je nanovo župnikom St. Victoire. Tamo je od mještana triumfalno dočekan. Tu je medju svojim župljanima, sa svojom majkom i sestrom mirno i sretno živio, voljen i cijenjen od svojih župljana.

Svećenik Lurtz bio je u Baltimoru (Amerika) god. 1894. osudjen na 10 godina zatvora, jer su kod njega našli vrijednosne papire nekoga umrlog bankira. On je toga bankira na samrti opremio sv. sakramentima. Sud ga je osudio, jer je tobože papire ukrao od bankira. Svećenik na sudu nije htio reći, kako je one papire dobio, nego je samo tvrdio, da nije kradljivac. Poslije dvije godine proglasio je isti sud svećenika Lurtza nevinim. Našli su u bilješkama bankira, da je on neku osobu prevario baš za onoliku svotu, koliko su iznosili nadjeni papiri kod Lurtza. Sud je iz toga s pravom zaključio, da je bankir tu svotu na ispovijedi predao svećeniku, da je vrati prevarenome.

U talijanskom gradu Bergamu g. 1908. optužili su mladića Marettija, da je ukrao zlatni sat i lanac. Prema dokazima htio je sudac osuditi

tuženoga, kad li u sudnicu unidje župnik Scalso i predade sucu ukradeni sat s lancem, što mu je isti dan predao kradljivac na ispovijedi, da vrati vlasniku. Sudac je pitao za ime kradljivca, ali mu župnik reče: "Prvo, ja ne poznajem čovjeka, koji se ispovjedio; drugo, ja bih prije i svoj život dao, a ne bih povrijedio ispovjedne tajne."

Strašno zadnje pomazanje i ispovjedna tajna

Franjevac, koji je dugo vremena bio u Americi i jednom zamjenjivao vjeroučitelja u mjestu Dingsdorfu, ispričao je djacima strahoviti dogadjaj, koji je sam doživio:

"Bila je upravo ponoć, kad najednom neko oštro zazvoni na našem samostanu. Malo poslije javi mi brat vratar, da dva gospodina na autu mole oca k jednoj teško bolesnoj gospodji. Odmah sam se pripravio, uzeo svetu Hostiju i sv. ulje te sišao k autu. Jedva sam sjeo, kad pristupiše k meni dva neznana gospodina. Jedan me šapatom oslovi:

"Velečasni oče, moja je žena katolkinja, pa kad je liječnik već rekao, rado bi umrla pomirena s vašom Crkvom. Ja sam joj obećao, da ću joj dovesti sv svećenika. Ali znajte, da pripadam tajnom udruženju, koje je zabranjeno i od vlade i od Crkve. Da se ne bih morao bojati, da ćete me izdati, molim Vas sada, pustite zavezati oči i ne protivite se."

Prestrašen sam skočio. Ali četiri me ruke pritisnuše, a tudjinci mi rekoše: "Gospodine oče, ni maknuti se, inače ste sin smrti!" Pritisnuo sam dragog Spasitelja k prsima i dao sam sebi zavezati oči.

Motor je zahučao. Brzo smo letjeli ulicama mjesta sad na lijevo, sad na desno. Po kratkoj vožnji nisam više znao, u kojem smo dijelu mjesta. Kad se na koncu auto zaustavio, izveli su me i nanovo se zagrozili: "Čim se usprotivite, sin ste smrti!"

Nekoliko koraka i bio sam u nekom domu. Moji strašni pratioci vodili me po nekoliko stuba gore, zatim odvezali oči i otvorili slabo osvijetljenu sobu.

Našao sam se sam kod teško bolesne žene. Ozbiljno je mislila na blizu smrt i kajući se ispovjedila. Nato sam je pričestio, dao sv. ulje i izmolio s njom zajedno molitve umirućih. Za po sata sam svršio svoju svećeničku dužnost. Umirućoj navrle suze od zahvale.

Pred vratima me opet prihvatiše oba gospodina. Morao sam sebi opet pustiti zavezati oči i išli smo dolje po stubama. Iza nekoliko minuta mislio sam, da smo u pivnici, jer mi je bilo hladno. Tu mi skinuše maramu s očiju. Pri slabom svijetlu vidim oko sebe samo crne zidove a pred sobom jamu - grob! Muž umiruće žene položi mi na prsa revolver i reče:

"Sad mi recite, što Vam je ispovjedila moja žena, inače jao Vama!"

Ja sam ustuknuo, no odmah i ohrabrio se i zamolio dvije minute vremena.

"Dobro, imajte te dvije minute!" bio je kratak odgovor.

Kleknuo sam, uzeo sam u ruke križ od krunice i pobudio zadnje pokajanje. Zatim sam ustao i rekao jasno i odrešito:

"Ispovjednu tajnu nikada ne ću povrijediti."

"Je li to Vaša zadnja riječ?"

"Da, to je moja zadnja riječ!"

Podignuo sam oči k nebu i čekao smrtnu strijelu ...

No što se dogodilo? Čovjek sa revolverom u ruci mi reče:

"Sami ste se obranili! Sada znam, da znate šutjeti i da to, što ste čuli na ispovijedi od moje žene o našem tajnom udruženju, ne ćete izrabiti, i izdati nas. Da ste odali bilo što, isti

čas bili biste ustrijeljeni."

Malo poslije već sam sjedio u autu sa svezanim očima. Opet su me vozili ulicama, a pustili me pred samostanskim vratima.

Odmah sam se uputio do moje sobe, pao na koljena i zahvaljivao Bogu ..."

(Antoniusbote 1928, 303.).

<u>Apostata hoće da očituje grijehe</u>

Neki svećenik, koji se odrekao svoje vjere i bio ekskomuniciran, javio je u Santiagu u Chili, da će u večer dne 18.III.1905. u kazalištu očitovati mnoge ispovjedne tajne. Mnoštvo svijeta znatiželjno napunilo je kazalište. Medjutim u času, kad je bijednik htio da govori i očituje ispovjedne tajne, sruši se sa strašnim štropotom galerije, i ruševine pokopaše oko 600 osoba, od kojih je 5 ostalo mrtvih, a 45 bijaše teško ranjeno. Naravski koliko apostata, toliko i ostali svijet izgubili su svaku volju, da bi saslušali ispovjedne tajne.

5) I z v r š i t i p o k o r u n a r e d j e n u

<u>David</u> opomenut od proroka Natana, oplakuje svoje grijehe: "Smiluj mi se Bože, po velikom milosrdju svome ..." (Ps. 50.). "Suze moje postadoše mi jelo danju i noću." (Ps. 41.).

<u>Propovijed Jonina i pokora Ninivljana</u> da ih Bog spasi od propasti. Jona 3.

<u>Sv. Ivan Krizostom o pokori</u>

"Pokoro, koja otpuštaš grijehe i otvaraš raj, koja krijepiš one, što su klonuli duhom, razveseljuješ zlovoljne, pozivlješ mrtve na život, povraćaš grešnike na milost, daješ im njihovo prvotno dostojanstvo, udahnjuješ im ufanje, ozdravljaš im

sile, te činiš da im padaju obilne milosti na dušu! Pokoro, kako da ja iskažem tvoja čudesa? Ti raskidaš verige, ti krotiš razuzdanost, blažiš protivnost, liječiš rane, rastjeruješ tmine, oživljuješ ono, što je umrlo! Pokoro, čišća od zlata, jasnija od sunca, ti nikada nepobijedjena od grijeha, nikada shrvana od izdajstva, nikada prognana od očajanja! Pokoro, majko milosrdja, učiteljice kreposti! Velika su tvoja djela, ona djela kojima skidaš grijehe sa krvnika, krijepiš slabe, podižeš pale, hrabriš zdvojne! Po tebi je Isukrst za čas osvojio dobroga razbojnika, po tebi David se utješi poslije zločina, dobi ponovno Duha Svetoga." (Hom. Quaresimale per le monache).

Pokora sv. Petra Alkantarskog

Sv. Petar Alkantarski, franjevački laik (+ 1582.), u svojoj mladosti činio je grijehe, ali se za njih cijeli život kajao. Uvijek je nosio na sebi košulju od kostrijeti, išao bosonog, i jeo samo jedamput na dan. Stanovao je u malenoj sobici bez sjedala, tako da je morao uvijek stajati na nogama, ili klečati, a spavao je na podu. Tako je proveo 40 godina. Poslije smrti ukaže se sv. Tereziji i veli joj: O, blažena pokora, koja mi je pribavila toliku nagradu na nebu.

Trostruki sud Božji nad grešnikom

Sv. Augustin tumači potrebu pokore na slijedeći način:

"Bog ima trostruki sud nad grešnikom: sud samog milosrdja, sud same pravde i treći sud pomješanog milosrdja i pravde. Prvi sud je u sv. krštenju, u kome čovjek, po zasluzi Isusovoj, biva očišćen od svakog grijeha, i svake kazne vremenite i vječne, te ne mora za to dati nikakvu

zadovoljštinu. Drugi sud Božji bit će na koncu svijeta, a ovaj sud će biti od same pravde Božje, na kome će Bog osuditi grješnike sa kaznom za svu vječnost. Treći sud Božji nad grešnikom je onaj u sakramentu sv. ispovijedi. U ovom se Bog služi svojim milosrdjem, opraštajući grješniku grijehe, i služi se svojom pravednošću, osudjujući ga, da okaje grijehe vremenitom kaznom."

Kralj - pokornik

Jedne večeri godine 1084. pokuca na vrata benediktinskog samostana u Osijahu u Koruškoj, u pokorničkoj haljini jedan putnik. Činilo se, da je putnik nijem, jer je znakovima molio, da ga prime u samostan. Opat ga je primio za slugu. Taj je sluga 8 godina obavljao u samostanu najprostije i najteže poslove, rado i ustrpljivo. Kad je na smrt obolio, progovorio je, jer nije bio nijem. On je rekao redovnicima ovo: "Ja sam Boleslav II., kralj Poljske. Za vrijeme vladanja počinio sam mnoga zlodjela. Tako sam svojom rukom na oltaru ubio Stanislava, krakovskog biskupa, čovjeka sveta, jer me je ukorio zbog mojih grijeha, poradi čega me je izopćio iz crkve papa Grgur VII. Nato sam putovao papi. Na povratku iz Rima došao sam kao grješnik amo i 8 godina živio sam medju vama kao prosti sluga." Brzo nakon toga umro je veliki pokornik.

Ubija svoju kćerku i čini veliku pokoru

Neki plemeniti gospodin iz Brecourta imao je jedinu svoju kćerku, koju je neizmjerno ljubio. Jedne večeri, vraćajući se s lova, dok je prolazio kroz perivoj, pade mu na pamet da isprazni pušku, pucajući prema jednom grmu. Iza ovoga grma slučajno se nalazila njegova kćerka, koja zaviče i sruši se mrtva. Siromašni otac problijedi i izgledao je kao lud. Ostavi zauvijek svijet i povuče se u samostan kod kartuzijanaca, u kome je kao vratar

glasovitog samostana Chartreuse obavljao najniže poslove, da zadovolji za nesmotrenost, koja ga je stajala života njegove ljubljene kćerke. Tu je umro god. 1893. kao brat Anselm.

P R I P R A V A
Z A P R V U S V. P R I Č E S T

a) Ž i v i B o g u E u h a r i s t i j i (č u d e s a)

Sv. Ante i mazga

U gradu Rimini nalazio se je neki nevjernik, koji nikako nije htio vjerovati u stvarnu prisutnost Isusovu u presv. Euharistiji. Sv. Ante mu je dokazivao po svetom Pismu, ali on nikako da vjeruje, te mu veli: "Ti, tako učen, riječima me ne možeš uvjeriti, nego me uvjeri djelom. Daj mi kakav jasniji dokaz, pa ću ti vjerovati." Konačno mu kaže: "Ja imam kod kuće mazgu. Od danas joj ne ću dati ništa jesti i za tri dana ću je dovesti onako gladnu na trg, a ti donesi svetu hostiju, i ako se moja mazga gladna pokloni tvome Bogu, ja ću vjerovati."

Sv. Ante pristane, uzdajući se u Boga, da će mu Bog udijeliti moć čuda, e da obrati nevjernika.

Glas o tome raširio se gradom i trećega dana skupi se mnoštvo svijeta na trg. Dodje i nevjernik. Svetac udje u crkvu, pobožno reče sv. misu. Ali prije pričesti, uzme svetu hostiju, praćen sa svijećama, izadje van na trg. Držeći svetu hostiju u ruci, okrenut prema mazgi reče: "U ime onoga Isusa Krista, kojega držim u ruci, zapovijedam ti, da se odmah pokloniš tvome stvoritelju, da tako nevjernici ostanu smeteni i upoznaju istinitost ovoga svetoga sakramenta."

Medjutim dok je svetac govorio ove riječi, nevjernik baci žito pred gladnu mazgu. Ali evo čuda, mjesto da ide na žito, ona prigne glavu i obim koljenima se pokloni. Veselje bijaše kod katolika, a nevjernici su ostali osramoćeni. A mnogi od nevjernika od sada vjerovaše, a medju prvima i ovaj. U Rimini je kasnije sagradjena na ovom mjestu kapela, na uspomenu ovoga čuda. Nevjernik se je zvao Bonipiglio.

Sv. Paskval na odru

Sv. Paskval Bajlon (1540.-1592.), gojio je najnježniju pobožnost prema Euharistiji. Kad je još kao pastir čuvao ovce, znao bi skrenuti u seosku crkvu, gdje je bio presveti Oltarski Sakramenat, i dugo bi se ondje molio. U 15. godini zaodjenu se franjevačkom haljinom i brzo je napredovao u svim krepostima. Na osobit je način štovao presveti Oltarski Sakramenat. Rado je posluživao kod svih misa, a činio je to tako pobožno, da bi svakoga, koji bi ga gledao, do suza ganuo. Dobar je dio dana, a i noći, osobito zadnjih godina sproveo klečeći pred svetohraništem. Tu je on crpao vatru ljubavi i oduševljenja, koju je znao u govoru preliti u duše onih, koji su ga slušali. Kad se poslije njegove smrti pjevala sv. misa za pokoj njegove duše, vidjelo se, kako je za vrijeme podizanja presvetog tijela i krvi Isusove dva puta otvorio oči, da se i mrtav još jednom pokloni onome, kojega je sada licem u lice gledao na nebu. Papa Lav XIII. odredi ga za zaštitnika euharistijskih kongresa.

Isus se ukazuje na oltaru

20. travnja 1905. - kako su onda javljali španjolski listovi - prikazao se Isus Djetešce u španjolskome gradu Manzenedi pred čitavim narodom.

U crkvi OO. redemptorista upravo su završivale duhovne vježbe svečanim obredom zadovoljštine. Župnik Don Petar Rodriguez bio je izložio Presv. Sakramenat i veliko mnoštvo pobožna svijeta, poslije sv. ružarija, slušalo je propovijed o. Mariscala, jednoga od misionara.

Najednom propovjednik nenadano presta govoriti. Slušateljstvo, doonda pomnjivo, kao da je obuzela neka tajanstvena uzbuna. Oni koji su sjedili digli su se na noge, popeli su se na klecala i klupice; a drugi se izdizali na vrh prsta, da bolje vide, dok je čitavom crkvom šumorio neki mukli šapat. Propovjednik nije znao, kako da to protumači, pa opomenu slušateljstvo, da ne povrédjuju štovanja koje su dužni imati u crkvi i postiže, da se za nekoliko časaka ljudi malko umiriše. Ali eto, neka djevojčica od sedam godina, Eudoksija Vega di Escenrida, svojim tankim glasićem stane vikati: "Hoću i ja da vidim Djetića!"

Na taj poklik vjernici se više nisu mogli suzdržati. O. Mariscal okrenu se prema oltaru, kamo su bile uprte oči sviju, pa i on ugleda veliko čudo, koje je bilo tako duboko potreslo sav onaj narod.

I župnik klečeći pred oltarom, promatrao je sav zanesen ono slatko vidjenje. Na prijestolju, na mjestu Pokaznice, vidjelo se Djetešce, kojemu je moglo biti šest ili sedam godina, obučeno u odijelo bjelje od snijega, kako se milo smiješi vjernicima i pruža ručice prema njima.

Sa božanskoga lica, svega prelivena čarobnom ljepotom, strujale su zrake žarkoga svijetla, a njegove oči sjale su kao dvije zvijezde. Na prsima se mogla opaziti rana, iz koje je curio mlaz krvi i silazio niz bijelu haljinu bojeći je crvenilom.

Vidjenje je potrajalo nekoliko vremena, a onda ga nestade. Sveti obred nastavio se one

večeri u suzama i uzdasima, i ispovijedaonice su bile pune sve do ponoći; jer svi su htjeli da se ispovjede, da bi sutradan mogli u sv. Pričesti primiti ono prekrasno Djetešce, koje im se ukazalo na oltaru.

Dječak Isus na vratima svetohraništa

Blaženi Alvarez jednog dana je klečao pred svetohraništem. Najednom se otvore vrata svetohraništa i izadje prelijepi dječak vas u sjaju, a u rukama je držao dragocjene bisere. Tada čuje riječi: "Vidi, ovo su moje milosti, tkogod dodje ovdje, može ih uzeti."

Isus se ukazao u sv. hostiji

Dne 29.VI.1935. u Rodi Garganico u Italiji dogodilo se ovo čudo:

U subotu toga dana, dan iza svetkovine Srca Isusova, bilo je izloženo Svetotajstvo u Gospinoj bazilici. Tada se pred oltarom molila starješica tamošnjih redovnica. Odjednom ugleda u posvećenoj hostiji Isusa kao malo dijete. Pomisli, da joj se pričinja, da je to halucinacija, te pozove tri djevojčice iz obližnjeg Dječjeg zakloništa, i upita ih, što vide u sv. hostiji. Djevojčice rekoše: "Vidimo, kako Isus giblje rukama." Starješica na to pozove druge redovnice. I ove su isto vidjele. Brzo se raširi vijest i dodjoše predstavnici vlasti, i veliki broj gradjana. Svi su isto gledali. To je trajalo 7 sati i sav je grad mogao isto vidjeti.

To nije bila sugestija mase, jer su u crkvu došli i učeni ljudi i ispitivali stvar sa svih strana. Svi su se uvjerili, da se je Isus zaista pojavio u hostiji. Naravno da je slijedećih dana navalilo silno mnoštvo hodočasnika iz sve okolice. I crkvena je vlast ovu pojavu ispitala. Nije manjkalo ni novinara čak iz dalekih krajeva.

Čudo u Ferrari

U XII. st. u Italiji i po Francuskoj širila se hereza Berengarijeva protiv svete Euharistije. Bog je htio oživiti vjeru u narodu u prisutnost Isusovu u svetoj Euharistiji. Bijaše to 28.III. 1171. na blagdan Uskrsa, u malenoj crkvi Svete Marije del Vado. Svećenik, imenom Petar, pobožno je govorio svetu misu. Poslije posvećenja, a prije pričesti, kad je lomio svetu hostiju, iz hostije su počele padati kapi krvi. Narod videći to čudo bio je duboko uzbudjen, i zahvaljivao je dobroti Božjoj, što ovakovim čudom Bog hoće da ih utvrdi u vjeri. Ova kapela kasnije bila je proširena, te se danas diže u Ferrari krasna bazilika posvećena Gospi. God. 1871. svečano se slavila 700-godišnjica ovoga velikoga čuda.

Hostija u zraku

God. 1453. u gradiću Exilles, blizu francuske granice, zbi se jedan okršaj izmedju Savojaca i Francuza radi nekih trgovaca. Svadja je svršila krvlju, a gradić bio porušen i opljačkan. U tom metežu neki lopovi probiše se do crkve te opljačkaše i nju. Medju ostalim pokrali su i pokaznicu, a u njoj je bila sveta Hostija. Vas plijen, pa i pokaznicu, baciše u vreću, natovariše na mazgu i pobjegoše. Prošli su bez zapreka kroz gradove Susa, Vigliano i Rivoli, jer je Bog tražio jedno poprište veće i znamenitije za čudo, koje će učiniti. Lopovi su ušli u Turin, i prispjeli na trg ispred crkve sv. Silvestra, koja se nalazila na sredini grada. Mazga se tu zaustavi, i nije ju bilo moguće pomaknuti ni vikom ni šibama. Iza toga mazga poklekne, i u isti čas rastvori se sama vreća, iz nje se izvuče pokaznica, podigne se u vis i osta tako viseći dosta visoko, a oko sebe je širila zrake sjajnije negoli žarko sunce.

To čudo proglasi se odmah cijelim gradom i silan narod nagrnu da ga vidi. Dodje i biskup sa svim svojim svećenicima u svečanom odijelu. Kleknuo biskup i vas narod s njim i stao moliti: "Ostani s nama, Gospode!" Tada se dogodi drugo čudo: Hostija se rastavi od pokaznice, koja pade na zemlju, a Hostija je i dalje visjela u zraku i sipala oko sebe sjajne zrake. Biskup je s narodom i dalje molio: "Ostani s nama, Gospode!" i pripravio kalež, u koji će primiti Hostiju, kada se spusti. Narod je od ganuća molio i plakao, a sv. Hostija stala se pomalo spuštati, a iza je ostavljala kao zlatan trak, kuda je prošla. Napokon uz silno ushićenje naroda Hostija se spusti u kalež te bi prenesena u katedralu.

Biskup je odmah obavijestio papu Nikolu V. o ovom čudesnom dogadjaju. Papa je s veseljem primio tu vijest, ali ipak naredi, da se biskup pričesti ovom Hostijom, da se ne bi vremenom oblik i ukus kruha pokvario.

Na uspomenu toga velikoga dogadjaja Turinci su odmah tu postavili spomen-ploču, god. 1529. sagradili su malu crkvu, a god. 1609. veličanstvenu baziliku "Corpus Domini", najljepšu crkvu u Turinu, koja je i danas ures i ponos Turina i ujedno čvrsti i trajni dokaz Euharistijskog Isusa.

Već prvih godina iza čuda zavedena je kroz osminu Božjega dana procesija sa Presvetom Hostijom.

Godine 1803. dogodi se još jedno čudo.

Neki bezbožni brijač brijao je čovjeka, kojemu se žurilo, da se što prije obrije i prispije na tu procesiju. Nije dosta bilo brijaču, što se je rugao tome pobožnome čovjeku, nego i sam izidje da gleda procesiju, ali nije htio dignuti šešir s glave, iako je više puta bio opomenut. Ali u času, kad je Presveti Sakramenat prolazio ispred njega, pade odmah mrtav na zemlju na očigled svega svijeta, koji su u toj strašnoj smrti vidjeli očitu

kaznu Božju.

Sv. Hostija sačuvana od groma

Dne 24.VI.1867. bijaše nedjelja, oko četiri sata poslije podne. Dok se svijet klanjao Isusu, koji bijaše izložen na oltaru u crkvi Dancé u pokrajini sv. Germana Laval u Francuskoj, nastane oluja i grom pogodi u crkvu. Nastao je jauk i lelek u crkvi. 25-30 osoba bijaše ranjeno. Pokaznica u kojoj se nalazila sveta Hostija bijaše bačena na zemlju, a sv. Hostije je nestalo. Župnik ju je dugo tražio, konačno je nadje na oltaru u sredini korporala.

Sveta krv iz kaleža

Godine 1492. u crkvi sv. Marije u provinciji Firenze, o. Lazar iz Venecije, prior samostana oo. Kamaldulenza, govorio je sv. misu. Poslije posvećenja porodi mu se sumnja, da li se zbilja pravi živi Bog nalazi u presv. Euharistiji. Ali evo sam Bog pritekne u pomoć, da njegov sluga ne ostane u sumnji. Posvećeno vino,koje bijaše u kaležu, izgubi lik vina, počne vreti i sve više puniti kalež, da se razlije po korporalu, gdje je ostalo, zgrušano oko skoro praznog kaleža. Redovnik drhćući htio je sakriti to čudo, ali narod,koji je prisustvovao sv. misi,skupi se oko oltara, da vidi to čudo. A svećenik plačući javno očituje svoj grijeh sumnje u stvarnu prisutnost Isusovu u ovom sakramentu. Tolika bijaše bol njegove duše, da je malo poslije toga umro.

Tajanstvena soba

God. 1881. u Albany (Sjev. Amerika) pozovu iznenada svećenika k bolesniku, koji je bio na umoru, a stanovao je daleko od grada. Svećenik stavi oko vrata posudicu sa Svetotajstvom i uzjaše na konja. Više je sati jahao, a bura je strašno pohala i put bio vrlo slab. Najednom konj ne može dalje. Što će? Morao se svratiti u obližnju gostionicu. Tu sretne listonošu, koji mu veli, da je bolesniku lakše. U to se smrkne. Posudicu sa Svetotajstvom stavi u ormar sobe, gdje je sav umoran legao na počinak. Čvrsto zaspe. Ranim jutrom nastavi putovanje.

Kad je već tri milje prevalio, sjeti se, da je u brzini zaboravio uzeti Svetotajstvo. Problijedi od straha i odmah se vrati natrag. Kad je došao u gostionicu, upita krčmara, je li tko bio u sobi, gdje je noćas spavao.

"Oh, gospodine", odgovori krčmar, "što ste učinili? Ne možemo unutra; sve smo pokušali, ali se vrata ne dadu nikako otvoriti, premda je ključ u vratima. Pogledamo kroz ključanicu, a soba puna svjetlosti."

Neopisivo ganut, popne se svećenik s ukućanima do sobe. Otvori vrata bez poteškoće, stupi u sobu i baci se na koljena pred ormarom, koji je taj čas bio Svetohranište Gospodaru neba i zemlje.

Potres i nevina djeca

Strašni je potres bio dne 17. siječnja 1929. u Venezueli, u južnoj Americi, i porušio grad Kumaná. Bog je htio, da se zemlja potresla u pola osam sati ujutro, i tako su se mnogi spasili. Potres je potrajao 30 sekunda i bio je tako jak, da je porušio sve kuće. Uprav je bila prva sv. Pričost u samostanskoj kapeli redovnica, zvanih "Od utjehe". Šesdeset djevojčica u bjelini pristupalo je k Isusu, koji toliko ljubi malene. I gle, što bi. Grad se ruši, sa svih se strana čuje jauk i zapomaganje. I samostan pada kao kup karata. Čuje se strašna lomljava zidova i pre-

grada, kapela se trese kao drvce na oluji, a ispod zemlje se ori tutanj. Svećenik, redovnice i djeca u kapeli vape k Isusu u bijeloj Hostiji: "Isuse, spasi nas!" I Isus usliša vapaj nevine djece, kapelica osta netaknuta, nikomu od njih ne bi ništa. I kapelica osta cijela izmedju ruševina, te kršćanima i nekršćanima propovijeda, kako dobri Bog ljubi nevine duše.

b) I s u s s t a n u j e m e d j u n a m a

Ustanova Tijelova

U trinaestom stoljeću živjela je u Belgiji redovnica, koja se zvala Julijana. Ona je gojila veliku pobožnost prema presvetom Oltarskom Sakramentu. Jedne noći, dok se molila pred Presvetim, vidje u duhu svijetao mjesečev krug, koji je imao jednu crnu točku, kao da bi bilo djelomično pomračenje mjeseca. Julijana misleći, da je to varka mašte, nije tom vidjenju na početku davala nikakve važnosti. Ali kad se ono više puta obnovi, zamoli Gospodina, da joj protumači vidjenje. Gospodin joj je doista očitovao, kako svijetao mjesečev krug znači ciklus godišnjih svetkovina, a ona zasjenjena točka znači, da u tom ciklusu još nema jedne svetkovine, to jest nema svetkovine presvetog Tijela Kristova. Julijana objavi vidjenje svome biskupu, koji godine 1246. prvi uvede u svoju biskupiju blagdan Tijela Kristova, a dvadeset godina kasnije proširio je papa Urban IV. taj blagdan na cijelu Crkvu.

Sv. Vjenceslav

Sv. Vjenceslav, vojvoda češki, širio je kršćanstvo u svojoj domovini, i pokazivao osobito svoju pobožnost prema presvetoj Euharistiji. Vrlo

često je sam služio svetu misu, svojim rukama spremao hostije i vino za misu, i ujtro rano znao bi otići u crkvu, a kad je crkva bila zatvorena, klečeći ispred vratiju klanjao bi se Isusu u presv. Oltarskom Sakramentu. Jednog jutra, dok se tako klanjao Isusu, bijaše ubijen od svoga brata, poganina, ispred vratiju crkve blizu Praga.

Sv. Alfonso kuca na vrata svetohraništa

Sv. Alfonso, biskup, osnovatelj redemptorista (+ 1787.), jednog dana nalazio se je u velikoj stisci. Brat kuhar nije mogao spremiti ručak za zajednicu, jer nije bilo više nikakve hrane u kući, a niti novaca. Tada sveti biskup ode u svoju kućnu kapelicu i približivši se sa poštovanjem Svetohraništu, pokuca na vrata Svetohraništa govoreći: "Gospodine, mi smo gladni, nemoj pustiti da poginu oni, koji rade za tebe." I nastavi se žarko moliti. Poslije malo vremena, čuje kako netko kuca na vrata kuće. Bijaše neka ugledna dobročiniteljica, koja im je donijela veću količinu hrane.

Sveci pred svetohraništem

Sv. Marija Magdalena de Pazzi posjetila bi više od 30 puta Svetohranište i bila bi što je moguće bliže Svetohraništu.

Sv. Franjo Ksaverski, velik misionar u Indiji, cijeli dan bi propovijedao da obrati pogane, a veliki dio noći proboravio bi pred Svetohraništem.

Sv. Franjo Regis kad bi našao crkvu zatvorenu, klekao bi ispred, bila zima, ili vjetar, ili kiša, i tako bi se klanjao Isusu.

Sv. Alfonso Liguorski ne mogavši više ići u crkvu, jer je bio star i bolestan, molio je one, koji bi došli k njemu: odvedite me u crkvu, imam jednu riječ reći Isusu.

Sv. Vjekoslav Gonzaga tako bi stajao pred Svetohraništem, da je izgledao kao serafin.

Časni otac Olier često je govorio: koje bih veselje imao, kad bih mogao čitave noći bdjeti pred Svetohraništem, kao goruća baklja.

Sv. Pio X. prvopričesnicima

Sv. Pio X. rado je primao u posjete djecu od prve svete Pričesti. Godine 1905. održao je jednoj takvoj grupi prvopričesnika pobudljiv govor, potičući ih, da često posjećuju Isusa u presvetom Oltarskom Sakramentu, i medju ostalim je rekao: "Ako ljubimo neku osobu, onda želimo, da ju često vidimo, i da budemo u njezinoj blizini, da možemo s njom govoriti. Pa i vi, draga djeco, žarko ljubite dobroga Spasitelja, nemojte da prodje duže vremena, a da ga ne posjetite i ne progovorite s njim. Zato, djeco moja, ljubite Isusa i često ga posjećujte.

Kardinal Bellarmin

Robert Bellarmin, ispovjednik sv. Alojzija, bijaše pobožno odgojen od svoje dobre majke, sestre papine. Kao student morao je često puta proći blizu crkve, i svaki put bi ušao unutra, da se pokloni Isusu. Upitan jednom, zašto se svaki put, kad prodje, svrati u crkvu, odgovori: "Svaki put, kad vidim prijatelja, pozdravim ga, barem mu zaželim dobar dan. Zar onda nije pristojno, kad prodjem blizu Isusa, da ga pozdravim?"

On je od 28 godina bio profesor sveučilišta u Lovenu u Belgiji, i napisao je mnoge učene knjige. Zadnjih godina običavao bi reći, da je više naučio na stepenicama oltara, nego iz knjiga. Dva puta su ga kardinali bili izabrali za papu, ali on je uvijek odbio, i umro je kao nadbiskup Kapue god. 1602.

Dijete kuca na vrata Svetohraništa

Pred nekoliko godina putovaše kroz protestantsku Englesku jedan misionar, zaustavljajući se u većim gradovima, da propovijeda. Njegovo lice je plamtjelo svetim žarom, njegova riječ bijaše neodoljiva, kretnje žive, pogled njegov blag: bijaše prava slika božanskog Učitelja, koji je po Palestini propovjedao svoje evandjelje. U jednome od glavnijih gradova Engleske propovijedao je pobožni misionar i okolo njega se skupilo mnoštvo svijeta, da sluša riječ Božju. Bijaše tu i mnogo djece, koja zanesena njegovim žarkim riječima, osvojena od blagog njegovog pogleda, ostavljahu nedužne svoje igre, zaboravljahu na svoju kuću, na svoje roditelje. Medju njima se osobito isticao jedan dječarac, lijep kao ruža, nevin kao ljiljan. Nepomično je slušao misionareve riječi, upirući svoj pogled prema nebu, kao da je tu nešto tražio. Najednom se neopaženo odaleči od mjesta i potrči prema crkvi. Crkva bijaše prazna, samo što je pred Svetohraništem gorjela svjetiljka. Dječak upravi svoje korake prema Svetohraništu i pruži svoje male ruke prema zlatnim vratima, iza kojih čami u svojevoljnom sužanjstvu Kralj vječne ljubavi. Nemogući svojim malenim rukama doprijeti do Svetohraništa, pope se na oltar, pokuca na vratašca, pak uzbudjenim glasom reče:

"Je si li tu, Isuse?"

Naokolo tišina i muk. Tada dječarac ponovno zakuca i reče:

"Isuse, je si li tu? Odgovori mi, molim Te!"

I primakne uho vratašcima, da čuje odgovor, ali opet samo tišina i tišina.

Dječarac tada pomisli, da ga Isus nije čuo, pak nešto glasnije reče:

"Mili Isuse moj, ja Te jako volim! Ja znam, da si tu, odgovori mi, dakle! Ti me poznaš, ja

sam tvoj drug, prijatelj."

I gle čuda! Ovoj djetinjskoj ljubavi Isus ne može da odoli, iz dubine one mistične tamnice progovori Njegov mili glas:

"Da, ja sam ovdje, ovdje stanujem prikovan od svoje ljubavi; ovdje boravim, da tješim, da krijepim. Što želiš od mene, mili moj mali prijatelju?"

"Moj otac nije dobar, jer Te ne ljubi. Predragi Isuse moj, zaklinjem Te, obrati ga, Tebi nije nipošto teško, da mi iskažeš ovu milost."

"Podji, milo dijete, kući," začu se na to jasni odgovor, "tvoju ću molbu uslišati."

I veseo i radostan sidje dječarac s oltara i potrči kući. Kad je ugledao svoju dragu majku i ona ga, kao uvijek, zagrlila i u čelo poljubila, skoro da joj je odao svoju tajnu, ali se je ipak još znao usprognuti i mučati. Samo, kad ga je postavila u krevet i prignula se nad njega, da ga u čelo poljubi i znamenuje križem, tada tiho prošapta:

"Vidjet ćeš, majko, vidjet ćeš!"

I sutradan otac ovog dječarca, a da mu nitko ni riječi nije rekao, potraži dobrog misionara, ispovjedi mu svoje grijehe i primi svetu pričest. Od toga dana davao je svima sjajan primjer ljubavi i pobožnosti prema Isusu u presv. Oltarskom Sakramentu.

Što radi pred Svetohraništem

Neka dobra gospodja bila je upitana, što radi pred Svetohraništem. Odgovorila je:

"Činim ono, što radi vjeran dvorjanin pred svojim princem: pristojno se ponašam. Činim, što radi bolesnik, kad se svjetuje s liječnikom: govori mu svoje boli. Činim, što radi siromah pred plemenitim bogatašem: izlaže mu svoju bijedu. Činim, što radi prijatelj pred svojim prijateljem: moje srce traži naslade s njegovim.

Seljak pred Svetohraništem

Sv. Ivan Arški često je vidjao nekoga dobrog seljaka, koji bi svoj seljački alat ostavio na vratima crkve, a onda ušao unutra i duže se zadržavao. Jednog dana ga je promatrao, da vidi, kako moli. Vidio ga je nepomična i kako ustima uopće ne miče. Upita ga: dobri čovječe, što govorite Bogu za tako dugih posjeta?

"Ništa", odgovori seljak, "ja gledam njega, a On mene."

Zar to nije dosta!

Protestantkinja se obratila

Biskup Mermillod obratio je neku ženu k Bogu samo jednim poklonom pred presv. Sakramentom.

Dok je još bio župnikom, običavao je svake večeri pohoditi crkvu, da vidi, da li gori vječno svijetlo, i da li je crkva dobro zaključana. Pošao bi k oltaru, i kleknuvši pred Svetohraništem, pomolio bi se Bogu, poljubio podnožje oltara te bi se vratio u svoj stan.

Jedne večeri, misleći, da je sam u crkvi, izvrši sve po običaju. Ali, kad je htio otići van, čuje neki šum. Okrene se te opazi gdje se otvara ispovijedaonica, iz koje izidje jedna gospodja. Župnik se zapanji i upita:

"Što vi tu radite tako kasno?"

"Ja sam protestantkinja", odvrati gospodja. "Slušala sam vaše propovijedi o nazočnosti Isusovoj u presvetom Oltarskom Sakramentu. S vašim ste me dokazima o tome uvjerili, ali sam o jednom sumnjala. Mislila sam u sebi, da li on vjeruje to, što govori. I zato sam ovamo došla, da vidim, da li se ponašate prema presvetom Sakramentu kao čovjek, koji živo u to vjeruje. Sada vidim to na svoje oči, pa vas molim, da me primite u vašu vjeru." I žena pristupi u krilo Katoličke crkve. Odsada je živjela pravim kršćanskim životom.

"Hoću da idem gdje je Isus"

Kardinal Perraud, biskup Autuna, na euharistijskom kongresu u Paray-le-Monial, pripovijedao je ovaj dogadjaj, koji je čuo od kardinala Vaughana iz Londona.

Neki propovjednik protestantski vodio je ulicama Londona svoju kćerku od 5 godina i pokazivao joj je razne stvari, te ju je konačno odveo i u katoličku crkvu. Ovdje je vidjela razne stvari, a medju ostalim i vječno svijetlo, koje je gorjelo ispred velikog oltara.

"Tata, zašto ova svjetiljka gori," upita mala oca.

"Dijete moje, ta svjetiljka govori, da se ovdje nalazi Isus, a nalazi se u onoj maloj kućici na oltaru."

"Onda, tata, idemo ga vidjeti."

"Dijete moje, vrata su zatvorena, a kad bi i mogli otvoriti, ne bi ga vidjeli, jer je sakriven"(misleći na svete hostije).

I izidju vanka, i malo kasnije je odvede u jednu svoju protestantsku crkvu, gdje se mala ogledavala, i ne videći svjetiljku da gori, upita oca: "Tata, zašto ovdje nema svjetiljke?"

"Jer ovdje nema Isusa," odgovori otac.

Djevojčica čudno pogleda oca, uhvati ga za ruku i veli: "Onda idemo odavle, kad nema Isusa."

Od toga dana djevojčica je samo ulazila u katoličke crkve, a kad bi je otac htio odvesti u koju protestantsku crkvu, ona bi odbijala i vikala, da će samo poći onamo, gdje je Isus.

Ove riječi su pomalo djelovale na oca, te se konačno obrati na katoličku vjeru, vjerujući, da prava Crkva ne može biti nego ona, gdje je Isus. Sa obraćenjem on je izgubio sjajni položaj, više od 20.000 lira godišnje, ali se ipak nije pokajao. Takodjer i njegova žena je prešla na katoličku

vjeru, i govorila svojoj kćerki: "Da, draga, hoćemo svi ići onamo, gdje je Isus!"

Koga treba pozdraviti u crkvi

Jedan francuski časopis donosi slijedeću crticu.

Tata, mama, starija kćerka i sinčić došli u jednu crkvu. I svi se na ulazu prekrižili sv. vodom, a onda pošli na lijevo, gdje se nalazi oltar sv. Terezije od M.I. Gledajući u kip svetičin nešto su izmolili, a onda su pošli na desnu stranu crkve prema oltaru sv. Ante, a da se nisu poklonili Spasitelju u Svetohraništu. Kod sv. Ante takodjer izgovoriše jednu molitvicu, a zatim ostaviše crkvu. I opet bez poklona Spasitelju.

"Mama, zar ne stanuje Isus u ovoj crkvi?" - upita mališ, kad su izašli van.

"Stanuje, stanuje u Svetohraništu na velikom oltaru," odvrati mama.

Što je mališ tada odgovorio, ne znam, ali mogao je svakako reći mami:

kako to, da se niste najprije Isusu poklonili? Zar su možda od njega veći sv. Ante i sv. Terezija od M.I.?

Crnac čuva stražu pred Isusom

Jedan afrički misionar pripovijeda slijedeću zgodu.

On je morao po svojoj službi poći u grad Zanzibar, pa je uzeo sa sobom maloga crnčića, nedavno krštena, vrlo darovita i dobra. Kad je svršio svoj posao, povede misionar mališa po gradu. Tako dodjoše do namjesnikove palače, pred kojom se nalazio stražar u vojničkoj odjeći i s puškom o ramenu.

"Dobri oče, što radi taj čovjek tu?" - upita dječak.

"To je počasni stražar; on tu straži," odgovori misionar.
"Zašto?"
"Zato, jer je u ovoj kući namjesnik, koji je mjesto kralja."
Dječak prigne glavu i ne reče ništa.
Prije nego su otišli iz grada, odvede misionar mališa u jedan dućan igračaka i reče mu neka izabere igračku, koju hoće. Dječak izabere jednu malu pušku.
Povratak je bio naporan; trajao je više dana. Prešli su velike livade, guste šume, u kojima se kriju zvijeri, te napokon dospjeli kući. Uveče, podje misionar u svoju siromašnu crkvicu. Ušavši u nju, stade zapanjen. Uspravljen, nepomičan stajao je mali crnac pred oltarom: o ramenu mu je visjela drvena puška, a oči je nepomično upirao u vratašca, iza kojih se nalazio Isus u presv. Sakramentu.
"Što radiš tu?"- upita ga misionar.
"Vršim počasnu stražu."
"Zašto?"
"Zato, jer je u onoj kućici na oltaru Isus. Kraljev namjesnik ima stražu pred svojom kućom, a zar da je nema Isus, koji je pravi Bog? Ne srdi se, oče. Dopusti, da ja i dalje držim počasnu stražu pred mojim dragim Isusom."
Misionaru udariše suze na oči. "Gospodine," povika, "iz usta djece i dojenčadi pripravljaš sebi slavu!"

c) I s u s s e ž r t v u j e z a n a s

Vidi "Žrtva sv. mise" str. 4.

d) Č i s t o s r c e - u v j e t z a d o b r u p r i č e s t

<u>Ponizni stotnik</u>: Lk. 7., 1.-10.

<u>Priča o čovjeku u nepirnom ruhu</u>: Mt., 22., 1.-13.

<u>Starinski običaj</u>
Sv. Grgur papa, piše, da je za njegovo doba još bio običaj, kad bi svećenik došao do pričesti, da bi se djakon okrenuo prema puku i rekao: "Oni koji nijesu spremni da prime svetu tajnu, nek se udalje, i puste mjesto drugima." A zatim okrenuvši se prema onima, koji su se imali pričestiti, rekao im: "Pristupite sa vjerom, poštovanjem i ljubavlju!"

<u>Posjet kralja mjestu</u>
Kada kralj ili car ima posjetiti jedan grad, tada se ulice čiste, kiti se grad najljepše, dižu se slavoluci, vješaju zastave, kite se kuće cvijećem i vijencima, a u večer budu osvijetljeni prozori kuća.
Tako moramo učiniti, kad nas ima posjetiti nebeski Kralj u sv. pričesti. Moramo očistiti dušu u svetoj ispovijedi, uresiti je dobrim djelima.

<u>Čisto srce, a ne odijelo</u>
Neka djevojčica sa velikim čeznućem spremala se za prvu svetu pričest. Nekoliko dana prije pričesti, majka je mislila, da će učiniti veliko veselje svojoj kćerki te joj reče:
"Amalija, dosada si ti gledala, kako ćeš uresiti svoje srce za dragoga Boga, a danas možeš pogledati lijepu haljinu, koju sam ti spremila za taj dan. Idimo u sobu i tu ćeš je vidjeti."

Majka je mislila, da će djevojčica skakati od veselja videći krasnu haljinu, ali je ostala začudjena. Amalija pogleda haljinu bez riječi, a na licu joj se vidjela žalost.

"Što ti se čini?" - upita je majka. "Zar nijesi zadovoljna?"

"Ah mama" - odgovori djevojčica, dok su joj se oči napunile suzama - "kako su sretna ona siromašna djeca, koja nemaju tako lijepe haljine. Oni će se moći veseliti samo Isusu, a ja ću morati dijeliti veselje sa Isusom i haljinom. Oh, mama, kad bi ti meni mogla učiniti veselje, da mi učiniš drugu haljinu, jednostavniju. Na dan prve pričesti bila bih sretnija."

Gubava žena i sveta pričest

Bila je misa u jednom crnačkom selu. Crnci su veoma pobožno prisustvovali. Mnogi su se i pričestili. Poslije sv. mise svi ostave crkvu, samo je neka žena klečala u jednom kutu crkve. Sažalno je upita misionar:

"Što ti žalosti dušu, draga kćeri?"

Misionar je istom onda prepozna, kad ga ona pogleda. Mariju je snašlo najstrašnije zlo, imala je gubu. Dvije trećine lica joj je izjela ova teška bolest. Siromašna se žena veoma stidjela i rupčićem pokrila lice.

"Oče" - progovori dirljivo - "ovih si dana rekao, da već znadem dosta i da ću moći primiti u svoje srce Boga. Jučer sam očistila svoju dušu u sv. ispovijedi, a danas ipak nisam primila dragog Isusa kao ostali kršćani."

"A zašto se nisi pričestila?" - upita je misionar.

"Oče, nemoj se ljutiti, nisam se usudila."

"Zašto se nisi usudila?"

"Bojala sam se s takvim licem i u ovim odvratnim ranama primiti Isusa."

"Kćeri moja", - odgovori misionar - "Isus ne gleda na vanjštinu, nego na onu ljubav, kojom ga netko želi primiti."

e) Pričest pomaže da se sačuvamo od grijeha

Sv. Dominik Savio

U vrijeme kad je živio sv. Dominik Savio vladao je običaj, da su se djeca izmedju 11. i 12. godine prvi put pričešćivala. Ali Dominik bijaše vanredne sreće, jer je primio prvu svetu pričest već u 7. godini. Tu iznimku učiniše radi toga, što je Dominik pokazao osobitu pobožnost. On je vrlo dobro shvatio što je sveta pričest i od koje je sreće i blagodati prva sveta pričest, te je na taj svečani dan napisao na jednoj ceduljici ove riječi:

"Ovo je uspomena na moju prvu svetu pričest, koju sam ja, Domeniko Savio, godine 1848. primio u svojoj sedmoj godini.

Ja ću ići vrlo često na sv. ispovijed i primat ću redovno svetu pričest, kako mi to dopusti moj ispovjednik.

Nedjelje i blagdane svetkovat ću osobitom kršćanskom pobožnošću.

Moja najveća radost bit će Isus i Marija.

Radije ću umrijeti, nego ikada sagriješiti."

Tu je ceduljicu metnuo u svoj molitvenik, iz kojega je redovno molio, pa ju je često pročitao i svakiput ponovno odlučio držati se svojega zavjeta.

Njegov život svjedoči, da je ostao vjeran svojemu zavjetu.

Majčina uspomena

Barici je bilo 12 godina, kad je trebalo da

primi prvu svetu pričest. Već se dugo vremena pripravljala, da čistim i nedužnim srcem primi svoga Spasitelja. I odijelo joj je bilo gotovo. Još joj je majka obećala kupiti bijeli vijenac za glavu. A kad joj je i to kupila, tad je mogla kao pravi andjelak primiti Isusa u svetoj pričesti.

I nadošao je taj svečani dan. Nestrpljivo je Barica očekivala čas, kad će zazvoniti zvono na svetu misu. Majka ju je lijepo obukla, metnula joj vijenac na glavu. A njezini obrazi gorjeli su od radosti i uzbudjenosti. Pa kako i ne bi! Doživjet će najveću sreću, što čovjeka može snaći, da u svoje srce primi božanskoga Isusa. I majka je pošla s njom u crkvu i ona je bila vanredno uzbudjena.

Kad je na Baricu red došao da primi svetu hostiju, tad joj navre sva krv u glavu, tijelo joj počne drhtati, a usnice joj šaptahu: Mili moj Isuse!

Majka je za njom stajala, suze joj orosile oči.

Poslije svete mise dobili su prvopričesnici spomen-sliku na taj svečani dan, pa su tad radosna srca pošli svojim kućama. A svi bijahu sretni i blaženi.

Majka je nešto prije došla kući, pa se već preobukla u kućno odijelo, kad je tek Barica došla. Ona je dočeka na kućnim vratima, pa je objeručke zagrli rekavši veselo: "Milo moje dijete! O da znaš, kako sam sretna!" A suze joj curkom curile iz očiju. Barica nije toliko opazila uzbudjenost svoje majke, jer je još uvijek i sama bila veoma uzbudjena. Ona podje u sobu, odloži svoju svečanu haljinu, skine vijenac s glave i podje u drugu sobu, gdje je sjedjela majka. Opazivši majku, gdje sjedi kraj prozora, poleti k njoj:

"Zašto plačeš, majčice?" - pitala je Barica.

"Ah, dijete moje, sretna sam i vesela."

"Pa zar onda moraš plakati?"

"Ne plačem radi tuge, nego sam se zanijela mišlju u one lijepe dane, kad sam i ja klečala pred žrtvenikom, kao što i ti danas. Na glavi mi bio bijeli vijenac. Bila sam nevina kao onaj ljiljan što u vrtu raste. Pa kad sam primila prvu svetu pričest, obećala sam svomu dragomu Spasitelju, da ničim ni najmanjim svojevoljnim grijehom ne ću okaljati onaj vijenac. I ja sam taj zavjet s milošću Božjom i izvršila. I ti, dijete moje, obećaj Isusu to, na današnji tvoj veliki dan, pa ćeš biti sretna i ovdje na zemlji i u vječnosti."

<u>Bijeli ovratnik</u>

U Francuskoj živio je dječak imenom Djuro, koji se već od svoje najranije mladosti odlikovao čednošću i pobožnošću. Osobitu je pobožnost pokazao, kad se pripravljao za prvu svetu pričest. Bijaše tada učenik petoga razreda.

Onoga sretnog dana, kada je primio prvu svetu pričest, potraži svoga učitelja, pa mu reče:

"Odlučio sam, da ću dotle nositi ovaj bijeli ovratnik, koji sam imao na prvoj svetoj pričesti, doklegod po nesreći ne učinim koji smrtni grijeh."

Učitelj se vrlo začudio toj njegovoj odluci, pa ga ozbiljno upozori, da tu odluku nije tako lako izvršiti.

No dječak je doista izvršio svoju odluku. U početku su ga njegovi školski drugovi u čudu gledali, čemu nosi uvijek taj bijeli ovratnik, ali kad im je razložio svoju odluku, svi su se divili njegovoj jakosti i odvažnosti.

U toj svetoj pobožnosti rastao je dječak i sretno dovršio svoje nauke. Roditelji njegovi veselili se njegovu uzornu životu.

Tada nasta rat god. 1870. Djuro bude pozvan u rat. U boju kod Klausa bude smrtno ranjen.

Dodje k njemu vojnički kapelan, pa ga upita, da li se želi ispovjediti.

"Velečasni gospodine", odvrati Djuro, "nije mi poznato, da sam čim dušu ogriješio, jer sam se pred dva dana ispovjedio, nu želio bih primiti svetu pričest. Ali dopustite mi, velečasni gospodine, da vas zamolim za malu uslugu, za koju držim, da ćete mi je drago volje izvršiti.

Ovdje je do mene moj telećak. U njem ćete naći bijeli ovratnik i krunicu, što čuvam od svoje prve svete pričesti. Te su mi dvije stvari neizmjerne svetinje, vama ih dajem, da ih pošaljete mojoj dragoj majci kao posljednji znak moje djetinje ljubavi. Dajte joj ove predmete, pa joj ujedno recite, da ovaj bijeli ovratnik još do danas nijesam okaljao nikakovim grijehom, do evo u ovom osudnom času svojom vlastitom krvlju!"

Indijanac poslije pričesti

Neki misionar, koji se nalazio u jednom kraju Amerike, da obraća pogane, medju drugima pokrstio je i pričestio nekoga maloga divljaka, poslije nego ga je poučio u sv. vjeri. Poslije toga on je otišao odatle.

Nakon jedne godine opet se vratio misionaru, te sav sretan veli mu: "Oče, dajte mi sv. pričest!"

"Hoću, sinko," reče mu misionar, "ali se treba prije ispovjediti, očistiti dušu od grijeha, učinjenih kroz godinu dana."

"Što govorite, oče," reče obraćenik začudjen, "je li moguće opet griješiti poslije nego se primi krštenje i sv. pričest? Hvala Bogu, ja nijesam učinio nijedan grijeh."

f) S v e t o g r d n a p r i č e s t

Okrutnost tiranina Masencija

Jedno od najokrutnijih mučenja. što ih je iznašao tiranin Masencije, bijaše ovo:

Vezao bi živa čovjeka s mrtvim zajedno, tako da bi tijelo njegovo pokrivalo tijelo mrtvoga, usta s ustima, oči s očima ... i tako bi ga pustio vezana sve dotle, dok ne bi živi umro od smrada i raspadanja mrtvaca.

Ovakvu okrutnost, i još goru, čini onaj, koji se pričesti u smrtnom grijehu, jer se najuže sjedinjuje s Isusom, živim i slavnim, duša mrtva i smrdljiva.

Savjet Voltairov

Bezvjerac Voltaire (+ 1778.), koji je vrlo dobro poznavao, kako okrene srca svetogrdna pričest, da ga mogu njegovi učenici slijediti u bezboštvu, tražio je od njih da obave svetogrdnu pričest.

"Idi", govorio bi, "učiniti jednu i dvije pričesti bez ispovijedi, i ne ćeš imati straha da činiš zlo."

Žena pada u crkvi mrtva

Sv. Ciprijan, biskup i mučenik, pripovijeda dogadjaj, koji je svojim očima vidio.

Dok je jednog dana govorio svetu misu, jedna žena usudi se da pristupi svetoj pričesti u smrtnom grijehu, ali pričest za nju nije bila hrana, nego otrov. Kad se pričestila, počela je osjećati, da joj se grlo stiska, i da je guši, i utroba da joj gori. Napokon počela je grčevito drhtati i sruši se na zemlju mrtva.

Savjet vodje razbojnika

Neki vodja razbojnika imao je u svojoj bandi

jednoga plašljivog mladića, koji se bojao napadati i ubijati. "Idi," reče mu vodja, "učini jednu nedostojnu pričest, i ne ćeš više imati straha."

Ovaj nesretni mladić posluša ... i postao je najokrutniji razbojnik.

Umirući i svetogrdna prva pričest

Bijaše teško bolestan kršćanin, za koga su svi mislili, da je dobar čovjek. Pozvao je svećenika da se ispovjedi. Ovaj je došao i poslije ispovijedi donio mu i sv. pričest. Kada je umirući vidio svećenika, koji je nosio Svetootajstvo, sjedne na krevet, i upravivši prst prema ciboriju, zaviče: "Evo moga suca! Evo onoga, koji će me osuditi! Učinio sam svetogrdnu prvu sv. pričest, a poslije sve ostale." Rekavši to, pade na krevet i izdahne.

Neki čovjek, koji je dugo živio u grijesima, teško oboli, i pozovu svećenika. On se ispovjedi. Kad mu je svećenik htio podijeliti svetu pričest, umirući odbi rukom riječima: "Odlazite gospodine, ja sam se u životu samo jednom pričestio, i ta je pričest bila nedostojna. Ja sam propao." Poslije ovih riječi zapao je u strašne muke. Htjeli su ga nagovoriti, sklonuti, da se uzda u Boga, ali on pokri glavu pokrivačem, a kada su mu skinuli pokrivač s glave, bio je mrtav.

Dječak i svetogrdna prva pričest

U jednom francuskom gradu išla su djeca na prvu svetu pričest. Upravo su primila svojeg Spasitelja, a jedno se nenadano sruši na pod, koje se upravo taj čas pričestilo. Kao mrtav ležao je na tlu. Prenijeli su ga u obližnju kuću. Svećenik se trudio oko njega, i kad je dječak otvorio oči, htio ga svećenik utješiti, nek se veseli, jer ima Isusa u svom srcu. Ali nesretno dijete jedva pro-

šapta: "Nedostojno sam se pričestio," i bijaše mrtav.

Otrov u čaši

Kod Atenjana bijaše običaj, da bi zločincima osudjenim na smrt spremili otrovno piće, koje su osudjenici uzeli, da označe, kako su sami krivi svojoj smrti radi opakih djela.

Tako je i s onim koji se nedostojno pričešćuje. Krv Kristova je za dobre lijek duše, a za opake, koji je primaju sa smrtnim grijehom na duši, postaje strašan otrov, koji im ubija dušu.

g) T j e l e s n a p r i p r a v a

Želja vojnika za sv. pričešću

God. 1859. u Lionu, u sedam sati navečer, dodje vojničkom kapelanu jedan vojnik, moleći ga, da ga pričesti. Kapelan začudjen upita ga: "Moj dragi, vi ne znate, da za sv. pričest treba biti na tašte."

"Oče," odgovori vojnik, "ja sam na tašte od jučer. Cijeli dan sam bio zaposlen u kasarni, i nijesam mogao do sada biti slobodan."

Svećenik zadivljen i ganut pričesti ga.

Službenik i pričest

Na blagdan Duhova god. 1924. župnik jednog francuskog mjesta bijaše pozvan oko 6 sati poslije podne k jednom bolesniku. Ušao je u crkvu, da uzme Svetootajstvo, kad ugleda službenika željezničkog, koji je stanovao podalje od crkve, koji ga zamoli, da ga pričesti.

"Jeste li štogod jeli?"- upita ga svećenik.

"Nijesam. Kako sam bio cijeli dan u službi, i nijesam mogao slušati na današnji veliki blagdan

svetu misu, to barem želim primiti Isusa u svetoj pričesti."

Pričest jednog slijepca

U Haramadu, u Indiji, siromašan slijepac, kako pripovijeda neki misionar, prevali 5 milja puta, da dodje do crkve, da u nedjelju primi svetu pričest. Prisustvujući svetoj misi, nije se dosjetio, kada se treba približiti oltaru; kad se podignuo, da stupi k oltaru, bilo je već kasno. Sutradan, u 6 sati, slijepac se povrati u crkvu, da se pričesti, ali svećenik tog jutra, pozvan k jednom umirućem, misio je već u 4 sata, te se nije mogao povratiti do podneva. Bilo se već počelo mračiti onoga dana, kad obavijeste misionara, da se slijepac nalazi pred crkvom onesviješten. Misionar potrča brzo dolje. Zove slijepca po imenu.

"O, oče, dajte mi sv. Pričest. Već je od nedjelje da sam natašte."

"Ali, to je preveć! Vidiš, da se ne možeš više držati na nogama; dodji, da se malo okrijepiš."

"Ne, ne, trebujem nebeske hrane više nego tjelesne. Dajte mi sv. Pričest."

Odmah mu bi donesena sv. Pričest. Dobri se starac nije dao sklonuti da se založi zalogajem, dok se nije četvrt sata Bogu zahvaljivao.

h) Z a h v a l a p o s l i j e p r i č e s t i

Sv. Filip i gospodja

Sv. Filip Neri, u Rimu, opazi, da je jedna gospodja primila svetu pričest i odmah iza pričesti otišla van, a da se uopće nije zahvalila Isusu. Odmah pozove dva ministranta i reče im: Uzmite svijeće, zapalite i pratite onu gospodju,

koja je sada izišla iz crkve."

Oni ga poslušaše, izidjoše van i stadoše sa strane te gospodje. Ona videći ih, ljutito im reče:

"Što radite?"

"Gospodin župnik nas je poslao, da vas pratimo!" odgovore oni.

Tada se vrati natrag u crkvu i upita sv. Filipa, zašto je to učinio. On joj odgovori:

"Naš Bog još se nalazi tijelom prisutan u vašem srcu, a jer vi izlazite van crkve, potrebno je, da vas ministranti sa svijećama prate, kako naredjuju propisi."

Žena upozna svoju pogrešku, ostala je neko vrijeme u crkvi zahvaljujući, a tako je radila i unaprijed.

Crnac nosi vodu misionaru

Misionar je sam, bolestan u groznici ležao u sobi. Najednom dodje k njemu jedan maleni crnčić.

"Hvaljen Isus," pozdravi mališ.

"Uvijek," odgovori misionar.

"Oče, jesi li bolestan?"

"Da, drago dijete."

"Što bih mogao učiniti za tebe?"

"Oh, kad bi mi donio malo svježe vode," reče misionar, "tako sam žedan zbog groznice."

Mališ je otišao. Seoce je upotrebljavalo vodu iz potočića. Ali je sada zbog obilnih kiša voda bila mutna, da je ni životinje ne bi htjele piti. Kad je to vidio, sjeti se mališ, da je usred brda našao jedan čisti izvor vode, dok je čuvao svoje koze. Podje dakle, da potraži izvor. Bila je kasna noć, kad se vratio kući. Svega ukupno propješačio je 11 sati. Veoma je bio izcrpljen i umoran od napornog puta, ali su mu se zato oči sjajile od radosti, kad je stupio u sobu misionarevu s posudom svježe vode.

Na taj način mališ je zahvalio misionaru za svu njegovu dobrotu. A kako mi zahvaljujemo Isusu što silazi u našu dušu?

i) P o z i v d a s e i r o d i t e l j i p r i č e s t e

Ljudevit Veuillot i kćerka

Ljudevit Veuillot (1813.-1883.), bio je čovjek svjetski, ali i gorljivi branitelj sv. vjere, kakvih je bilo malo na svijetu.

On nije bio ovakav uvijek. Bilo je vrijeme, kad je on znao o vjeri malo ili ništa. Ovako su ga uzgajali već od malih nogu. Kako se je to dogodilo, da je ovaj neprijatelj sv. Crkve postao njezinim velikim braniteljem, opisuje nam sam Veuillot.

"Imao sam," piše on, "kćerku, koja je bila divlja i strastvena, k tome još podosta glupa. Bio sam prema njoj neustrpljiv i surov. Više puta rekla mi je žena: počekaj dok pristupi k Stolu Gospodnjemu, tad će se popraviti.

Ja to nisam vjerovao. Medjutim počela je kćerka pohadjati katekizam. Od tog je časa postala poslušnija, skromnija, puna ljubavi i odanosti prema nama. U to dodje i meni na pamet, da podjem i ja u tu školu, gdje moja kćerka tako lijepo napreduje u dobroti. Pošao sam. Čuo sam tamo istine, o kojima prije nisam ništa znao.

Moja sposobnost, s obzirom na sposobnost moje kćerke i način pohadjanja vjeronauka s njome, promijenila se. Ne mogu kazati, da bi to bio osjećaj ljubavi, osjećaj štovanja i cijenjenja. Osjetio sam, da sam postao niži, nego ona, jer ona je bila pametnija i bolja, nego ja. Još je falilo tri sedmice do prve sv. Pričesti.

Jedno jutro, kad se vratila od sv. mise, dodje u moju sobu, kad sam bio potpuno sam.

"Dragi oče", rekla je, "dan moje prve Pričesti približio se. No ja ne smijem pristupiti k Stolu Gospodnjemu prije, nego mi ti podijeliš svoj blagoslov i oproštenje od svih mojih pomanjkanja, koje sam počinila i za sve boli koje sam ti prouzročila. Dozovi u pamet sve moje neurednosti i pokaraj me, da se popravim."

"Drago moje dijete, otac je pripravan, da ti sve otpusti."

Pogledala me je suznim očima i zagrlila. "Dragi oče, imam ti još nešto kazati!"

Mogao sam lako shvatiti, što je htjela, jer mi je savjest govorila - nemiran si, i strah me je hvatao.

"Idi," rekao sam, "idi sad, sjutra možeš ponovno doći." Jadno dijete! Nije znalo, što ima kazati; povukla se je žalosno i pošla je u svoju sobicu, gdje se nalazio mali oltar sa slikom Gospinom.

Jedva što je otišla, postalo mi je žao, idem do nje, kako sam rekao. Ustadoh, došuljah se na prstima do vrata njezine sobice i pogledah. Dijete je moje klečalo pred slikom Gospinom moleći se iz cijeloga srca za svoga oca. Doista, tada spoznah, što se mora osjetiti u nazočnosti andjela. Tiho se povratih do svoje sobe, sjedoh i položih glavu na obe ruke, htio sam plakati, jer je srce bilo prepuno boli. Tada začuh lake korake; gledam, a to moja kćerka stoji preda mnom. Na licu joj se čitala tuga, ali ujedno odvažnost i ljubav.

"Dragi oče," reče, "ja ne mogu čekati do sutra, molim te, podji sa mnom i sa mamom slijedeće nedjelje na svetu Pričest."

Suze su mi curile iz očiju, zagrlih dijete i rekoh: "Dobro, dijete moje, još danas dovedi me do tvojega ispovjednika i reci mu: ovo je otac moj."

Na taj način neprijatelj sv. Crkve postao je branitelj Crkve u Francuskoj, a to po molitvi dobroga djeteta.

Otac i kćerka

Pobožna neka djevojčica imala je sreću da primi prvu svetu Pričest. Kad joj je to vjeroučitelj saopćio, kliktala je od radosti, pa u najvećoj žurbi odletjela kući. Tamo je saopćila svoju radost i sreću svojim milim roditeljima; a ocu će napose: "Dragi moj oče! Ti vidiš, da sam ja vrlo sretna i radosna, ali i ti ćeš mi učiniti još jedno veliko veselje."

"Od srca rado, drago moje dijete, kako ti ne bih učinio veselje, ta samo reci, što želiš od mene."

"Ja ću ti reći", nastavi kćerka, "ako mi unaprijed obećaš, da ćeš to učiniti."

"Ali ako ne budem mogao izvesti što želiš?" odvrati otac.

"O da, da, ti to možeš veoma lako izvesti, samo do tebe stoji; tatice, zar ne, da ćeš mi obećati?" tako se mazila kćerka.

"Pa dobro, hoću. Sad mi reci, što to želiš."

Kćerka pristupi k ocu i zagrlivši ga desnom rukom preko ramena, počne nježnim svojim glasom:

"Dragi oče, ti ćeš mi radost i sreću uveličati, ako i ti podješ sa mnom na svetu pričest. Mili oče! Već se dugo nijesi ispovjedio, a promisli dobro, zar te ne bi mogla svaki čas zateći smrt, a tako nepripravna."

"Vidjet ću", začudjeno će otac.

"Ne, ne, to nije tako; ti si mi obećao, da ćeš ići, to ne će biti lijepo od tebe, ako svoje obećanje ne izvršiš. Da, da, ti moraš sa mnom na svetu pričest!"

I otac je doista održao riječ. Onoga dana, kada je dobra djevojčica primila prvu svetu pričest, klečao je do nje njezin otac, da se i on pričesti.

j) Uzori prvopričesnicima

Sveti Tarzicije

Početkom je četvrtog stoljeća bio strašan progon kršćana po cijelom rimskom carstvu, a navlastito u Rimu. Dok su na tisuće kršćana obojeg spola i svake dobi primale iz ruku krvnika mučeničku palmu, tamnice su se napunjale i prenapunjale sve većim brojem kršćana, koji bi, izašavši iz podzemnih špilja, tako zvanih katakomba, gdje bi vršili službu Božju, bili od pogana pohvatani. No ni tim se pogani nijesu zadovoljavali, već su uvijek po ulicama kao mahniti vikali: "Smrt kršćanima! Kršćani pred zvijeri!" A kršćani? ... Oni su im iz tamnica odgovarali veselom pjesmom, premda im se bilo sutra, prekosutra seliti s ovog svijeta, i to Bog zna sred kakvih grozota.

Jednog se dana u katakombama vršila služba Božja. Svećenik Dionizije pričesti sve prisutne kršćane, i opomenuvši ih, da budu ustrajni u borbi, dade svakomu nekoliko presvetih Čestica da ponesu kući, te se u potrebi okrijepe kruhom nebeskim. Ali tko da ponese "Kruh jakih" onima, koji su po tamnicama čamili? Premda su za to bili odredjeni djakoni, Dionizije ih ne htjede pustiti, jer su ih pogani već sve poznavali, pa bi se na taj način njihovu bijesu izvrglo Presvetoga. On se okrene, pogleda okolo, ne bi li koga opazio, koji bi tu službu bez pogibelji mogao izvršiti. Netom se svećenik okrene, baci se neki dječak pred njegove noge, raskrili ruke kao da hoće reći: "Oče sveti, evo mene, ja ću ponijeti!"

"Ti si premlad, moj dragi Tarzicije", reče mu prijazno svećenik.

"Mladost će mi, oče, biti najbolji čuvar," primijeti dječak. "Nitko ne će pomisliti, da ja nosim toliko blago. Ah! ne uskratite mi, časni oče, toli-

ke sreće". Govoreći to sveti dječak, suze mu obliju ražareno lice, te pruži ruke prama svećeniku na takav proseći način, da ga ovaj nije mogao ne uslišati. Svećenik uzme Svetotajstvo, s poštovanjem ga ovije u bijeli lan, i stavljajući mu ga u ruke, reče:

"Pomisli, Tarzicije, da je nebesko blago povjereno tvojim slabašnim silama. Čuvaj se javnih i bučnih ulica; ne zaboravi, da "svete stvari ne smiju biti bačene psima, ni dragulji svinjama." Reci mi, hoćeš li vjerno čuvati povjereni ti Dar Božji?"

"Radje smrt," odgovori dječak, "negoli dopustiti, da mi ugrabe moga Boga."

To rekavši položi pomnjivo Presveto Tijelo na svoje mladjahne grudi, pokloni se časnom starcu i krene, da čim prije ovrši svoje sveto poduzeće.

Na putu ga opazi neka bogata gospodja, koja nije imala djece. Videći toga lijepog i nevinog dječaka, sva se zbuni i pomisli, kako bi bila sretna, kad bi i ona imala takove djece. Tad potrči k njemu i reče mu:

"Počekaj malo, dijete moje, kaži mi kako se zoveš i gdje stanuju tvoji roditelji?"

"Tarzicije mi je ime," odgovori smiješeći se dječak, "roditelja ni stana nemam."

"A ti dodji u moj stan, jer imam s tobom govoriti. Oh! da bih ja imala djece, kakav si ti!"

"Ne mogu za sada, dobra gospodjo. Ne mogu ni časa."

"A onda mi obećaj, da ćeš sutra doći. Vidi, ovo je moja kuća."

"Doći ću, ako budem živ", reče prijazno dječak i nastavi put.

Gospodja je gledala za njim. Najednom osjeti, kao da je nešto sili, da ga slijedi. Nakon malo vremena začuje na onoj strani, kamo je dječak zakrenuo, strašnu buku i viku. Posluhne bolje, no

opet zavlada tišina.

Medjutim dodje Tarzicije do velike, široke poljane, gdje je nekoliko dječaka baš htjelo započeti igru.

"Još nam jedan fali", reče jedan dječak. "Tko će s nama igrati?"

"Gle, evo Tarzicija," reče drugi, "odavna ga nijesam vidio. Hodi, Tarzicije, s nama igrati." No videći, kako ovaj ne pazi na njegove riječi, potrči, uhvati ga za rame i reče mu: "Ostani, kamo se žuriš?"

"Ne mogu sada, mili Petilije," odvrati blago Tarzicije, "Imam nešto važna opremiti."

"Moraš! Ako ne ćeš milom, onda ćeš silom", zaviče drugi nešto krupniji dječak, i uhvati jako Tarzicija. "Ajde s nama igrati!"

"Lijepo te molim," reče mu blago Tarzicije, "pusti me da otidem."

"Ne!" odere se zločesti dječak. "Što pak nosiš tu u njedrima? ... Kakvo pismo? ... Dobro! Ne će biti štete, ako ga ja zadržim za jedno pol sata. Daj amo!" reče i segne za Presvetim Tijelom.

"Ne, ne!" sa strahom će Tarzicije pogledavši prema nebu.

"Ja pak hoću da vidim," reče onaj srdito, "hoću da vidim, što to nosiš!" i nasrne na jadnog dječaka.

U isti se čas sabere mnoštvo ljudi, koji su se čudili videći, kako bijedni dječak neprestano drži prekrštene ruke na prsima i šuti na sve udarce, što su mu ih sad jedan sad drugi dječak dijelili. Udarce je primao, ali ih nije odvraćao, već je tvrdo držao Presvetoga, bojeći se, da mu Ga ne bi uzeo onaj zločesti dječak.

"Što je to? ... Što bi to mogli biti? ..." svak se u čudu pitao. Tad nadodje neki imućni Rimljanin, koji ugledavši Tarzicija reče: "Ne znate

što je?! ... To vam je kršćansko pseto, što nosi kršćanima svetinju". Na to se taj surovi čovjek udalji, a drugi još većom žestinom navale na dječaka želeći vidjeti tu kršćansku svetinju i obeščastiti je.

"Pokaži, što nosiš!" stanu svi vikati. Neki mu kovač sa svojom željeznom rukom dade takvu zaušnicu, da je odmah krv potekla. No to mu nije bila ni prva ni zadnja, te najposlije sav isprebijen pade na zemlju. Tako polumrtav ležeći držao je tvrdo prekrštene ruke na prsima.

Baš, kad su mu htjeli uzeti Presveto, navali neki junačina, koji svojim jakim šakama izmlati i rastjera svjetinu. To je bio časnik, koji je kao kršćanin upoznao Tarzicija i dosjetio se, što nosi.

Kad se je svjetina donekle razišla, časnik poklekne i suzama na očima podigne isprebivenog dječaka, te ga prijazno upita: "Je si li teško ranjen, mili Tarzicije?"

"Nije mi stalo za to, dragi Kvadrate," odgovori milo dječak. "Ja još imam kod sebe Presveto Tijelo. Pobrini se, da ne dodje u ruke onih zločestih ljudi." Sad Kvadrat uzme u svoj naručaj Tarzicija i veselio se što nosi dvije dragocjenosti: ne samo mladog mučenika, nego što je mnogo i mnogo više, svoga Stvoritelja, svoga Otkupitelja, svoga Boga.

Mladi mučenik sa prekrštenim rukama blago je počivao na širokim prsima jakog vojnika. Ona gospodja, koja je išla za Tarzicijem, opazi tog vojnika, gdje nosi izranjenog dječaka, približi se, i upoznavši u njemu svog Tarzicija, bolno zajauče:

"Je li moguće? ... Je li to moj lijepi Tarzicije? ... Tko je to učinio? ..."

"Dobra gospodjo," odgovori Kvadrat, "tako su ga isprebijali, jer je kršćanin."

Gospodja pogleda mladog mučenika u lice. On

otvori oči, nasmiješi joj se i premine ... Tog pogleda ona nikad već ne zaboravi, jer joj je on bio povodom, da i ona postane kršćankom.

Kvadrat ponese preminulog andjelka sa Presvetim Tijelom k svećeniku Dioniziju. Svećenik se nije mogao uzdržati od suza, kad podigne mladom mučeniku prekrštene ruke i uzme iz njedara Presvetoga baš onako umotana, kako mu ga je predao. Nakon toga bi svečan pogreb u katakombama. Na grob mu postave slijedeći natpis:

Tarcisium sanctum Christi sacramenta gerentem
Cum male sana manus peteret vulgare profanis,
Ipse animam potius voluit dimittere caesus,
Prodere quam canibus rabidis coelestia membra.

(Dok je luda svjetina htjela prisiliti Tarzicija, da nevjernicima izloži sakramenat Kristov, što ga je nosio, radje je volio pod udarcima poginuti, negoli bijesnim psima predati nebeska uda.)

Bl. Imelda Lambertini

Blažena Imelda rodila se god.1322. u Bologni u Italiji iz ugledne plemićke obitelji. Već kao nejako dijete majka ju je vodila u crkvu, gdje je Imelda pokazivala veliku ljubav prema Isusu. Kad bi se majka pričestila, Imelda bi joj znala reći:

"O mamo, kako si danas sretna, dragi Bog stanuje sada u tebi."

Jednom je tako klekla pred majku i rekla:

"Draga mama, daj i meni, da i ja budem tako sretna, kako si ti sada, daj mi da i ja primim svoga dragoga Isusa."

U ono doba nije bilo ništa čudno, ako su se djeca posvetila samostanskom životu, i eno mala Imelda bijaše odvedena u samostan časnih sestara dominikanki. Imelda bijaše sretna, što se tako mogla potpuno posvetiti Bogu. Zajedno sa ostalim sestrama vršila je svete pobožne vježbe. Rano bi se ustajala

na molitvu, prebivala pobožno dnevnoj svetoj misi. Ali središte čitave njezine pobožnosti bijaše Euharistija. Ljubav prema Isusu u presvetoj Euharistiji osobito bi ćutila preko svete mise, kad su redovnice mogle da pristupe k svetoj pričesti. Ko bi opisao žalost njezina srca, kad bi vidjela, kako one idu da prime Isusa, a ona još ne smije. Više puta je molila ispovjednika, da je pričesti, ali on bi joj odgovorio: "Kada budeš imala 12 godina, onda ćeš ga primiti."

Pošto joj ljudi nijesu htjeli dati Isusa, žarkim molitvama se je sada obratila na samoga Isusa. I evo Isus, videći njezinu žarku ljubav, nije joj molbu odbio.

Bilo je to na 12 svibnja 1333. dan prije velikoga blagdana Uzašašća Isusova na nebo. Preko svete mise, dok je svećenik pričešćivao redovnice, Imelda kleči, moli se, vapi za Isusom. Najednom evo čuda! Iz ciborija odleti jedna sveta hostija, koja se zaustavi nad glavom Imeldinom. Sve prisutne zahvati neko neopisivo ganuće. Svećenik videći u tome volju Božju, pristupi s najvećom pobožnošću, uzme svetu hostiju,koja je lebdjela nad glavom Imeldinom kao da ju andjeli drže i njom pričesti malu Imeldu. Sva sretna, prignutom glavom kleči i moli se. Zahvaljuje Isusu na toj velikoj milosti. Redovnice su je pustile neko vrijeme,da bude uronjena u molitvi, a onda je stadoše zvati. Ali njeno srce, koje je primilo Spasitelja, više ne kuca. Nebeski Zaručnik odveo je svoju malu zaručnicu u vječno prebivalište.

Papa Leon XII. proglasio ju je blaženom, a papa Leon XIII. izabrao ju je zaštitnicom prvopričesnika.

Sv. Alojzije Gonzaga

Kad bi se upitalo prvopričesnike cijeloga svijeta, kojega bi sveca uzeli za svoga osobitoga

zaštitnika, sveca koji bi pred svima njima nosio zastavu, odgovorili bi skoro svi Sv. Alojzija Gonzaga. Već u svojoj 12-oj godini, kad je primio prvu svetu pričest, bijaše veliki svetac. Dokazano je, da u životu nikada nije učinio smrtnoga grijeha, i da mu je duša bila uvijek odjevena krsnom nevinosti. I one male pogreške, koje se čitaju u njegovu životopisu, a koje je činio kao dijete, kasnije ih je tako dugo oplakivao i za njih pokoru činio, kao da bi bile velike pogreške.

God. 1580.,kad je sv. Alojzije navršio 12-tu godinu, došao je u njegovo mjesto Castiglione sv. Karlo Boromejski, milanski biskup. Sv. Alojzije je dosta čuo o tome svetom biskupu, a sv. Karlo o nevinom mladiću. Obojica su se željeli vidjeti. Jedan u dubokoj starosti, a drugi u nježnoj mladosti, sličan bijelom ljiljanu.

Sv. Alojzije posjeti svetoga biskupa u njegovom stanu, koji ga medju ostalim upita, da li je primio prvu svetu pričest. Kad je doznao da nije, uputio ga je neka se spremi i da će ga on sam pričestiti. Ko sretniji do njega! Savjesno se spremao da dočeka taj veliki dan, koji je došao na 22. srpnja. Taj dogadjaj ovjekovječio je slikar u isusovačkoj crkvi u Milanu. Tu se vidi u sredini naslikan sv. Alojzije, kako mu sv. Karlo pruža svetu hostiju, iza njega stoji njegova dobra majka, koja je najbolje razumjela sreću svoga sina. Do nje kleči njegov otac i njegov mladji brat Rudolf.

Sveta pričest još ga je više posvetila. Poslije je svake nedjelje pristupao svetoj pričesti. A da se može što bolje spremiti i zahvaliti na svetoj pričesti, on je sedmicu podijelio na dva dijela. Tri dana se je molitvama spremao za sv. pričest, a tri dana zahvaljivao.

Sreća njegova čistoga života se je pokazala u času njegove smrti. "Veseli idemo, veseli idemo" klicao je. A jednog oca zamolio je, da zajedno s

njim moli "Te Deum" u zahvalu Bogu za tolike milosti, koje mu je iskazao.

Da je tako mogao veselo umrijeti, tumači nam kratki razgovor, koji je imao s kardinalom Belarminom, svojim ispovjednikom.

"Da li mislite, da koje duše iza smrti idu odmah u raj, a ne u čistilište?"

Učeni kardinal mu reče: "Nadam se, koliko vas poznam, da ćete vi biti takav sretnik, jer vam je Bog u životu iskazao tolike milosti, a posebnu da ga nijeste smrtnim grijehom uvrijedili, te da ćete iza smrti poći ravno u nebo."

Sv. Ivan Berhmans

Sv. Ivan je osobitu pobožnost osjećao prema presvetom Oltarskom Sakramentu. Svako jutro je slušao dvije ili tri svete mise. A kod slušanja sv. mise tako je pobožno prebivao, da ni andjeo ne bi pobožnije stao.

Osobitu žalost u srcu bi ćutio, kad bi vidio, kako drugi idu na svetu pričest, a on još ne može. I jednog dana odluči, da će se sam spremati, a onda poći svećeniku i zamoliti ga da ga pričesti. I kad se je dovoljno spremio ode i kaže svećeniku: "Velečasni! Jednu žarku molbu imam na vas. Moje srce tako čezne za Isusom te više ne mogu odoljeti, sad mi je 11 godina."

"Dragi Ivane, spremaj se svojim uzornim vladanjem i pripravi se na sv. ispovijed."

Poslije nego se ispovjedio spremao se je za sv. pričest. Samo je brojio dane i sate, a kad je došlo ono sretno jutro, u licu vas zažaren primio je po prvi put svoga Spasitelja. Odsada njegovo je srce kucalo samo za Isusa u presvetom Sakramentu, a sveta pričest bijaše mu najveće veselje. Poznavao je sada samo dvije riječi, zapravo program njegova života:

"Prije tisuću puta umrijeti, nego učiniti i najmanji grijeh!" I "Ako ne postanem svetac dok sam mlad, nikada više ne ću!"

Kako se ovoga programa u životu držao, jasno nam pokazuju riječi koje je u času smrti rekao svome starješini: "Svijestan sam, da u svome redovničkom životu nisam dragovoljno učinio grijeh, i ne znam,da bih bio prekršio koje naše pravilo."

Sv. Stanislav Kostka

I sv. Stanislav bijaše svetac, koji je žarko ljubio Isusa u presvetom Oltarskom Sakramentu. A kako je sam Isus uzvraćao ovu njegovu ljubav, potvrdjuju nam dva dogadjaja iz njegova života.

Dok je u Beču učio, teško je obolio, i misleći, da će umrijeti, zatraži,da mu dodje svećenik podijeliti svetu Popudbinu. Gospodar kuće, gdje je stanovao, jer je bio protestant, nije htio dozvoliti, da katolički svećenik udje u njegovu kuću. Sveti se Stanko sada stao moliti sv. Barbari, kojoj se običavao moliti za sretnu smrt i milost, da primi svete sakramente. Njegova želja bi uslišana. Imao je vidjenje, ukažu mu se dva andjela, koji su mu podijelili svetu pričest.

Drugi put putujući put Rima prošao je ispred jedne crkve, i misleći, da je to katolička, svrati se u nju, da sluša svetu misu i da se pričesti. Ali se prevario, to je bila protestantska, i toliku je bol oćutio,da je stao gorko plakati. Ali ga Bog odmah utješi: s neba sadje kor andjela i jedan od njih je nosio svetu hostiju kojom pričesti sv. Stanislava.

Prelijepa bijaše njegova smrt. Kad je pristupio svećenik, da mu podijeli Popudbinu, lice mu se zažari, a oči zasjaše od radosti. Osobito je častio Majku Božju, te je imao i njezinu sliku koju je često ljubio, te je tako sveto preminuo. Slavi se na 13. studenoga.

Sv. Gerardo Majella

Sv. Gerardo Majella bio je čudesan svetac. Cijeli je živct sproveo tvoreći dobro, vraćao je zdravlje bolesnicima, grješnike je obraćao Bogu. Žarko je ljubio Spasitelja u presvetom Otajstvu, a Spasitelj opet tako je ljubio njega, da bi mu dao sve, što bi ga god zamolio.

Sveti Gerardo rodio se u Italiji u gradiću Muro. Otac mu je bio krojač. Bog mu je dao troje djece, dvije djevojčice i jednog dječaka Gerarda, najmladje dijete.

Isti dan u koji se Gerardo rodio, dade ga otac odnijeti u crkvu i krstiti, pa je ovako postao dijete Božje, čim je ugledao svijetlo. Majka je svog sinka veoma voljela i mnogo se za njega starala, i čim je progovorio, ona ga je učila izgovarati sveta imena Isus i Marija. Čudnu je i neobičnu stvar ona na njemu opazila, tek što bješe prohodao: kad bi god ona govorila njegovima sestricama o Bogu i njegovoj svetoj Majci, Gerardo bi pustio igru, došao k njoj i sjedio mirno uz nju. A kad bi sestrice molile, sklopio bi i Gerardo svoje ručice i micao usnicama, kao da bi htio i on da izgovara molitve.

Kad su Gerardu bile tri li četiri godine, slušao on jednog dana, kako majka tumači njegovim sestricama, da Isus stanuje u crkvi u svetohraništu i da Ga ljudi puštaju sama sate i sate, a On nas tamo željno čeka, da dodjemo k Njemu. Sad Gerardo nije već mogao da ostane. Tiho se odšulja iz sobe, pa na kućna vrata i zaputi se niz ulicu u crkvu. Vrata su bila otvorena, on unidje te ravno sredinom crkve do oltara i popne se na najgornju stepenicu. Tu lijepo klekne, ruke sklopi, oči upravi u vratašca svetohraništa i stade govoriti Isusu.

Dva su sata prošla, a on još kleči. Svijet je ulazio i izlazio, a svak se čudio gledajući to

malo dijete, gdje kleči, no nitko ga nije smetao. Medjutim otac i majka i prijatelji stali tražiti Gerarda. Gerardo se izgubio! Gdje bi on bio! Njegova majka napokon dodje u crkvu, da zaište pomoć u Gospe, koja je nekoć izgubila svog dragog Sina ... Kad je unišla u crkvu, začudi se, opazivši svoga sinčića, gdje sav zanesen u molitvi kleči na stepenicam oltara.

Radostan krik ote joj se iz grla te ona poleti k njemu, podigne ga u naručaj i odnese kući.

"Gdje si bio, Gerardo, cijelo ovo vrijeme?"

"Samo u crkvi, majko. Htio sam, da mali Isus ne bude sam."

Odsad bi se Gerardo svaki dan odšuljao iz kuće, i svaki put su ga mogli naći ispred oltara, kako se moli dragom Isusu.

Jednog dana dodje on kući sa pecivom, koje dade svojoj mami. Kad ga je upitala, gdje ga je dobio, on odgovori, da ga je dobio u crkvi od jedne divne gospodje. To se dogodilo nekoliko puta. Njegova je sestra Brigita bila radoznala, tko li to dariva njezina maloga brata, i jednog dana podje izdaleka za njim. Kako li se začudila, kad je ugledala Gerarda, gdje stoji pred lijepim kipom Gospinim s Djetetom Isusom i uzdignutih očiju govori: "Sadji, sadji, Isuse mali! Evo me ovdje." Još nije dospio da nastavi govoriti, kad se dogodi čudesna stvar. Božansko Dijete stane kraj njega, a kad je Brigita pogledala kip, ruke Gospine bijahu prazne, Isus je poljubio malog Gerarda i s njim govorio, dao mu bijeli kruščić i onda se vratio u naručaj svoje svete Majke.

Kao na krilima poleti Brigita kući, da izpriča majci divno čudo, što ga je vidjela, a dobra je majka zahvalila Bogu, što joj je dao sina, koji je Bogu toliko drag.

Kad je Gerardo bio malo stariji, počela mu se u duši javljati velika želja, da primi dragog Isusa u svetoj pričesti. On je vidio, kako je starija se-

stra primila prvu sv. Pričest, kad joj je bilo dvanaest godina. U ono naime vrijeme nisu još sitna djeca išla k svetoj pričesti. Morala su čekati, dok bi imala dvanaest ili trinaest godina, a Gerardo još nije imao ni sedam. Često je on molio majku, neka bi ga pustila svetoj pričesti, no majka bi mu se samo nasmijala te bi rekla, da još malo počeka.

Ali nekog dana za svete mise gledao je Gerardo, kako narod ide k pričesnoj ogradi. Već se nije mogao suzdržati. Činilo se, kao da ga Isus zove. I tad on pobožno sklopi ruke, podje k pričesnoj ogradi i klekne izmedju dvije gospodje. Svećenik sadje s oltara i noseći dragog Isusa u rukama dodje na početak ograde i stane redom dijeliti svetu pričest. Sve je bliže i bliže dolazio, gdje je Gerardo klečeo: još samo dva, samo jedan, i eto stane pred Gerarda, komu je srce tuklo tako silno, da je jedva disao. Ali svećenik pogleda mališana, te misleći, da se s majkom popeo do ograde, prodje ispred njega, dade svetu pričest drugoj gospodji i vrati se na oltar. Gerardo otvori oči i spozna, da ga je Isus mimoišao. Sad on brizne plakati, ustane, izadje iz crkve i pohiti kući. Došavši u svoju sobicu baci se na tle i stane tako gorko plakati, kao da će mu od žalosti srce puknuti.

Majka je dočula cijeli dogadjaj od susjede, koja je bila u crkvi, pa kad je Gerardo očiju crvenih od plača kasnije sašao u prizemlje, ona ga nije ništa pitala, nego ga je nježno izljubila nastojeći da ga razveseli, da na drugo što misli.

Navečer onoga dana majka ga lijepo spremila u postelju i šašla u prizemlje, kad Gerardo stane potiho jecati ... I tad se odjednom njemu učini, kao da vidi sa svoga ležaja nebo i on gleda rajske dvore, stan malog Isusa. Dok je ležao i molio veliku milost, za kojom je čeznuo, odjednom se rastvore rajski dvori, a prekrasni arkandjeo Mihael spusti

se na krilima prema njemu noseći svetu Hostiju. U tren oka nadje se Gerardo na koljenima. Sveti Mihael prileti do njega i dade mu dragog Isusa u svetoj Hostiji.

Prva sveta pričest u pojati

Za vrijeme francuske revolucije, služenje sv. mise i dijeljenje sv. sakramenata bijaše zabranjeno pod smrtnom kaznom. U to je doba u nekom francuskom selu živjela jedna siromašna, ali čestita obitelj. Otac je obradjivao polje, majka je marljivo obavljala kućne poslove, a njihov je mali sinčić čuvao ovce.

Nedaleko sela, bila je velika šuma, u kojoj se skrivao jedan stari svećenik. Usred guštare gdje je bilo mirno i samotno mjesto, dobri su mu ljudi načinili kolibu i svaki dan bi mu onamo donosili jelo. A nedjeljom rano ujutro prije izlaska sunca, ovdje bi se potajno sakupili ljudi iz bliza i iz daleka, i tada bi im svećenik služio sv. misu. Kao oltar služila im je jedna pećina, a ljudi su stajali pod krošnjastim drvećem. Iza sv. mise, svećenik bi im održao kratki nagovor i opominjao vjernike, da i nadalje ostanu postojani u katoličkoj vjeri.

I mali je ovčar išao takodjer, nedjeljom, sa svojom majkom u šumu na sv. misu. Jednoga dana reče mu majka:

"Ivane, sada si već dosta veliki, poznaješ put, pa uzmi ovu košaricu i odnesi je svećeniku u šumu."

Kako se obradovao mali Ivan! Podigne košaricu i reče majci:

"Majko, možeš mirne duše metnuti u košaricu još štogod, jer mi nije teško."

Majka se nasmiješila:

"Dobro, sinko, onda ću metnuti još komad sira i nekoliko jaja. Dobri je svećenik u posljednje vrijeme veoma oslabio."

Ivan uzme oprezno košaricu i zaputi se u šumu.

Bilo je proljeće. Već se moglo vidjeti prvo zelenilo i žuti su jaglaci procvali. Ivanovo je srce tuklo veselo i radosno, jer je u košarici nosio dobrih stvari.

Kad je zašao u šumu i ugledao mnogo drveća, pobojao se, da ne zaluta. Ali idući uskim puteljkom, kojim je već išao s majkom na sv. misu, nakon dva sata hoda opazio je svećenikovu kolibu. Svećenik je sjedio na vratima i čitao iz debele knjige. Njegovo crno i dugačko odijelo bilo je pokrpano, a sijeda mu je kosa visjela niz ramena.

"Kakav je to dječak došao ovamo? - zapita prijazno.

Skinuvši šešir, Ivan mu kaza svoje ime i nastavi:

"Ovo vam šalje moja majka, da ne biste gladovali."

"Reci svojoj majci, da joj se najljepše zahvaljujem. Dragi Bog će joj već naplatiti!

Svećenik isprazni košaricu, a onda produži:

"Koliko ti je godina, mladi prijatelju?"

"Jedanaest" - odvrati Ivan.

"A kada si se posljednji put ispovijedao?"

"Ja se još nikada nisam ispovijedao."

Svećenik uzdahne i žalosno pogleda prema nebu, a zatim ga zapita:

"Jesi li već učio katekizam?"

"Katekizam me poučava moja majka."

"Onda ću te ja malo ispitati" - reče svećenik i postavi mu nekoliko pitanja.

Ivan je spremno odgovarao i svećenik je bio zadovoljan.

"Ti se možeš ispovjediti i pričestiti, a i tvoji vršnjaci. Ali ko će vas pripraviti za to? Suviše je daleko a da biste svaki dan dolazili k meni.

Ivan odgovori:

"Kod moje bake stanuje jedna časna sestra. Obučena je, doduše, u gradjansko odijelo, ali živi

redovnički.

"To je dobro" - reče svećenik - "onda vas ona može poučavati. Kaži svojoj majci, da sutra, svakako dodje ovamo k meni."

Ivan je veselo išao kući i skakutao poput vjeverice.

Nekoliko sedmica kasnije bijaše dovršena priprava. Desetero djece primit će prvu sv. pričest. Budući da su bezbožnici orobili i srušili seosku crkvu, za ovu je priliku pripravljena jedna pojata, koja se nalazila blizu šume.

I jednoga lijepoga proljetnog dana priredjena je svečanost u toj pojati. Bio je postavljen mali oltarić, okićen zelenim grančicama i cvijećem. Mali prvopričesnici nosili su vjenčiće na glavi.

Bilo je rano jutro. Na nebu su još sjale zvjezdice, a u obližnjoj šumi slavuj je veselo pjevao.

Stari je svećenik propovijedao tako dirljivo, da su slušaoci plakali. Djeca su pobožno pristupila sv. pričesti, a najpobožniji od svih bio je mali Ivan.

Ivan je kasnije postao svećenikom, živio je sveto i činio dobra djela. Crkva ga je godine 1925. proglasila svecem, i slavi se na 9. kolovoza, to je sv. Ivan Vianney, župnik arški.

Sv. Pio X. i dječak

Malene što ranije Isusu! To je bio plameni poziv velikoga pape PijaX. Zato je izdao u kolovozu 1910. odredbu o što ranijoj pričesti djece. To je jedna od najzamašnijih odredaba, koje su posljednjih stoljeća dane. Djecu što prije Isusu - Isusa što prije djeci. Tu leži preporod čovječanstva.

Što je o ranoj pričesti djece sudio Pio X., pokazuje nam i slijedeći dogadjaj.

Neka Engleskinja došla u audijenciju Piju X. Povela sa sobom i svoga sinčića od 4 godine, da bi ga papa blagoslovio. Dok se majka razgovarala sa sv. ocem, stajalo je dijete po strani i promatralo. Za-

tim se približi papi, položi mu ručice na koljena i stade ga ljupko gledati u lice.

"Koliko mu je godina?" - zapita Pio X. i pogladi dječaka.

"Četiri godine", odgovori majka. "Nadam se, da će za dvije - tri godine smjeti pristupiti k prvoj svetoj pričesti."

Sv. otac ozbiljno pogleda u bistre oči mališana.

"Koga primaš u sv. pričesti?" - upita ga.

"Isusa Krista", odvrati hitro mališ.

"A tko je Isus Krist?"

"Isus Krist je Bog", odgovori dječak odlučno.

"Dovedite mi ga sutra ujutro", rekne sv. otac majci, "ja ću mu sam podijeliti prvu sv. pričest."

Živko, dijete euharistije

Živko (frac. Guy) rodio se je 30. studenoga 1913. u Parizu od ugledne plemićke obitelji Fontgallant. Bio je dječak kao što su i drugi dječaci, sa svojim manama i vrlinama. Bio je nepromišljen, nagao, žestok, neobično živahan, ali uvijek otvoren, iskren i valjan.

Ali odkada je primio prvu sv. pričest, taj je dječak prestao biti kao što su drugi.

Kod svoga prvoga nježnoga susretaja s Onim, koji je tako milo rekao: "Pustite k meni malene" sasma Mu se i neograničeno predaje. Samo još čuje poziv Božji, te ljubi svoga Isusa iz cijele svoje nevine djetinje duše. Sa smiješkom na usnama prima boli i muke, da i istu smrt iz ruku "malenoga Isusa", kako ga je običavao zvati.

Iz sv. pričesti, koju je sve češće primao, crpio je taj dječak svoju velikodušnost, čvrstu i duboku vjeru, veliku i plamteću ljubav.

Prva riječ, što ju je izustio kao dijete od osam mjeseci bila je: Isus, a to će biti i njegova zadnja riječ.

Nikad se ne bi ispričavao, a na samrtnoj je postelji sa ponosom rekao: nikad nisam izustio laži.

Kad bi nešto razbio, odmah bi se sam optužio i priznao: ja sam to učinio.

Jednoga dana će majka sobarici pred malenim Živkom: Ako bi me tko tražio, reci, da me nema kod kuće. Dječak se baci majci oko vrata i poviče: Ali majčice, dvije laži najedamput? Tvoja i sobaričina! Ja bih radije podnio zubobolju (to je za onda bio za nj vrhunac boli) nego da bih rekao, što nije istina. Radije bih trpio boli, nego da lažju uvrijedim malenoga Isusa.

Kad je godine 1916. dobio malenoga brata po imenu Marko, bila mu je prva briga, da ga nauči, kako će se prekrižiti.

Za praznika na ladanju bio je cijeli dan na lovu za leptirima i kukcima, tako da bi vrativši se kući od umornosti odmah zaspao. Polagano su ga svukli, a kad bi mu obukli noćnu košuljicu, upitali su ga: A tvoja molitva? Odmah bi kleknuo pred svojim malim krevetom te izmolio svoju večernju molitvu, a da ju ne bi skratio.

Ujutro kad se je probudio, bilo mu je prvo, da se prekriži, a prvi je pogled bio namijenjen bl. Djevici, a maleni njezin kip stajao je vazda kraj njegova krevetića.

Godine 1918. je prvi put s mladjim bratom sudjelovao kod tijelovskog ophoda bacajući cvijeće pred dragim Isusom. Na večer iza molitve reče majci: Časno je pratiti dobroga Isusa, ali ja bih ga još više volio primiti! To je prva čežnja petgodišnjega dječaka za Isusom u euharistiji.

Rado je gledao u crkvi izloženu pokaznicu sa sv. hostijom, opkoljenu svijećama, ružama i cvijećem, pjesmom, ali uvijek mu se činilo, "da nikad nije dosta lijepo sve priredjeno za dobroga Isusa."

Kad mu je bilo sedam godina, upisali su ga roditelji kod sv. Honorija u Parizu, da se tamo pri-

pravi za prvu sv. pričest. Tu je dobro i marljivo učio katekizam. Od sada je počeo doprinašati i malene žrtve malenom Isusu, da se tako što bolje pripravi na njegov dolazak u svoje srce. Sve je više svladavao srdžbu, koja je postajala sve rjedjom. Jednom zgodom je u prepirci mladjega brata snažno pljusnuo. Taj je počeo plakati i vikati, a na to će mu Živko: Ne viči tako, samo sam te jedamput udario, jer idem na prvu sv. pričest. Da se ne pripravljam na nju, dobio bi ti dvije ili tri pljuske!

Jedamput je bio na šetnji s odgojiteljicom. Išao je polaganije no obično. To joj je udarilo u oči. Kad su došli kući, skine mu cipelice i nadje u jednoj maleni kamečak. Čarapa je bila poderana, a nožica malko natečena. Živko nije ništa rekao. Na večer prije spavanja došla je majka, da mu pogladi bolnu nogu, a on joj reče: Majko, ja sam to sam učinio, da malko trpim. Sam sam metnuo kamečak u cipelicu, jer danas je petak, smrtni dan malenoga Isusa, a kako mu nisam mogao nikakove druge žrtve doprinijeti, to sam ovu iznašao. Ali nemoj ništa propovijedati. Promisli, gospodjica mi je na šetnji rekla, da se samo za Uskrs pričešćuje, jedanput na godinu. Kad ja jednom okusim malenoga Isusa, ja ću ga mnogo češće primati.

Jednoga četvrtka igrao se s dječacima, koji još nisu polazili na pripravu za prvu sv. pričest. Tom zgodom im Živko reče: "Tražite od svoje majke, da vas pošlje k prvoj sv. pričesti kao i mene sa sedam godina. Ne popustite, već recite, da vas maleni Isus zove. A na koncu i za to, jer je to sv. otac rekao!"

Osobito se radovao, što će na put u Rim, kako su mu to roditelji obećali za godinu 1925. Treba vidjeti sv. oca - reče - zar ne? Ja ću mu reći: "Sv. oče, ja ljubim Vas, jer ste rekli djeci, da se pričešćuju sa sedam godina. Ja sam tako sretan

kad pomislim, da ću skoro primiti malenoga Isusa."

Godine 1921., osamnaestoga veljače, bio je dječak na prvoj sv. ispovijedi, na koju se osobito marno i savjesno pripravio. Plakao je od žalosti i ganuća, kad su mu opisivali boli i muke, što ih je dobri Bog, koji je čovjekom postao, radi grijeha prepatio.

U svibnju, u mjesecu Marijinu, imao je primiti prvu sv. pričest. Bilo mu je sada pol godina. Pred njom se pripravljao na nju kod sv. Honorija četiridnevnim duhovnim vježbama za male prvopričesnike, kako je to običaj u Francuza.

U subotu 21 svibnja, u predvečerje sv. pričesti, obavio je općenitu sv. ispovijed. Zatim je išao brojiti žrtvice, koje je učinio i nabrojio ih 118 u mjesec dana. Sve za malenoga Isusa! Bio je veoma veseo.

Nakon nemirno prospavane noći već je u pet sati ujutro otrčao u sobu svoje majke. Majko, majko, danas je moj veliki dan. Brže me obuci! Htjeli su dječaka uvjeriti, da je još prerano, ali badava. On je samo mislio na dobroga Isusa.

Živko se prvi put pričestio u nedjelju presv. Trojstva, 22. svibnja godine 1921. kod sv. Honorija, u sredini izmedju oca i majke, a u prisutnosti velikoga broja odlične rodbine i svoga malenoga braco. Što se zbilo u toj čistoj, velikodušnoj duši, kod prvoga susretaja s Bogom svojim? Isus je pogledao na Živka. On ga je volio i htio je, da taj odabrani maleni cvijet bude sasma njegov. "O moj dragi, mali Isuse" - govorio je dječak, "ja te ljubim, ja te ljubim više nego sve drugo. Da ti to dokažem, sve ću radi tebe ostaviti i bit ću tvojim svećenikom." Isus mu ljupko odgovori: "I ja tebe ljubim, moj maleni, bijeli ljiljane; ali ti nećeš biti mojim svećenikom, već mojim andjelkom. Svijet bi te pokvario! Skoro ću te uzeti k sebi u nebo." Živko se samo smješkao.

Cio je dan bio neobično radostan, što je našao svoga Isusa, što je znao, da ne će Isusa imati tek za jedan dan, nego da će ubrzo biti njegov za uvijek. Ta to mu je rekao sam njegov veliki Prijatelj.

Na večer, kad je majka došla, da ga zagrli u krevetiću, upita ga:

"Dragane moj, je si li sretan?"

"O da, majčice."

"Je si li se lijepo molio dragomu malenomu Isusu? Pa što si ga molio?"

"Ja ga nisam ni za šta molio. Isus je meni govorio. Ja sam ga slušao i samo sam rekao: da, dragi Isuse."

Ali o tajni, koju mu je Isus povjerio, nije ništa odao majci, znajući, kako bi plakala, kad bi saznala, da će skoro umrijeti.

Od dana svoje prve sv. pričesti taj se dječak na očigled promijenio. Svi su opažali, kako dozrijeva i kako postaje sve sabranijim i ozbiljnijim. Kako se svladava i postaje sve boljim. Opetovano je znao kod raznih zgoda reći: "Čemu to? Za ovo kratko vrijeme, što će još trajati."

Jedino ga škola nije osobito zanimala, premda je bio vrlo nadaren i razuman. To je roditelje žalostilo. On je bio svojim mislima uvijek daleko ... Tako reče: "Kad polagano izgovaram "Zdravo Marijo" toliko lijepih stvari shvaćam. Kad u školi ne čujem, što učitelj veli, to dolazi odatle, što u sebi mislim na vječni život, a to je ljepše i zanimljvije nego tumačenje iz povijesti ili slovnice." Na samrtnoj je postelji zapravo odao, zašto ga je škola tako malo zanimala. "Ti shvaćaš, draga majko," reče, "zašto se nisam trudio, da učim u školi; zašto sam bio lijen. Znao sam, da ću umrijeti sasma mlad. Komu bi koristilo, da sam se mučio i učio, da položim ispite, da si stvorim položaj u životu kao drugi, gdje sam znao, da ću

skoro biti u nebu." A netko, koji ga je dobro poznavao, rekao je: "Ta duša, koja sama do sebe nije mnogo držala, bila je tako iskrena, tako lijepa, čista i od tako nevine poniznosti, da sam se sam često pitao, znajući kako je Živko uman, nije li Božanski Učitelj ostavio na njemu to "breme lijenosti" (kako je dječak sam nazivao svoj nemar u školi), da ga sačuva u njegovoj prekrasnoj poniznosti?" Dječak je zaista bio neobično ponizan.

U veljači god. 1922. dok je sv. Stolica bila prazna, svake je večeri sam od sebe dodao svojim molitvama jednu "Zdravo Marijo" za novoga sv. oca. Iz novina "Križ" (La Croix) izrezao je slike sviju kardinala. Kad se je 6. veljače vratio iz škole upravo je sjajio od veselja: Gospodin ravnatelj javio nam je, da imamo novoga sv. oca. Raduje me, što se zove Pio XI. kao onaj, koji je rekao, neka se sa sedam godina pričešćujemo. I podje da potraži medju svojim papirima sliku kardinala Rattia (tako se je prije zvao Pio XI.).

"O kako je mio. Kako mi se svidja. Kad budem velik, izumit ću novi model aeroplana, pa ću ići pogledati sv. oca i poklonit ću mu ga, da se može šetati nad Vatikanom."

Iste godine u studenomu bio je u cirkusu. Nešto se zamislio. "Na što misliš upravo sada, dragi moj?" upita ga odgojiteljica. "Ah gospodjice, brojim djecu i odrasle oko sebe, pa se sve pitam, koliko ih ima medju njima, koji ljube dobroga Isusa. Sutra ću kod sv. pričesti za sve ove iz cirkusa moliti."

Za prijatelje birao je sebi uvijek najučtivije i najotvorenije dječake. Poslije smrti Živkove mnoge su majke pisale njegovoj majci: "Moj sin, koji je vrlo volio vašega, oplakuje ga i bio je veoma ganut zbog njegove smrti. Vaš je sin bio tako dobar, otvoren, iskren: bio je najmiliji u čitavom razredu."

Jodne večeri reče svojoj majci: "Maleni Isus

bio je blag i ponizan; ja sam blag u školi, ali kod kuće ne, ali mislim, da sam svuda ponizan."

Zaista nije znao što je ohlost, utvaranje, samoljublje. Nikada nije o kojem drugu što zla rekao. Kako nije bio tašt, nije mnogo pazio na svoje odijelo, da li je lijepo, no čisto je moralo uvijek biti. A kad bi sastao kakva siromašnoga dječaka, stisnuo bi mu prijateljski ruku i nadario ga. Nikad nije bio tvrdoglav ni osvetljiv.

Roditelji su mu bili na praznicima na svom imanju. Kuća je bila blizu crkve, a svećenici su služili rano sv. misu. Zato je Živkova majka već rano pošla u crkvu, pa je nad svoju jutarnju haljinu obukla samo kabanicu, koja je bila sve do vrata zatvorena. Kad je to Živko opazio, reče: "Tako, majčice, za jednu od tvojih prijateljica oblačiš lijepu haljinu, a kad primaš Isusa, kralja neba i zemlje, ostaješ u jutarnjoj haljini, a preko nje samo navučeš svoj kaput." Pouka je djeteta djelovala!

Jednoga dana išao je Živko k sv. pričesti u pratnji svoje odgojiteljice, koja ga upita: hoćeš li moliti na jednu od mojih nakana? Dječak obeća. Neposredno iza podizanja okrene se k njoj i reče joj poluglasno: gospodična, ja sam molio za vas. Kad su izlazili iz crkve, upozori ga odgojiteljica, da se ne smije iza podizanja govoriti. "A, da! - rekne dječak. "Kad svi prigiblju glavu, ja dignem svoju glavu i gledam u dobroga Boga, te mu govorim, zašto ga molim, to je moj čas!-A ne za vrijeme zahvale - primijeti odgojiteljica - kad je dragi Isus u tvom srcu? - "O, odvrati dječak sa slatkim smiješkom, "onda Isus meni govori, ja ga samo slušam. i uživam."

Jednom je na večer nešto kasnije došao iz škole, a majka u sto briga poče ga karati, a on joj odvrati pun vjere: "Ali zašto se plašiš, ta ja imam svoga andjela čuvara. Zar nisi na to mislila?"

Godine 1924. u srpnju povedoše roditelji oba dječaka u Lurd. Živko je bio izvan sebe. Dva dana je za redom primio sv. pričest u Spilji. Sve je točno razgledao, napose baziliku. Najradije, najdublje i najčešće je boravio u Spilji i tu je na koljenima prekrštenih ruku razgovarao s Bl. Djevicom "svojom nebeskom majčicom", kako ju je rado nazivao. Dan prije odlaska kod ručka sasma ozbiljno rekne: Bl. Djevica saopćila mi je jednu tajnu.

"Reci mi ju brže, moje drago!" prihvati majka.

"O ne, tajne su samo za dvojicu, ne za trojicu, ne ću da kažem."

Da je majka slutila tu tajnu .. Bl. Djevica mu je naime rekla: Doći ću skoro po tebe, ti ćeš skoro umrijeti.

Nakon povratka iz Lurda postao je dječak još pobožniji. Od sada je češće govorio o Bl.Djevici. A svako večeri je u svom krevetu izmolio dio krunice. Na praznicima su ga često vidjevali, gdje se sabire i moli te kiti cvijećem kip Majke Božje.

Jednom nestane njega i brata. Odgojiteljica ih poče dozivati. Napokon ipak dodjoše iz dna vrta."Odakle dolazite tako zamazanih koljena?" - povika ona. Dječak odgovori: "Mislio sam, da Marko premalo moli, pa smo zajedno izmolili nekoliko desetica krunice klečeći na zemlji, a malo je i kišilo."

Taj je dječak iz cijeloga svojoga djetinjeg srca ljubio maloga Isusa. Znao je reći:"Za maloga Isusa i za mene pravi je blagdan, kad se opet sastanemo!" Pa onda:"Mali Isus i ja, mi se ljubimo. Mi se uvijek sporazumimo!"

Zaista njegove malene mane se gube jedna za drugom u žarkoj njegovoj ljubavi, kao što nestaje sitnih kapljica naražarenoj peći.

Iznenada, nepredvidjeno, nasilno spopala je dječaka teška bolest, difterija, na samu godišnji-

cu njegova krštenja, noću od 7. na 8. prosinca 1924. na blagdan Bezgrešnog Začeća, te ga je držala u svom krutom zagrljaju do smrti.

Bolest je bila teška i ozbiljna. Majka je drhtala nad životom svoga ljubimca. Liječnici su učinili sve, što su i znali i mogli učiniti. A iz tolikih srdaca dizala se i molitva prama nebu, da toga miloga dječaka održi na životu.

Za Živka je sada došao čas, da pripravi majku na bolni rastanak. Jedva je navršio jedanaest godina.

"Majko, draga moja majčice, dodji da te čvrsto zagrlim, jer ti moram odati jednu tajnu, koja će dobro tvoje srce teško raniti. Ja ću umrijeti. Bl. Djevica doći će po mene. Sa sedam godina, za moje prve sv. pričesti, mali mi je Isus rekao, da će me uzeti k sebi, da ću mlad umrijeti. On me nije pitao za moju privolu, već je rekao: mali moj Živko, uzet ću te k sebi, ti ćeš mlad umrijeti."

"A zašto ti toga nisam prije kazao?" - "Jer bi ti to bilo zadalo boli, te bi radi toga mnogo patila. Ali danas, gdje se prvi put u životu osjećam bolesnim, valja da te unaprijed obavijestim, moja draga, siromašna majčice."

Rado bi živio i teško mu je umrijeti tako mladu, ali iz ljubavi k malomu Isus doprinaša tu najveću žrtvu."Da, trpio sam," - veli - "radi toga, što sam znao, da ću rano umrijeti, da ću ostaviti tebe, pak Marka, oca, ali jer me dobri Bog hoće, puštam, da me uzme.

"Sjećaš li se Lurda? Eto ona tajna Bl. Djevice, što mi ju je i ona rekla: moj dragi, mali Živko, ja ću skoro doći po tebe. Ti ćeš mlad umrijeti. Potražit ću te, da te povedem u nebo. Od tada sam svake večeri, prije nego što sam zaspao, izmolio mnogo "Zdravo Marija", jer nisam mogao znati, ne će li me nebeska majčica možda potražiti baš one noći. Sada, kad sam bolestan, ja joj sto puta danju i

noću velim, "moli za me sada i u čas smrti moje."

U bolesti je dječak mnogo trpio. On se tužio majci: "Mali Isus trpio je tri sata na križu, a ja eto već trpim tri tjedna na svom krevetu. Dragi mali Isuse, ja ti se prikazujem i pripravan sam još trpjeti, tako dugo, kako ti hoćeš. Veoma te ljubim. Dobri Bog je dao, da trpim duge sedmice za svoju lijenost, jer me On hoće povesti ravno u nebo, a da ne moram proći kroz čistilište. Ići ću u nebo, izravno u nebo!"

Da utješi donekle svoju dobru majku, govorio joj je: "Siguran sam, da ću umrijeti u tvom naručaju, jer mi je to rekla Bl. Djevica. Iz tvoga naručaja ću preći u naručaj nebeske svoje majčice, koja će doći po mene, da me odvede ravno u nebo. Nemoj plakati. Tako umrijeti je slatko."

Majka ga je neopisivo voljela, pa joj reče: "Tako sam zadovoljan, kad vidim, kako me ljubiš, majčice. Kako su dobre majke, a Bl. Djevica je bolja, nego sve majke zajedno."

Majka je obdan i obnoć boravila uz posteljicu svoga Živka. On ju je žalio: "Siromašna majčice, idi malko otpočinuti. Ja trpim, a da ne mogu spavati, a onda ću barem moći reći, da ti spavaš, i bit ću zadovoljan. Ali vidim, što misliš. Ne, ne, ne ću umrijeti ove noći. Budi sasma mirna. Umrijeti ću jedne subote, onda ću iz tvoga naručaja proći u naručaj Bl. Djevice."

Kad ga spopadoše srčane boli, govorio je: "Kad me srce boli, kad udara odviše jako, te mi se čini, da će puknuti, tad velim malenomu Isusu: umiri to srce ti, koji u njem stanuješ! Ničega se ne bojim, niti iste smrti, jer smrt vodi u nebo."

Jednoga dana za velikih praznika nadje negdje mrtvačku lubanju. Radostan, što ju je našao, najprije opere lubanju, obriše je svojim džepnim rupčićem i postavi je u igraćoj sobi. Kad ju je odgojiteljica opazila, povika od užasa. A on joj reče:

"Ali, gospodjice, što se bojite toga? Hoćete li ili ne ćete, jednoga dana ćete i vi tako izgledati!"

God. 1923. umre iznenada njegov djed. Živko, koji se nije plašio smrti, popne se na postelju, dotače se djeda, zagrli ga, predje mu rukom kroz kosu, i dotakne se brkova i opazi, kako je djed hladan. Baku, koja je plakala, tješi: "Ne treba plakati"- a njega je samoga bol gušila -"dobri je djed u nebu, on je kod Isusa."

"Isus i ja mi se toliko ljubimo, tako da me on ne će izliječiti, jer me hoće za sebe ... Tako bih htio, da čitav svijet upozna i ljubi Isusa."

Bolest je krenula na bolje, pa je bilo sigurne nade, da će Živko ozdraviti. Kad su mu to kazali, nije ništa odgovorio, samo bi se nasmiješio. Sa smiješkom na usnama gledao je smrti u oči. Ta on umire iz ljubavi k svomu Isusu, a to je vrhunac ljubavi.

Na 29. prosinca iznenada bolest opet krenu na gore. Živko neobično problijedi i povika: "Majko, ja ću umrijeti.Telefoniraj smjesta po moga ispovjednika." Otac pohiti k telefonu, veleći: "Telefonirat ću po liječnika." - "Ne, oče," reče Živko, "zovi najprije ispovjednika, onda liječnika."

Sada sasma miran zatraži svoju krunicu, lurdske vode i raspelo blagoslovljeno od sv. oca, što ga je njegova majka imala. Više puta ga je poljubio, dugo ga je tiskao na svoje maleno srce i molio: "O maleni Isuse, ljubim te, ja sam tvoj; sv. Marijo, majko Božja, moli za me sada i u čas smrti moje."

Blijed, blijed, kao bijeli ljiljan, čekao je Isusa, a s lica mu se odrazivala radost.

"Da li te boli"" - upita ga majka.

"O da, trpim veoma. Tako još nisam trpio."

Dodjoše ispovjednik i liječnici. Mali se Živko ispovjedio. Na pitanja liječnika odgovarao je tako mirno, odvažno i jasno, da je liječnik ka-

snije rekao: "Mnogo sam djece liječio, ali takova djeteta nisam vidio."

Ovu su noć otac i majka na koljenima sproveli kraj svoga dragoga Živka. Maleno mu je srce moglo svaki čas prestati kucati.

Drugi dan mu je opet bilo bolje.

Noću od 31. prosinca na 1. siječnja bdjela je majka kraj maloga bolesnika. O ponoći zazvoniše zvonovi na tornjevima crkve.

"Majko, što to zvoni?"

"Drago moje, ponoć je - zora nove godine 1925. Sretna i sveta neka ti bude nova godina, ljubavi moja!"

"Siromašna majko, ja ne mogu, da ti kažem: sretna nova godina, jer ću u toj godini umrijeti, u toj jubilarnoj godini. To je lijepa godina, da dodjem u nebo."

Drugoga siječnja, prvi petak, zaželi Živko, da primi sv. pričest kao popudbinu.

"Majko," reče, "priredi stol, stavi na nj cvijeća, lijepi križ od sv. oca, mnogo svijeća. Ništa nije odviše za dragoga, maloga Isusa, koji će doći, da posjeti svoga maloga Živka. O, ja ga ljubim, reci mu to mjesto mene, jer ja se umaram, kad govorim."

U subotu 10. siječnja bilo je Živku kao ono 29. prosinca, a to je bio i kraj njegovu mladomu životu. Od dana u dan sve je više slabio. Mnogo je patio te dane. Sad još samo čeka čas, kad će doći po njega nebeska majčica.

Jednom nasloni glavicu na rame svoje majke, koja je sjedjela kraj njega na krevetu. Iznenada se nasmiješi i reče: "Kako je mali Isus dobro smislio, što je svoju majku uzeo k sebi u nebo s dušom i tijelom. Tako ću moći tamo gore svoju glavu nasloniti na njezino srce i reći joj sasma blizu, kako ju ljubim."

Došao je 24. siječnja. Noć prije sproveo je

dječak u velikim bolima.

"Majko, koji je danas dan"? upita je ujutro.

"Subota, 24. siječnja, moje drago."

"O, subota, danas ću umrijeti! Danas, na svoj dan doći će Bl. Djevica, da me uzme iz tvoga naručaja. Nemoj plakati, majčice. To će biti tako slatko. A kad ne budem više mogao govoriti, reci ti Isusu, da ga ljubim. Stavi mi ga na usta, da ga još jednom poljubim."

Oko 10 i pol reče: "Htio bih vidjeti Marka."

Mali bratac dodje i približi se krevetu.

"Marko", rekne andjeoski dječak, i pogleda ga milo, "moj mali braco, o koliko te ljubim. Dajem ti sav svoj novac, sve svoje igračke. Igraj se s njima i sjećaj se mene."

Bude mu opet gore. Tihano reče ocu: "Pozovi mi ispovjednika. Umrijet ću. Neka dodje brzo sa zadnjom pomasti."

Dječak je sjedio na svom krevetu. Oči su mu postajale kao staklene. Majka ga je obujmila lijevom rukom, dok mu je desnom pružila raspelo.

Oko kreveta su klečali otac, bratac Marko, ukućani i molili se.

Usne dječakove bile su blijede. Često je puta poljubio raspetoga Isusa.

Ispovjednik dodje. Dade mu i opet odrješenje od grijeha, a onda posljednju pomast. Smrtni znoj oblije dječakovo čelo. Kod posljednje pomasti iznenada otvori oči i velikim pogledom pogleda i upre svoje velike modre oči preda se, kao da nešto gleda, i duboko izusti:

"Isuse ... ljubim te ... Majčice!"

I dahne. Bio je to zadnji dah.

Vidio je Bl. Djevicu, svoju nebesku majčicu, koja je ostala vjerna svomu obećanju i došla, da ga uzme iz naručaja njegove zemaljske majke i povede ravno u nebo ...

Bila je subota, njen dan, oko jedan sat popodne.

Mučenik presvete Euharistije

Svoj rad i svoj život za Isusa u presv. Euharistiji dao je Ivan Barthélemy Gross, župnik u alzaskoj župi Soppe-le-Haut. Živio je u doba francuske revolucije. Da ipak može biti na duhovnu utjehu svojim vjernicima, on se sakrivao. Noću bi vjernici dolazili k njemu sa svih strana, da se ispovjede, pričeste i da slušaju sv. misu.

Tako je dne 17. kolovoza 1800. ispovijedao cijelu noć u jednoj kući. U ranu zoru najednom plane kuća sva u plamenu. Nastane zaprepaštenje, vrisak, ljudi bježali iz kuće, a siromašni je župnik jedva dospio, da u brzini pograbi brevijar i oltarni kamen pa obučen na seljačku pobjegne iz kuće. Probije svjetinu, što je dotrčala, da gasi požar i već je bio izvan svake pogibli, kad mu najednom prodje glavom kao munja misao, da je zaboravio sa sobom ponijeti presv. Oltarski Sakramenat.

"Zar će Spasitelj dopustiti, da svete prilike uništi divlji oganj? Ne će li učiniti čudo i ostaviti ih netaknute? Zar nije crkvena povijest gotovo na svakoj stranici puna ovakovih čudesa?..." Ove bi misli možda umirile mlakoga župnika, ali žar ovoga svetoga župnika, nije mu dopuštao ni da časak okolijeva. Potrči natrag prema užarenoj kući i zakorači stepenicama, a ove su praskale pod njegovim koracima tako živo, te se činilo, da će se srušiti. Sad veća sad manja opeklina urezala bi svoje nemile tragove na svećenikovu tijelu, no on pun srčanosti ipak dopre do prvoga sprata. Ali jao! - Tek što je prekoračio prag sobe i posegnuo za presv. Otajstvom iznenada se na nj surva teški gorući krov i pokrije ga svojim usijanim ugarcima ...

"Fiat voluntas tua! - Neka bude volja tvoja!" - šaptao je mučenik pod gorućim gredama pritišćući Euharistiju na svoja prsa. Josip Tschirhart, koji je bio zaposlen oko spasavanja, napeo je sve sile, da istrgne plamenu junačkoga svećenika sa božanskim

Sakramentom. Tek kad je na nj bacio veliki mlaz vode, uspjelo mu je konačno, da ga nakon teških napora oslobodi. Digne ga na ramena i ponese u svoju obližnju kuću. Nije ni ovdje dugo proboravio. Naskoro je trebalo potražiti novo sklonište, jer se požar širio takvom nevjerojatnom brzinom, da je za kratko vrijeme pretvorio jedanaest kuća u prah.

"Fiat! - Neka bude!" - ponavljao je mučenik govoreći: "Ako ti ovih boli nije dosta, Isuse, daj mi ih još više."

Spustila se noć. Svećenik Dietrich, jednako vjeran svomu stadu, teškom se mukom došuljao do zakloništa, gdje je ležao ovaj siromašni svećenik. Dva se heroja vjere u suzama zagrliše i mučenik primi iz ruku svoga prijatelja kao popudbinu onu istu Hostiju, koju je tako junački oteo iz ždrijela divljega plamena.

"Još malo" - reče mu Dietrich - "i vijenac će mučenički resiti tvoje čelo." A ljudi, koji su oko kreveta stajali, nijesu prestajali plakati.

"Ne plačite!" - govorio im je umirući tihim i iznemoglim glasom. "Boli, koje trpim snosim veselo, jer mi je molitva ipak uslišana. Ta ja sam uvijek molio za milost, da umrem kao mučenik."

Drugoga dana lice je svećenikovo pobudjivalo u svakomu duboku samilost. Već ga je bilo teško prepoznati. Glava je bila sva iznakažena i veoma otečena. U 5 sati na večer iza mučeništva od 36 sati ovaj sveti župnik predao je Spasitelju svoju lijepu euharistijsku dušu.

Bogonosac

Bilo je to u vrijeme francuske revolucije.

Neke večeri dodje jednomu pekaru još dosta mlad čovjek obučen kao radnik. Pekar ga zapita, što želi. Radnik odgovori smiješeći se: "Htio bih vas upitati, ne biste li trebali pomoćnika?"

"Žalim da vas ne mogu primiti, jer već imam

pomoćnika."

"Ali sa mnom ćete ipak učiniti izuzetak", reče došljak uz tako neobični posmjeh, da ga je pekar oštrije pogledao. Onda se pekar naglo digao, skinuo kapu i šapnu : "Ali ... velečasni ... da vas tko vidi! ... Dodjite gore u moj stan."

Obojica otidu gore. Žena pekarova začudila se kao i muž njezin. Djecu radi opreznosti nijesu pustili unutra. Pekar i žena bili su mu vjerni katolici, na koje se svećenik mogao osloniti. Najprije su zapitali svećenika, koga su već dugo poznavali, čime mu mogu poslužiti. On odgovori: "Time, da me primite kao pomoćnika ili raznosioca kruha."

Oni se začude. No svećenik nastavi: "Da vam pripovijedam! Moga su brata, koji je dosada polazio uznike u tamnici, otkrili u njegovu zakloništu, gdje je običavao noćiti, i jutros su ga smaknuli. Ja mu čestitam kao mučeniku: on je svojim pobožnim životom to i zaslužio. Ali i sad mora netko obilaziti uznike. Ja sam preuzeo tu službu, pa mi se najzgodniji čini plan, koji ću vam evo kazati."

Prije nego je svećenik mogao nastaviti, problijedi, onesvijesti se i klone u naslonjač, u kome je sjedio. Dobri se ljudi prestraše. No svećenik odmah dodje k svijesti i prošapta: "Već je bolje, dajte mi samo gutljaj vina." Nije ni trebao spominjati, da je iznemogao od slabine, glada i prevelikog napora.

U to se otvore vrata, pokaza se dječak od osam po prilici godina. Bio je lijep kao slika. Kad je ugledao stranca, ostao je stojeći na vratima.

Pekar reče tiho svećeniku: "To je Živko, sin grofa N. Nema više roditelja, pa su ga doveli k nama."

Domaćica prižove dječaka i stane ga milovati. Najednom reče iznenadjena: "Živko, šta ti je to? Što znači ovaj crveni potez na licu."

Dječaku navru suze na oči. "Mama, molim, nemoj

pitati", reče kroz plač.

Medjutim je već došlo drugo dvoje djece i djevojčica stane srdito pripovijedati: "Promisli, dragi tata. Živka je jedan dječak udario baš po licu."

"Pa kako je došlo do toga?" - upita otac. "Sigurno je Živko njega prije tukao."

"Nijesam ga tukao niti mu što zlo kazao", tiho će mali.

"Da, tako je, mama", reče Živkov drugi dječak. "I promisli, takva ludost, kakvu je Živko počinio. Onaj zločesti dječak ga je tukao, a onda ga je Živko još molio, neka mu oprosti!"

Živko se zacrveni do ušiju, a onda će gospodji: "Draga mama, znam, trebao sam reći, ja ti opraštam, ali sam bio tako zbunjen, pa sam krivo kazao." - "Ali to baš nijesi trebao kazati," prekori onda brata, "ja sam ipak htio dobro učiniti, kako nas je mama kući učila."

Svećenik je pažljivo slušao i promatrao maloga, koji se tako junački ponio. Najednom mu zasja lice.

Djeca su opet otišla, a svećenik nastavi: "Sad slušajte, dragi moj Nikola, kako sam ja zamislio stvar. Ja ću se obući kao pekarski pomoćnik, uzeti svako jutro kod vas košaru svježega kruha i tražiti neka me puste kažnjenicima, da im prodajem. Drugo ćemo onda već obaviti. A da vi ne dodjete ni u kakvu pogibao, ja vam ne ću više ničim dosadjivati. Tako bismo učinili, ako vam je pravo."

Nikola pogleda ženu, a ona će odmah: "Bio bi zločin, kad ne bismo upotrijebili tako lijepu priliku, da siromašnim utamničenicima pružimo tu neprocjenivu milost."

"No to nije sve", reče svećenik. "Sad dolazi još jedna točka, koja je važnija za vas nego li za mene. Ja bih naime htio osudjenicima dati i sv. pričest. Moram dakle presveti Sakramenat nositi u tamnicu. No bojim se, ako jednoga dana mene propoznaju kao svećenika pa me zatvore, to bi mi sigurno uzeli svete čestice i oskvrnuli ih. Znam, da se tako dogodilo nekim svećenicima. Ja bih umro, da moram takvo što vidjeti. Zato mi je došla misao, da jednog dječaka uzmem sa sobom, koji će mi tobože pomagati rasprodavati kruh, i on bi nosio svete čestice, kako su nekoć prvi kršćani povjerili presveti Sakramenat svetom Tarziciju, dječaku. Ako mene uhvate, dijete će pustiti na miru."

Majka je napeto slušala i čekala, što će svećenik dalje. A on ih zapita: "Što kažete na to?"

Pekar ustane i pogledavši ženu reče: "Velečasni, mi bismo si smatrali za osobitu čast i sreću, da Bog dragi koje od naše djece odabere za tu službu. Uzmite, koje hoćete, ako ga smatrate dostojnim te časti, da bude živa pokaznica."

"Dragi Bog je već označio onoga, koga želi imati. Nije se slučajno dogodilo, da je mali Živko malo prije pripovijedao svoj doživljaj. Dajte mi dakle Živka. Dijete, koje se tako znade svladati, vrijedno je, da nosi Boga."

Pekarica tiho zaplače. Bila bi voljela, da je uzeo koje od njezine djece, ali je pristala.

Odmah dozovu Živka i kažu mu tajnu. Kad su mu rekli, da će sutra ujutro prvi put u tamnicu, pa će pod odijelom obješenu o vratu nositi posudicu s Presvetim, odmah se promijenio. Lice mu se sad crvenilo, sad postalo blijedo, na očima mu se vidjela ozbiljnost i dostojanstvo, kakvo se dolikovalo svecu. Dječak je shvatio svoju zadaću, i rado je prihvatio. Uputili su ga odmah, kako se ima držati i čuvati pa i u slučaju, kad bi svećenika propoznali.

+ + +

U tamnici su skoro saznali, da će svećenik doći svako jutro. Utamničenici su bili dobri vjernici, koji su čeznuli za sv. pričešću. Koji su dulje vre-

mena bili u tamnici, kazali bi novima, za koje su mislili, da bi se željeli ispovjediti. Oni bi se po noći pripravili, pa kad bi ujutro došao svećenik, ispovjedili bi se i on bi od dječaka uzeo posudicu i spretno im dao sv. pričest, da ne bi nepozvani opazili. Sve se to u polumračnoj tamnici dogadjalo neopazice, a nijesu ga izdali niti oni, koji se nijesu htjeli ispovjediti.

Prošlo je već nekoliko tjedana. Tada se nadju medju utamničenicima otmeni gospodin i gospodja. I oni su htjeli primiti sv. sakramente. Gospodja je bila odana, a gospodin je skoro zdvajao. "Ja ne mogu moliti," govorio je, "Bog nas je ostavio. Rado umirem, rado gubim sve, ali dijete, naše jedino dijete ..."

"Bog može sve", tješila ga žena, "on će uslišati moju molitvu i pobrinuti se za dijete." Ipak ga je sklonula na ispovijed, jer smrt im je blizu.

Opet je ujutro došao svećenik. Medju utamničenicima nastalo je gibanje. Koji su htjeli primiti svete sakramente, razdijelili su se šuteći amo tamo. U najzadnjem kutu je plemićki par. "Pekar" je glasno nudio robu. Svećenik-pekar dodje sa svojom robom i plemićkom paru i oni se izmire s Bogom. Svećenik namigne dječaku, koji je podalje stajao. Dijete se približi pobožno oborenih očiju. Svećenik uzme posudicu s Presvetim.

U taj čas gospodja - kako je klečala - nehotice digne oči i pogleda dječaka, koji je stajao tik do nje i gledao svećenika. Skamenila se od iznenadjenja. Ona povuče muža za rukav i oboje tiho kliknu: "Živko, sine naš!"

Sad i dijete digne oči i nasmiješi se andjeoski, cijelo mu tijelo zadrhta, kad ugleda roditelje, ali ipak ostane miran. Svećenik šapne: "Mir, za Boga, nemojte se izdati." Onda oboje pričesti i reče dječaku: ostani ovdje kod roditelja, dok

idemo." Roditelji su bili sjedinjeni s Bogom i sa svojim djetetom. Znali su, da mu je dobro, blagoslovili ga i oprostili se - možda će ga sutra opet vidjeti.

I došlo je drugo jutro, ali dječak nije više našao roditelja. Bili su već mrtvi.

Svećenika nijesu uhvatili: Bog ga je čuvao. A dječak? Posvetio se službi Božjoj. Postao je svećenik i misionar u dalekoj tudjoj zemlji, prvi biskup u biskupiji Vincennes u Sjevernoj Americi.

Putevi Božji

15. rujna 1915. godine talijansko seoce Torcegno (tada u Austriji) u dolini Brente, nalazilo se u unakrsnoj vatri neprijateljskih baterija. Nema u njemu nijednoga valjanog muškarca: sve je na fronti ili u bolnicama. Mnoge kuće porušene. Crkva je još čitava; u njoj se čuva presveti Sakramenat. Župnika su austrijske vlasti već odavna internirale, a kapelan čeka od časa do časa, da i njega odvedu. On je sve pripravio za svaki slučaj. Budu li ga uhapsili iznenada, poučio je 7-godišnjeg Almira Facenda, šta ima da radi.

17. rujna kapelan je iznenada uhapšen od vojnih vlasti i odveden. Sada će nastupiti mali Almiro. Dva dana kasnije , 19. rujna, sav se narod skupio ranim jutrom u crkvi. Svi su neobično uzbudjeni. Nije to radi olovne kiše, koja pada, radi paklene vatre, koja im prijeti. Sada će se dogoditi nešto nevidjena. Iz sakristije izlazi, sabrano i svečano, mali Almiro. Obučen je u dugu bijelu košulju sa čipkama, sličnu svećeničkoj. Preko prsiju ima modru široku vrpcu, Pristupi oltaru, otvara svetohranište i narod moli skrušeno i pobožno Ispovijed. Tada oni, koji su se na vrijeme ispovjedili ili koji nisu svijesni smrtnog grijeha, pristupaju k Gospodnjem Stolu i mali

Almiro pričešćuje. Dovrši sveti čin plamenim srcem i suznim očima ...

Prošlo je 17 godina. Povratila se u Torcegno vedrina mira i plodonosnog rada. Opet polovina rujna. Seoce je sve okićeno zastavama i zelenilom. Zvona ne prestaju pjevati u hladnom jutarnjem zraku. Svuda vlada neko tiho veselje, puno čara i ljubavi i oduševljenja. Što biva?

Sedamgodišnji Almiro nije se uzalud dotakao euharistijskog kruha. Danas će on prikazati Bogu svoju prvu svetu misu. I pjevat će na onom istom oltaru i posvetit će sv. čestice u onom istom čestičnjaku, i pričestit će sve one, koje je pričestio kao dijete, a koji su još na životu. A tko će ga pratiti k oltaru? Onaj isti kapelan, koji mu je tada povjerio uzvišenu službu i koji je sada župnik u mjestu.

Sretan narod, koji kliče svom dobrom o. Almiru. Sretni roditelji, nad svima najsretniji mladomisnik, koji je bio vjeran svom pozivu i našao se dostojnim, da postane Božjim svećenikom.

Prva pričest u krvi

Mali René, 10-godišnji dječak, pripravlja se na prvu sv. pričest. Svom dušom čezne, kad će osvanuti mjesec svibanj, da primi Isusa svoga. Prošlog Božića ga je pozvala tetka Ljubica, da dodje iz grada k njoj na selo. Stigao je tamo u kasno veče sav umoran i prozobao. Iza kako se ogrijao i malko okrijepio, otpremi ga tetka na počinak; zaželi mu laku noć i ode spavati.

Sunce je već bilo odskočilo, kad se je mali René probudio; preporuči se dragom Bogu i odmah skoči iz kreveta. Dok se je oblačio, ugleda u sobi zastavu sa križem i natpisom: "20 oktobra 1793." Bio je sav uzrujan od radoznalosti i jedva čekao čas, kad će mu tetka pripovijedati povijest toga natpisa, kad upravo ovo ona bane u sobu i

ugleda ga kako znatiželjno nešto očima ispituje. Tada je on zamoli, da mu kaže, što znači ta zastava sa križem i natpisom iz god. 1793.

Tetka mu reče, da ga je baš zato pozvala k sebi ovih Božićnih dana iz grada, da mu prije negoli će pristupiti k stolu Gospodnjemu, ispripovijedi junačko djelo, što se tog dana zbilo u ovoj kući.

To je bilo jednog dana revolucije, u doba, kad su se proganjali svećenici i svi oni koji vjeruju u Boga. Svećenici, uza svu opasnost, ipak su davali vjernom stadu utjehu vjere i dijelili svete sakramente. Oblačili su se kao prosti seljaci, nisu brijali brade ni brkova, samo da ih ne bi prepoznali. Skupljali su vjernike u gustim šumama, da im tamo čitaju sv. misu i održe propovijed. Tješili su žalosne, poučavali djecu i umirućim donosili presvetu pričest.

U toj borbi nije bio nitko tako požrtvovan kao sveti župnik ovoga našeg mjesta, velečasni gospodin Noël. Svakoga je pomagao i tješio, a narod ga je volio kao svog dobrog oca. Često bi se po cičoj zimi verao izmedju stabala, šuljao se potajno po kućama, gdje su čekali ispaćeni bolesnici, a on je sve blagosivljao. Došao bi često i u našu kuću, sjeo bi kod ognjišta, uzeo na koljenima Renéa, koji mu je kasnije život spasio. Tumačio bi mu život maloga Isusa, koji je za nas svoju krv prolio. René je bio pametan, pobožan i dobar dječak. Ljubio je svim srcem svoga gosp. župnika i nije bio nikad sretniji nego kad bi mu mogao učiniti koju malu uslugu. Često bi ga pratio na skrovita mjesta i uvijek stao na straži, da mu javi, ne će li odakle doći žandari.

Već tri godine nije župnik podijelio djeci prvu svetu pričest, zato ih je počeo sakupljati usred guste šume i poučavati u vjerskim istinama, da ih pripravi na taj sveti dan. Iako su bili u vječnoj pogibli od navale oružnika, ipak su mirno sjedeći

na zelenoj travi pozorno slušali svaku riječ, što je izlazila iz njegovih usta. Medju njima bio je i mali René.

Dodje napokon i taj veliki dan. Župnik još jednom raspali u njima živu vjeru, ufanje i ljubav, a oni se poredaše sa svijećama i vrpcama klečeći oko svog dobrog pastira, koji ih je nasitio tijelom Jaganjca Božjega, u šumi, pod vedrim nebom, kad to nije bilo moguće u jednom od onih divno okićenih hramova, koji se ponosito dižu u svim krajevima Francuske. Svaki od njih tada odluči, da bi i krv svoju dao za svetu vjeru. Svaki obeća Isusu, da će mu biti odan sve do smrti. Posvete se na koncu svi skupa bl. Djevici Mariji i razidju se sa Isusom u prsima.

Istoga dana optuže župnika Noëla, da dijeli pričest vjernicima. Uprav se tada nalazio ovdje u našoj kući, kad najedamput čuje se udaranje na vratima. Mali René izleti na prozor i ugleda žandare, koji traže župnika. Brže bolje dojavi mu, da se sakrije u potkrovlje, jer ga traže, da ga ubiju. Na to on sam sleti na donji kat, samo da što duže zaustavi oružnike, dok se župnik dobro sakrije. Opazi kod sebe jedan kovčeg i odmah se baci unutra, zatvori poklopac i ostavi komadić crne krpe, da proviruje iz sanduka, samo da žandari pomisle, da je tu sakriven župnik.

Kad su oružnici stigli na tavan, opaze sanduk i onaj komadić krpe. Obvesele se što su napokon ulovili župnika, te svom silom udaraju noževima i veru cijevi od pušaka kroz poklopac. Jedan od njih opazi na vrhu cijevi svoje puške krvavu mrlju. To je bila krv malog Renéa, čiju je ruku jako ozlijedio. Dječak stisne zube od silne boli, samo da ne bi raspoznali njegov dječji plač. Još su dugo udarali po sanduku, dok napokon mali ne otvori iznutra i iskoči napolje. Kad ga ugledaju, silno se razljute i jedan mu otegne

uši, zašto ih je tako dugo varao. On će im na to: "Izgleda da vi ovdje tražite nekog svećenika; ja sam taj, evo me!" Oni ljutiti potekoše u potkrovlje, da dalje pretražuju po svim kutevima, ali se župnik medjutim tako sakrio, da ga nikako nisu mogli pronaći. Napokon mrmljajući kao mačke udalje se od naše kuće.

Čim su otišli, majka je Renéova, sva dršćući od velika straha, uhvatila sina, oprala mu ranu i umotala. Blijedi joj René na to reče: "Majko, zašto plačeš? Nije bilo biskupa jutros da me krizma, pa sam večeras svojom krvlju dokazao, da sam hrabri vojnik Kristov. Spremi ovu vrpcu, koju sam imao prikopčanu na ruci za prve sv. pričesti i čuvaj je okrvavljenu za uspomenu na ovaj veliki dan, kad sam se prvi put pričestio i spasio život našem dobrom župniku."

Tada svećenik izadje iz svog skrovišta, dodje k Renéu, poljubi ga u čelo i sa suzom u oku reče: "Neka blagoslov Božji počiva vazda na vašoj obitelji! Neka se sva djeca ove porodice odlikuju u vjeri i ljubavi prema Bogu i svetoj Crkvi."

"Vidiš, dragi moj René, to je ona okrvavljena vrpca tvoga pradjeda, to je uspomena prve njegove sv. pričesti. Pristupi k njoj bliže i žarko je poljubi sa poštovanjem; ti si novi René, prvopričesnik iz god. 1932. Još je malo mjeseci do svibnja i tebi ćemo tada prikopčati ovakovu vrpcu, samo obećaj, da ćeš se što bolje i pobožnije pripraviti na sv. pričest; da ćeš biti dostojan potomak svojih predja!"

U taj čas, René pun svetog zanosa, srcem punim ljubavi za Isusa, ogrli svoju tetku i čvrsto obeća:

"Bit ću dostojan njega, dostojan mojih milih predja! René ne će biti kukavica! Moja će duša biti posvećena dragom Isusu!"

Antun Martinez-Mingo

Antun Martinez-Mingo rodio se u Španjolskoj 1920. godine, od plemenitih roditelja. Odmah se vidjelo, da je izvanredno nadaren od prirode. Kad su mu bile dvije godine, zapita jednom majku, koja ga je vodila po vrtu:

"Mamice, tko je stvorio ovaj cvijet?"

"Bog, moj sinko! On je sve stvorio i On sve uzdržava. On je tebi dao roditelje, odjeću, igračke."

Na to veselo klikne dijete: "O koliko me ljubi taj Bog! I ja Njega hoću ljubiti. Ja bih mu to rekao, ali ga nigdje nikada ne mogu vidjeti."

Tako su roditelji Antuna poučavali, a on je u svemu pokazivao najveće razumijevanje. Slušao ih uvijek, ali osobito, ako bi mu spomenuli, da to Isus želi. Evo dokaza. Kako je bio slaba zdravlja, majka mu je morala više puta davati ricinovo ulje. Kad ga jednom nije htio popiti, reče mu ona: "Ako ljubiš Boga, prinesi mu ovu žrtvicu."

I sinčić odmah privoli: "Hoću, majko. Iz ljubavi prema Bogu." Pa smjesta popije ono neugodno ulje.

Tako se Antun svladavao i drugih puta, te je brzo istrijebio svoje male mane. Već u petoj godini počeo se ispovijedati, a majka bi mu pomagala, dok je ispitivao savjest. Jedamput, kad mu je govorila o ljutini i želji za osvetom, reče joj on: "Ostavimo to, majko; ja sam se već od toga popravio." Poslije mu je pokazivala u katekizmu slike, koje su prikazivale glavne grijehe.

"Od ovih još imam na sebi malo škrtosti. Zavisti više ne osjećam. Je li, majko, da je tako?" zapita dobro dijete. Naravski, ovo nije bilo moguće bez osobite pomoći Duha Svetoga, s kojim su njegovi roditelji, a i on sam, marljivo surađivali.

Tako je Antun navršio sedam godina, pa počne moliti majku, da ga pripravi za prvu sv. Pričest. Doista, davna mu se želja napokon ispuni. U kući je bila prava svečanost, kad je Antun primio po prvi put Isusa u svoje nevino srce. Poslije toga dana, on je žudio za Spasiteljem, on je postao euharistijsko dijete.

Malo poslije Antun se razboli. Stanje mu se pogoršavalo iz dana u dan. Mnogo je trpio, ali toga nije pokazivao pred majkom, da je ne ražalosti. U bolesti je često opetovao: "Bog mi je dao zdravlje, Bog mi ga je oduzeo. Hvala mu i slava!"

Na koncu osvane zadnji Antunov dan na zemlji. Ujutro posljednji put otvori Isus svoje milo srce, zatim izljubi oca i majku i onda usne vječnim snom. Njegova duša odleti k Isusu i Mariji, koje je toliko ljubio.

Osveta mornarčića

Bilo je u listopadu godine 1883.

U sklonište svećenika Roussel, u Auteuilu kod Pariza, prikazao se dječak, obučen po mornarsku.

"Što želiš, mališane?"

"Hoću da učinim svoju prvu pričest."

"Kako se zoveš?"

"Petar Brozec, mornarčić."

Otac Ljudevit ga pritisnu na svoje srce, zaželi mu dobrodošlicu i uvede odmah u dvorište, gdje se nekoliko desetaka djece raznih godina živo igralo. Pred nekoliko godina bio je osnovao "Djelo prvih pričesti". Primao je i zadržavao pod krovom svojeg skloništa, uz pripomoć dobrih duša, zapuštenu djecu, pripravljao ih na prvu sv. pričest i onda ih je slao u svijet, da živu kao kršćani. I mali Petar je bio čuo za o. Ljudevita. Sada je došao. Bio je sirota, služio kao mornarčić na jedrenjači "Sancta Maria." Kapetan mu dao dopust, da može poći u Auteuil. Iza kako je primio prvu sv. pričest

povratio se na brod.

Život je bio težak za Petra. Morao je biti svačiji sluga, već po svom položaju. Ali, osim siromašne plaće i oskudne hrane nije primao za nagradu nego psovke, udarce, batine. Tko će da štiti malo zapušteno siroče na moru! ... Kad je kapetan bio pijan, ili kad je tko od mornara dobio kakav ukor; kad mu je posao išao slabo - sve se svaljivalo na Petrova ledja.

I Petar se napokon osvetio.

Brod je jednog ružnog dana bio u blizini krajnjeg rta Finistera, ondje gdje se Bretagne pruža u Atlanski ocean. Kraj je vrlo pogibeljan: more je posuto hridinama. Struje su jake i nestalne. Uz to je bilo silno nevrijeme. Sa zapada je duvao jaki vjetar, koji je pomalo tjerao jedrenjaču prema kraju. Kapetan i njegovi mornari činili su sve što su mogli, da spase brod, ali doskora uvidješe, da je propast neminovna. Sa svim tim nisu se podali sudbini: kao da su od željeza, borili su se proti vjetru i moru. Najednom, visoki val podigne "Sancta Maria" i baci je na jednu hridinu, sto metara daleko od obale. Bijaše konac.

Na obali nekoliko ribara se trudilo, da dodju u pomoć nastradalima. Ali ne uspijeva im da puste u more svoju ladju. Jedina je još nada, da netko ponese s broda na kraj konop, po kojem će se brodolomci spustiti do obale.

Brod škriplje i naginje se. Voda prodire. Osam mornara, blijedi, oznojeni, gledaju nemoćno pjenu, koja ih opkoljuje, uzburkano more, koje će doskora biti njihov grob.

Kapetan uhvati kraj jednog konopa. Pravi veliki uzao.

"Tko hoće ponijeti ga na kraj?"

Petar gleda na ljude, koji su ga toliko tukli i mučili. U njegovim očima čitaš sjaj pobjede.

"Ja, kapetane!" - poviče.

I već je uhvatio kraj konopa i već se uvukao u uzao i stisnuo ga. Veliki znak križa, i Petar skokne u more.

Mornari, njegovi mučitelji, gledaju ga tronuto. I suze pokajanja pokajanja pojavljuju se iz njihovih očiju i pomiješaju se s kapljama znoja i mora. Sada oni, morski vukovi, čekaju spas od maloga "mornarčića."

Medjutim, mali junak pliva. Visoki ga valovi dižu i bacaju. On je kao maleni ružičasti listić u zagrljaju strahovitog mora. I svaki put, kad ga val diže iz ponora, kad ga oči njegovih drugova mogu opaziti, on je bliže ... Jer vjetar puše s oceana.

Prošlo je pola sata strašne borbe. More je gotovo rasklimalo brod. Napokon oduševljeni "hurra" ozvanja iz prsiju brodolomaca. Mali je stigao! Strahoviti ga je val podignuo i bacio na hridine obale.

Ribari, koji su s obale slijedili jezoviti prizor, skoknu da uhvate konop. Ali ovijao je truplo.

Petar je imao rasječenu lubanju. Mali je junak dao život za svoje neprijatelje. Nije zaboravio pouke o. Roussela ni obećanja danih Isusu na dan svoje prve sv. pričesti...

Na groblju rodnog mu mjesta mogao se vidjeti prosti kameni križ, koji strši iz jednog groba. Na njemu se čita: "Petar Brozec - mornarčić trgovačke mornarice - umro pri spasavanju - osmorice mornara broda "Sancta Maria". - Molite za njega!"

<u>Mali crnac Lita</u>

(Pripovijeda misionar sa Madagaskara)

Pod okriljem mrkle noći, upravo pred zoru, došuljaše se kradom neprijateljski Faharoti u selo Morasene, koje je snivalo u dubokom snu. Probudivši se na ovako strašan način iz sna, ostaviše stanov-

nici u divljem strahu svoje kolibe i malenu misijsku kapelicu. Ne naišavši na nikakav otpor, udjoše neprijatelji u kuće te počeše grabiti sve do čega su došli.

A kuća Božja? ...

Tek kad su stigli do ruba šume, popustio je prvotni strah bjegunaca. Opet su bili u stanju da misle. I sad se srce i duša Mpiadidija, čuvara kapelice, napuni strahom i grižnjom savjesti. Hoće li neprijatelj poštedjeti kapelicu?! ... Teško. Ah, a Sveto Otajstvo je u Svetohraništu!! Šta da učini? Otac misionar otišao je već prije iz sela, pozvali su ga k bolesniku u podaljo selo. Sve ako se poganske ruke i ne dotaknu i ne okaljaju Sveto Otajstvo, ne će li Svetohranište i posvećene čestice biti oskvrnute u prašini, blatu i pepelu uništene kuće Božje?

"Moramo izbaviti našeg Spasitelja!" - poviče Mpiadidi.

Jao, nitko nije imao toliko hrabrosti. Jedan je pozivao drugoga, da učini to junačko djelo.

"Podji ti! ..."

"Ja ne mogu. Zar ne vidiš, kako su mi natekle noge? Strašno me bole."

"Pokaži se Josipe! Sada je čas, kad možeš dokazati, kako si hrabar i odvažan!"

"Da, tako je ... Ali, ako umrem, moja će djeca ostati u rukama neprijatelja."

Dok su se bjegunci tako izgovarali, pljačkali su Faharoti selo. Najvećom pažljivošću slušao je sve to Lita, mali dječak od 10 godina. Najednom skoči, u sredinu muževa i poviče:

"Ja ću poći da izbavim Spasitelja!"

"Ti Lita? Ta ti si premalen!"

"Baš zato treba da ja odem, Faharoti me ne će vidjeti ili se ne će obazirati na me."

Rekavši to odjuri Lita hitro kao mlade jelenče. Uvuče se u crkvicu, požuri se do oltara i pokuša da otvori Svetohranište, stojeći na vršcima nožnih prstiju. Malen je Lita, osim toga ispružene ruke nemaju osobitu snagu. Iz široko otvorenih očiju teku mu obilne suze i cure preko tamnih obraza. Časkom klone podno oltara, jecajući i brišući suze.

Najednom spazi veliku škrinju, u kojoj misionar drži svoje stvari. Pokušat će iznova. Teškom mukom dovuče škrinju do oltara i preko stepenica. Stojeći na škrinji, uspijeva mu: Svetohranište je otvoreno. "Spasitelju dragi!"

Lita klekne i moli se ... Medjutim spazili su Faharoti hrabroga dječaka i pošli za njim do crkvice. Kroz pukotine zidova, od bambusove trstike, gledaju šta radi. Izgledalo je časkom, da će dirljiva slika djelovati i na njih i da će okrutni ti ljudi poštediti život mališana. Ali poglavica učini svemu kraj, rekavši odlučno: "Neka umre! Potpalite!"

U tankim bambusovim zidovima začuje se pucketanje; bananino lišće na krovu počne se savijati od silne vrućine. Zamalo će vatra sve uništiti ...

Lita kleči i moli kao da zaboravlja, po što je došao. Ali začuvši šapat i zapovijed izvana, skoči i dršćućim rukama dohvati ciborij. Spasitelj ne smije biti uništen u vatri! Doleti do vratiju ... Zatvoreno. Potrči na lijevo, na desno, ali čvrsti zidovi, svi u plamenu, još ne popuštaju. Brzo ga zaokruže gusti oblaci dima i počnu ga gušiti; slabu njegovu odjeću zahvati vatra. Lita pritisne svetu posudu sa posvećenim hostijama na svoja prsa, legne na pod i dršćućim tijelom zaštiti ciborij protiv vatre i pepela ...

Bijes neprijateljski bio je zadovoljen i oni otputovaše. Crkvica se srušila. Iz još užarenog bambusovog pepela dizali se prema nebu još lagani traci dima - kao da se uzdiže dim upaljenog tamjana - povrh groba mučenika.

Kad se navečer istoga dana vratio misionar, našao je nalogo Litu medju ruševinama, a ispod okrutno nagorjelog tijela neoštećeni kalež. Tijelo Božanskog Jaganjca bilo je neoskvrnjeno. Lita novi crni "Tarzicijo" izbavio je Spasitelja.

Njasina prva pričest

U unutrašnjosti žarke Afrike ležala je mala misijska postaja. Tu se nalazila mala drvena crkvica, a pokraj nje su bile dvije trošne kolibice, u kojima su stanovali misionari i sestre. Njihov je život u pustinji bio kukavan, jer nisu imali potrebnih sredstava. Morali su zalaziti u crnačke kuće, načinjene iz rogoze, premda su ih Crnci gledali poprijeko.

Pokušaji misionara da u okorjela srca sinova pustinje usade sjeme katoličke vjere bili su ispočetka teški i skoro uzaludni. S vremenom je bivalo bolje. Opažali su, da se broj onih, koji žele primiti sveti krst, povećava i da mnogi rado slušaju pouke o katoličkoj vjeri.

Tako je činila i mala Njasa, djevojčica od dvanaest godina. Misionar otac Alojzije donio ju je jednoga dana u misijsku postaju. Tada je mnogo plakala. Izlgedala je bijedno i jadno. Misionar ju je našao u gustoj prašumi, svezanu za stupicu, koja je bila postavljena za leoparde. Ovdje je sirotica imala da dočeka smrt. Tužni glasić mršave djevojčice i njezin andjeo čuvar doveli su oca Alojzija na ono mjesto. On ju je spasio, doveo do postaje i predao u njegu časnim sestrama. Nitko nije vjerovao, da bi se tako bijedno stvorenje, kojemu je bio podijeljen sveti krst, moglo spasiti. Ali, brižnim njegovanjem mala se Njasa-Marija (tako se sada zvala) oporavila i ojačala, pa je već za godinu dana dorasla do dobre i pametne djevojčice.

Okretna kao vjeverica pomagala je sestrama kod posla. Naučila je da čita i piše, i smjela je svojim crnim rukama da pravi ruže od papira za nakit oltara. Znala je, da ondje stanuje i na nju čeka Spasitelj, kojega će kao prvopričesnica primiti kroz dvije sedmice. Kad bi joj koji misionar govorio o velikoj sreći i milostima, koje će dobiti od Isusa, kada ga primi, upirala bi svoje crne oči na njegova usta. Često bi uhvatila desnicu časne sestre i pitala:

"Koliko još moram čekati, da k meni dodje dragi Isus?"

Nije mogla da nadje mira, samo je čeznula za Spasiteljem. Dane je provodila veselo, radila je, učila i molila. I noću, kada se iz prašume čula rika zvjeradi, znala bi se pridići sa svoga ležaja i misliti na Isusa, koji je postao čovjekom, da spasi ljude. Volila je Isusa i težila za njim.

Vrijeme je prolazilo i približavao se dan, kada će crnačka djeca, a i mala Njasa-Marija, primiti predragog Spasitelja. Ko bi mogao opisati Njasino čeznuće i ljubav prema Isusu, kada je iza svete ispovijedi smjela kazati:

"Sutra ću primiti Onoga, koji osobito voli dječja srca!"

Njasa je bila duboko uvjerena, da će Ga sutra uistinu primiti. Ali, dogodilo se nešto, čemu se nitko nije nadao.

Noć je bila tamna, bez zvijezda. Jedno crnačko pleme, koje nije moglo da podnosi misionare u svojoj blizini, došuljalo se do postaje i baciše na nju goruću baklju, dok su stanovnici mirno i spokojno spavali. Zamalo je nastala uzbuna, jer su se stanovnici misijske postaje našli u životnoj opasnosti. Kada je Njasa-Marija vidjela, da se svi nalaze u pogibelji, snašla se i prva joj je misao bila, što će biti sa Spasiteljem?

Dok su Crnci gledali, kako oganj plamti i branili misionarima da izidju iz vatre i da se spase, nisu opazili malu Crnicu, kako se poput sjene šulja prema gorućoj crkvici. Došavši do crkvice, koja je bila u

plamenu, nije pazila ni na vatru, ni na dim, koji ju je gušio, ni na padanje greda, koje su je svaki čas mogle da pritisnu. Njezina ljubav za Spasiteljem bila je silnija od opasnosti i veća boli. Došavši do Svetohraništa, koje je bilo u plamenu, izvadila je kalež sa posvećenim hostijama, sakrila ga pod haljinicu i pritisnula na grudi. Zatim je pobjegla kroz razvaljena sakristijska vrata. I uspjelo joj je da sa dragocjenim dobrom uteče u tamnu noć.

U velikoj misijskoj postaji, koja se nalazila kraj mora, vladala je bojazan, jer se pripovijedalo o ustanku u unutrašnjoj Africi. Sa strahom se govorilo o okrutnosti i divljaštvu nekih plemena. Pošto se tamo nalazila i mala postaja, o kojoj je bilo govora, misionari su se pobojali za svoju braću, koja su tamo djelovala i upozorili su policiju, da na njih paze i da ih uzmu u zaštitu.

Prošlo je nekoliko dana od one grozne noći, kada je izgorjela mala misijska postaja. Ekspedicija, koja je stigla na ono mjesto, opazila je samo ruševine i gomilu pepela. Ništa se više nije dalo pomoći. Poglavar poslanstva naložio je ljudima, da potraže ostatke mučenika, koji su poginuli za Kristovu vjeru. Kad su ih sakupili, staviše ih u zajedničku grobnicu, a zatim zatvoriše grob i na nj postaviše križ za spomen.

Vojnici su u selu potražili zlotvore, koji su postaju zapalili i nijedan nije izbjegao kazni.

Kad se poslanstvo vraćalo kući, nedaleko velike misijske postaje, našli su onesviještenu djevojčicu, koja je ležala na žarkom suncu, sa rukama stisnutim na prsima. Kad su ju pridigli, vidjeli su po tijelu opekline i rane, a oskudno odijelo bilo je opaljeno. Kad su joj ispravili ruke, pod haljinicom su našli kalež sa hostijama.

"Što ima to da bude? Nije li to neka kradljivica, koja je htjela da im iz crkvice ukrade kalež?

Ali, kako su djevojčicu ogledavali, to ju je gibanje pomalo osvještavalo. Otvorila je oči, uplašeno je nešto tražila i rekla:

"Zar mi je Spasitelj otet? Zar sam badava tako dugo lutala i gladovala? Jao, jao!"

Vodja ju je poslanstva utješio i rekao:

"Ne boj se, drago dijete. Spasitelj je u sigurnosti. Ali, kako si došla do kaleža?"

Njasa-Marija je jedva smogla snage da ispripovijedi o napadaju divljaka na postaju, o paležu crkve i o dragocjenom dobru, koje je ona, prvopričesnica, oslobodila i htjela da odnese u najbližu postaju.

Svi su od poslanstva bili uzbudjeni ovim doživljajem i nalazom. Čudili su se, kako je slabašna djevojčica mogla da podnese naporno putovanje u toliku daljinu. Oficir joj je htio dati konjaka, da se okrijepi, ali vodja poslanstva nije dopustio, govoreći:

"Ne! Njezin se život približuje kraju, jer su njezine žrtve i nevolje bile velike. Njoj je potrebnija druga okrepa."

Mala je Njasa klonula i izgledalo je svakog časa, da će ispustiti dušu. Svi su duboko pognuli svoje otkrite glave. Vodja poslanstva, koji bijaše misionar, dade joj odrješenje od grijeha i sveto tijelo Isusovo. Tada se njezino lice razvedrilo i ona zavapi:

"Moj ... dragi ... Isuse ..!"

Još jedan slabi uzdah, jedan hropac i njezina se nevina duša preselila u drugi, bolji život.

Drugi je dan tijelo ovoga pustinjskog djeteta pokopano na groblju kraj misijske postaje. Na spomeniku ove djevojčice, koja je pokazala veliku ljubav prema Isusu, napisane su ove riječi:

"Ovdje počiva junakinja Njasa-Marija.

Dan njezine smrti bio je dan njezine prve svete pričesti.

Dijete čezne za Isusom

Biskup Durieu (Kolumbija) dodje jednom zgodom na vjeronauk. Jedna mala djevojčica od devet godina, zamolila ga je, da je pripusti k svetoj pričesti. Biskup joj odgovori: "Dijete moje, ti si još vrlo mala i ne znaš, tko se skriva u svetoj Hostiji."

Dijete ode plačući, udje u crkvu, klekne pred svetohraništem i ovako je molila:

"Dragi Spasitelju, biskup kaže, da ja još ne znam, tko se skriva u svetoj Hostiji. Ja to znadem: Ti si Sin Božji, Ti si onaj Djetić, koji si se rodio u betlehemskoj štalici; koji si umro na križu i treći dan uskrsnuo od mrtvih i na koncu uzašao na nebo. Moj Isuse, ja Te dobro poznajem, reci biskupu, da ja znam, tko si Ti, i da mi dozvoli, da se pričestim."

Čuo ju je jedan svećenik i javio biskupu, koji je malu rado pričestio.

Čežnja Kinozice za Isusom

Misionar je spremao kineske djevojčice na prvu sv. Pričest. Bile su dvije četice u dvorani: djevojčice od sedam do dvanaest godina trebalo je da pristupe na prvu sv. Pričest do malo dana, a dvadesetak vrlo sitnih djevojčica bile su tu, da uče vjeronauk.

"Vi znate, " - kaže misionar - da je u onoj maloj tamnici, u svetohraništu, u zlatnoj posudici, u onoj bijeloj Hostiji dragi Isus ... On je ondje, ljubi vas, čeka vas, da vam se dade, jer On ljubi malene, a vi ste sve malene."

Medju djevojčicama bila je jedna od četiri godine. Poslije katekizma reče ona časnoj sestri:

"Hoćeš li me pustiti da podjem nešto k ocu?"

Kad je dobila dopust, djevojčica podje i pokuca na misionarevim vratima:

"Šta ćeš ti ovdje?" - zapita misionar.

"Oče, imam ti nešto reći ... Ti si nas učio, da je Isus u svetohraništu ... da tu čeka ... da ljubi malene ... On bez sumnje mene ljubi više nego druge, jer sam ja najmanja ... a onda, On to želi ... Nemoj da Isus čeka ... daj mi ga!"

Otac nije znao, što bi.

"Istina je" - reče napokon - Isus čeka djevojčice, ali ne one preveć malene."

"Preveć malene? Šta će to reći, oče, biti preveć malena? Ja znam katekizam kao i druge."

Otac je i opet u smetnji, pa da se izvuče iz škripca, zapita:

"Koliko ti je godina?"

"Ne znam."

"Pokaži mi svoje zubiće."

Djevojčica pokaza niz svojih sitnih mliječnih zubića.

"Gle, u tebe su još sve sami mliječni zubići! Ti si još premalena!"

Djevojčica časkom umukne, a onda će:

"A kad više ne budem imala ovih zubića, obećavaš li mi, da ćeš mi dati Isusa?"

"Jest, obećavam ti."

"Hoćeš li mi ga davati svaki dan?"

"Hoću."

Djevojčica podje, no za deset minuta eto je opet; ali u kakovu stanju? Sva je drhtala, lice joj bilo oblivено suzama, usta krvava ... Bila je uzela kamen, kojim je sebi izbila sve svoje "mliječne zubiće".

Misionar je zaplakao od ganuća, uze je na ruke, te joj reče:

"Da je jutro, dao bih ti odmah Isusa. Ali dodji sutra ujutro i dobit ćeš ga."

"Ti ćeš mi ga davati svaki dan?"

"Da, mala moja, svaki dan."

Sutradan, povezane glave, eto je sva sretna i kroz ona ustašca, ranjena od ljubavi, udje Isus.

Ljubav kineskog dječaka prema Isusu

Jedan kineski dječak, koji je na krštenju do-
bio ime Juraj, služio je kod poganskog gospodara.
Mališ je mnogo batina dobio od nevjernog gospoda-
ra poradi svoje vjere. Jednom ga zgodom, baš kad
se vratio kući od sv. pričesti, u svojem bijesu ne-
milosrdno izmlati.

"Što ti može učiniti sada tvoj Isus?" - upita
ga.

"Daje mi snage, da još više udaraca, ako treba,
podnesem za svoju vjeru," - odgovori odvažno dječak.

Nemilosrdni ga gospodar na to opet isuče i po-
novno ga upita:

"A što ti sada čini tvoj Isus?"

"Sada budi u meni nadu u nebesku nagradu. Već
ovdje na zemlji mogu podnositi kaznu čistilišta,
poslije smrti stići ću ravno Isusu u nebo."

"Umri!" poviče divlji poganin"i podji svom Isusu!"

Na to zapovijedi, da tuku dječaka dotle, dok
ne umre.

Dječaku je Isus u svetoj pričesti dao snage,
da u svojoj vjeri može ustrajati do kraja.

Andjelak dobrog Isusa

Nepregledni prostor pokrajine Natal u crnoj A-
frici nastava divlje pleme Zulu. Tu su došli misi-
onari i misionarke, otvorili škole, da poučavaju
djecu u katoličkoj vjeri i da obraćaju pogane.

U takvoj jednoj školi nalazila se mala crnki-
nja Andjela. Od svojih se drugarica nije drukčije
razlikovala nego time što je vruće ljubila Isusa
u presv. Oltarskom Sakramentu. Dnevno je prokle-
čala pred svetohraništem satove i satove s očima
uprtim Isusu, to je tako bila zanešena, da nije ćo-
sto znala, što se oko nje zbiva. No ova se njezi-
na žarka ljubav postostručila iza prve sv. pričesti.
Časne su je sestre nazivale "andjelkom dobroga I-
susa."

Medjutim se približavao dan, kada će morati uz
samu životnu opasnost dokazati Isusu, da ga žarko
i iznad svega ljubi... Njezin otac poganin, k tome
još nahuckan od poganskih svećenika, silom je odvu-
če kući i strogo joj zabrani, da se vrati u zavod.

Teško je mala Andjela podnosila osamljenost, a
još joj je teže bilo, što se nije mogla dnevno sje-
dinjivati s Isusom u sv. pričesti. Ne mogavši odo-
ljeti čežnji za Isusom, pobježe slijedeće nedjelje
na misijsku postaju, da bude na sv. misi i da primi
dragoga Isusa u sv. pričesti u svoje nevino srce.

Nakon povratka, opet joj otac još strože za-
brani, da ide tim omraženim bijelcima. Ali ona se
nije dala ustrašiti, nego čvrsto odluči da će i
slijedeće nedjelje poći na sv. misu. Ni otac nje-
zin nije puno vjerovao svojim prijetnjama, pa se u
nedjelju rano ujutro sakrije uz put, kuda mora pro-
ći njegova kćerka.

Mala junakinja ne sluteći ništa zla, pače bija-
še i vesela, što je mogla iz kolibe otići, a da je
nije nitko opazio. No gle nevolje! Kada je već pre-
dosjećala svu milinu srca, kako će je Isus opet po-
hvaliti, najednom se prolomi zrakom bijesni očev
glas.

"Kamo ideš?"

"Idem moliti ..." odgovori mala bezazleno.

No sirotica nije mogla ni da dovrši započetu
rečenicu već su po njoj padali okrutni udarci raz-
jarenog oca. Od silnih udaraca bila je sva u krvi,
no sve je to podnosila bez ijedne riječi tužbe.

Kad je napokon zaslijepljeni otac vidio svoju
vlastitu kćerku svu u krvi još joj divljački za-
prijeti: "Ako još podješ koji put k tim bijelcima,
ubit ću te!"

Otac je mislio, da ju je tim divljačkim izuda-
ranjem odvratio od pomisli, da ide moliti u crkvu,
te podje mirno kući. Nije on znao na kakve je sve
žrtve spremna ljubav prema Božanskom Spasitelju.

Mala se Andjela, pošto se oporavila, uputila, ali ne u očevu kuću, nego na misijsku postaju. Premda su joj tjelesne sile ponestajale uslijed gubitka krvi, ipak se odvažno provlači kroz gudure, jer ju uzdržavala vruća želja, da primi Isusa u sv. pričesti.

Kasno popodne došla je u dom omiljelih časnih sestara te zaželi da razgovara sa o. misionarom.

"Oče" - obrati se misionaru - "željela bih se pričestiti."

"Ali, dijete drago, ti znaš, da moraš biti natašte, ako želiš primiti dragoga Spasitelja."

"Da, oče, ja sam još natašte: oh, zaklinjem te, daj mi Isusa!"

"Prekasno je, sveta se pričest dijeli samo ujutro."

"Oče, kad se povratim u očinsku kuću, otac će me ubiti pa te zato zaklinjem, da mi dadeš Isusa, koji će me pomagati da strpljivo snosim muke."

Mala Andjela ispripovjedi nato misionaru žalosni dogadjaj.

Misionar ganut tolikom ljubavlju male junakinje prema Isusu udovolji joj želji, te je nahrani kruhom jakih.

Želeći Andjelku zaštititi od očeva bijesa pošalje je u obližnji samostan časnih sestara Bezgrešnog Začeća Bl. Djevice Marije.

Na koncu je pobijedio Isus, a bezbožni je otac morao uzmaknuti.

Batine Isusu za ljubav

Tri crne djevojčice opraštale su se srdačno s ocem misionarom. Pred dva dana primile su one prvu svetu pričest. Još im sja sreća ove velike milosti iz njihovih tamnih očiju. No, ali sada moraju natrag kući u svoje selo. Treba putovati pet dana kroz grmlje i preko kamenja. Divlje zvijeri i otrovne zmije čekaju ih na putu. No one se toga

ne boje: sada je Isus kod njih!

"Dodjite naskoro opet!" kaže im misionar, blagosivljajući ih na rastanku.

"Za četiri tjedna!" obećaju mu djevojčice i odu kući.

Prodju četiri tjedna. Oci djevojčica, pogani, ne će da puste svoje kćeri ponovno k misionaru. A seoski poglavica zaprijeti im, da će dobiti pedeset batina, ako podju.

No Isus ih zove. A njega treba više slušati, nego ljude, misle djeca. Jedne tamne noći pobjegnu od kuće. Nijesu daleko pobjegle. Otkriju njihov bijeg, uhvate ih i dovedu kući. A onda strašna kazna: pedeset batina. Najstarija djevojčica navršila je jedva dvanaest godina.

Udarci su ih boljeli užasno. No srčanosti malih junakinja nijesu slomili. Drugi dan navečer pobjegnu ponovno. Ovog puta bijeg im uspije. Sretno stignu do misijske postaje, posve umorne i klonule.

"Djeco, kako to izgledate?" - zapita ih misionar, kad je opazio po njima krvave brazgotine. "Zar vas je napala kakva divlja zvijer?"

"Ne, dobile smo batina", glasio je odgovor. Nato ispripovjede djevojčice ukratko, što im se dogodilo.

"No, pa to je užasno!" - povikne svećenik. "Niste morale ..."

"Oče", upadne mu jedna djevojčica u riječ, "zar nam ti nisi pripovijedao, kako je dragi Isus trpio za nas, da nas otkupi i spasi?"

"Da, jesam, ali ..."

"Pogledaj samo svoj križ na prsima! Isus je bio još jače bičevan! Reci, što bi ti učinio, da si morao birati izmedju Isusa i batina?"

"Nadam se, djeco", odgovori misionar, " da bih i ja izabrao batine."

"Vidiš", povikne sve tri veselo, "Onda nismo učinile ništa zlo!"

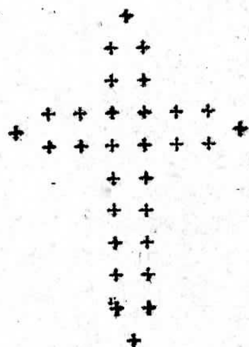
Nekoliko dana ostanu one na misijskoj postaji, da se nanovo nahrane kruhom jakih. Onda se opreme na povratak.

"Ah, djeco", reći će misionar žalosno, "vi ćete opet dobiti batina, kad se vratite kući."

"Da, oče!"

"Pa zar se toga ne plašite?"

"Oče", odgovori najstarija djevojčica, "ja ću ti nešto reći: Mi se batina bojimo, jer nas to jako boli. No ta će bol proći, ali, Isus će ostati uvijek s nama!"

S A D R Ž A J

Strana

